رۆژنامەی
سۆڤیەت کوردستان

بیبلۆگرافیا و شرۆڤە

فەخرەدین تاهیر

خستنە سەر نێت:- چالاک
chalakmuhamad@gmail.com

لەبلاوکراوەکانی خەندان بۆ پەخش و وەشاندن
هەولێر ٢٠٠٦

ڕۆژنامەی
سۆڤیەت کوردستان

بیبلۆگرافیا و شرۆڤە

هەواڵنامەی کتێب

فەخرەدین تاهیر

خەندان

لەبلاوکراوەکانی خەندان بۆ پەخش و وەشاندن
هەولێر ٢٠٠٦

هەواڵنامەی کتێب

* ناوی کتێب: ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان
* ناوی نووسەر: فەخرەدین تاهیر
* چاپی یەکەم هەولێر
* دیزاین و بەرگ: نووسینگەی گۆڤار
* تایپ وئەرشیف وهەڵەچن: نووسەر
* چاپخانە: چاپخانەی شڤان
* زنجیرە (٨) لەبلاوکراوەکانی خەندان بۆ پەخش و وەشاندن

هەواڵنامەی کتێب

پێرست

١-پێشەکی
٢-بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران ١٩٤٩-٢٠٠٢
٣-بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران (ڕاستکردنەوە وبە دواداچوون)
٤-بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەتورکیا لەنێوان دووڕیانی ئازادی و تەنگژەدا.. !!
٥-ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان ومژدەیەک
٦- ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان و بەدواداچوونێک
٧-پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێر
٨-بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە باکووری کوردستان و لەتورکیادا

پێشەکی

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران بەچەند قۆناخێکی گرنگ ویەرچاو تێپەڕبوە وهەر قۆناخێکیش تایبەتمەندی خۆی هەیە. بەڵام ئەو بابەتانەی لەم کتێبەدا دەخوێننەوە زێدەتر خۆی لەبیبلۆگرافیا وشرۆڤەکردن دەبینێتەوە. چونکە بابەتەکان لەماوەی چەند ساڵێکدا نووسراون و لەگۆڤارورۆژنامە کوردییەکانی ناوەوەی کوردستان وهەروا چەند بابەتێکیشیان لەسەر تۆڕی ئینتەرنێت بڵاوکراونەتەوە. بێگومان من بەپێویستم زانی کەلەدەستپێک ئەم بابەتانە لەتوێی کتێبێکی سەربەخۆدا کۆبکەمەوەوبەچاپی بگەیێنم، دواتر بیر لەنووسینەوەی ڕابەری ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران بکەمەوە کەخۆی زێدەتر لە (٧٠٠) ناوونیشان دەدات. هەوڵدەدەم لە ئایندەیەکی نزیکدا بەچاپی بگەیێنم.

ئەوەی شیاوی گوتنە ئەرشیف کردن وکۆکردنەوەی ئەم هەموو گۆڤارورۆژنامە وبلاڤۆکانەی لە تەواوی هەندەران کەبەشێکی هەرە زۆریانم بەئۆرگینالێ بەدەستخستووە وئەوانی دیکەش تەنیا لاپەڕەی یەکەمیانم بەدەستخستووە یان زانیاریم لەسەریان بەڕاپرس بەدەستکەوتووە.

هەڵبەتە لەم کتێبەدا چەند بابەتێک دەخوێننەوە، لەوانەیە لەهەندێکیاندا ناوی چەند گۆڤار و ڕۆژنامەوبلاڤۆکێک دوبارە بوونەتەوە، ئەمەشیان بەگوێرەی نووسینی بابەتەکە ئەوەی خواستووە

کە بەم شێوەیە بێت. چونکە لەهەندێک بابەت دا ئەو ناوانەی ئاماژەم پێداون تەنیا وەک بیبلۆگرافیایەک باسم لێوەکردوون ولەهەندێکی دیکەشیاندا بێجگە لەبیبلۆگرافیا شرۆڤەی گۆڤار یان ڕۆژنامەکەم بەدوور ودرێژی کردووە. ئەگەر لەم ڕووەوە لێکچوونێک یان دووبارەکردنەوەیەک بەرچاوتان کەوت، ئەمەیان بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە کەبابەتەکان لەکات وزەمەنی جیادا نووسراون. یان دووبارە بوونەوەی ناوونیشانی هەندێکیان لەوە سەرچاوە دەگرێت، کاتێ بابەتێکم دەربارەی کۆمەڵێک چاپەمەنی کوردیی هەندەران نووسیوە، زانیاری وسەرچاوەکانی بەردەستم تێری نەکردووە، کە هەموو لایەنێکی ئەم گۆڤاروڕۆژنامانە بەسەربکەمەوە، بەڵام بە ماوەیەک دواتر هەندێک دانەی زیادی ئەوگۆڤار وڕۆژنامانەم بەدەستخستووە یان زانیاری زێدەترم لەسەریان پەیدا کردووە، بۆیە دەبینین بابەتەکان بەزانیاری زیاترەوە دووبارە لەبابەتێکی دیکەی سەربەخۆدا نووسیبومەتەوە.

بێگومان لەلاپەڕەکانی ئەم کتێبەدا کۆمەڵێک ناوونیشانی گۆڤاروڕۆژنامە وبلاڤۆکێکی نوێتان بەرچاودەکەوێت، دوورنییە زۆربەتان ئەگەرهەرتەنیا ناوتان بیستبێت، ئەگەرنا نەتانبینیون.

کۆکردنەوە وئەرشیفکردنی ئەوهەمووگۆڤاروڕۆژنامانە نەک تەنیا لەئەوروپا کۆکراونەتەوە، بەڵکو لەکەنەدا وئەمریکای باکوور وئوسترالیا وسۆڤیەت وپاکستان وتورکیا وسوریاولوبنان وئێران و... تاد، لەخۆ دەگرێت. سەرجەمی ئەو وڵاتانەی ئەم هەموو گۆڤار وڕۆژنامەوبلاڤۆکانەی لێدەرچووە یان هەندێکیشیان تا ئێستا دەردەچن بەڵام کەمتر لەجاران، خۆی زێدەتر لە (٢٨) وڵات دەدات، کە بەهەر شێوەیەک بوبێت دانەیەک یان چەند دانەیەکم لێ وەدەستخستوون یان هەندێکیان تەنیا زانیاریم لەسەریان پەیدا

کـردووه یـان کـۆپی بەرگی یەکـەمی گـۆڤـار یان لاپەڕەی یەکـەمی ڕۆژنامەکەم بەدەستخستووە وئەرشیفم کردووە.

بێگومـان کـاری ڕۆژنامـەگـەریی کـوردیی لەهەندەران بەگشـتی وئەرشـیفکـردن بەتایبـەتـی کـارێکی ئەوەندە دژوار و سـەخـتـە، تەنیـا بەقسـە خـۆشە باسی لێوە بکەیت، ئەگەرنا لەپراکیتیکدا سەرئێشـە وپرۆبلێمی زۆری بەدواوەیە، ئەگەر ئەوتەنگژە وگرفـتانە دامودەزگای گەورەی دەوڵەتی بتوانن دەرەقەتی بێن، ئەگەرنا کاری تاکەکەس نین ودەرەقت هاتنیشی ئەستەمە.

هیـواخوازم ئەم کـتێبەنوێیەی بەردەستـان جێگەی ڕەزامەندی بێت، ئەگەر هەر ڕەخنە و پێشنیـازێکتـان هەبێ نیشـانەی دەوڵەمەند کردنی بەرهەمـەکـانی ئایندەمـە لەبواری بزاڤی ڕۆژنامـەگـەریی کـوردیی لەهەندەراندا.

ئەوەی شـایەنی گـوتنە ئەو بابەتانەی لە توێی لاپەڕەکـانی ئەم کـتێبەدا دەیانخـوێننەوە، سـەرباری پێشـتـر بڵاوبوونەوەیان لەگۆڤـار وڕۆژنامـەکـان لەباشووری کـوردسـتـاندا، بەڵام پێم باش بوو جـارێکی دیکە بەدەسـتکارییێکی زۆرەوە لەلاپەڕەکـانی ئەم کـتـێبـەدا دوبارە ببنەوە، خــوازیارم تارادەیەک جـێگەی بایەخی ڕۆژنامـەنووس وئارەزوومەندانی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی بن.

■

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران
١٩٤٩ - ٢٠٠٢

ئێستا لە هەندەران بە گشتی و لە ئەورووپا بەتایبەتی بە دەیان دامودەزگای کولتووری وەک: فیدراسیۆن، ئینستووت، ئەکادیمیا، مەڵبەند، کۆمەڵەی هونەری، تیپی شانۆ، تیپی مۆسیقا، ڕادیۆ وتەلەفزیۆن، بنکەی چاپ و وەشنخانە، کتێبخانەی کوردی وبەدەیان کتێبفرۆش وهەروا بەدەیان ڕۆژنامەوگۆڤاری کوردی هەیە و سەرەڕای ماڵپەڕەکانی ئینتەرنێتیش ڕۆڵی دیاری خۆیان بینیوە. دەربارەی زمان وئەدەبیات و ڕۆشنبیریی کوردیی بەگشتی گەلێک کاری بەرچاویان بەجێگەیاندووە. بەسەدان نووسەری کورد لەسەر زمان ورۆشنبیریی ودیرۆکی کورد، لێکۆڵینەوە و ئەفراندن وبەرهەمی بەنرخ پێشکەش دەکەن. بۆ بەرەو پێشبردنی زمانی کوردی، ڕۆژنامە وگۆڤار و کتێبی کوردی ڕۆڵێکی گرنگ و بەرچاو دەبینێت، بەهەر شێوەیەک بوو بێت، پێشکەوتنی ڕۆشنبیریی کوردیی بەخەباتی خوێندکاران و ڕوناکبیرانییەوە گرێدراوە. بەشێوەیەکی گشتی کورد تاکە تاکە یان بە کۆمەڵ نزیکەی یەک سەدە زیاترە کۆچیان پێکراوە. لەنیوەی سەدەی بیستەمیشدا، ئەوە نزیکەی (٥٠) ساڵە کورد لەبەر سەدەمی ئابووری وسیاسی کۆچیان کردووە و لەئەورووپا ماونەتەوە، یان بەزۆری کۆچیان پێکراوە وڕوویان لە هەندەران کردووە. بەهۆی نەبوونی ئازادی لەتەواوی بەشەکانی کوردستاندا، بووە هۆکاری ئەوەی کورد وڵاتی باوباپیران بەجێ بهێڵن وڕوو لەئەورووپا بکەن. یان دەتوانین بێژین دوای ساڵی (١٩٨٠) کوردێکی ئێجگار زۆر ڕوویان لە ئەورووپا کرد وبەشی هەرە زۆریشیان مرۆڤی سیاسی و هەندێکیشیان کەسانی ڕووناکبیر ولەناویشیاندا کۆمەڵێک نووسەر و ڕۆژنامەوان وهونەرمەند هەبوون، هەریەکێکیان لە بواری خۆیدا شارەزا بوو، چ لەچاپەمەنییە کوردییەکانی کەلە ئەورووپا دەردەچوون بەبەرهەم ونووسینەکانی خۆیان بەشدارییان

کـــرد. یان ڕاســـتـــەوخـــۆ ڕۆڵیـــان هەبوو لەدەرچوونی هەندێک لەوچاپەمەنیانەی کەلە ئەوروپادا پێش سالآنی هەشتا ودوای سـالآنی هەشتـا دەردەچوون. لەچاپەمـەنییـە کوردییەکاندا بەبەردەوامی بەرهەم ونووسینەکـانی خـۆیان بلآودەکـردەوە. بۆ ڕێزمـان وزمـانی کـوردی وبۆ ڕووناک کردنی مێژووی کورد وکـوردستـان خـەباتێکی بێ وێنە دەستی پێکرد، تا ئەمڕۆکەش هەر بەردەوامە.

لەنێـوان سـالآنی (١٩٤٩-٢٠٠٢)دا، ژمـارەیەکی ئێـجگار زۆر ڕۆژنامـە وگۆڤـار وبلآڤـۆک نەک هەربەکوردی، بەڵکو بەزمـانی بیـانیش دەرچوون. بەلآم لەم بیـبلۆگـرافـیـایەدا هەوڵـمـداوە زێدەتر باس لە وڕۆژنامـەوگۆڤـاروبلآڤۆکـانە بکەین، کـە بەشێـوەزاری کـرمـانجی ژووررو بەئەلفبای لاتینی بلآوکراونەتەوە. لەسەرژمێری ئەوڕۆژنامـە وگۆڤـارە کوردییانەی کەبەتایبەتی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچوون یان دەردەچن، بەپێنج قـــۆناخ دابەشی بکەین. هەر چەندە لەوانەیە لەوەش زیاتر دەرچووبن. بەتایبەتی لەقۆناخی سێیەم لەنێوان سالآنی (١٩٧١- ١٩٨١) وقۆناخی چوارەم لەنێوان سالآنی (١٩٨٢-١٩٩١)دا، یان قۆناخی پێنجەم لە نێوان سالآنی (١٩٩٢-٢٠٠٢)دا. ئەوەی شـــیـــاوی گـوتنە دیارە لەوە زیاترم دەستنەکـەوتووە، یان هیچ زانیـــاریێکی دیکەم بەدەست نەهێناوە، یان لێـرەولەوێ هیـچـیـان لەسەرنەنووسراوە. هەرچەند زۆر کەم لەسەر بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران نووسراوە، ئەوەی نووسراشبێت، کەموکوڕی ئێجگار زۆری تێـدا بەدی دەکـرێت. بۆ ئەم نووسـینەش بەباشم زانی زێدەتر باس یان باشتر بیێژم بیبلۆگرافیای ئەو چاپەمەنیانە بنووسمەوە کە بەشێوەزاری کـرمـانجی ژوورو بەئەلفـبـای لاتینی لەئەوروپا یان لەهەندەران دەرچوون یان هەندێکیشیـان هەتا ئێـستـاش دەردەچن. ئەو هەڵبژاردەیەی لێرەدا دەیخەمە بەردەستی خوێنەرانی بەڕێز، هیوادارم توانیبێتم بەشێکی زۆری ئەم چاپەمـەنیـانەی لەهەندەران دەرچوون لەبزربوونم ڕزگـارکـرد بێ وخزمەتێکی گچکەشم بەبزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی گەیاندبێ.

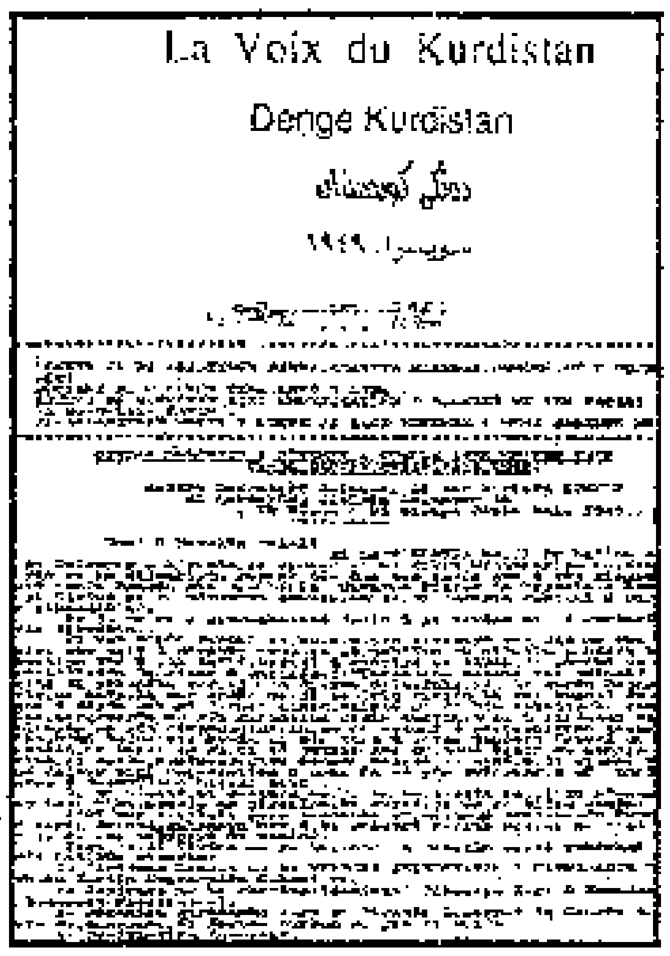
La Voix du Kurdistan

Denge Kurdistan

دەنگی کوردستان

سویسرا ١٩٤٩

قۆناخی یەکەم:

ئەوگۆڤارە کوردییانەی بۆ یەکەمین جار لە ئەوروپا بەئەلفبای لاتینی بلاوکرانەوە
١٩٤٩-١٩٥٠

١-دەنگێ کوردستان

گۆڤاری دەنگێ کوردستان لەنێوان سالانی (١٩٤٩-١٩٥٠)دا لە ئەوروپا بلاوکراوەتەوە. لە ماوەی دەرچوونیدا تەنیا (١٢) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. گۆڤارێکی مانگانەبوو.

بەگوێرەی وتارێکی دکتۆر نورەددین زازا کەلەپێشەکی گۆڤاری (هێڤیا وەلێت)دا بلاوکراوەتەوە ونووسیویەتی: گۆڤاری دەنگێ کوردستان یەکەمین گۆڤارە لەئەوروپا بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو، بەئەلفبای لاتینی دەرچووە. ئەم گۆڤارە لەلایەن دکتۆر نورەددین زازا وعیسمەت شەریف وانلی بلاوکراوەتەوە.

٢-باهۆز

باهۆز گۆڤارێکە سالی (١٩٥٦) بەزمانی کوردی وتورکی لەسوێد دەرچووە، بەلام هەتا ئێستا هیچ سەرچاوەیەکی باوەڕ پێکراوم دەست نەکەوتووە وهیچ ژمارەیەکیشم لێنەبینیوە. بەگوێرەی نووسینێکی مەحموود لەوەندی گوایە ئەم گۆڤارە لەسالی (١٩٥٦) لەسوێد دەرچووە.

لەم دوایش بەتەلەفۆن ڕاپرسێکم لەگەل مەحموود لەوەندی دەربارەی ئەم گۆڤارە و هەندێک چاپەمەنی دیکەی کوردی کە لە ئەوروپابەگشتی و لە سوێد بەتایبەتی دەرچوون سازکرد، لە وەلامدا دەربارەی گۆڤاری باهۆز گوتی: (لە کاتی خۆیدا لەگۆڤارێکی کوردی دا خوێندویەتییەوە گوایە حەمە ڕەش ڕەشۆ نووسیویەتی کە گۆڤارێک بەم ناوە لە سالی ١٩٥٦دا لە سوێد دەرچووە. لەوەندی لەدوا ئاخاوتنیدا گوتی: مخابن من تا ئێستا هیچ ژمارەیەکی ئەو گۆڤارەم نەبینیوە). هەربۆیە ئێمەش تا هەنوکە هیچ بەلگەیەکی باوەڕ پێکراومان لە بەردەستدا نییە، ئەوە بسەلمێنێت کە ئەم گۆڤارە لەو سالە لە سوێد دەرچووە، یان نا... ؟

هەواڵنامەی کتێب

قۆناخی دووەم:
ئەوگـۆڤـارە کـوردییـانەی لەنێـوان سـالآنی (١٩٦٣ - ١٩٧٠)دا دەرچوون

٣-هێڤیا وەلێت

گـۆڤـاری هێـڤـیـا وەلێت دەنگی کـۆمـەڵەی خوێندکارانی کوردە لەئەوروپا. لە نێوان سالآنی (١٩٦٣-١٩٦٥)دا بەسەرپەرشتی (حەمەڕەش ڕەشۆ) لە ئەلمانییە بلاوکراوەتەوە. ئەم گۆڤارە تەنێ (٣) ژمـارەی لێـدەرچووە. هەر سـاڵێک ژمـارەیەکی لێ بلاوکراوەتەوە. لەو (٣) ژمارەیەدا گەلێک هەڵبەست، چیرۆک، مەتەڵ و وتاری سیاسی ومێژوویی بلاوبوونەتەوە وبەشێـوەیەکی گشـتی گرنگی زۆرداوە بەشۆڕشی ئەیلول. دەتوانین بێژین ئەم گۆڤارە بۆ کات و زەمەنی خۆی گۆڤارێک بووە بە ناوەڕۆک دەوڵەمەند و بەکوردیکی ڕەند و پاراو چاپ و بلاوکراوەتەوە. حەمەڕەش ڕەشۆ هەر سێ ژمارەی گۆڤاری (هێڤیا وەلێت) ی، لە سالی ١٩٧٦دا لە ئەلمانیا بە شێوەی نامیلکەیەک چاپ کردووە.

هەزارنامەی کتێب

٤-چیا

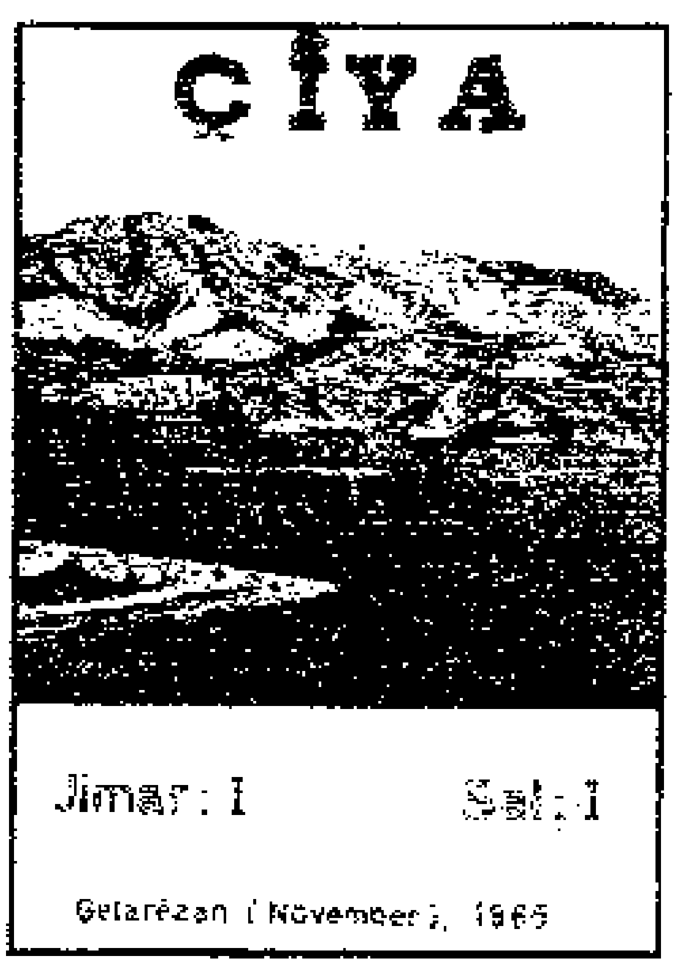

گۆڤاری چیا لە نێوان سـالآنی (١٩٦٥-١٩٧٠)دا (٨) ژمـارەی لێ بلاوکـراوەتەوە. لەسـەر بەرگی پێشـەوەی گـۆڤـاری چیـا دا، نووسراوە: " چیا گۆڤارا چاندا کوردییە ". ئەو گۆڤارە لەسەردەمی خۆیدا خزمەتێکی باشی زمان و دیرۆک و ڕۆشنبیـریی کوردیی کردووە. گـۆڤـاری چیـا لەناوەڕۆکی دەردەکـەوێ کـە بەشـێکی چاکی تەرخـان کـردووە بۆ مـێژووی چیـرۆک و سـتـران و مـوزیک و ئاوازی فۆلکلۆری و ئەدەبیاتی کـوردی. هەروەسـا ڕووداوە گرنگەکـانی کـوردسـتـان و دەڤـەرەکە و گـەلێک باسی دیکەشی لە خۆ گرتووە. حەمەڕەش ڕەشۆ هەر هەشت ژمارەکەی لە توێی کتێبێکی سەربەخۆدا لەسالی (١٩٧٤)دا بە قەوارەی (A5) لە ئەلمانیا

قۆناخی دووەم:

ئەوگۆڤارە کوردییانەی لەنێوان سالانی (١٩٦٣ - ١٩٧٠)دا دەرچوون

٣-هێڤیا وەلێت

گۆڤاری هێڤیا وەلێت دەنگی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردە لەئەورووپا. لە نێوان سالانی (١٩٦٣-١٩٦٥)دا بەسەرپەرشتی (حەمەڕەش ڕەشۆ) لە ئەڵمانییە بڵاوکراوەتەوە. ئەم گۆڤارە تەنێ (٣) ژمارەی لێدەرچووە. هەر ساڵێک ژمارەیەکی لێ بڵاوکراوەتەوە. لەو (٣) ژمارەیەدا گەلێک هەڵبەست، چیرۆک، مەتەڵ و وتاری سیاسی ومێژوویی بڵاوبوونەتەوە وبەشێوەیەکی گشتی گرنگی زۆرداوە بەشۆرشی ئەیلول. دەتوانین بێژین ئەم گۆڤارە بۆ کات و زەمەنی خۆی گۆڤارێک بووە بە ناوەرۆک دەوڵەمەند و بەکوردێکی ڕەند و پاراو چاپ و بڵاوکراوەتەوە. حەمەڕەش ڕەشۆ هەر سێ ژمارەی گۆڤاری (هێڤیا وەلێت) ی، لە ساڵی ١٩٧٦دا لە ئەڵمانیا بە شێوەی نامیلکەیەک چاپ کردووە.

٤-چیا

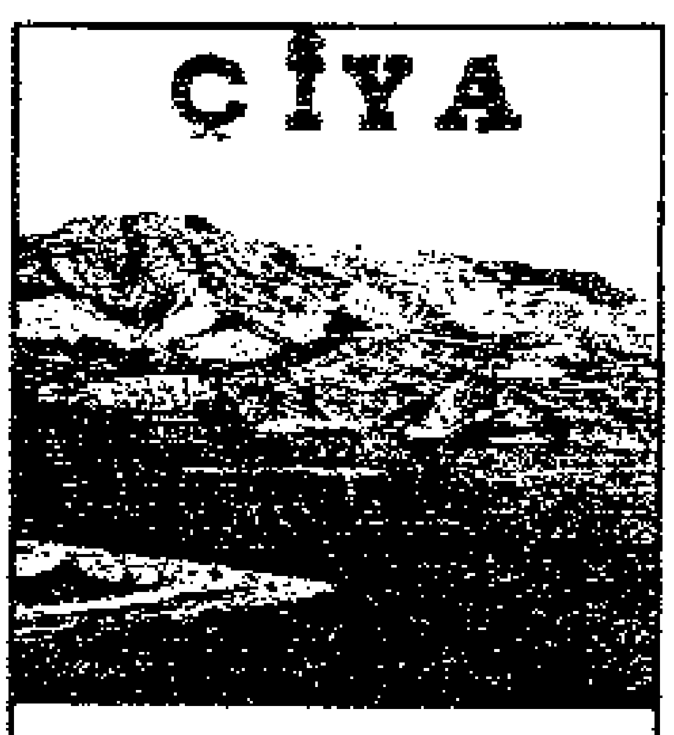

گۆڤاری چیا لە نێوان سالانی (١٩٦٥-١٩٧٠)دا (٨) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. لەسەر بەرگی پێشەوەی گۆڤاری چیا دا، نووسراوە: " چیا گۆڤارا چاندا کوردییە ". ئەو گۆڤارە لەسەردەمی خۆیدا خزمەتێکی باشی زمان و دیرۆک و ڕۆشنبیریی کوردیی کردووە. گۆڤاری چیا لەناوەرۆکی دەردەکەوێ کە بەشێکی چاکی تەرخان کردووە بۆ مێژووی چیرۆک و ستران و موزیک و ئاوازی فۆلکلۆری و ئەدەبیاتی کوردی. هەروەسا ڕووداوە گرنگەکانی کوردستان و دەڤەرەکە و گەلێک باسی دیکەشی لە خۆ گرتووە. حەمەڕەش ڕەشۆ هەر هەشت ژمارەکەی لە توێی کتێبێکی سەربەخۆدا لەساڵی (١٩٧٤)دا بە قەوارەی (A5) لە ئەڵمانیا

له چاپ داوەتەوە. بەڵام گۆڤاری چیا هەر هەشت ژمارە ئۆرگینالەکەی بە قەوارەی (A4) پێشتر لە ئەڵمانیا بڵاودەکرایەوە.

٥-باهۆز

گۆڤاری باهۆز لەمانگی (پووشپەڕ) تەمووزی (١٩٧٠)دا، لە شاری ئۆپسالا لە سوێد لەلایەن کۆمەڵەی تێکۆشەرێن کوردستان بڵاوکراوەتەوە. لەناوەرۆکی گۆڤاری باهۆز دا دەردەکەوێت کە گۆڤارێکی سیاسییە. گۆڤاری باهۆز ئەو ژمارەی لەبەر دەستی مندایە، هیچ ژمارەیەکی بەسەرەوە نییە. بەڵام ناوەرۆکی گۆڤارەکە بریتییە لە وتارێکی سیاسی درێژ بە زمانی ئینگلیزی و بە (١٢) لاپەڕە نووسراوە و باس لە ڕەوشی سیاسی ئەوسای باکووری کوردستان دەکا، لەم ژمارەیەدا تەنیا دوو لاپەڕە بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە، کە ئەمیشیان پەیرەو وپرۆگرامی کۆمەڵەی تێکۆشەرێن کوردستانی تێدا بڵاوکراوەتەوە. بە گوێرەی ناوەرۆکی پەیرەو و پرۆگرامەکە واپێدەچێت کۆمەڵەکەیان لە مانگی ئاداری هەمان ساڵدا دامەزراندبێت. گۆڤاری باهۆز ناونیشانی شاری ئۆپسالای سوێدی لەسەرنووسراوە. ئەم ژمارەیە (١٤) لاپەڕەی (A4) یە، وپێشموایە لاپەرەکانی زێتر بووبن، چونکە لەلاپەرەکانی دواییدا خویایە چەند لاپەرەییەکی پێوە نەماوە. هەروا بەگوێرەی نووسینێکی ڕۆژنامەنووس مەحموود لەوەندی کە لە گۆڤاری ئاراراتی ژمارە (٣- ٤) ساڵی (١٩٩٨)دا، کە لە سوێد، بڵاویکردۆتەوە، تەنێ نووسیویەتی: (باهۆز، سوێد، گۆڤار، ١٩٧٠، تورکی - کوردی). بەڵام وا دیارە ئەو ژمارەیەی لەلای کاک لەوەندی دەست دەکەوێت هەمان ژمارە نەبێت.

قۆناخی سێیەم:

ئەو ڕۆژنامە وگۆڤارە کوردییانەی لە نێوان ساڵانی (١٩٧١-١٩٨١)دا، دەرچوون.

٦-روناهی

ڕۆژنامەی ڕوناهی لەلایەن کۆمەڵەی شۆڕشڤانێ کوردێن تورکیایێ (هەڤرا) لە ئەوروپا چاپ وبڵاوکراوەتەوە. هەرچەندە ناونیشانی ئەم

ڕۆژنامەیە لە سویسرا لەسەر ڕۆژنامەکە نووسراوە، بەڵام لەڕاستیدا لە ئەڵمانیا دەردەچوو. لەنێوان سالانی (١٩٧١- ١٩٧٨)دا، چاپ و بڵاوکراوەتەوە. لەوماوەی دەرچوونیدا (٢٤) ژمارەی لێدەرچووە. وتارەکانی بەزمانی کوردی و تورکی بوون. لەسەرەتا بەشێوەی ڕۆژنامە دەردەچوو، دوای ماوەیەک بە شێوەی گۆڤار دەرچووە. لەدوا ژمارەکانیدا دیسان بە شێوەی ڕۆژنامە دەرچووە.

ڕۆژنامەی ڕوناهی بەدەستی ئەوکەسانە دەردەکەوت کە لە کۆمەڵەی (هەڤرا)دا، ئەندام بوون. دوای ئەوەی (کەمال بۆرقای) لەکۆتایی ساڵی (١٩٧٢)دا، هاتۆتە ئەوروپا، لە ڕۆژنامەی ڕوناهی بەنووسینەکانی خۆی بەشداری کردووە. لە ژمارە (١-٤)دا، (کەندال نەزان و محەمەد عەلی ئەسلان) بەنووسینی جۆربەجۆر بەشداریان لە ڕۆژنامەی ڕوناهی دا کردووە. هەموو ئەو بابەتانەی لە ڕوناهی دا بڵاوکراونەتەوە، ئیمزای خاوەنەکانیان بەسەرەوەیە، واتە هەموو نووسینەکان بەناوی تەواوی نووسەرەکان بڵاوکراونەتەوە.

٧-پێشڕەو

گۆڤاری پێشڕەو لەساڵی (١٩٧٢)دا، بە زمانی کوردی وعارەبی، تەنیا (١) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٨-ڕابوون

گۆڤاری ڕابوون لەلایەن کۆمەڵەی باهۆز، لە ساڵی (١٩٧٥)دا، لەشاری ئۆپسالا لە سوێد بە زمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە. ئەم گۆڤارە ئۆرگانی کۆمەڵەی باهۆز بووە لە سوێد.

٩- ئاسۆ

گۆڤاری ئاسۆ بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی لەساڵی (١٩٧٦)دا، لەشاری ئۆپسالا لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٠-بروسک

گۆڤاری بروسک لە نێوان ساڵانی (١٩٧٧- ١٩٧٨)دا، (٦) ژمارەی بە زمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١١-ستێرکا سۆر

گۆڤاری ستێرکا سۆر یەکەمین ژمارەی لە ساڵی (١٩٧٧)دا، بڵاوکراوەتەوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٧٧-١٩٧٩)دا، (٩) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی و سوێدی لێ دەرچووە.

١٢-ئازادی

گۆڤاری ئازادی تەواوی ژمارەکانی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە. لەنێوان ساڵانی (١٩٧٨-١٩٧٩)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٩) ژمارەی لێ بڵاوبۆتەوە.

١٣-شۆرشگێر

گۆڤاری شۆرشگێر لەساڵی (١٩٧٨)دا، دەرچووە وتەنیا (١) ژمارەی بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٤-رزگاریا کوردستان

گۆڤاری رزگاریا کوردستان لە نێوان ساڵانی (١٩٧٩-١٩٨٢)دا، دەرچووە ولەوماوەیەدا (١٩) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١٥-دەنگێ کۆمەلێ

گۆڤاری دەنگێ کۆمەلێ لە ساڵی (١٩٧٨)دا، دەرچووە وتەنیا (١) ژمارەی بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی عارەبی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٦-رۆژا کوردستان

گۆڤاری رۆژا کوردستان لەساڵی (١٩٧٩)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی چاپ وبڵاوکراوەتەوە، تەنیا (٢) ژمارەی لێ دەرچووە.

١٧-ڕۆژی کوردستان
گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لە دەرەوەی وولات (ئەکسا) یە. ژمارە (٦)ی لەساڵی (١٩٨١)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە. (٢٤) لاپەرە بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبییەو (١٢) لاپەرەش بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە، و قەوارەکەی (A5)یە، شوێنی دەرچوون: بەرلینی ڕۆژئاوای پێشوو.

١٨-ڕێیا ڕاست
گۆڤاری ڕێیا ڕاست لە نێوان ساڵانی (١٩٧٧-١٩٨١)دا، (١٥) ژمارەی بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٩-ئازادی
ئازادی گۆڤارێکی مارکسیستی کوردە، بە دروشمی (کوردستانی ئازاد، یەکبوون، سۆسیالیست) بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٢) ی لەمانگی ئابی ساڵی (١٩٧٨)دا، بە زمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بە (٢٤) لاپەرەی قەوارە (A4) بڵاوکراوەتەوە. ئازادی گۆڤارێکی سیاسی، ڕۆشنبیریی گشتییە. شوێنی دەرچوون: پاریس، فەرەنسا.

٢٠-ریبر
بڵاوکراوەیەکی ڕۆشنبیریی کۆمەڵایەتی پێشکەوتنخوازە، لەلایەن کۆمەڵەی ڕۆشنبیریی کۆمەڵایەتی کوردی لەبەیرووت بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٣) ی لە مانگی نیسانی (١٩٧٨)دا، بەزمانی عارەبی وکوردی دەرچووە. (٥) لاپەرەی (A4) یە و (٣) لاپەرە بەزمانی عارەبییەو تەنیا (٢) لاپەرەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە.

٢١-روهلات

قسەکەری ڕێکخراوی پارتی دیموکراتی کوردی چەپی لوبنانە. ژمارە (٥٢) ی لەئاداری ساڵی (١٩٨١)دا، بە (٣٤) لاپەرەوبەقەوارەی (A4) بڵاوکراوەتەوە. تەنیا چوار لاپەرەونیوی بەکوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە وبەشەکەی تری بە زمانی عارەبییە.

٢٢-پاڵە

گۆڤاری پاڵە لە نێوان ساڵانی (١٩٧٨-١٩٨١)دا، بەزمانی کوردی وتورکی (٩) ژمارەی لێدەرچووە. گۆڤاری پاڵە بەفۆرمێکی جوان و بەناوەرۆکێکی دەوڵەمەند بڵاودەکرایەوە. ئەو گۆڤارە وەکو هەرگۆڤارێکی دیکەی کوردی خزمەتێکی چاکی بەبزاڤی ڕۆشنبیریی و ئەدەبیات و دیرۆکی کوردی گەیاندووە. گۆڤاری پاڵە بەناوەرۆک بەهەر شێوەیەک بووبێت، دەوڵەمەندبووە. هەر ژمارەیەکی (٨٠-٩٠) لاپەرە بوو. لەدوا ژمارەی گۆڤاری پاڵەدا، ئاگادارییێکی تێدا بڵاوکراوەتەوە، باس لەو هۆکارانە دەکات کە لەمەودوا لەبەرچی ئەم گۆڤارەش چیدیکە دەرناچێت ودەنووسێت: گۆڤاری پاڵە تاوەکو دوا ژمارە بەشێوەیەکی ڕێک وپێک دەرچوو. بەڵام بێگومان لەمەودوا دەبێت بزانرێت کە لە ڕەوشی ئەورووپادا لەچاپدانی گۆڤارێکی وەک پاڵە دەرچوونی ئەوەندە ئاسان نییە. هەرچۆنێک بووبێ، دژواری زۆر هاتۆتە پێش، ئەو دژواریەش گەلێک جاران دەبنە هۆکاری بەکۆتا هاتنی ژیانی گۆڤارورۆژنامە کوردییەکانی کەلەدەرەوەی وڵاتدا دەردەچن.

قۆناخی چوارەم:

لەنێوان ساڵانی (١٩٨٢-١٩٩١)دا، ئەم ڕۆژنامە وگۆڤارانە بەم شێوەییە دەرچوون.

لەدوای ساڵی (١٩٨٢)دوە لەڕووی چاپ و بڵاوبوونەوەی ڕۆژنامەو

گـۆڤـاری کـوردی لەهەندەران بە گـشـتی ولەئەوروپا بەتایبەتی لەرووی شێوە وناوەرۆکدا پێشکەوتنێکی مەزن وبەرچاو بەدی دەکرێت. لەوساوە ژمارەیەکی زۆر ڕۆژنامەو گـۆڤـاروبلاڤـۆک دەرکـەوتوون. هەنوکـە بەشی زۆری ئەو ڕۆژنامەوگۆڤاروبلاڤۆکانە دەرناچن. بەڵام ئێستاکە مـخابن ئەگەر چەند ژمارەیەک لەم ڕۆژنامە وگـۆڤـارانە دەربچن، ئەوانی دیکە بەشی زۆریان ژیانیان بەکۆتا هاتووە.

ئەو ڕۆژنامـەوگـۆڤـارە کـوردییـانەی کـەبەشـێـوەزاری کـرمـانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لە نێوان ساڵانی (١٩٨٢-١٩٩١)دا، دەرچوون، بەم شێوەییە:

٢٣-دەنگێ یەکێتیێ

ئەم گۆڤارە لەساڵی (١٩٨٣)دا، تەنیا (٩) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشـێـوەزاری کـرمـانجی ژوورو بەئەلفـبـای لاتینی و زمـانی تورکی لێدەرچووە.

٢٤-تێکۆشەر

ئەم گـۆڤـارە بەچوار زمـان (کـوردی، تورکی، فـەرەنسی، ئەڵمانی) دەرچووە. لەمـاوەی دەرچوونیـدا (٤٢) ژمـارەی لێ بڵاوکـراوەتەوە. گـرنگی زێدەتر بەپرسی کـورد وکـوردسـتـان وکولتووری کوردی دەدا.

٢٥-چارچرا

گۆڤاری چارچرا لەساڵی (١٩٨٦) بەهەرسێ زاراوەی کـوردی (کـرمـانجی ژوورو، کـرمـانجی نێـوەڕاست، دملی " زازایی ") لەلایەن پرۆژی کوردی لەگەڕەکی تێنستا لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاوکراوەتەوە. خاوەنی ئیمتیاز کەریم ژەنگاری بوو، دەسـتـەی نووسـەرانی بریتی بوون لە: (فەردە تۆران، دکتۆر جەمشید حەیدەری، دکتۆر کەمال عەلی، مالمسانژ). گۆڤاری چارچرا ساڵێک بەردەوام بووە، لە ماوەی ئەوساڵەدا تەنیا (٦) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. چارچرا گـۆڤـارێکی کـولتـووریی کوردیی بوو.

٢٦-سەرخابوون

ڕۆژنامــەی ســەرخـابوون بۆ یەکـەمین جـار ژمـارە یەکی لە سـاڵی (١٩٨٢)دا، دەرچووە، لەنێـوان ساڵانی (١٩٨٢-١٩٩٣)دا، (١٣٢) ژمــارەی لێ بڵاوکـراوەتەوە. تەواوی وتارەکـانی بەزمـانی (کـوردی و تورکی)ن. بابەتەکانی زێدەتر گرنگیان بەپرسی کورد و دەڤەرەکە وتورکیا داوە. ڕۆژنامەیەکی سیاسییە.

٢٧-بەربانگێ کوردستان

گۆڤاری بەربانگێ کوردستـان لەساڵی (١٩٨٤)دا، تەنیا (١) یەک ژمـارەی لێدەرچووە. بەناوەرۆک گۆڤـارێکی سیـاسی بوو، لەسـەرپرسی کــورد وکــوردســـتـــان و ڕۆژهەڵاتی نێــوەڕاست بابەتەکانی خۆی بڵاودەکردەوە.

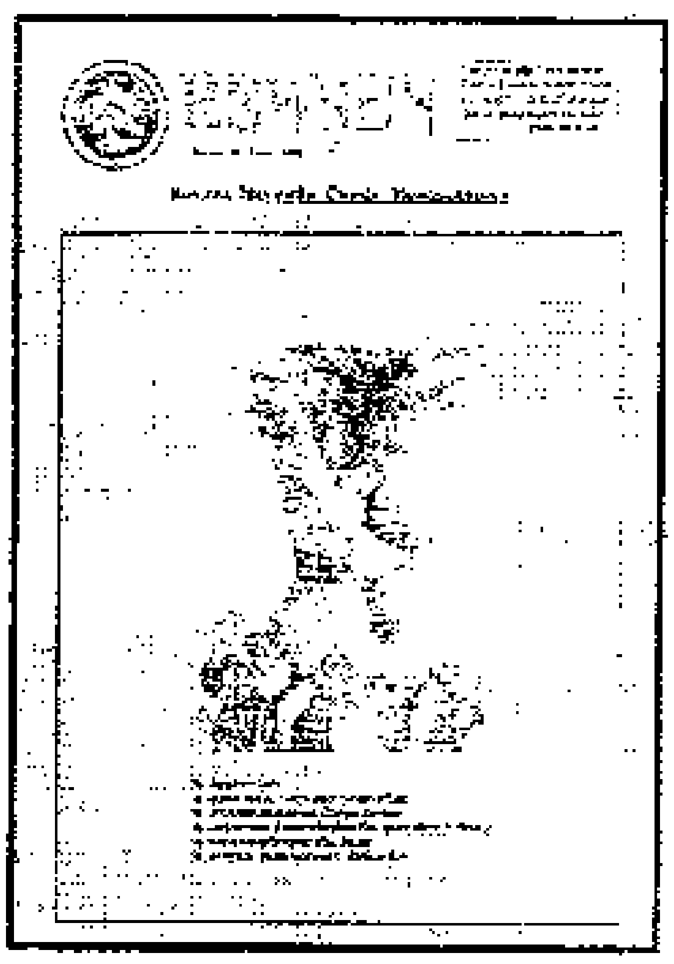

٢٨-ڕەوشەن

ڕەوشـەن گـۆڤـارێکی ئەدەبی ورۆشنبـیــریی گشتییە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٨-١٩٩٢)دا، (٩) ژمارەی لەئەوروپا لێدەرچووە. ژمارە (٧) ی لەبـەهاری (١٩٩١) و ژمـــــــارە (٨) ی لەئەیلولی ســاڵی (١٩٩١)دا بڵاوکـراوەتەوە. ژمارە (٢) ی لەئاداری (١٩٩٢) و ژمارە (٤) ی لەحـوزەیرانی سـاڵی (١٩٩٢)دا، دەرچووە. بابەتەکـانی بەزمـانی کـوردی وتورکی بڵاودەکـردەوە. لەژمـارە (٩) ەوە گوازراوەتەوە شاری ئەستەنبۆل. ژمارە (٣٧) ی لەمانگی شوباتی ساڵی (٢٠٠٠) لەئەستەنبۆل دەرچووە. پێشتر لەئەوروپا تەنێ بەزمانی کوردی بڵاودەکرایەوە. بەڵام ئێسـتـا لەئەسـتـەنبۆل بە زمـانی کـوردی وتورکی بڵاودەکرێتەوە.

٢٩-ڕزگاریا وڵات

گـۆڤـاری (ڕزگـاریاوڵات) لەسـاڵی (١٩٨٥)دا، بەزمـانی کـوردی بەشێـوەزاری کـرمـانجی ژووروو بەئەلفبـای لاتینی وتورکی، تەنـیـا (١٠) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٠-دەم

گۆڤاری دەم بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وئەلمانی بلاوکراوەتەوە. ژمارە (٦) ی لەسالّی (١٩٨٥)دا، وژمارە (٨) ی لەسالّی (١٩٨٦)دا، چاپ و بلاوکراوەتەوە. لەماوەی ئەم دووسالّەدا، هەمووی بەسەریەکەوە (١٤) ژمارەی لیّ بلاوکراوەتەوە.

٣١-گازیا ولات

گۆڤاری (گازیا ولات) لەنێوان سالانی (١٩٨٠-١٩٨٣)دا بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی دەرچووە. لەماوەی ئەم سێ سالّیدا تەنیا (٩) ژمارەی لیّ بلاوکراوەتەوە.

٣٢-ستێر

گۆڤاری ستێر ژمارە (١) ی لەسالّی (١٩٨٣)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بە (٣١) ی لاپەرەی قەوارە (A4) دەرچوود. شوێنی لەچاپدان وبلاوکردنەوەی بە سەرەوە نییە.

٣٣-دیموکراتێن شۆرشگێر

گۆڤاری دیموکراتێن شۆرشگێر تەنیا (١) ژمارەی لەسالّی (١٩٨٦)دا، بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لیّ بلاوکراوەتەوە.

٣٤-دیموکرات

گۆڤاری دیموکرات تەنیا (٨) ژمارەی لەسالّی (١٩٨٨)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لیّ بلاوکراودتەوە.

٣٥-نووچەنامە

گۆڤاری نووچەنامە تەنیا (٦) ژمارەی لەسالّی (١٩٨٣)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وعارەبی لیّ بلاوکراوەتەوە.

٣٦-ژین

گۆڤاری ژین تەنیا (٢٠) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وعارەبی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٧- ڕزگاری

گۆڤاری ڕزگاری (٩) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٠)دا، لەتورکیا لێ بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (١٠) ی لە ساڵی (١٩٨٨)دا، لەئەوروپا دەرچووە. تا هەنوکە (٢٩) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٨-دێرسیم

گۆڤاری دێرسیم تەنیا (٣) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٨)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٣٩-هاڤکاری

گۆڤاری هاڤکاری تەنیا (٤) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٧)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٠-یەکیتی

گۆڤاری یەکیتی تەنیا (١) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٠)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤١-مزگین

گۆڤاری مزگین، گۆڤاری ئاگاداری وپەیوەندییە لەنێوان کورد وئەڵمانی. ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وبەزمانی ئەڵمانی بڵاوکراوەتەوە. خاوەنی: خاچی سووری ئەڵمانی وئینستوتی کوردییە. قەوارەکەی (A4) یەو (٣٨) لاپەرەیە. گۆڤارێکی سیاسی، ڕۆشنبیریی گشتییە.

٤٢-ڤێرین

گۆڤاری ڤێرین تەنیا (١) ژمارەی لەساڵی (١٩٨٣)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٣-یەکێتیا سۆسیالیست

گۆڤاری یەکێتیا سۆسیالیست لە ساڵی (١٩٨٤)دا، بەزمانی

کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وتورکی دەرچووە. لەماوەی دەرچوونیدا هەمووی بەسەریەکەوە (١٨) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. هەروەسا هەندێک ژمارەی تایبەتیشی بڵاوکراونەتەوە.

٤٤-یەکێتی

گۆڤاری یەکێتی لەساڵی (١٩٨٣)دا بەزمانی (کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی، تورکی، عارەبی) تەنیا (٦) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٥-خەبات

گۆڤاری خەبات پێش ساڵی (١٩٨٠) لەکوردستانی تورکیا (٧) ژمارەی لێ چاپ و بڵاوکرایەوە. لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەهەمان ناو ژمارە (٨) ی لەئەورووپا دەرچووە. هەمووی بەسەریەکەوە (١٨) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. گۆڤاری خەبات بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وتورکی بابەتەکانی خۆی بڵاودەکردەوە.

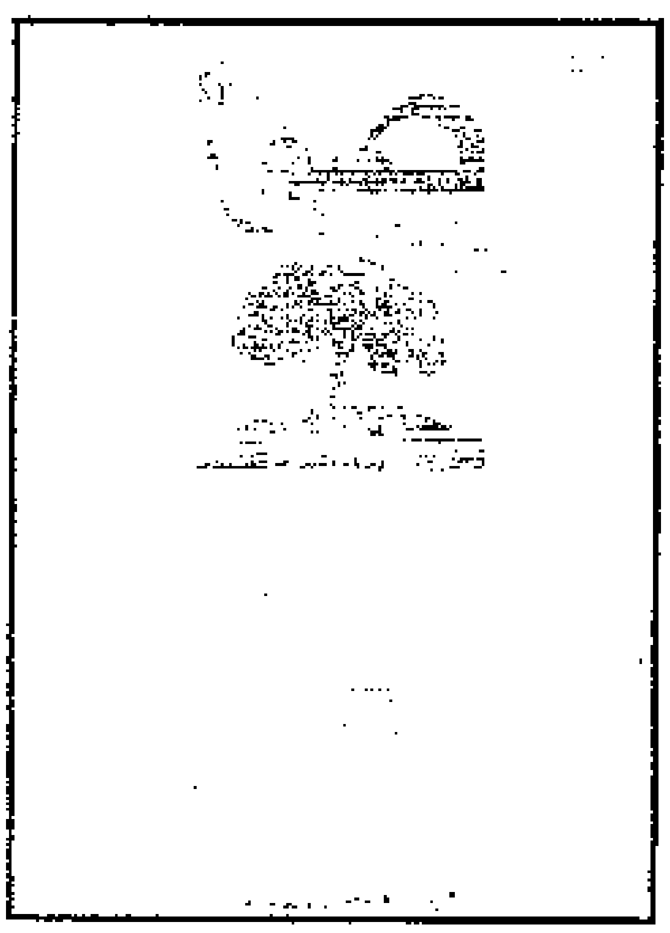

٤٦-هێڤی " هیوا "

گۆڤاری هێڤی بەزمانی کوردی بەسێ زاراوەی (کرمانجی ژووروو، کرمانجی نێوەڕاست، دملی"زازایی") لەساڵی (١٩٨٣)دا، بڵاوکرایەوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٣-١٩٩٢)دا، (١١) ژمارەی لێ دەرچووە. گۆڤارێکی کولتووری کوردی بوو، لەلایەن ئینیستوتی کوردی لەپاریس بڵاودەکرایەوە.

٤٧-بەرهەم

گۆڤاری بەرهەم گۆڤارێکی کولتووری ولێکۆڵینەوەی کوردییە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٨ -١٩٩٢)دا، لەئەورووپا (١٢) ژمارەی بەزمانی کوردی زاراوەی (کرمانجی ژووروو، دملی " زازایی ") و هەروەسا بەزمانی تورکی لێدەرچووە. هەتا ساڵی (١٩٩٨) بەهەمان ناو لە تورکیا (٣) ژمارەی دیکەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٤٨-ڕێناسی

گۆڤارێکی ئینفرماسیۆن (زانیاری) بوو. لەساڵی (١٩٨٤)دا، لەگەڕەکی ڕینکەبی وتێنستنا لە شاری ستۆکهۆڵم لەسوید، بەزمانی کوردی زاراوەی (کرمانجی ژووروو، کرمانجی نێوەڕاست) بەهەردوو پیتی لاتینی وعارەبی چاپ وبلاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە لەنێوان ساڵانی (١٩٨٤-١٩٨٥)دا، تەنیا (١٠) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە.

٤٩-دەنگێ وڵات

گۆڤارێکی تیۆری وستراتیژی بوو، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لەساڵی (١٩٨٨)دا، تەنیا (٢) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. گۆڤاری (دەنگێ وڵات) زێدەتر گرنگی بەلایەنی (تیۆری ستراتیژی سەربازی) دەدا.

٥٠-ئاڵای یەکێتی

گۆڤاری ئاڵای یەکێتی لەنێوان ساڵان (١٩٨٨-١٩٩٢)دا، دەرچووە. بەزمانی کوردی بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی بابەتەکانی خۆی بلاوکردۆتەوە. لەماوەی دەرچوونیسدا هەمووی بەسەریەکەوە (٢٨) ژمارەی لێ دەرچووە.

٥١-هێڤیاگەل

گۆڤاری هێڤیاگەل لەنێوان ساڵانی (١٩٨٦-١٩٩١)دا، دەرچووە، لەماوەی دەرچوونیدا (٣٧) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی لێ بلاوکراوەتەوە.

٥٢-بنگەهە

گۆڤاری بنگەهە لەساڵی (١٩٨٧)دا، دەرچووە. بابەتەکانی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وتورکی بلاوکردۆتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (٥) ژمارەی لێ دەرچووە.

٥٣-نیشتمان

گۆڤاری نیشتمان لەنێوان ساڵانی (١٩٨٣- ١٩٨٥)دا، تەنیا (١٢) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. دوایی بۆماوەی (٥) ساڵ دەرنەچووە، تاوەکو جارێکی دیکە لەمانگی ئەیلولی ساڵی (١٩٩٠)دا، ژمارە (١٣) ی لێ بلاودەبێتەوە. هەتا ساڵی (١٩٩٢) هەمووی بەسەریەکەوە (٢٢) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای

لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٤-هێزا وڵاتپارێز

گۆڤاری هێزا وڵاتپارێز لەنێوان ساڵانی (١٩٨٨-١٩٩١)دا، تەنیا (٨) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٥-ڕێیا شۆرش

ئەم گۆڤارە لەساڵی (١٩٨٤)دا، دەرچووە. هەمووی بەسەریەکەوە (١٢) ژمارەی بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٦-تێکۆشینا سۆسیالیست

ئەم گۆڤارە لەساڵی (١٩٨٩)دا، ژمارە (١) ی بڵاوبۆتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (٧) ژمارەی بە زمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٥٧-تەڤگر

ڕۆژنامەیەکی سیاسی بوو، ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٩)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لەشاری ستۆکهۆڵم لە سوێد بڵاوکراودتەوە.

٥٨-هڤگرتن

بڵاڤۆکێکی سیاسی وکولتووریبە، ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٩)دا، بەزمانی کوردی و زمانی عارەبی لەستۆکهۆڵم لە سوێد بڵاوکراوەتەوە.

٥٩- بوولیتینا کۆمکار سوێد

بڵاڤۆکێکی سیاسییە لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەساڵی (١٩٩٠)دا، بڵاوکراوەتەوە.

٦٠-ڕۆژنامە

ڕۆژنامەیەک بووتەنیا یەک ژمارەی پروڤی لەستۆکهۆڵم -ئەستەنبۆل لەساڵی (١٩٩١)دا لێ بڵاوکرایەوە.

٦١-ڕۆژەڤ

گۆڤارێک بوو لەشاری ئۆپسالا لەسوێد لەساڵی (١٩٩١)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی بڵاوکرایەوە.

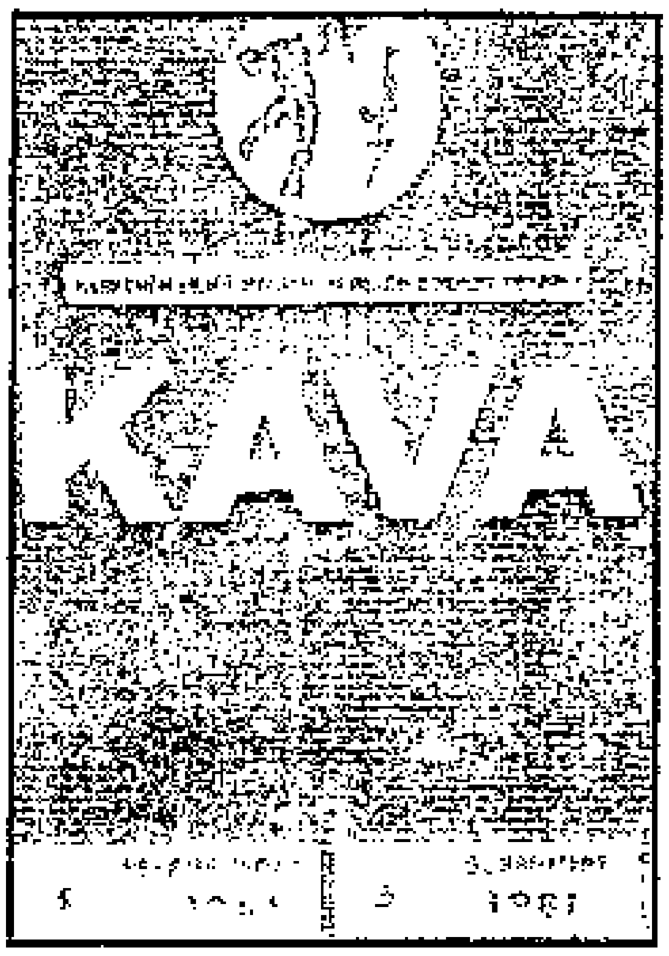

٦٢-کاڤا (کاوە)

گۆڤاری کاڤا (کاوە) لەلایەن رێکخراوی کاوە، رێکخراوێکی گچکەی کوردییە لە باکووری کوردستان دامەزرا بوون وخۆیان وەک چەپی کورد لەسەر رێبازی (ماویست) بەناودەکرد. هەربەناوی رێکخراوەکەیانەوە گۆڤاری کاوە یان دەردەکرد. ژمارەی (١) ی لەکانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٧٨)دا، بە (٨٠) لاپەرە دەرچووە. ژمارەی یەکەمی بەناوی (کاڤا) بڵاوکراوەتەوە، لەژمارە دووەم ناوەکەی کراوەتە (کاوە). لەسەر بەرگی گۆڤاری کاوەدا بەکوردی نووسراوە: (کارکەرێن هەموو وڵاتان و گەلانی ژێردەست یەکبن). خاوەنی ئیمتیاز: (عەبدوڵڵا سۆیدان) بوو، هەرلەسەر دەرکردنی گۆڤاری کاوە بە (١٥) ساڵ حوکم درا. بەرپرسیاری گۆڤار: (حوسێن شان) بوو. ئەویش لەرێکەوتی (٢٣-٣-١٩٨٢)دا، لە شاری ئەستەنبۆل لەزیندان بەئەشکەنجە شەهید دەکرێت. گۆڤاری کاوە، گۆڤارێکی سیاسی بوو. چوار ژمارەی لەتورکیا بەنهێنی چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

لەسەرەتا لەتورکیا تیراژی لەنێوان (٥٠٠٠-١٠٠٠٠)دانە بووە، دواتر تیراژی گەیشتۆتە (١٥٠٠٠)دانە. تەنیا ژمارەی یەکەمی بەزمانی کوردی دەرچووە، ژمارەکانی دیکە بەزمانی تورکی بوون. لەو ژمارانەی کە لەئەورووپا چاپ کراون، ناوونیشانی سوێدی لەسەرنووسراوە. قەوارەکەی (١٣,٨×١٨,٥) بوو. گۆڤاری کاوە بەم شێوەی لای خوارەوە دەرچووە:

١-ژمارەی یەکەمی لەمانگی کانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٧٨)دا لەئەستەنبۆل بە (٨٠) لاپەرە دەرچووە.

٢-ژمارەی دووەمی لە مانگی کانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٧٩)دا، لە

ئەستەنبۆل بە (٩٨) لاپەرە دەرچووە.
٣-ژمارە (٣-٤) ی لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٧٩)دا، لەئەستەنبۆل دەرچووە.
٤-ژمارە (٥) ی لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٨١)دا، بە (١٤٢) لاپەرە دەرچووە.
٥-ژمارە (٦) ی لەنیسانی ساڵی (١٩٨٥)دا، بە (١٦٦) لاپەرە دەرچووە.
٦-ژمارە (٧) ی لەمانگی ئەیلولی ساڵی (١٩٨٥)دا، بە (١١١) لاپەرە دەرچووە.
٧-ژمارە (٨) ی لەمانگی نیسانی ساڵی (١٩٨٦)دا، بە (١٠٢) لاپەرە دەرچووە.

لەژمارە یەکەوە تاوەکو سێ وچوار کەپێکەوە بەنەهێنی بەیەک ژمارە دەرچووە، لە نێوان ساڵانی (١٩٧٨-١٩٧٩)دا، لەشاری ئەستەنبۆل لەتورکیا دەرچووە. لەژمارە (٥- ٨) ەوە کە لەنێوان ساڵانی (١٩٨١-١٩٨٦)دا، لەسوید بڵاوکراوەتەوە.

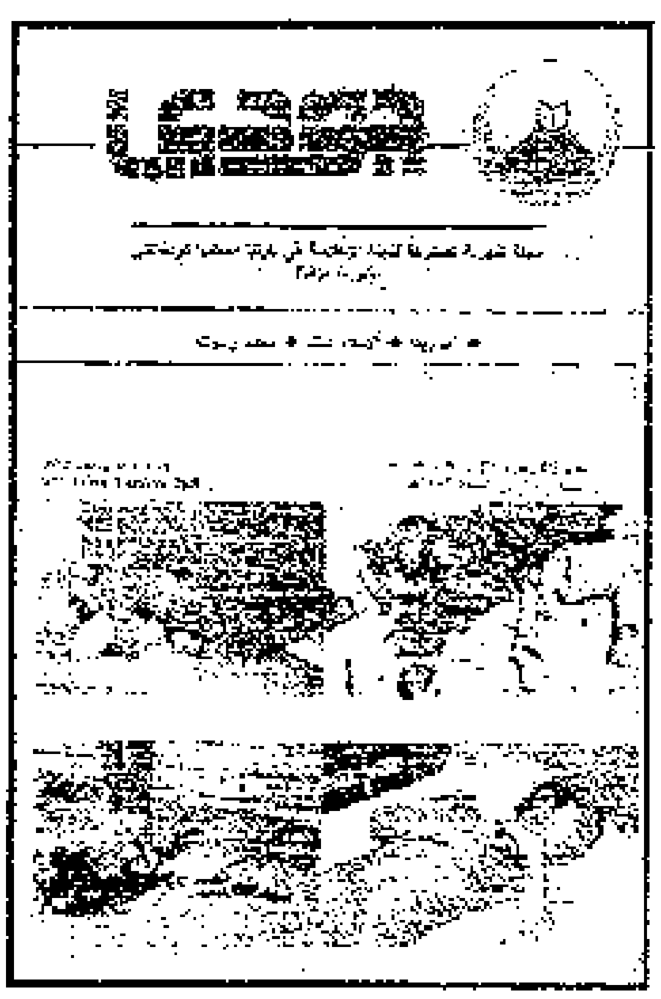

٦٣-جوودی

گۆڤاری جوودی بەزمانی کوردی وتورکی، سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. گۆڤاری جوودی گۆڤارێکی ئیسلامییە وئەم گۆڤارە خۆی بەدەنگی کوردستانی ئیسلامی بەناو دەکات.

٦٤-تێکۆشین

گۆڤاری تێکۆشین پێشتر لەتورکیا (٥) ژمارەی لێ دەرچووە. گۆڤارێکی سیاسی بوو. هەرپێنج ژمارەکە بەزمانی تورکی چاپ وبڵاوکراوەتەوە. لەسێ ژمارەی پێشوودا، ژمارە وساڵی دەرچوون وبەڕێوەبەری گۆڤاری بەسەرەوەنییە. ژمارە چوار لەئەیلولی (١٩٧٩)دا، بە (٣٠٩) لاپەرە دەرچووە. بەگوێرەی ژمارە چوار خاوەنی ئیمتیاز: (ڕەشید ئەسلانۆگلوو)، وبەرپرسیاری گۆڤار: (یەشار

ئونوتکان) بووە. شوێنی لەچاپدان وبلاوکردنەوەی شاری عەنتاب (غازی عەنتاب) بوو. لەنێوان سالانی (١٩٨٣-١٩٨٦)دا، (٣) سێ ژمارەی دیکەی لەئەوروپا بلاوکراوەتەوە. لە ژمارە (٧-٨)دا، ناوونیشانی شاری ستۆکهۆلمی بەسەرەوەیە. گۆڤاری تێکۆشین بەم شێوەیە خۆی بەخوێنەران ناساندووە: " ئۆرگانی کۆمیتەی نێوەندی تەڤگەری تێکۆشینە " هەروا ئەم دروشمەشی لەسەرنووسراوە: " کارکەرێن هەموو ولاتان یەکبن ". ئەوسێ ژمارەیەی لەئەوروپا دەرچوون، بەزمانی کوردی وتورکی بابەتەکانی بلاوکردۆتەوە.

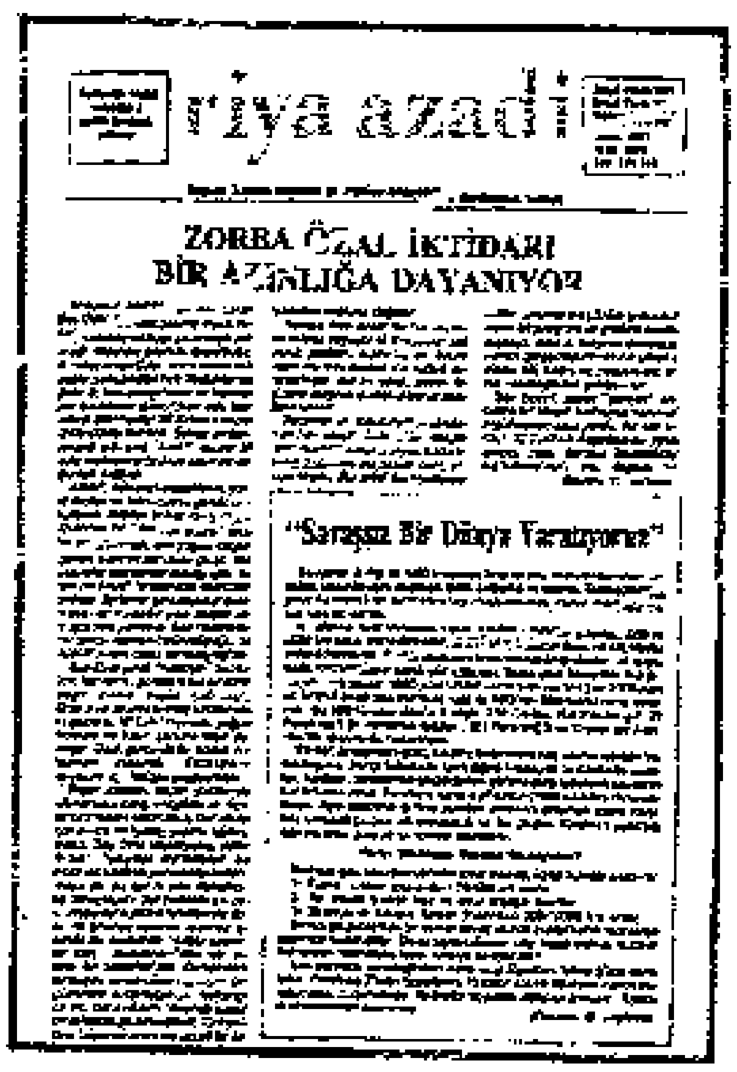

riya azadi

ZORBA ÖZAL İKTIDARI BİR AZINLIĞA DAYANIYOR

"Sarapsız Bir Dünya Yaratıyoruz"

٦٥-رێیا ئازادی OZGURLUK YOLU

رێیا ئازادی لەلایەن (کەمال بۆرقا) و هەندێک لەهەڤالانی لەحوزیرانی سالی (١٩٦٥) بۆ یەکەمین جار لەتورکیا بەنهێنی بلاوکرایەوەو ئۆرگانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا بوو. دواتر پێش سالی (١٩٨٠) ئەم گۆڤارە بەئاشکرا بلاوکرایەوە. ناوی هیچ رێکخستنێکی لەسەرنەبوو. چونکە ئەم تەڤگەرە هەتا ئەوکاتە بەناوی رێیا ئازادی دەهاتە ناسین. هەربۆیەش لەسەرەتا گۆڤارەکە لەتورکیا بەناوی (OZGURLUK YOLU، واتە رێیا ئازادی) دەردەچێت. کە دوا ژمارەی ژمارە (٤٤) بوو، ئەگەر ژمارە جۆتەکان نەژمێردرێت، ئەوە هەمووی بەسەریەکەوە هەتا دوا ژمارە (٣٧) ژمارەی لێدەرچووە. دوای ئەوەی رێیا ئازادی لەتورکیا قەدەغە دەکرێت، جارێکی دیکە لەئەوروپا لەئاداری سالی (١٩٨٢)دا مانگانە بلاودەکرێتەوە. رێیا ئازادی لەئەوروپا هەر ژمارەیەکی (١٢-١٦) لاپەرە بووە، هەندێ جار ژمارەکانی بە (٢٠- ٢٨) لاپەرە دەرچووە. رێیا ئازادی ئۆرگانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا بوو. یەکەمین ژمارەی بە (٨٠) لاپەرە دەرچووە وهەندێک لە ژمارەکان لاپەرەکانی گەیشتۆتە (٨٠-١٠٠) لاپەرە. تیراژی لەسەرەتا لەتورکیا (٥٠٠٠) هەزار دانە بووە ورۆژ دوای رۆژ رەواجی خوێندنەوەی زیاتر

بووە وتاوەکو تیراژەکەی گەیشتۆتە (١٠-١٢) هەزار دانە. ڕێیا ئازادی تاوەکو حوزیرانی سالّی (١٩٩١) لە ئەوروپا (١٣٩) ژمارەی لێ دەرچووە، بەبۆنەی گرێدانی کۆنگرەی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا (٣) ژمارەی تایبەتیشی لێ بلاّوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (١٤٢) ژمارەی لێ دەرچووە. ڕێیا ئازادی ئەو ژمارانەی لەتورکیا دەرچوون لە (٦) بەرگدا چاپ کراون وئەوەی لەئەوروپاش دەرچوون لە (٣) بەرگدا بەچاپ گەیشتوون. هەمووی بەسەریەکەوە (٩) بەرگە. ڕێیا ئازادی لەسالّی (١٩٦٥)دا، چەند ژمارەیەکی بەنەهێنی لێ بلاّوکراوەتەوە. بەلاّم ڕێیا ئازادی زێدەترلەنێسوان سالاّنی (١٩٧٥-١٩٩١)دا، بەبەردەوامی دەرچووە. ڕێیا ئازادی لەناوەرۆکی بەشی زۆری ژمارەکانیدا دەردەکەوێت، باس لەکێشەی کورد ولێکۆلّینەوەی مێژوویی وزمان وئەدەبیاتی کورد و ڕووداوە سیاسیەکانی کوردستان ودەڤەرەکە، شرۆڤە دەکات وهەروەسا باسی ڕووداوەکان وتەنگژەی دونیاش دەکات. سەرچاوەیەکی گرنگ و پر بایەخە بۆ مێژووی کورد ورۆژهەلاّتی نێوەڕاست وجیهان، چونکە گەلێک ڕووداوی مێژووی کورد ودەڤەرەکە وجیهانی لەدووتوێی لاپەرەکانیدا تۆمار کردووە. گۆڤاری ڕێیا ئازادی بەزمانی کوردی وتورکی بلاّودەکرایەوە.

٦٦- ڕۆژا وەلات ROJA WELAT

گۆڤاری ڕۆژا وەلات لەسەرەتا ژمارەی یەکەمی لەسالّی (١٩٧٧) لەتورکیا دەرچووە. ئەم ڕۆژنامەیە دووهەفتە جارێک لەشاری ئەنقەر بلاّودەکرایەوە. ناوی ڕۆژنامە کوردی بوو. ناوەرۆکی ڕۆژنامەکەش نیوە کوردی ونیوە تورکی بوو. خاوەن ئیمتیاز: (مستەفا ئایدن) وبەرپرسیاری گشتی: (سەدیق بۆزئەرسلان) بوون. ڕۆژنامەی (ڕۆژا وەلات) هەروەک (ڕێیا ئازادی) لەلایەن کادیرانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا دەردەچوو و هەروەسا هەروەک (ڕێیا ئازادی) لەلایەن (کەمال بۆرقا) وە بەڕێوەدەچوو. دوابەدوای ئەوەی خاوەن ئیمتیاز وبەرپرسیاری گشتی

ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات داخوازی خۆیان پێشکەش بەحکومەتی ئەنقەرە دەکەن ولەداخوازی نامەکەیاندا داوایان کرد بوو کەنیازیان وایە ڕۆژنامەیەک بەزمانی کوردی دەربکەن. پۆلیسی تورک دەس بەجێ بەبێ لێپرسینەوە هەردووکیان لەزیندان قایم دەکات وپێیان دەڵێن: (ئێمە سەرتان لەلەشتان جیا دەکەینەوە ئەگەر ڕۆژنامەیەک بە زمانی کوردی دەربکەن. بە چ زمانێک دەبێ با بیێ، بەڵام بەکوردی نابێ). دوای ماوەیەک کە لە زیندان ئازاد دەبن، ئەمجارەیان داخوازی خۆیان ئاراستەی پارێزگاری شاری ئەنقەر دەکەن، ئەویش لەوەڵامدا بۆیان دەنووسێت: زمانی فەرمی تورکییە وئێوە بۆتان نییە بەزمانی کوردی ڕۆژنامە دەربکەن. هەرچەندە بە گوێرەی ناوەرۆکی یاسای فەرمی تورکیا، هەموو کەسێک دەتوانێت بە چ زمانێک بخوازێت، بلاوکراوەیەک دەربکات، لەبەر ئەوەی ئەوە نەکاری فەرمی بوو. لەگەڵ ئەوەشدا ئەوکەسانەی خەریکی دەرکردنی ڕۆژنامە بوون، گوێیان نە لەپۆلیس ونەلەپارێزگاری ئەنقەرنەگرت وژمارەی یەکەمی ڕۆژنامەی (ڕۆژا وەلات) یان بۆچاپ ئامادەکرد. بەڵام ئەوچاپخانەیەی دۆزیبوویانەوە بۆ لەچاپدانی ڕۆژنامەکە، پەشیمان ببۆوە، ناچاربوون بگەڕێن بەشوێن چاپخانەیەکی دیکە کە ڕۆژنامەکەی لێ چاپ بکەن. لەماوەیەکی کەمدا چاپخانەیەکی دیکەیان دۆزیەوە و ڕۆژنامەکەیان بەچاپ گەیاند، هەرچۆنێک بوو ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات چاپ وبلاوکرایەوە. دوا بە دوای دەرچوونی ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات هەرایەکی مەزنی لەتورکیا لە نێو کەسانی ڕۆژنامەوان و ئەندامانی پەرلەمانی تورکیا بەرپاکرد. هەریەکێک بەگوێرەی دیتن وبۆچوونی خۆی ڕەوشەکەی شرۆڤە دەکرد وهەر هەموو بۆچوونەکانیش لەیەک خاڵدا سەرچاوەی دەگرت ودەیانگوت: چۆن دەبێ لەم وڵاتەدا ڕۆژنامەیەک بەکوردی دەربکرێت، دەرچوونی هەر ڕۆژنامەیەک بەزمانی کوردی، دەبێتە هۆکاری پارچەپارچە بوونی وڵاتەکەمان. هەر بۆیە پۆلیس هەڵیان کوتایە سەرخاوەن ئیمتیازی ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات وبەرپرسیاری گشتی وهەردووکیان خستنە زیندانەوە ودرانە دادگا، لەدادگادا زۆر بوێرانە بەرگریان لەخۆیان وڕۆژنامەکە کردووە ووتوویانە مافی خۆمانە

ڕۆژنامەیەک بەزمانی کوردی دەربکەین... !! بەماوەیەکی کەم ژمارەی دووەمیشیان بەچاپ گەیاند. شار بەشار دەگەڕان بۆ ئەوەی چاپخانەیەک پەیدا بکەن بۆ لەچاپدانی ڕۆژنامەکە. هەردەم شەڕی ئەوان وپۆلیس بوو. بەڵام پۆلیس دەرقەتیان نەدەهات. لەهەرچاپخانەیەک ژمارەیەکیان چاپ بکردایە، ئەوە یەکسەر لەترسی پۆلیس زوو هەموو ژمارەکانیان دەرباز دەرکرد وبەهەر شێوەیەک بایە دەیانگەیاندەوە کوردستان ومالّ بەماڵ بڵاویان دەکردەوە و دەیانفرۆشت و بەرخۆدانێکی مەزنیان کرد، و بەرپرسیاری گشتی ڕۆژنامە (سەدیق بۆزئەرسلان) بەساڵ ونیوێک حوکم کرا، لەجیاتی ئەو (فیکرەت ئاکای) هات، دوای ئەویش (مەحمود چووشم)ە جێگەی ئەوی گرتەوە. گەلێک کەس کە ڕۆڵیان هەبوو لەبڵاوکردنەوەی ڕۆژنامەکە لەنێو خەڵکدا وهەروا ئەوانەی ڕۆژنامەکەشیان لەدەست بگیرابووایە، ئەوانیش زیندانی دەکران. هەموو چاپەمەنیەکانی تورکیا لەبەرامبەر ئەو زۆرداریبیەدا بێ دەنگ بوون. بەڵام سۆسیالیست ودیموکراتەکانی تورکیا دژی ئەو زۆرداریبیەی تورکیا هەڵوێستی جوامێرانەیان هەبوو. نەخاسمە کۆمەڵەی میللمان (TOB-DER) هەندێکیان کوردبوون وهەواداری پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا بوون، هەرلەبەرهەندێ زۆر پشتگیرییان لەڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات کرد. لەبەر ئەوگیروگرفتانە بوو، ماوەی دەرچوونی ڕۆژنامەکە دوور ودرێژ بوو. چونکە نەیاندەتوانی لەکاتی خۆیدا ژمارەکانی دەربکەن، هەر بۆیە لەماوەی دووساڵاندا تەنیا توانیان (١٢) ژمارەی لێ بڵاوبکەنەوە. لەدوایدا ئەویش هەروەک ڕێیا ئازادی لەسەرەتای ساڵی (١٩٧٩)دا، لەلایەن حکومەت قەدەغە کرا.

ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات بەم (١٢) ژمارەیەی توانی ناوبانگێکی زۆر پەیدا بکات وڕۆڵێکی ئێجگار مەزن ببینێ. ئەو ژمارانەی لەسەرەتاوە دەرچوون، تیراژیان گەیشتە (٢٠) هەزار دانە. هێدی هێدی تیراژی زیادی کرد و بوو بە (٣٠) هەزار و دواتریش بووبە (٤٠) هەزار دانە، تاوای لێهات وەکو ڕۆژنامەکانی تورکیا تیراژی ڕۆژ دوای ڕۆژ لەبەرزبوونەوەدا بوو. ڕۆژنامەی ڕۆژا وەلات ڕۆژنامەیەکی فەرمی بوو. ناوەرۆکی هەواڵی کوردستان و نووسینی سیاسی وبەشێکیشی تەرخان

کردبوو بۆ ئەدەبیاتی کوردی. نووسینەکان هەمووی بەکوردی وتورکی بوون. بەشە کوردییەکەی بەزمانێکی ئاسان دەنووسرا بۆ ئەوەی هەموو کەسێک لێی تێبگات. بێجگە لەئەندامانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا، کەسانی ولاتپارێز وسەربەخۆش پشتگیریاندا رۆژنامەکە ونووسینیان تێدا بلاوکردەوە. لەوسالانەدا (رێیا ئازادی و چ رۆژا وەلات) لەباکووری کوردستاندا رۆلی گرنگیان بینی بۆ هوشیار کردنەوەی گەل. بۆ بەهێز کردنی بیروباوەری چەپڕەوی و ولاتپارێزی رۆلی سەرەکییان بینی. گەلەک کەس لەرێگای ئەوچاپەمەنییانەوە لەدەولەمەندی رۆشنبیریی وزمان وئەدەبیاتی کوردی تێگەیشتن و پەروەردەبوون. هەروا گەلێک لەنووسەرانی کۆن وئەوانی تازەش بەهۆی ئەو چاپەمەنییانەوە زێدەتر ناویان بلاوبۆوە. دەیان وبگرە سەدان کەس فێری زمانی کوردی بوون. هەروا گەلێک لاوی کورد لەرێگای ئەو رۆژنامانەدا نووسینەکانیان کەوتە سەر رووپەری رۆژنامەو روناکی بینی. هەردوو چاپەمەنی رێیا ئازادی ورۆژا وەلات پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا لەپشتییەوە بوو وبەرێوەی دەبرد. گەلێک نووسین لەهەردوو چاپەمەنیدا دەربارەی ناکۆکی نێوان هێزە کوردییەکاندا بلاوکرایەوەودژی شەری برا کوژیش دەیان وتار نووسران وهیوا وداخوازیان بۆ هەموو ولاتپارێزانی کورد یەکبوون بوو لەپێناوی سەربەخۆیی و ئازادی ولات. رۆژنامەی رۆژا وەلات جارێکی دیکە بەهەمان ناو لەئەوروپا لەسالی (١٩٨٤)دا، ژمارە (١٣) ی لێ بلاوکرایەوە وتاوەکو سالی (١٩٨٦) بەردەوام بوو. هەموو بەسەریەکەوە (٣٨) ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە.

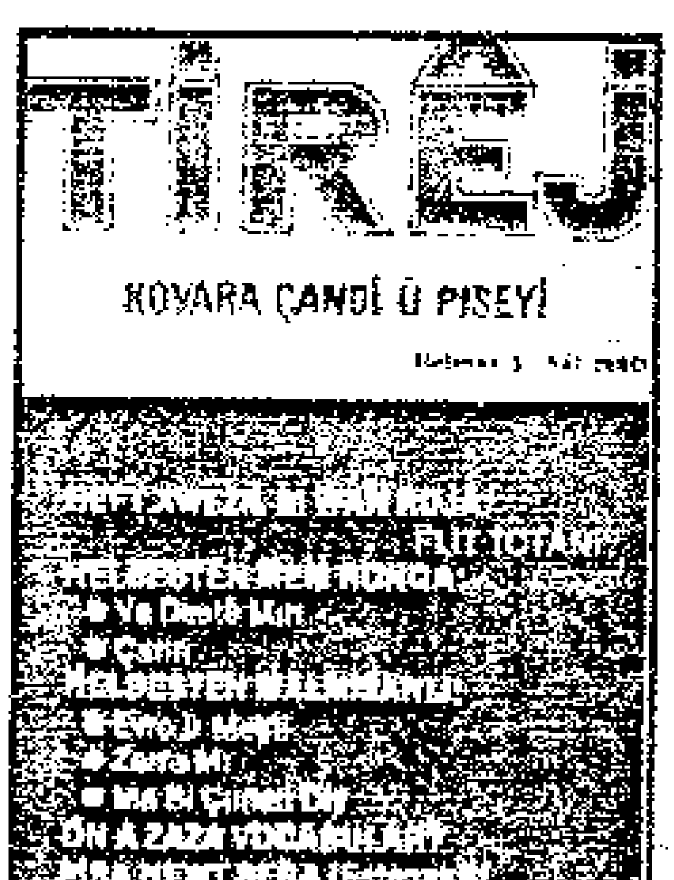

٦٧-بلاڤۆک

بلاڤۆکێکی کوردی بوو، ژمارە (٧) ی لەسالی (١٩٧٩)دا، لەشاری ئۆپسالای سوێد، بەزمانی کوردی و بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بلاوکراوەتەوە.

٦٨-تیریژ

گۆڤارێکی کولتووری بوو بەهەردوو

شێـــوەزاری کـرمـانجی ژوورو ودملی (زازایی) بەئەلفـبـای لاتینی دەردەچوو. چەند ژمارەیەکی سەرەتایی لەشاری ئەزمیری تورکیاوچەند ژمارەیەکی کەمیشی لەساڵی (١٩٧٩)دا، لە شاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٦٩-موسیقاوهونەر

گۆڤارێکی هونەری بوو، باسی لەبزاڤی هونەری مۆسیقا وگۆرانی کوردی دەکرد. لەساڵی (١٩٨٠)دا، لەسوێد چەند ژمارەیەکی کەمی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٧٠-پێشەنگ

پێشـەنگ پێش ساڵی (١٩٨٠) چوار ژمـارەی لێ دەرچووە. دوای ساڵی (١٩٨٠) جـارێکی دیکە لەئەوروپا بڵاوکـراوەتەوە. لەنێـوان سـاڵانی (١٩٨٦-١٩٨٧)دا، چوار ژمـارەی تایبـەتی لێ دەرچووە. تا ساڵی (١٩٩٠) (٨٧) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

٧١-ئاریە

گۆڤارێک بوو لەشاری ستۆکهۆڵم لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی شێـوەزاری دملی (زازایی) و زمانی تورکی بڵاوکراوەتەوە.

٧٢-مامۆستای کورد

مامۆستای کورد گۆڤارێکی کولتووری گشتی بوو. ژمـارەی (١) ی لەسـاڵی (١٩٨٥)دا، لەشاری ستۆکهۆڵم بەهەردوو شێوەزاری کوردی بڵاوکـرایەوە. تا ژمـارە (٣-٤) بە شێـوەزاری کـرمـانجی ژوورو بە لاتینی بڵاوکـراوەتەوە و لەژمـارەکـانی دیکەیدا تەنیـا هەر بەشێـوەزاری کـرمـانجی نێـوەڕاست دەردەچوو. دەنگی بەشی کوردی خوێندنگەی بەرزی مامۆسـتـایان بوو لە ستۆکهۆڵم. سەرنووسەری فەرهاد شاکەلی بوو.

٧٣-ڕۆژنامەی بیگانان

ئەم ڕۆژنامەیە بەزمانێکی ئاسانی سوێدی

بڵاوكراوەتەوە، بۆ ئەوەی ئەو بیانیانەی تازە ڕوو دەكەن سوێد بەئاسانی لەزمانەكە تێبگەن. تەنیا ژمارەیەكی تایبەتی لەساڵی (١٩٨٥)دا، لە شاری نۆرشۆپینگ لەلایەن دامودەزگای كاروباری بیانییان لە سوێد، بەزمانی كوردی بە هەردوو شێوەزاری كرمانجی ژووروو وكرمانجی نێوەڕاست بڵاوكراوەتەوە.

٧٤-نەورۆز

ئەم گۆڤارە لەلایەن كۆمەڵەی كوردی لەنووشبۆری لە شاری ستۆكهۆڵم، ژمارە (٢) ی لەساڵی (١٩٨٦)دا، بەزمانی كوردی و توركی بڵاوكراوەتەوە.

٧٥-نەورۆز

نەورۆز گۆڤارێكی كولتووری گشتییە. ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٦)دا، بەزمانی كوردی هەردوو شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست، بەئەلفبای عارەبی (٢٤) لاپەڕە وبەكرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A5) لەشاری یۆتۆبۆری لەسوێد، چاپ وبڵاوكراوەتەوە. تەنیا یەك ژمارەی لێ دەرچووە.

٧٦-كوردستان

گۆڤاری كۆمەڵەی خوێندكارانی كوردە لەئەورووپا. ژمارە (٦) ی لەساڵی (١٩٨٦)دا، لەشاری پراگ لەچیكۆسلۆڤاكیای جاران دەرچووە. ئەم ژمارەیە (٣٩) لاپەڕەیە بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وشێوەزاری كرمانجی نێوەڕاست وهەروا بەشێكیشی بەزمانی عارەبی بڵاوكراوەتەوە.

٧٧-گۆڤاری كۆمەڵەی پزیشكانی كوردستان

گۆڤارێكی پزیشكی بوو، لەلایەن كۆمەڵەی پزیشكانی كوردستان لەسوێد ژمارەی (١) ی لە ساڵی (١٩٨٨)دا، بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە.

٧٨-كوردستان

گۆڤاری دەنگی خوێندكاران ولاوانە، گۆڤارێك بوو، خولی ڕۆشنبیری

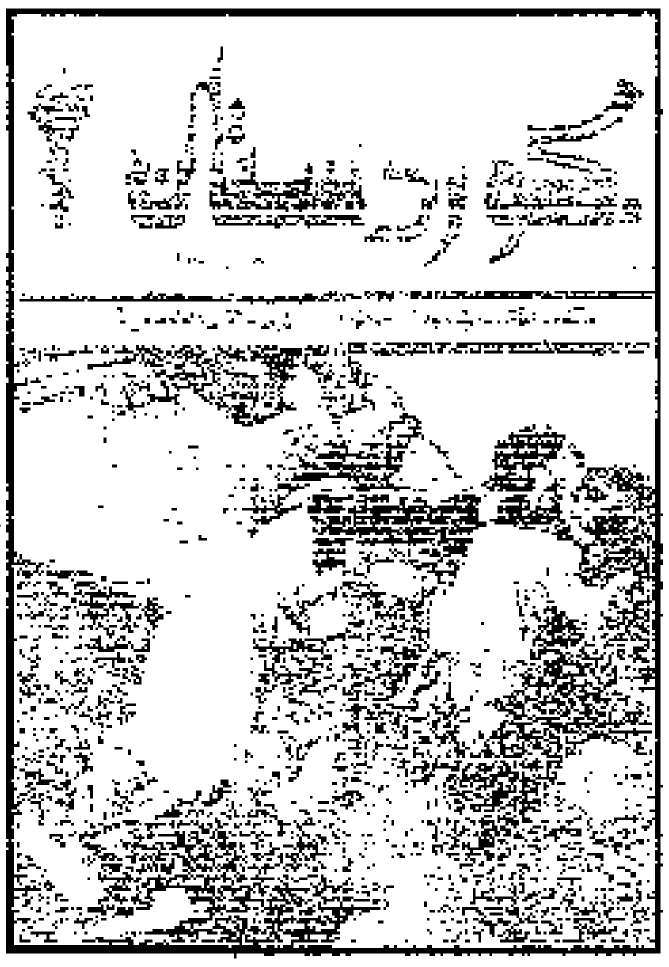

گشتی یەکێتی خوێندکاران ولاوانی کوردستان لەئەوروپا (یوکسی) دەری دەکرد. ژمارە (١) ی خولی دووەم لە شوباتی (١٩٨٩)دا، بە (٧٥) لاپەرە وبەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لە لەندەن بڵاوکراوەتەوە.

٧٩-کوردستان پرێس

ڕۆژنامەی کوردستان پرێس ژمارەی یەکەمی لەسەرەتای ساڵی (١٩٨٦)دا، بڵاوکرایەوەوهەتا ساڵی (١٩٩٣) بەردەوام بوو. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٦-١٩٩٣)دا، (٩٣) ژمارەی لێ دەرچووە. ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری بوو. بە (١٢) لاپەرەی مەزنی شێوەی ڕۆژنامەکانی سوێدی بەشێوەیەکی زۆر پرۆفیشنێل چاپ وبڵاودەکرایەوە، بەشێوەومۆنتاژ وەک ڕۆژنامەی سوێدی بوو. لەسەرەتا تیراژی نزیکەی (١٥) هەزار بوو، دواتر هێدی هێدی بەهۆی گیروگرفتی دارایی تیراژەکەی ڕۆژ دوای ڕۆژ کەم بۆتەوە. ناوەرۆکی ڕۆژنامەی کوردستان پرێس زێدەتر گرنگی دەدا بە پرسی کورد و شۆڕشی باشوورو ڕۆژهەڵاتی کوردستان و پرسی کوردو کوردستان لەتورکیا هەروا بەشێک لەلاپەرەکانی خۆی تەرخان کردبوو بۆ بزاڤی ئەدەبیات وهونەری کوردی لەئەوروپا وگرنگی زۆرشی دەدا بەچالاکیەکانی کوردی ئەوروپا. سەرنووسەری کوردستان پرێس (ئۆرهان کۆتان) ی شاعیرو ڕۆژنامەنووسی بەناوبانگی باکووری کوردستان بوو، مخابن کوردی نەدەزانی هەربۆیە بەزمانی تورکی بەرهەمەکانی خۆی بڵاودەکردەوە وهاوکاتیش بەرهەمەکانی دەکران بە کوردی ولەکوردستان پرێس چاپ دەبوون. ئۆرهان کۆتان لەرێکەوتی (٢٣-٧-١٩٩٨)دا، بەنەخۆشێکی کوشندە لەشاری ستۆکهۆڵم ماڵئاوایی کرد وهەر لەشاری ستۆکهۆڵمیش تەرمەکەی بەخاکی

غەریبی سپێردرا. ڕۆژنامەی کوردستان پرێس لەسەرەتا هەفتانە ودواتر بوو بە دووهەفتـــە جـارێک، تا وای لێهـات مـانگێ جـارێک بڵاودەکرایەوە. دوا ژمارەش ژمارەیەکی تایبەتییە کەلەرێکەوتی (٩) ی مـانگی تەمـووزی سـاڵی (١٩٩٩)دا بەبۆنەی کـۆچی دوایی (ئۆرهان کۆتان) ی سـەرنووسەری کـوردستـان پرێس دەرچووە. کـوردستـان پرێس بەناوەرۆک دەوڵەمـەند بوو، بابەتەکـانی بەزمـانی کـوردی وتورکی بڵاودەکردەوە.

٨٠-دەنگێ کۆمکار

KOMKAR

DAGLARIMIZ TÜRK ORDUSUNA MEZAR OLACAKTIR

دەنگێ کـۆمکار لەئەڵمانیـا دەرکـەوت. ئۆرگـانی فـیدراسیۆنی کـۆمـەڵەی کـارکـەرێن کوردستان (کۆمکار) بوو. چونکە فیدراسیۆنی کـۆمکار مـانگێک پێش دەرچوونی ژمـارەی یەکـەمی دەنگێ کـۆمکار دامـەزراوە. دەنگێ کـۆمکار ژمـارەی یەکـەمی لەئاداری سـاڵی (١٩٧٩)دا چاپ و بڵاوکـرایەوە. ناوەرۆکی دەنگێ کـۆمکار بەزمـانی کوردی وتورکی بوو.

تاوەکو مـانگی تەمووزی سـاڵی (١٩٩٢) بەرێز ژمـارە دوای ژمـارە بە بەردەوامی دەرچووە، لەمـاوەی دەرچوونیـدا (١٤٢) ژمـارەی لێ بڵاوکـراوەتەوە. بڵاوکراوەیەکی مانگنامـەی سیاسی و کولتووری بوو. لەسـەرەتا لاپەرەکـانی هەروەک ڕۆژنامـە مـەزن بوون وبە (٨) لاپەرە دەردەکـەوت. لەدوای ژمـارە (١٢) شـێوەی خـۆی گـۆری ولاپەرەکـانی بچوک بوونەوە وبە (١٢) لاپەرە وهەندێک جاربە (١٦) لاپەرە دەرچووە و هەندێک لە ژمـارەکـانی بە (٢٤) یان (٢٨) لاپەرەودواجـاریش لاپەرەکانی گەیشتۆتە (٣٢) لاپەرە وبەم شێوەیە چاپ وبڵاوکراوەتەوە. دوای ژمـارە (١٢٩) دەنگێ کـۆمکارجـارێکی دیکە وەک سـەرەتا لاپەرەکـانی خـۆی مـەزن کـردەوە ودوبارە وەک ڕۆژنامـە دەرکـەوت. بەم شێـوەیەش (١٣) ژمـارەی دیکەی لێدەرچوو. هەمووی بەسـەریەکەوە (١٤٢) ژمـارەی لێ چاپ و بڵاوکـرایەوە. دەنگێ کـۆمکار لەسـەرەتا بەئامێری چاپی کۆن دەنووسرایەوەو هەر بەشێوەی کۆن مۆنتاژ دەکرا،

تاوەکو هێدی هێدی ئامێری چاپی باشیان بەدەستخست ودواتریش تاوەکو گەیشتە کۆمپیوتەر بەشێوەیەکی جوانتر و رێکوپێک تر ژمارەکانی دوایییان پێ دەرکرد. بلاوکراوەیەک بوو بەشێوەیەکی فەرمی لەئەلمانیا چاپ وبلاودەکرایەوە. لەدەنگێ کۆمکاردا کار وخەباتی فیدراسیۆنی کۆمکار لەئەلمانیا وهەروا هەواڵنامەی کوردستان ودونیاشی تێدا بلاوکراوەتەوە. زۆرگرنگی داوە بەچالاکی کولتووری کوردەکانی ئەلمانیاوهەروا بەبەردەوامی ساڵانە راپۆرتی لەسەر ئاهەنگەکانی چەژنی نەوروز لەشاروشارۆچکەکانی ئەلمانیا بلاوکردۆتەوە. بەدەیان نووسەری ناسراوی باکووری کوردستان ورۆژئاوای کوردستان وهەروا نووسەرو زانایانی کورد لەسۆڤیەت بەنووسین و بابەتی گرنگ لەدەنگێ کۆمکاردا بەشداریان کردووە، لەمانە (کەمال بۆرقای، رۆهات، حوسێن بووسلێن، مونز جەم، جەمشید بەندەر، ئا. باڵی، کوردۆخ، حوسێن حەبەش، جاسم رێناس، جگەرخوێن، پرۆفیسۆرقەناتی کوردۆ، جەلیلێ جلیل، تۆسینی رەشید، ماکسیمی خەمۆ، عەسکەرێ بوویک، تەیمووری خەلیل وزۆری دیکە، نووسین و بەرهەمەکانی خۆیان لە دەنگێ کۆمکاردا بلاوکردۆتەوە. دەنگێ کۆمکارهەرجارێ نزیکەی (٥- ٦) هەزار دانەی لێ چاپ وبلاودەکرایەوە ودەگەیشتە زۆربەی زۆری ولاتانی ئەوروپاوچەند دانەیەکیشی بەنەهێنی دەگەیشتە باکووری کوردستان ولەنێو خەڵکی خوێندەواردا بلاودەکرایەوە. فیدراسیۆنی کۆمکار لەئەلمانیا چاپخانەی تایبەتی خۆی هەبوو و دەنگێ کۆمکار لەهەمان چاپخانەدا لەچاپدەدرا. بێجگە لەچاپ دانی دەنگێ کۆمکار، چاپخانەی کۆمکار لەئەلمانیا نزیکەی (٥٠) کتێبیان بەزمانی کوردی، تورکی، ئەلمانی، ئینگلیزی لەچاپداوە.

٨١-کرمانجی

رۆژنامەیەکی تایبەتە لەلایەن ئینستوتی کورد لەپاریس لەسەرپرسی زاراوەی کرمانجی ژوورو بەلاتینی بلاودەکرێتەوە. ژمارەی یەکەمی

لەساڵی (١٩٨٧)دا، دەرچووەو تا پاییزی ساڵی (١٩٩٦) (٢٠) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. بەقەوارەی (A3) وبەهەشت لاپەرە دەرچووە. شوێنی دەرچوون: پاریس، فەرەنسا.

Berxwedan
Kürdistan'ı, Türkiye metropallerini ve şimdi de Avrupa'yı...
NEWROZ ATEŞI YAKIYOR

٨٢-بەرخۆدان

بەرخۆدان ژیانا. گۆڤارێکی سیاسی وڕۆشنبیری گشتییە. ژمارەی یەکەمی لەساڵی (١٩٨٢)دا، بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٢) ی لەمانگی گوڵانی ساڵی (١٩٨٣)دا دەرچووە و (٢٣) لاپەرەیە و قەوارەکەی (A5) یە. سێ ژمارەی سەرەتا تەنیا بەزمانی کوردی بوو. لەژمارە چوارەوە بەزمانی کوردی وتورکی بڵاوکراوەتەوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٢-١٩٩٢)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (١٥٣) ژمارەی لێدەرچووە. هەنوکە تەنێ بەزمانی تورکی بڵاودەبێتەوە. لەژمارە سەرەتاییەکاندا نووسراوە لەلایەن فیدراسیۆنی دیموکراتی کوردی لەسوێد بڵاودەبێتەوە. ئەو فیدراسیۆنە لە سوێد، تەمەنی هەرساڵێک بوو، دوایی بەیەکجاری نەما.

٨٣- ڕۆژا نوو

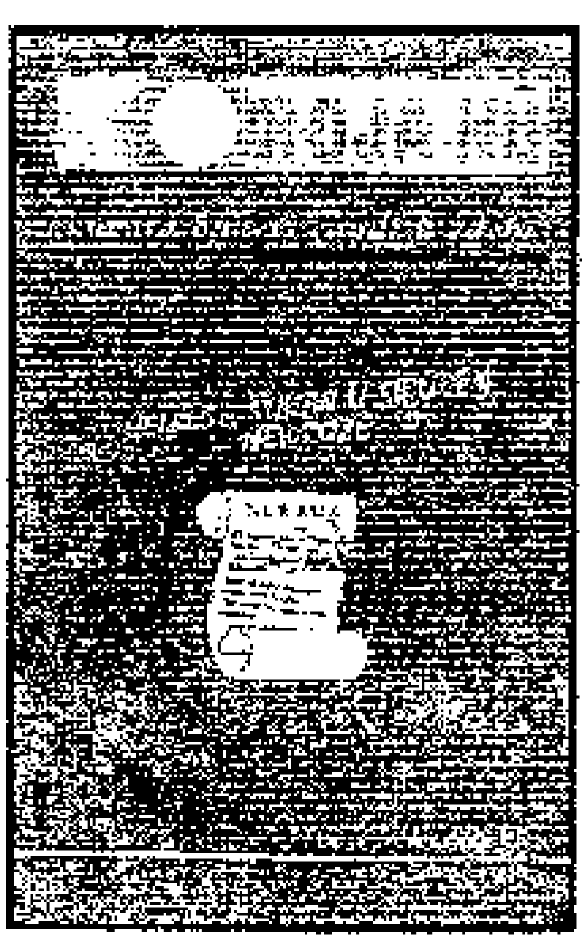

ڕۆژا نوولەساڵی (١٩٨٧)دا، یەکەمین ژمارەی خۆی بەشێوەی ڕۆژنامە، مانگانە بڵاوکردەوە. ئۆرگانی کۆمەڵەی کارکەرێن کوردستان لە سوێد (کۆمکار-سوێد) بوو.

لەسەرەتا بەزمانی کوردی وتورکی دەردەچوو. ناوەرۆکی ڕۆژا نوو گرنگی دەدا بەچالاکیەکانی کۆمکار-سوێد ودەنگ وباسی وڵات وجیهانی تێدا بڵاودەکرایەوە وبەشێکی لاپەرەکانیشی تەرخان کردبوو بۆزمان وئەدەبیاتی کوردی. لەساڵی (١٩٨٣) دوە لەفۆرمی ڕۆژنامە دەرچوو و بەفۆرمی گۆڤار تەنێ بەزمانی کوردی بڵاودەکرایەوە. تیراژی لەسەرەتا (٨٠٠)دانە بوو ودوایش ماوەیەک تیراژی بۆتە (١٢٠٠)دانە. لەساڵی (١٩٩٨)دا، تیراژی گەیشتۆتە

(١٥٠٠)دانه. گۆڤاری ڕۆژا نوو لاپەرەکانی لەنێوان (٣٢-٤٤) لاپەرە دایە وساڵێ چوار ژمارەی بەڕێکوپێکی لێدەردەچوو. قەوارەکەی (A5)ە وهەموو ژمارەکانی بەبەرگێکی ڕەنگاوڕەنگ بڵاودەبۆوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٧-١٩٩٨)دا، لەماوەی ئەم بیست ساڵەدا (١٠٠) ژمارەی بەرێکوپێکی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە ودوا ژمارەی (١٠٧-١٠٨)ی پێکەوە بەژمارەیەک لە نیوەراستی ساڵی (٢٠٠٠)دا، دەرچووە ودوای ئەم ژمارەیە هیچ ژمارەیەکی دیکەی لێ بڵاونەکراوەتەوە. ئەمیش وەک چەندان چاپەمەنی کوردی پێش خۆی بەبێ دەنگی ژیانی بەکۆتا هات.

گۆڤاری ڕۆژانوو لە سەر بەرگەکەی نووسراوە: " گۆڤارا هونەری چاندی و ئەدەبی ". دەیان نووسەروزانای کورد لەهەموو بەشەکانی کوردستاندا بەنووسین وبەرهەمەکانی خۆیان بەشداریان تێیدا کردووە. لەمانە: جگەرخوێن، پرۆفیسۆر قەناتی کوردۆ، کەمال بۆرقای، پرۆفیسۆر زارا ئوسیف، دکتۆر شاکرۆی خدۆ، دکتۆرجەمشید حەیدەری، ئەحمەد جەنگیز، جەمیل باڵ، تەیمووری خەلیل، مەجید شێخۆ، ئەحمەد شەریفی، جان کورد، تووسینی ڕەشید، نوورا جەوەری، مونزیر جەم، حوسێن حەبەش، فەخرەدین تاهیر، ئا. باڵی، ب. زنار، سالح ئۆمەری، بەشیر بۆتانی، مارینە عەزیز، سدقی هروری، ئەحمەد تۆفیق، حەمید کلیج ئەسلان، سەردار ڕەوشەن، سلێمان عەلی وزۆری دیکە لە ڕۆژانوو دا بەشداریان کردووە. لەماوەی ئەم بیستو دووساڵەدا بە بەردەوامی تا هەنوکە (خالۆق ئوزتورک) ئەم گۆڤارەی بەرێوە دەبرد. گۆڤاری ڕۆژانوو هەروا وەشنخانەیەکی هەیە بەناوی ڕۆژانوو لە سوێد لەساڵی (١٩٨٠)ەوە تا هەنوکە نزیکەی (٥٠) کتێبیان چاپ کردووە کە (٤٨)دانەیان بەزمانی کوردییە. بەرهەمی گەلەک زاناونووسەر و شاعیری کلاسیک و نوێ، لەمانە: (جگەرخوێن، پرۆفیسۆر قەناتی کوردۆ، عەرەب شەمۆ، کەمال بۆرقای، عەسکەرێ بوویک، مەلای جەزیری، ئەحمەدی خانی، فەقێ تەیران، مەلا ئەحمەدی بەتێ) و زۆری دیکە بەچاپ گەیاندووە.

گۆڤاری ڕۆژانوو لەسەرەتا لەچاپخانەیەک لەسوێد چاپ دەکرا، دواتر لەچاپخانەی کۆمکار لە ئەڵمانیا چاپ دەبوو.

٨٤-ئارمانج

رۆژنامەی ئارمانج ژمارە (١) ی لە مانگی گولانی ساڵی (١٩٧٩)دا، لەشاری ستۆکهۆلم لە سویدچاپ وبلاوکراوەتەوە. تا ژمارە (٦٠) بە زمانی تورکی بوو. لەژمارە (٦١) ەوە تەنیابە زمانی کوردی زاراوەی کرمانجی ژوورو و دملی " زازایی "بەئەلفبای لاتینی بلاودەکرایەوە. لە نێوان ساڵانی (١٩٧٩-١٩٩٧)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (١٧٩) ژمارەی لێ چاپ وبلاوکراوەتەوە. لەسەرەتا قەوارەکەی (A4) بوو، دوای ئەوەی تەنێ بەکوردی دەرچووە، قەوارەکەی بەشێوەی (A3) دەردەچوو. بەشێوەیەکی رێکوپێک وچاپێکی جوان بلاودەکرایەوە. رۆژنامەیەکی مانگانەی سیاسی وکولتووری بوو. بەدەیان نووسەر وهونەرمەندوسیاسەتوان و رۆژنامەنووس وزانای کوردان بەبەرهەم ونووسینەکانیان بەشدارییان تێدا دەکرد. رۆژنامەیەک بوو رەواجی خوێندنەوەی زۆربوو. لەناوەرۆکی بابەتەکانی دەردەکەوت کەپەیرەوی رێبازی سۆسیالیزم وهەروەک رێکخستنیش خۆیان بەنێوی چەپی کورد بەناو دەکرد. ئارمانجیش بەبێ دەنگی ئەویش وەک چەندان چاپەمەنی دیکەی کوردی لەئەوروپا ژیانی بەکۆتاهات.

٨٥-ژیان

گۆڤاری ژیان لەلایەن یەکێتی ژنانی کوردستان لەئەلمانیا دەرچووە. ژمارە (١) ی لەئاداری ساڵی (١٩٩١)دا، دەرکەوتووە. گۆڤاری ژیان لەئەلمانیا بەسێ زمان: (کوردی، تورکی، ئەلمانی) چاپ وبلاوبۆتەوە. دەرچوونی گۆڤارێک لەلایەن ئافرەتانی کورد لەئەوروپاوە، ئامانج ئەوەیە کەبتوانن ئەوبۆشاییە لەنێو بزاڤی رۆژنامەگەریی کوردیی لەئەوروپادا کە تایبەتە بەئافرەتانی کورد، پربکەنەوە. گۆڤاری ژیان ئومێدوداخوازی

ئەوە بووە ببێتە دەنگی ڕاستەقینەی ئافرەتانی کورد لەئەورووپا.
بەگوێرەی ژمارەکانی گۆڤاری ژیان لەناوەڕۆک دەردەکەوێت کە لەسەر پرس وتەنگژەی ئافرەتانی کورد لە ئەورووپا ڕادەوەستێ و هەروا بۆ ناساندن وبەهێز بوونی تەڤگەری ئازادیخوازانەی گەلی کورد لەکوردستان وپتەوکردنی پەیوەندی لەگەڵ کوردانی ئەورووپادا پشتگیری و پشتیوانی خۆی نیشاندەدا. بۆ بەرەو پێشبردنی زمان وچاندی کوردی هەوڵدەدا. گۆڤاری ژیان زوڵم وزۆرداری لەسەرئافرەتان ئاشکرا دەکاو هیوا وداخوازی ئەوەیە ببێتە دەنگی مافخوازانی ئافرەتانی کورد.
ئەندامانی بەڕێوەبەر ودەستەی نووسەرانی گۆڤاری ژیان هەمووی هەر ئافرەتن. ژیان گۆڤارێکی وەرزییە، سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ چاپ وبڵاودەبێتەوە. هەتا ساڵی (١٩٩٨) (٢٦) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. گۆڤاری ژیان لەدیرۆکی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیدا بەتایبەتی لەدەرەوەی وڵات، ئەو گۆڤارە بەدەست و خامە و هاریکاری ئافرەتانی کوردی ئەورووپا چاپ و بڵاوبۆتەوە.

٨٦-بەربانگ

بەربانگ گۆڤاری فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردوکوردستانیەکانە لە سوێد. ژمارەی یەکەمی لە مانگی تەمووزی ساڵی (١٩٨٢)دا، لەستۆکهۆڵم بڵاوکراوەتەوە. هەتا ژمارە (٣٤) تەنێ بە زاراوەی کرمانجی ژوورو بەلاتینی دەردەچوو. لەژمارە (٣٥) ەوە بەهەر دوو زاراوەی کرمانجی ژوورو و کرمانجی نێوەڕاست دەردەچێت. دوای ئەوە بەماوەیەکی کەم بەهەرسێ زاراوەی کوردی کرمانجی ژوورو، کرمانجی نێوەڕاست، دملی "زازایی" بڵاودەکرێتەوە. لەم ساڵانەی دوایش چەند لاپەرەیەکی بەزمانی سوێدی لەسەر چالاکیەکانی فیدراسیۆن وکۆمەڵە کوردییەکانی سەربەفیدراسیۆن ئاگاداری وزانیاری بڵاودەکاتەوە. لەنێوان ساڵانی (١٩٨٢-

۲۰۰۱)دا، (۱۲۰) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە. هەندێک جارچەند ژمارەیەکی وەک فۆرمی ڕۆژنامە لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. هەروا سێ ژمارەی تایبەتیشی لێ بڵاوکراوەتەوە. ژمارەی تایبەتیەکان ژمارە (۱) ی لەنێوەڕاستی ساڵی (۱۹۸٦)دا، دەربارەی گیروگرفتەکانی نێوخۆی فیدراسیۆن دەرچووە. ژمارەی دووەمیان بەبۆنەی هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان لەباشووری کوردستاندا، بەم بۆنەوە دەرچووە. ژمارەی سێیەم دیسان لەسەرگیروگرفتەکانی فیدراسیۆن دەرچووە. بەڵام ئەم سێ ژمارەیە هیچ ژمارەیەکی بەسەرەوە نییە تەنیا لەسەری نووسراوە، ژمارەی تایبەت. دەستەی نووسەرانی لەگەڵ هەڵبژاردنی ساڵانەی فیدراسیۆن گۆڕاوە ودەستەی نووسەرانی تازەیان بۆ دەستنیشان کردووە. لەسەرەتا مانگانە دەردەچوو. ئێستا دوو مانگ جارێک لەکۆتایی مانگە جووتەکان ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە.

۸۷-سەردەمی نوێ

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری بوو، ژمارەی (۱) ی لەمانگی شوباتی ساڵی (۱۹۸٦)دا بڵاوکرایەوە. لەسەرەتا بەهەردوو زاراوەی زمانی کوردی کرمانجی ژووروو و کرمانجی نێوەڕاست و بەئەلفبای لاتینی و عارەبی بڵاودەکرایەوە، هەروا لەژمارە سەرەتاییەکانیدا چەند وتار و باسێک بە زمانی فارسی بڵاوکردۆتەوە. بەشی کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لەسەرەتا موئەیەد تەیبی شاعیر سەرپەرشتی دەکرد، دوای ئەوماوەیەک مەحفوز مائی شاعیر سەرپەرشتی کردووە. لە ژمارە (۱)ەوە تا ژمارە (۲۹) بە هەردوو زاراوە بووە. دواتر هەر بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست چاپ وبڵاودەکرایەوە. چەند ژمارەیەکیشی بەزمانی ئینگلیزی لێدەرچووە. لەنێوان ساڵانی (۱۹۸٦-۱۹۹۰)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٥٤) ژمارەی

سەردەمی نوێ

هفت سال گذشت

لێدەرچووە، هەموو ژمارەکانی بە قەوارەی (A3) بڵاوکراوەتەوە. خاوەنی ئیمتیاز: دکتۆر جەمشید حەیدەری و سەرنووسەر: کەریم حیسامی بوو. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

٨٨-ڕێ

گۆڤاری ڕێ ژمارە (١) ی لەمانگی ئەیلولی ساڵی (١٩٨٨)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی بڵاوکراوەتەوە. شوێنی لەچاپدانی بەسەرەوە نییە، بەڵام لەوڵاتێکی ئەوروپایی دەرچووە.

٨٩-دەنگی کورد

گۆڤاری دەنگی کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لەسپۆنگە لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاودەکرایەوە.

ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا، لەشاری هێلسنکی لەفیلاند بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی و هەروا بە زمانی فیلاندی بڵاوکراوەتەوە. تا ئێستاکە چەند ژمارەیەکی لێدەرچووە.

٩٠-ڕاستی

گۆڤاری ڕاستی گۆڤارێکی سیاسی کولتووری گشتییە. ئەم گۆڤارە لەلایەن دەستەیەک لە نووسەرانی باکووروباشوور و ڕۆژئاوای کوردستان بڵاودەکرێتەوە. پەیامی گۆڤاری ڕاستی لەسەر وتاری ژمارە (١) یدا، ڕوون وئاشکرایە، خۆیان بە هەواداری پارتی و بارزانی دەزانن.

ژمارە (١) ی لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٨٨)دا دەرچووە، دوا ژمارەی ژمارە (١١) یە، لە کۆتایی مانگی شوباتی ساڵی (٢٠٠١)دا بڵاوکراوەتەوە.

گۆڤاری ڕاستی تەنێ بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەردەچێت. گۆڤارێکی وەرزییە، سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی بەقەوارەی (A5) لێ بڵاودەکرێتەوە. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

٩١-ئالەکۆک

گۆڤاری کۆمەڵەی نیشتمانی کوردە لەکەنەدا. ژمارە (١) ی ساڵی یەکەم لەمانگی خاکەلێوەی ساڵی (١٩٨٩)دا، بە (٣٣) لاپەرەی (A4)، بەزمانی کوردی بەهەردوو شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی بڵاوکراوەتەوە. تەنیا (٤) لاپەرەی بەکرمانجی ژوورو وپاشماوەکەش بەکرمانجی نێوەڕاستە.

قۆناخی پێنجەم:

لەنێوان ساڵانی (١٩٩٢-٢٠٠٢)دا، ئەم گۆڤار و ڕۆژنامانە بەم شێوەیە دەرچوون:

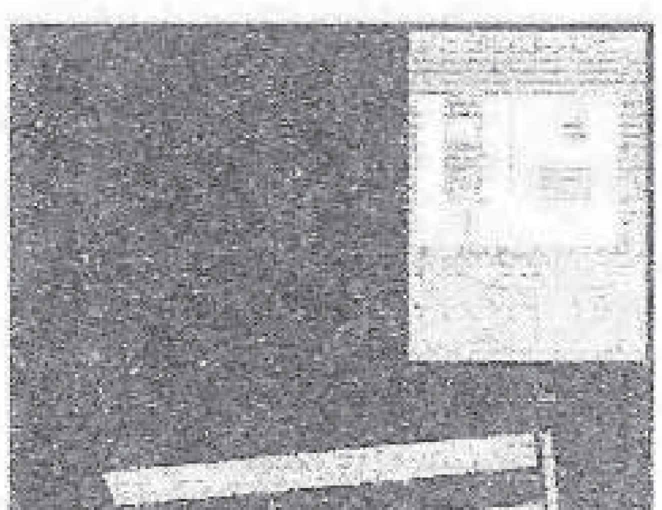

٩٢-وان

گۆڤاری وان لەلایەن کۆمەڵەی نووسەرانی کورد لە سوێد دەردەچوو. ژمارەی یەکەمی لەساڵی (١٩٩٢)دا، بەهەر سێ زاراوەی زمانی کوردی کرمانجی ژوورو وکرمانجی نێوەڕاست و دملی بە تیپی لاتینی و عارەبی بڵاودەکرایەوە. ژمارە (٨) و دوا ژمارەی ژمارە (٩-١٠) ی بەیەکەوە لەساڵی (١٩٩٤)دا، تەنێ بەزاراوەی کرمانجی نێوەڕاست دەرچووەو خەبات عارفی شاعیر سەرپەرشتی ئەو ژمارانەی کۆتایی کردووە. دوای وەستانی گۆڤاری وان، گۆڤاری چرا جێگەی گرتۆتەوە.

٩٣-چرا

گۆڤارێکی کولتووری کوردی گشتییە، لەلایەن کۆمەڵەی نووسەرانی کورد لەسوێد بڵاودەکرێتەوە. ژمارەی (١) ی لە ساڵی

(١٩٩٥)دا، بەهەردوو زاراوەی کرمانجی ژوورو و دملی بەئەلفبای لاتینی چاپ وبلاوکراوەتەوە. ئەم گۆڤارە جێگەی گۆڤاری (وان) ی گرتۆتەوە. تاوەکو سالی (١٩٩٨) هەمووی بەسەریەکەوە (١١) ژمارەی لێ چاپ و بلاوکراوەتەوە.

٩٤-شانۆ و سینەما

گۆڤارێکی هونەری تایبەت بووبە شانۆوسینەما، لەسالی (١٩٩٥)دا، چەند ژمارەیەکی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی لێ بلاوکرایەوە.

٩٥- کۆنسەیا کورد

گۆڤاری کۆنسەیا کورد لەسوێد، ژمارە (١) ی لەسالی (١٩٩٥)دا بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆلم بلاوکراوەتەوە.

٩٦-پەیام

گۆڤارێکی کولتووری کوردی گشتی بوو، ژمارەی (١) ی لەسالی (١٩٩٦)دا، و ژمارە (٥- ٦) ی لەسالی (١٩٩٧)دا، بەزمانی کوردی بەهەردوو شێوەزار کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی لەشاری یۆنشۆپینگ لە سوێد بلاوکراوەتەوە.

٩٧-ڕۆژباش

گۆڤاری ڕۆژباش لەشاری لولیۆ لەباکووری سوێد، ژمارە (٢) ی لەسالی (١٩٩٧)دا، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی دەرچووە.

٩٨-بیرنەبوون

گۆڤارێکی کولتوورییە لەئەلمانیا وسوێد لەسالی (١٩٩٧)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی بلاوکراوەتەوە. بەهەمان ناو گۆڤارێکی کوردی لەتورکیا چەند ژمارەیەکی لێدەرچووە.

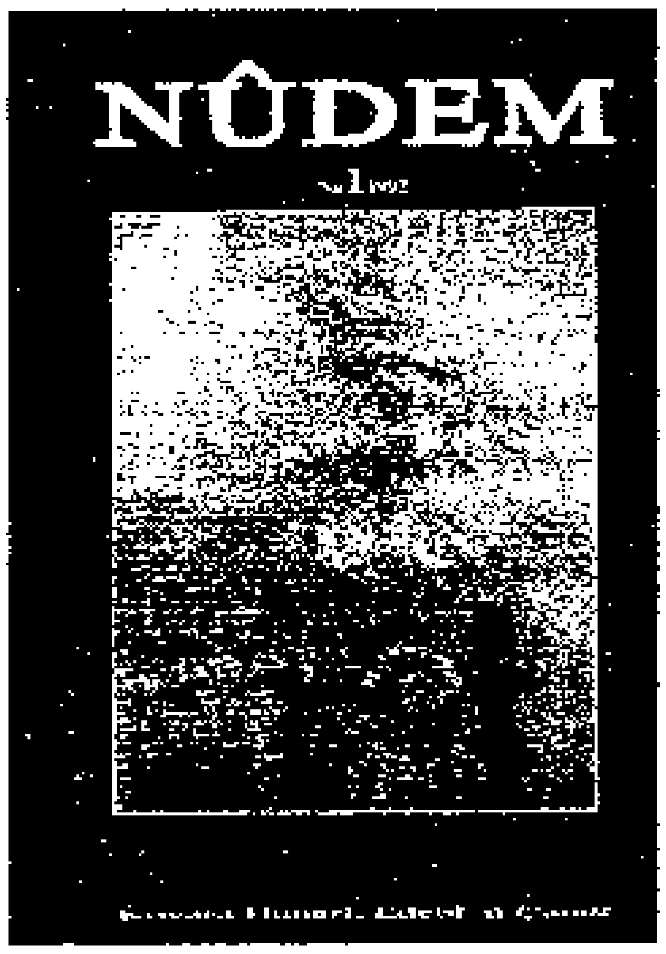

٩٩-نوودەم

گۆڤاری نوودەم لەسەر بەرگی پێشەوەی بەم شێوەیە نووسراوە: گۆڤارا هونەری، ئەدەبی وچاندی. خاوەن و بەرپرسیاری گشتی: فورات جەوهەری. گۆڤارێکە زێدەتر گرنگی بەکولتووری کوردی دەدات. بەدەیان نووسەرکورد لە دەرەوەی وڵاتدا، بە بەرهەم ونووسینەکانیان بەشداری تێدا دەکەن. یەکێکە لەگۆڤارە هەرە سەرکەوتووەکانی کە لەئەوروپا بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاودەبێتەوە. لەرووی دەرهێنان وشێوە وناوەرۆکی گۆڤارێکی دەوڵەمەند و قەشەنگە ویە شێوەیەکی جوان هەر جارێ چاپ بڵاو دەکرێتەوە. لەماوەی ئەم نۆساڵەی رابردوودا، ژمارەکانی بەم شێوەیە دەرچوون.

١- ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١٠٣) لاپەرە دەرچووە.

٢- ژمارە (٢) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١٠٩) لاپەرە دەرچووە.

٣- ژمارە (٣) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.

٤- ژمارە (٤) ی لەساڵی (١٩٩٢)دا بە (١٥٢) لاپەرە دەرچووە.

٥- ژمارە (٥) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١٢٨) لاپەرە دەرچووە.

٦- ژمارە (٦) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.

٧- ژمارە (٧) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١٢٤) لاپەرە دەرچووە.

٨- ژمارە (٨) ی لەساڵی (١٩٩٣)دا بە (١١٦) لاپەرە دەرچووە.

٩- ژمـــاره (١١) ی لەســـالّی (١٩٩٤)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.
١٠-ژمـــاره (١٤) ی لەســـالّی (١٩٩٥)دا بە (١١٤) لاپەرە دەرچووە.
١١- ژمـــاره (١٥) ی لەســـالّی (١٩٩٥)دا بە (١١٤) لاپەرە دەرچووە.
١٢- ژمـــاره (١٦) ی لەســـالّی (١٩٩٥)دا بە (١١٦) لاپەرە دەرچووە.
١٣-ژمـــاره (١٧) ی لەســـالّی (١٩٩٦)دا بە (١١٤) لاپەرە دەرچووە.
١٤-ژمـــاره (١٨) ی لەســـالّی (١٩٩٦)دا بە (١١٣) لاپەرە دەرچووە.
١٥- ژمـــاره (١٩) ی لەســـالّی (١٩٩٦)دا بە (١١٢) لاپەرە دەرچووە.
١٦-ژمـــاره (٢٠) ی لەســـالّی (١٩٩٦)دا بە (١٨٥) لاپەرە دەرچووە.
١٧- ژمـــاره (٢١) ی لەســـالّی (١٩٩٧)دا بە (١٤٥) لاپەرە دەرچووە.
١٨-ژمـــاره (٢٢) ی لەســـالّی (١٩٩٧)دا بە (١٥٥) لاپەرە دەرچووە.
١٩-ژمـــاره (٢٣) ی لەســـالّی (١٩٩٧)دا بە (١٤٣) لاپەرە دەرچووە.
٢٠- ژمـــاره (٢٤) ی لەســـالّی (١٩٩٧)دا بە (١٥٧) لاپەرە دەرچووە.
٢١-ژمـــاره (٢٥) ی لەســـالّی (١٩٩٨)دا بە (٢٢٦) لاپەرە دەرچووە.
٢٢- ژمـــاره (٢٦) ی لەســـالّی (١٩٩٨)دا بە (١٣٨) لاپەرە دەرچووە.
٢٣-ژمـــاره (٢٧) ی لەســـالّی (١٩٩٨)دا بە (١٣٨) لاپەرە

دەرچووە.
٢٤-ژمـــارە (٢٨) ی لەســـاڵی (١٩٩٨)دا بە (١٥٠) لاپەرە دەرچووە.
٢٥- ژمـــارە (٢٩) ی لەســـاڵی (١٩٩٩)دا بە (١٢٤) لاپەرە دەرچووە.
٢٦- ژمـــارە (٣٠) ی لەســـاڵی (١٩٩٩)دا بە (١٢٨) لاپەرە دەرچووە.
٢٧-ژمـــارە (٣١) ی لەســـاڵی (١٩٩٩)دا بە (١٦١) لاپەرە دەرچووە.
٢٨-ژمـــارە (٣٢) لەســـاڵی (١٩٩٩)دا بە (١٣٧) لاپەرە دەرچووە.
٢٩-ژمارە (٣٧) لەهاوینی ساڵی (٢٠٠١)دا، دەرچووە.
٣٠-دوا ژمـــارە (٣٩-٤٠) ی بەجـــووت لەســـاڵی (٢٠٠١)دا، بە (٢١٠) لاپەرە دەرچووە. لە ناوەرۆکی ئەم ژمـــارەیەدا هاتووە، کەژمارەی ماڵئاوایی گۆڤاری نوودەمە، کەچیدیکە بەردەوام نابێ. ناوەرۆک زێدەتر باس لەڕۆڵی گۆڤارەکە وپەیوەندی لەگەڵ نووسەران وخوێنەرانی خۆی دەکا، کەکۆمەڵێک بەڵگەنامە وهەروا نامەی کۆمەڵێک نووسەریشی بڵاوکردۆتەوە، کەپێشتر بۆگۆڤارەکەیان ناردووە. هەمـــوو ئەو ژمـــارانە بەقـــەوارەی (A5) چاپ وبڵاوکراونەتەوە. شوێنی دەرچوون: شاری ستۆکهۆڵم، سوێد.

١٠٠-نوودەم وەرگێر

گـۆڤـاری نوودەم وەرگـێـر ژمـارەی (١) ی لەسـاڵی (١٩٩٦)دا، لەلایەن گۆڤاری نوودەم بڵاوکرایەوە. خاوەنی ئیمتیاز وبەرپرسیاری گشتی فورات جەوهەری بوو. ئەم گۆڤارە گرنگی دەدات بە بابەتی وەرگێردراو لەزمانەکانی دیکەی جیهانی بۆ زمانی کوردی. بابەتەکان بریتین لە ئەدەبیات، چاند، فەلسەفە وگەلێک بابەتی زانستی دیکە. گۆڤاری نوودەمی وەرگێر بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بابەتەکانی خۆی بڵاوکردۆتەوە. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

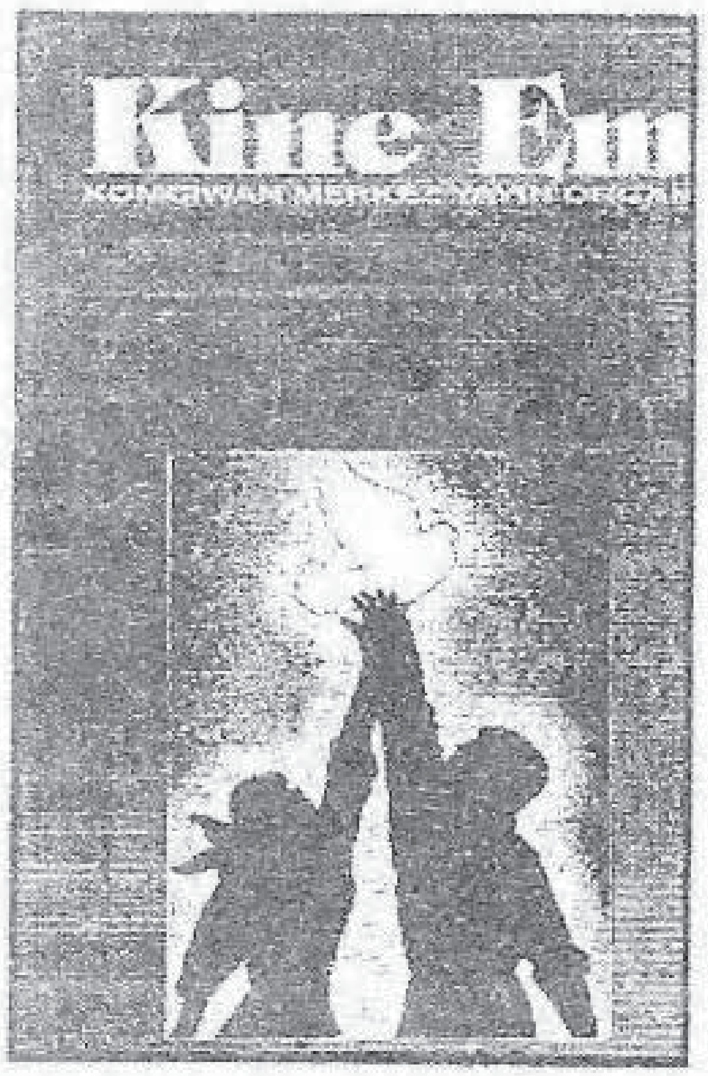

۱۰۱-کینە ئەم

ئەم گۆڤارە لەلایەن کۆمەڵەی جوانێن کوردستانێ - کۆم جوان -لەئەڵمانیا چاپ وبڵاودەبێتەوە. (کۆم جوان) لە ساڵی (۱۹۸۸)دا، لەشاری (برێمێن) لەئەڵمانیا دامەزراوە. گۆڤاری (کینەئەم) ژمارە (۱) ی لەساڵی (۱۹۸۹)دا، بە (۸) لاپەرە بڵاوکراوەتەوە. دوای بڵاوبوونەوەی چوار ژمارەی گۆڤاری (کینە ئەم)، بەهۆی هەندێک گیروگرفتەوە بۆماوەی دوو ساڵ گۆڤارەکە وەستاوە وهیچ ژمارەیەکی لێ بڵاونەکراوەتەوە. ئەمجارەیان لەشاری (دۆسبێرگ) لەساڵی (۱۹۹۳)دا، دوبارە (۲) ژمارەی دیکەی لێ چاپ وبڵاودەکرێتەوە. دیسان ماوەی دووساڵی دیکە دەوەستێت و جارێکی دیکە لەمانگی ئاداری ساڵی (۱۹۹۵)دا، لەشاری (برێمێن) تا ژمارە (۸) ی بڵاودەبێتەوە. لەژمارە (۹) دوە لەشاری کۆلن دەردەکەوێت. لەنێوان ساڵانی (۱۹۸۹-۱۹۹۸)دا، (۱۲) ژمارەی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. نووسەرانی گۆڤاری (کینەئەم) هەموویان لاوڹ. ناوەرۆکی گۆڤارەکە باس لەتەنگژەی لاوانی کورد لەدەرەوەی وڵات دەکات. هەندێک لە لاپەرەکانی تەرخان کراوە بۆ هونەروچاند ورەوشی سیاسی کوردستان. گۆڤاری (کینە ئەم) بەسێ زمان (کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وهەروا بە زمانی تورکی و ئەڵمانی) دەردەچێت. لاپەرەکانی لەنێوان (۸-۳۲)دایە. تیراژەکەی (۱۰۰۰) هەزار دانەیە. هەرجارێک بەبەرگێکی رەنگاورەنگ وبەقەوارەی (A5) چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

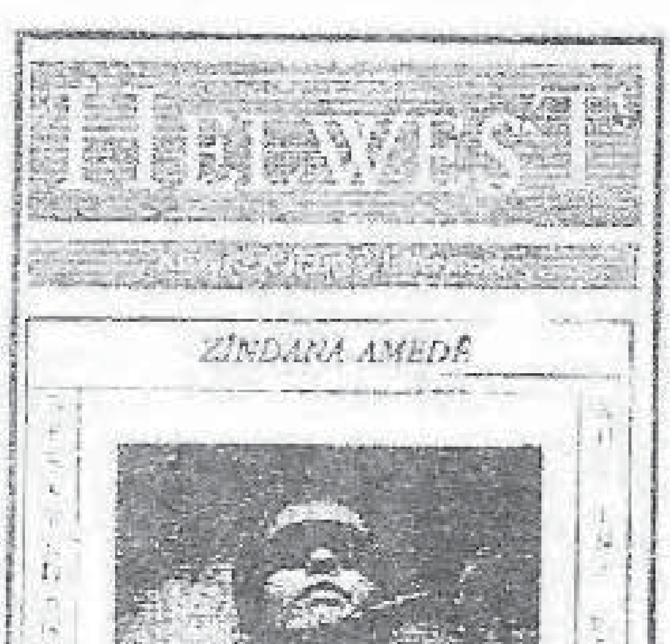

۱۰۲-هەڵوێست

گۆڤاری هەڵوێست لەلایەڹ وەشنخانەی چاندا نووژن بڵاوکراوەتەوە. گۆڤاری هەڵوێست لەسەر بەرگەکەی نووسراوە: گۆڤاری چاند

وئەدەبیاتی کوردی. گۆڤارێکە بەزمانی کوردی شێوەزار کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە.

ژمـــارەی (١) ی لـەســـالّی (١٩٩٥)دا، بـەقـــەوارەی (A5) بلاوکراوەتەوە. ژمارەی (٩) ی لەسالّی (١٩٩٨)دا، بەهەمان قەوارەی ژمـــارەی یەکـــەم چاپ و بلاوکـــراوەتەوە.

بەڕێوەبەری گـۆڤـار: لوقـمـان پۆلات، شـوێنی دەرچوون: ستۆکهۆلم، سوێد.

١٠٣-دووگرد

گۆڤاری دووگرد، لەسەری نووسراوە: گۆڤاری کوردی لەدەرەوەی ولات لەگۆڕ ڕێزمان وفاکتەی زمـانی کـوردی (مـیـر جـەلادەت بەدرخـان)دا، هەرسێ مـــانگ جـــارێک ژمـــارەیەکی لێ بلاودەبێـتەوە. گۆڤاری دووگـرد ژمارەی (١) ی لەسـالّی (١٩٩٥) و ژمـارەی (٧) ی لەسـالّی (١٩٩٧)دا بلاوکراوەتەوە. گۆڤاری دووگرد بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لە شاری ستۆکهۆلم لە سوێد چاپ وبلاودەکرێتەوە.

١٠٤-کورمیشکان بوولیتێن " BULTEN "

لەسەرگۆڤاری کورمیشـکان بەشێوەزاری زازایی " دملی " نووسراوە: زوان وکـسولتـووره زازاییـان. ژمـارەی (١)ی لە سـالّی (١٩٩٥)دا بە (٣٦) لاپەرە بەقـەوارەی (A5) دەرچووە. ژمـارەی (٢) ی لە سـالّی (١٩٩٥)دا، بە (٤٨) لاپەرە دەچووە. ژمـــارەی (٣) ی لەســـالّی (١٩٩٦)دا، بە (٦٢) لاپەرە دەرچووە. ژمـــارەی (٤) ی لەســـالّی (١٩٩٦)دا، بە (٦٢) لاپەرە دەرچووە، هەمـوو ژمـارەکـانی بەیەک قەوارە دەرچوون. بەرپرسی گۆڤار: (کەیۆ بەڕێز). گۆڤاری کورمیشکان تەواوی ناوەڕۆکی بە شـێـوەزاری زازایی بەئەلفـبـای لاتینی چاپ وبلاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

١٠٥-هڤگرتن ولاتپارێز

گـۆڤـاری هڤـگرتن ولاتـپـارێز لەسـەر بەرگی پێشـەوەی نووسـراوە:

گۆڤارێکی سیاسی ونووچەیی و شرۆڤەیە. خاوەن وبەرپرسیار: (عەلی یالچین)، بەرپرسیاری گشتی: (بورهان چەلیک). ئەم گۆڤارە لەشاری کیل لەئەلمانیا چاپ وبلاودەکرایەوە. ژمارە (٣) ی لەساڵی (١٩٩٦)دا، بە (٤٣) لاپەرە دەرچووە. ژمارە (٤) ی لەساڵی (١٩٩٧)دا، بە (٤٧) لاپەرە دەرچووە. تەواوی ناوەرۆکی گۆڤارەکە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. هەردوو ژمارەکە بە قەوارەی (A5) چاپ و بلاوکراوەتەوە.

١٠٦-هونەرنامە

لەسەر رووی بەرگی پێشەوەی هونەرنامە نووسراوە: گۆڤاری مۆسیقا وهونەر. گۆڤارێکە تایبەتە بەگۆرانی وئاواز ومۆسیقای کوردی. ساڵ (١)، ژمارە (١) ی لەپاییزی ساڵی (١٩٩٧) بە (٣٦) لاپەرە و بەقەوارەی (A4) یە، ساڵ (٢) ژمارە (٣) ی لەبەهاری ساڵی (١٩٩٨)دا وبە (١٦) لاپەرە بەهەمان قەوارە بلاوکراوەتەوە. ناوەرۆکی

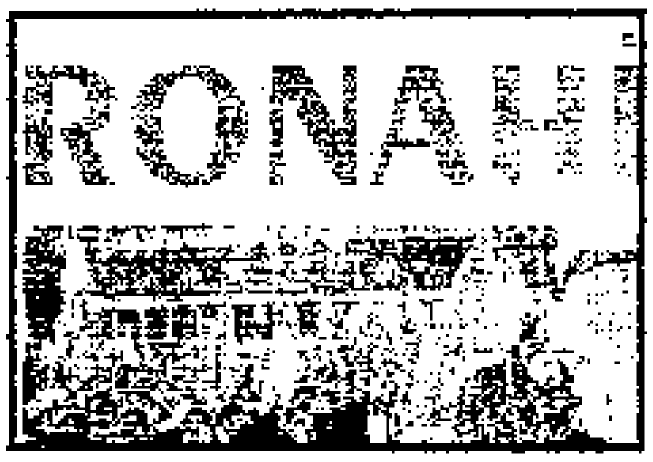

بابەتەکانی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. خاوەن وبەرپرسیاری گۆڤار: بەشیر بۆتانی. شوێن: شاری ستۆکهۆلم، سوێد.

١٠٧-روناهی

گۆڤاری روناهی ژمارە (١) ی لەکۆتایی ساڵی (١٩٩٢)دا، لەئەلمانیا بەزمانی وکوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی ئەلمانی دەرچووە.

١٠٨-دیدار

گۆڤاری دیدار، یەکێتی لاوانی کورد لەسوێد دەریدەکرد. ژمارە (١) ی لەمانگی ئاپریلی ساڵی (١٩٩٢)دا، بەهەردوو زاراوەی زمانی کوردی کرمانجی ژوورو و کرمانجی نێوەراست بەئەلفبای لاتینی وعارەبییە وهەندێک لەلاپەرەکانیشی بەزمانی سوێدی بوو. گۆڤاری دیدار لەلایەن کۆمەڵێک نووسەری لاو

بەرێوەدەچوو. ناوەڕۆکی دیدار باسی لەتەنگژەی لاوانی کوردی دەرەوەی وڵات وهەروا باسی لەتەنگژەی لاوانی کوردستانیش دەکرد وهەوڵیدەدا گۆڤاری دیدار ببێتە پردی پەیوەندی نێوان لاوانی کورد لەدەرەوە وناوەوەی کوردستان. چەند ژمارەیەکی لێدەرچوو، دوای ئەوەیش وەک چاپەمەنی دیکەی کوردی سەری نایەوە.

۱۰۹-کورد

گۆڤاری کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لەسپۆنگە لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاودەکرایەوە.

سەرنووسەر مەحموود لەوەندی بوو. ژمارە (۱) ی لەساڵی (۱۹۹۰)دا، و ژمارە (۳) ی لەساڵی (۱۹۹۱)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بەزمانی سوێدی چاپ وبڵاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە تەنیا (۳) ژمارەی لێدەرچووە.

۱۱۰-ئالا

ڕۆژنامەیەکی سیاسییە، لەلایەن پارتی سەربەخۆی کوردستان لەسوێد ژمارە (٥) ی ساڵی حەوتەم لەساڵی (۱۹۹۳)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و کرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە.

۱۱۱-یەکبوون ئینفۆ

گۆڤاری پارتی یەکبوون لە سوێد، لەشاری ستۆکهۆڵم لەساڵی (۱۹۹۳)دا بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە.

۱۱۲-دەنگێ ژنێن کوردستان

گۆڤاری دەنگێ ژنێن کوردستان بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی ئەڵمانی دەرچووە. ژمارە (۳) ی لەمانگی نیسان ومایسی ساڵی (۱۹۹٤)دا، لەئەڵمانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

۱۱۳-ڕۆژ

گۆڤاری ڕۆژ، گۆڤارێکی ڕۆشنبیریی وەرزییە تایبەتە بەکاروباری ئێزیدییان. لەلایەن بنکەی ئێزیدییان لەدەرەوەی وڵات دەردەچێت. ژمارە

(٢) ی لەمانگی نیسانی ساڵی (١٩٩٧)دا، بڵاوکراوەتەوە. دەستەی نووسەرانی بریتیە لە: دکتۆر مەمۆ عوسمان، دکتۆر خەلیل جندی، عمر جلیک، جنگیزخان عمر، صبحی خدر حجو، میرزا حسن الدنادی.
گۆڤاری رۆژ بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و بەزمانی عارەبییە. بەشە کوردییەکە (٦٦) لاپەرەیەو بەشە عارەبییەکەش (١٣٠) لاپەرەیە. ژمارە (٤-٥) بەیەکەوە دەرچووە. لەم ژمارەیەدا دەستەی نووسەرانی بەم شێوەیە دەستنیشان کراوە، خاوەن ئیمتیاز: دکتۆر خەلیل جندی، سەرنووسەر: دکتۆر مەمۆ عوسمان، دەستەی نووسەرانی: عمر جلیک، صبحی خدر حجو، میرزا حسن الدنادی، بدل فقیر حجی. ئەم ژمارەیە (١٥٠) لاپەرەی بەزمانی عارەبییە و (١١٨) لاپەرەشی بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وزمانی ئەڵمانییە. هەردوو ژمارەکە بە قەوارەی (A5) چاپ وبڵاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: ئەڵمانیا.

١١٤-دەنگێ ئێزیدییان

گۆڤاری دەنگێ ئێزیدییان لەلایەن جالیەی ئێزیدییان لە دەرەوەی وڵات دەردەچێت ژمارە (١) لەساڵی (١٩٩٣)دا، بەزمانی (کوردی، عارەبی، تورکی، ئینگلیسزی، ئەڵمانی) بڵاوبۆتەوە. ژمارەی (٥) ی لەمانگی نیسانی ساڵی (١٩٩٦)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی و عارەبی و تورکی و ئەڵمانی بڵاوکراوەتەوە. (٤٣) لاپەرەیەوقەوارەکەی (A4) و بەرگێکی رەنگ و رەنگ وقەشەنگ چاپ وبڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٦، ٧) ی لەساڵی (١٩٩٧) بڵاوکراوەتەوە. (١١٥) لاپەرەیە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وعارەبی وتورکی ئینگلیزی وئەڵمانییە. قەوارەکەی (A4) و بەبەرگێکی رەنگو رەنگ چاپ و بڵاوکراوەتەوە. لەسەر بەرگی پێشەوەی هەردوو ژمارەدا نووسراوە: گۆڤارا کوردێن ئێزیدی ژبۆ پاراستن و پێشڤەبرنا چاندە وئۆلا ئێزدییانا. شوێنی دەرچوون: ئەڵمانیا.

١١٥-ثارات

بڵاوکراوەی کۆمەڵەی کوردی ئێسکلوستونایە لەسوێد. ژمارەی (١)ی لەسەرەتای ساڵی (١٩٩٤) و ژمارەی (٨) ی لەساڵی

(١٩٩٦)دا، دەرچووە.

بەهەردوو زاراوەی زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بە عارەبی وهەروا بەشێکی بەزمانی سویدی بلاودەبێتەوە. ناوەڕۆکی ئەم بلاوکراوەیە باس لەچالاکییەکانی کوردانی دانیشتووی شاری ئێسکلوستونا دەکات. هەندێک لە لاپەرەکانیشی بۆ زمان وئەدەبیات و دیرۆکی کوردی تەرخان کراوە.

١١٦-ڤاتە Vate

گۆڤاری ڤاتە بەزاراوەی زازایی لە شاری ستۆکهۆلم چاپ وبلاودەکرێتەوە لەسالی (١٩٩٧)دا ژمارەی یەکەمی بلاوکرایەوە. گۆڤارێکی وەرزییە، هەر سێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بلاودەکرێتەوە. دوا ژمارەی ژمارە (١٤)ە، لە نێوەراستی سالی (٢٠٠١)دا لە ستۆکهۆلم بلاوکراوەتەوە.

١١٧-ژیندان

ژیندان گۆڤارا وێژەیی وچاندی. گۆڤارێکی وەرزییە، هەرسێ مانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بلاودەکرێتەوە. ژمارە (٦) ی لەسالی (١٩٩٩)دا، بە (٧٨) ی لاپەڕەی قەوارە (A5) بلاوکراوەتەوە. (٧١) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە و پاشماوەکەشی بەزمانی سویدییە. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆلم، سوید.

١١٨-ئاڤاشین

گۆڤاری ئەنستیتووتی کوردە لە ستۆکهۆلم. گۆڤارێکی وەرزییە سێ مانگ جارێک لە شاری ستۆکهۆلم بلاودەکرێتەوە، گۆڤارێکی ئەدەبی وچاندی وهونەرییە. هەندێک جاریش بابەتی سیاسی بلاودەکاتەوە ژمارەی (١) ی لەبەهاری سالی (١٩٩٦)دا، بە (١٢٠) لاپەرە

وبەقەوارەی (A5) لەشاری بەرلین لە ئەلمانیا بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە. لەژمارە (٢) ەوە لەستۆکهۆڵم بڵاودەکرێتەوە. ژمارە (٢) ی لەهاوینی ساڵی (١٩٩٦)دا، بە (١٢٦) لاپەرەیە و ژمارە (٤) ی لەساڵی (١٩٩٧)دا، لەستۆکهۆڵم بە (١٧٣) لاپەرەو ژمارە (٥) ی لەساڵی (١٩٩٧) لە ستۆکهۆڵم بە (١٦٩) لاپەرە ژمارە (٦) ی لەساڵی (١٩٩٧) بە (١٧١) لاپەرە وژمارە (٨) ی لەساڵی (١٩٩٨) بە (٢٠٠) لاپەرە و ژمارە (١٠) ی لەساڵی (١٩٩٩) بە (٢٠٢) لاپەرە و ژمارە (١١) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا، بە (١٤٢) لاپەرە و ژمارە (١٣) ی لەساڵی (٢٠٠٠)دا، بە (١٥٥) لاپەرە وبەهەمان قەوارەی پێشوو دەرچووە. هەموو ژمارەکانی تەنێ بەکوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە.

١١٩-یاین دوونیاسی

یاین دوونیاسی - جیبهانی وەشانان. گۆڤاری ڕانانی کتێبی تازە. ژمارە (١) ی لەمانگی تەمووز و ئابی ساڵی (١٩٩٧)دا، لێ بڵاوکراوەتەوە. ساڵێ (٦) ژمارەی لێ بڵاودەکرێتەوە، تا ئێستاکە (٦) ژمارەی لێدەرچووە. ژمارە (٦) ی دوا ژمارەیە لەساڵی (١٩٩٩)دا، بڵاوکراوەتەوە.

ئەم گۆڤارە هەرجارێک لەگەڵ ڕانانی کتێبی تازە دا، هەڤپەیڤین لەگەڵ یەکێک لەو نووسەرانە دەکات کە بەرهەمی تازەی خۆی بڵاوکردۆتەوە. گۆڤاری یاین دوونیاسی بەزمانی کوردی و تورکی وسربانی دەردەچێت. لەلایەن نووسەر (گابار چیا) بەڕێوەدەچێت. شوێنی دەرچوون: شاری ستۆکهۆڵم، سوێد.

١٢٠-ڕۆژ

گۆڤاری لێکۆڵینەوەی کولتووری وسیاسییە. ساڵ: (١)، ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٩٩)دا، بە (٩٥) لاپەرە وقەوارەی (A5) لەسوێد بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە.

١٢١-لێکۆڵین

لەسەربەرگی پێشەوەی گۆڤارەکەدا نووسراوە: گۆڤارا ئینستیوتا

کــوردی ژ بۆ لێکۆلین وزانست. ژمـــاره (٣) ی لەپاییـــزی ســـاڵی (١٩٩٦)دا، لەشـاری بەرلین لەئەڵمانیـا دەرچووە. ئەم گۆڤـاره ئۆرگـانی ئینستیوتی کوردییە لەشاری بەرلین وگرنگی دەدات بەکاری لێکۆلینەوە وزانست. ئەم ژمارەیە بە (٢٩١) لاپەرە و بە قـەوارەی (A5) بەزمـانی کوردی شێوەزاری کرمـانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمـانی تورکی وئەڵمانی بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (٥) ی لەهاوینی سـاڵی (١٩٩٧)دا، بە (٢٣٥) لاپەرە و بەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزماتی ئەڵمانی بڵاوکراوەتەوە.

١٢٢-ئاگاهداری

گۆڤارا چاندی و وێژە وهونەر، ساڵێ (٦) ژمارەی لێ بڵاودەبێتەوە. لەسـەرەتادا بـڵاوکـراوەیەکی مـانگانە بووە، دوای بۆتە هەر دوو مـانگ جارێک. ژمارە (٦) ی لەتیرمـاهی ساڵی (١٩٩٦)دا، بەچوار لاپەڕەی (A4) بەزمـانی کـوردی شێوەزاری کـرمـانجی ژووروبەئەلفبـای لاتینی بڵاوکراوەتەوە. ژمارە (١٢) ی لەئاداری ساڵی (١٩٩٧)دا، بە (٣٤) ی لاپەڕەی (A4) بەهەمان شێوەزاری کوردی بڵاوکـراوەتەوە. ئاگاهداری لەلایەن ئینسـتیوتی کوردی لەبرۆکسـل لەبەلجیکا بڵاودەکرێتەوە.

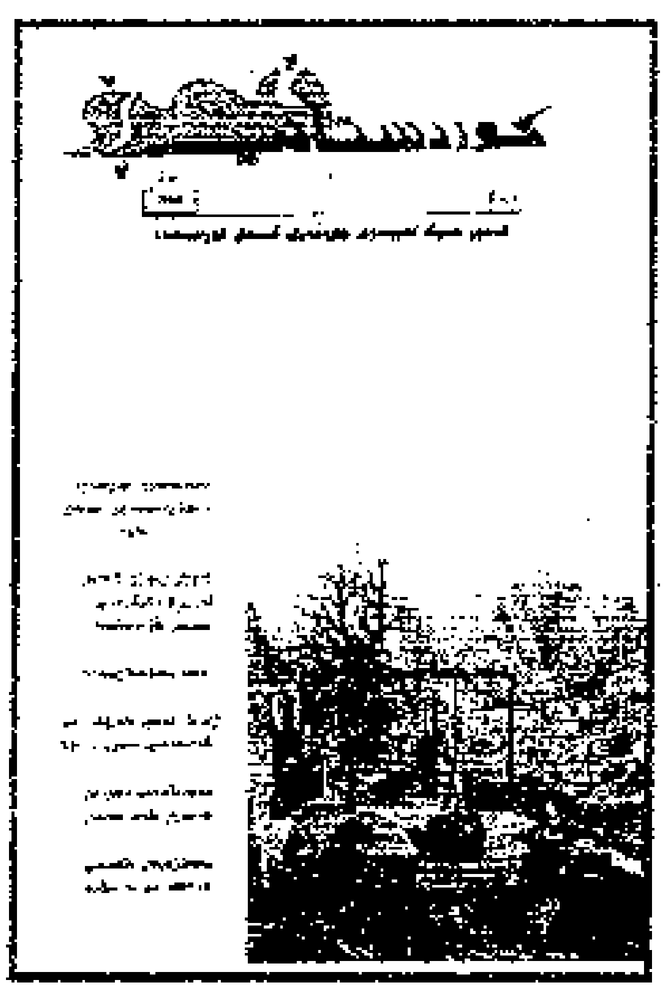

١٢٣-کوردستانی ئیمرۆ

گۆڤـارێکی سیاسی وکولتووری گـشـتییە، ژمـــارە (٥-٦) لەســـاڵـی (٢٠٠٠)دا، لە ژێر دروشـمی: هەمـوو شـتێـک لەپێناوی چارەسـەری کێشەی کوردستاندا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی وکرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبـای عـارەبی بە (٩٠) لاپەرەی قـەوارە (A4) بڵاوکـراوەتەوە، کـە (٦٤) لاپەرەی بەشـێـوەزاری کـرمـانجی نێوەڕاست و (٢٦) لاپەرەش بەشێوەزاری کرمـانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە، شوێنی دەرچوون: شاری بەرلین لە ئەڵمانیا.

١٢٤-هەوار

گۆڤارێکی سیاسی، ئەدەبی ڕۆشنبیری گشتییە. ژمارە (٤)ی ساڵی

یەکەم لەمانگی گەلاوێژی (٢٦٩٨ کوردی - ئۆکتـۆبەری ١٩٩٨)دا، بە (٦٢) لاپەرەی قەوارە (A4)، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینی و کرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبی بلاوکراوەتەوە. تەنیا (٢) لاپەرەی بەکرمانجی ژوورو وپاشماوەکەش بە کرمانجی نێوەڕاستە. لەبلاوکراوەکانی کۆمەڵەی کوردی ئوسترالیای باشوورە.

١٢٥-دەنگێ پەنابەر

گۆڤارا دیموکراتیک، سەربەخۆیە، هۆمونێتەرێن ئا کورد. ژمارە (٣) ی لەمانگی ئەپریلی سالی (٢٠٠١)دا بەقەوارەی (A4) بە (٣١) لاپەرە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی لەئەلمانیا چاپ وبلاوکراوەتەوە. دەنگێ پەنابەر باس لەڕەوشی پەنابەرانی کورد لەئەلمانیا دەکا ودەرد وگیروگرفتیان بەسەردەکاتەوە. سالێ (٦) ژمارەی لێ دەردەچێت.

١٢٦-هیوا

هیوا پاشکۆی ڕۆژنامەی ئوزگول پۆلیتیکایە. هیوا بەم شێوەیە خۆی بەخوێنەرانی دەناسێنێت: گۆڤارا چاندی، هونەری، وێژەیی، ڕامیاری.

ژمارە (١٦) ی بە (١٦) لاپەڕەی قەوارە (A3) لە ڕێکەوتی (٣-١١-٢٠٠٠)دا، بلاوکراوەتەوە. ژمارە (٥٧) ی لەڕێکەوتی (٦-٧-٢٠٠٢)دا، بەهەمان لاپەڕە و قەوارەی پێشوو دەرچووە. ناوەڕۆک بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. شوێنی دەرچوون ئەلمانیا.

گۆڤاری زارۆکان
کە بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو
بەئەلفبای لاتینی دەرچوون

۱۲۷-هێڤی

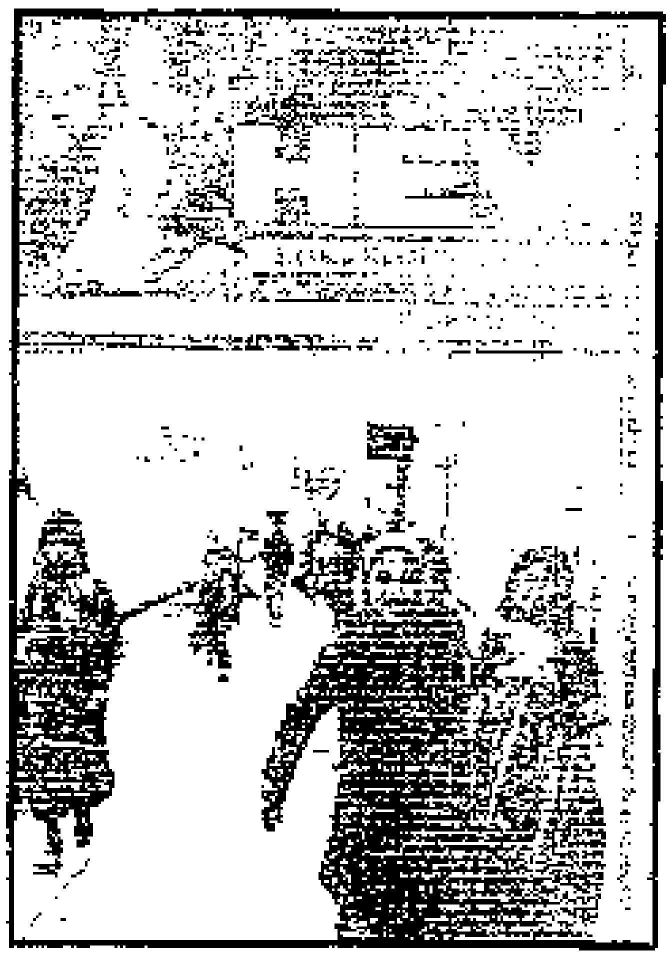

هێڤی گۆڤارێکی منالان بوو، بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی. ژمار (۱) ی لەسالی (۱۹۸۱)دا، دەرچووە. لەنێوان سالانی (۱۹۸۱-۱۹۸٤)دا، (۱۵) ژمارەی لێ چاپ و بلاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

۱۲۸-هێلین

هێلین گۆڤارێکی منالان بوو، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی ژمارەی (۱) ی لەسالی (۱۹۸۲)دا، بلاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (۱٤) ژمارەی لێدەرچووە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

۱۲۹-کولیلک

کولیلک گۆڤارێکی منالان بوو. بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی ژمارەی یەکەمی لەسالی (۱۹۸۰)دا، بلاوکراوەتەوە. لەنێوان سالانی (۱۹۸۰- ۱۹۹۳)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٤۷) ژمارەی لێ چاپ وبلاوکراوەتەوە. ماوەی چوار سال دەرنەچووە. لەسالی (۱۹۹۷)دا، جارێکی دیکە لەلایەن مالی کولتووری کوردی چاپ وبلاودەکرێتەوە. تاوەکو سالی (۱۹۹۸) چوار ژمارەی دیکەی لێ بلاوکراوەتەوە. هەمووی بەسەریەکەوە (۵۱) ژمارەی لێدەرچووە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

۱۳۰-هێڤیامە

هێڤیامە گۆڤارێکی منالانە بوو، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی

ژوورو بەئەلفبای لاتینی لە ساڵی (١٩٩٧)دا، لەستۆکهۆڵم دەرچووە. سەرپەرشتیکاری (ئا. چەتکین) بوو.

١٣١-دەنگێ شاگردان

گۆڤارێکی منالآن بوو، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لە ساڵی (١٩٩١)دا بلاوکراوەتەوە. سەرپەرشتیکاری (ئا. چەتکین) بوو.

گۆڤاری پێکەنین وگاڵتە ئامێز
کە بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچوون

١٣٢-ئیسۆت

گۆڤاری ئیسۆت، گۆڤارێکی پێکەنینی گاڵتەئامێز بوو. بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەردەچوو. (٩) ژمارەی لەنێوان ساڵانی (١٩٨٥-١٩٨٧)دا، چاپ و بلاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: سوێد.

١٣٣-میرکوت

گۆڤارێکی پێکەنینی گاڵتەئامێز بوو. بەزمانی کوردی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی، لەساڵی (١٩٨٥)دا، سێ ژمارەی لێ بلاوکراوەتەوە. ژمارەی (٤) یشی ئامادە بوو بۆ چاپ، بەلآم دەرنەچوو. سەرنووسەر: (مەحموود لەوەندی). شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم، سوێد.

١٣٤-زەنگل

گۆڤارێکی پێکەنینی گاڵتەئامێز بوو ژمارە (١) ی لەساڵی (١٩٨٥)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی، لەنێوان ساڵانی (١٩٨٥ - ١٩٨٦)دا، هەمووی بەسەریەکەوە (٨) ژمارەی لێ چاپ وبلاوکراوەتەوە.

بەرئەنجام:

بێگومان ئەو بیبلۆگرافیایەی کە من بۆ ئەوهەموو گۆڤارورۆژنامانەی لە ماوەی ئەونیو سەدەیەدا کەبەشی زۆریشیان لەئەوروپا دەرچوون کردووە، زێدەترین. دیارە ئەوەی من دەستم کەوتوون، یان لێرەولەوێ زانیاریکم لەسەریان بەهۆی ئەونووسەرورۆشنبیرانەی سالانێکی دوور ودرێژە لەئەوروپا دەژین، دەستکەوتووە. یان هەرچۆنێک بووبێت بەشی زۆرینەی ئەوگۆڤار و رۆژنامانەم کۆکردۆتەوە ولەلای خۆم ئەرشیفم کردووە. دیارە ئەوانەی بەکەمیم لەسەرنووسیون، لەبەرئەوەی زانیاریم کەم لەسەریان دەستکەوتووە. بەڵام ئەوانەی بەدووورودرێژی لەسەرییانم نووسیوە، دیارە راپرسەکان یاریدەدەر بوون کەوا زێدەتریان لەسەرینووسرێت. بۆنموونە: (رێیا ئازادی، رۆژا وەڵات، رووناهی، رۆژانوو، دەنگێ کۆمکار، ئارمانج، کاڤا، کوردستان پرێس، بەربانگ، سەردەمی نوێ.. تاد). یان هەندێکیان هەیە تەنیا لاپەرەی بەرگەکەم بە کۆپی دەست کەوتووە، جا چ لەسەر بەرگەکەی هەبووە لەوە زیاتر زانیاری دیکەم لەسەر دەستنەکەوتووە وهەربۆیش نووسینەکان بەم شێوەییە کەوتوونەتەوە. دیارە ئەوە هەر وەک لە سەرەتاش ئاماژەم پێداوە، لەوانەیە لەوانەش زیاتر گۆڤار ورۆژنامە وبلاڤۆک دەرچووبن یان دەردەچن من دەستم نەکەوتوون.

هەروا چەندان راپرسم لەگەڵ نووسەران ورۆژنامەوانی کورد ئەو بەرێزانەی کە دەمێک ساڵە لە ئەوروپا دەژین، سازداوە. سەرەرای کۆکردنەوەی ئەوهەموو گۆڤار و رۆژنامە و بلاڤۆکانەی نەک هەر لەئەوروپا دەرچوون، بەڵکو ئەوانەی لەتەواوی هەندەرانیش دەرچوون، کەبەشێکی زۆریان بۆ ئەم نووسینە سوودم لێ بینیوە. ئەم بیبلۆگرافیا تایبەتە بەبزاڤی رۆژنامەگەریی کوردیی بەشێکی زۆری ئەوروپا وبەشێکی کەمی ولاتانی دیکەی هەندەران، کە ئەوانەی بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی یان هەندێکیان چەند لاپەرەیەکیان بەکرمانجی نێوەراست ویان بەزمانی تورکی یان بەعارەبی یان بەزمانەکانی دیکەی بیانی بۆ نموونە (ئەڵمانی، سوێدی، فەرەنسی و

ئینگلیزی و... تاد) بڵاوکراونەتەوە. لەو بیبلۆگرافیایەدا جێدەگرن وناونووسم کردوون. هەروا دەیان وسەدان گۆڤار و ڕۆژنامە و بڵاڤۆکی دیکە تەنیا بە شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بەئەلفبای عارەبیش دەرچوون یان هەنوکەش دەردەچن. سەرەڕای چەندانی تر کەتەنیا بەزمانی بیانی دەرچوون. بێجگە لەئەورووپا لەزۆر شوێنی دونیادا بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەبووە، لەمانە: (ئەمریکا، ئوستراليا، کەندا، پاکستان، ئێران، تورکیا، سوریا، لوبنان، ڕووسیا، ئۆکرانیا، ئەرمینیا، کازاخستان، گورجستان.. تاد). تا ئێستاکەش لەگەلێک لەو وڵاتانە بزاڤەکە بەردەوامە، لەمانە: (ئەمریکا، ئەڵمانیا، فەرەنسا، نەرویج، کەنەدا، ئوستراليا، تورکیا، لوبنان، سوریا، ئێران، سوێد، فیلاند، ڕووسیا، ئەرمینیا و.... تاد).

ئەوەی شیاوی گوتنە پایتەختەکانی تورکیاوسوریا وئێران ولوبنانیشم هەر بەهەندەران داناوە، هەر لەبەر هەندێش، لەبزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران جێیان گرتووە.

ئومێدەوارم ڕۆژێک دابێت لەئەورووپاولەکوردستان دەزگایەکی گەورەی بەئەرشیف کردنی ئەو هەموو چاپەمەنیانە دورست ببێت، بۆ ئەوەی ئەوانەی لەوبوارەدا کار دەکەن بتوانن ئەوهەموو چاپەمەنیانەی هەندەران ئەرشیف بکەن. تاوەکو وەک سەرەوەتەکی نەتەوەیی بیانپارێزن وبۆ ئەوەی نەوەی ئەورۆ وسبەی نەتەوەکەمان سوودی لێ ببینێت. هەروا لەزانکۆکانی کوردستانیشدا خوێندکاران بکارن نامەی ماستەرودکتۆرایان دەرهەق بنووسن، یان پسپۆرانی ئەوبوارهەوڵبدەن لێکۆلینەوەی زانستیان دەربارەیان ئەنجام بدەن وکتێبخانەی کوردی لە کوردستان پێ دەوڵەمەندتر بکەن.

خستنە سەر نێت:- چالاک

chalakmuhamad@gmail.com

سەرچاوە و پەراوێزەکان:

١- ئەرشیفی تایبەتی خۆم دەربارەی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەتەواوی هەندەران کە بەشێکی ئێجگار زۆرم لەچاپەمەنیەکانی هەندەران لەکن خۆم

پاراستووه. بێجگە لەو چاپەمەنیانەی دەستم نەکەوتوون، تا ھەنوکە نزیکەی (٤٧٥)دانەم لەگۆڤار و ڕۆژنامە و بڵاڤۆکانە بەدەست خستووه و کەبەشی ھەرە زۆریان دانەی ئۆرگینالن، بەشێکی ئێجگار کەمیان نەبێت، کەبەکۆپی دەستم کەوتوون.

٢- دکتۆر عەبدوڵڵا غەفوور بیبلۆگرافیای کوردستان (١٩٠٣ - ١٩٩٥)، چاپی ١٩٩٥ ستۆکهۆڵم.

٣- مەحموود لەوەندی ومالیمسانژ لە کوردستانی باکوورولەتورکیا ڕۆژنامەگەریی کوردیی (١٩٠٨-١٩٨١) بەرگی یەکەم، چاپی (١٩٨٩) ستۆکهۆڵم.

٤-بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری (نوودەم) لەسوێد.

٥-بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری (بەربانگ) لەسوێد.

٦-بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری (ڕۆژانوو) لەسوێد.

٧-بەشی زۆری ژمارەکانی ڕۆژنامەی (سەردەمی نوێ) لەسوێد.

٨-بەشی زۆری ژمارەکانی ڕۆژنامەی (کوردستان پرێس) لەسوێد.

٩-بەشی زۆری ژمارەکانی ڕۆژنامەی (ئارمانج) لەسوێد.

١٠-ھەموو ژمارەکانی گۆڤاری (چارچرا) لەسوێد.

١١-ھەندێک لە ژمارە سەرەتاییەکانی گۆڤاری (مامۆستای کورد) لەسوێد.

١٢-ڕاپرسێیک لەگەڵ کۆمەڵەی کۆمکار ودیمانەیەکی تەلەفزیۆنی بۆ سەتەلایتی کوردستان لە ساڵی (١٩٩٩)دا، لەگەڵ سەرنووسەری گۆڤاری ڕۆژانوو خالوق ئوزتورک دەربارەی گۆڤاری ڕۆژانوو لەستۆکهۆڵم وھەروا دەربارەی (ڕوناھی وڕێیائازادی وڕۆژا وەڵات ودەنگێ کۆمکار) ھەندێک لەچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکار لەئەورووپاوھەندێک گۆڤاروڕۆژنامەی دیکە کەلە تورکیا دەرچوون سازمکردبوو، بەداخەوە بەڕێوەبەری یەکەمی سەتەلایتی کوردستان بڵاوینەکردەوە. ھەوڵدەدەم لە داھاتوودا لە گۆڤارێک ئەم دیمانەیە بڵاوبکەمەوە.

١٣-ڕاپرسێیک لەگەڵ مامۆستا کەریم حیسامی دەربارەی ڕۆژنامەی سەردەمی نوێ لەسوێد و ھەروا دیمانەیەکی تەلەڤزیۆنیشم لەساڵی (١٩٩٩)دا، بۆ سەتەلایتی کوردستان دەربارەی بزاڤی ڕۆشنبیریی وڕۆژنامەوانی کوردیی لەئەورووپا لەگەڵیدا سازمکردبوو، بەداخەوە ئەم دیمانەیەش ھەربەڕێوەبەری یەکەمی سەتەلایتی کوردستان بڵاوینەکردەوە. ھەوڵدەدەم لەداھاتوودا لە گۆڤارێکی کوردی لەئەورووپا بڵاوبکەمەوە.

١٤-راپرسێک لەگەڵ دکتۆر جەمشید حەیدەری دەربارەی ڕۆژنامەی سەردەمی نوێ وگـۆڤـاری چارچرا لەسـویدوهەندێک چاپەمـەنی دیکەی کـوردی لەئەوروپا.
١٥-راپرسـێک لەگـەڵ مـەحـمـوود لەوەندی دەربارەی بزاڤی ڕۆژنامـەگـەریی کـوردیی بەشێوەزاری کرمـانجی بەئەلفبـای لاتینی لەئەوروپا ولەتورکیـا بەگشتی ورۆژنامەی ئارمانج لەسوید بەتایبەتی.
١٦-نامیلکەی هەرسێ ژمارەی گۆڤاری (هێڤیـا وەلێت، کەجارێکی دیکە لەساڵی (١٩٧٦) حەمە ڕەش ڕەشۆ لەئەڵمانیا لەچاپیداوەتەوە.
١٧-کتێبخانەی دکتۆر جەمشید حەیدەری لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوید.
١٨-ئەرشیـفی کـۆمـەڵەی کـۆمکاروگـۆڤـاری ڕۆژانوو لەشـاری سـتـۆکـهـۆڵم لەسوید.
١٩-کتێبخانەی پرۆفیسۆرئۆردوخانی جەلیلی لەشاری سانکت پیترسبوورگ لەرووسیا.
٢٠-راپرسێک لەگەڵ حامیدی گەوهەری دەربارەی گۆڤاری بەربانگ لەسوید.
٢١- راپرسێک لەگەڵ دارا بلیک دەربارەی گۆڤاری ڕاستی لەسوید.
٢٢- ڕاپرسێک لەگەڵ میرۆ عەگید بەرپرسی ئینستیوی کورد لەستۆکهۆڵم دەربارەی گـۆڤـاری ئاڤـاشین وهەندێک لەچاپەمـەنیـەکـانی دیکەیان لەئەوروپا.
٢٣-راپرسێک لەگەڵ گابارچیا دەربارەی گۆڤاری (یاین دوونیاسی، جیهانی وەشانان) و گۆڤاری (شانۆ و سینەما) لەسوید.
٢٤-ڕاپرسێک لەگەڵ خاوەنی کتێبخانەی سارا باقێ بارزان وسوود وەرگرتن لەئەرشیفی کتێبخانەکەی لەشاری ستۆکهۆڵم.
٢٥ -ڕاپرسـێک لەگـەڵ سـەرنووسـەری گـۆڤـاری نوودەم فـورات جـەوهەری دەربارەی گۆڤاری نوودەم وچاپەمـەنیەکانی وەشنخانەی نوودەم لەسوید. ئەوەی شایەنی گوتنە ئەم وەشنخانەیە نزیکەی (٦٠) کتێبیشـیان بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمـانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەربارەی ئەدەبیـاتی کوردی و جیهانی بڵاوکردۆتەوە.
٢٦-ئەم بابەتە بە دوو بەش لەگۆڤاری (رامـان) ی ژمارە (٧٦) و (٧٧) ی سـاڵی (٢٠٠٢)دا، بڵاوکـراوەتەوە. بەڵام دیسـان جـارێکی دیکە بە دەستکارییەکی زۆرەوە دوبارە بڵاودەبێتەوە.

بزافی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران
(ڕاستکردنەوەوبەدواداچوون) ...*

دوای ئەوەی وتارێکی دوورودرێژم سەبارەت بەبزافی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران بەدوو بەش لەگۆڤاری (ڕامان) ژمارە-٧٦-ی مانگی تشرینی یەکەمی سالّی (٢.. ٢) و ژمارە (٧٧) ی مانگی تشرینی دووەمی سالّی (٢.. ٢) بلاّوکرایەوە.

دووبارە دوای خوێندنەوەی هەردوو بەشی وتارەکەم بۆم دەرکەوت هەندێ هەلّە وناتەواویی زەقم بەسەردا تێپەڕیوە، هەر ژبەر هەندێ لێرەدا بەپێویستیی دەزانم هەلّەو ناتەواوییەکانی خۆم یەکە بەیەکە ئاماژە پێ بدەم وڕاستیان بکەمەوە.

بەلاّم بەر لەوەی ئاماژە بە هەلّە وناتەواوییەکان بدەم، بەباشی دەزانم دەستنیشانی هەندێک خالّی گرنگ بکەم کەتایبەتە بۆ ئەویەڕێزانەی لەهەندەران خەریکی نووسینەوەی مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردین، یان چاکتروایە بیێژم نووسینەوەی بیبلۆگرافیای ڕۆژنامەگەریی کوردین.

بەرلەهەمـوو شـتێ نووسـینەوەی ئەم تەرزە بابەتە گـرنگانە چ لەهەندەران یانیش لەکوردستان، بێگومانم کەتووشی چەندین ئاستەنگ وناهەمواری دەبێتەوە.

ئەز بەشبەحالّی خۆشم گەلێک تووشی تەنگژە هاتووم، لەبەر ئەوەی ئێمەی کورد عەقلّی ئەرشیف کردنمان نەبووە، هەر لەبەرهەندێ هەردەم بێگانە بەلّگەنامەکانی ئێمەیان پاراستووە.

بۆسەلّماندنی ڕاستیی قسەکانیشم باشترین بەلّگەو دیکۆمێنت وچاپەمەنیی کوردیی یان سەبارەت بەکورد تا هەنووکە پارێزراو بێت، لەئەرشیفخانەکانی بۆنموونە، لەندەن، پاریس، مۆسکۆ، سانکت پیترسبوورگ، نیویۆرگ و واشنتۆن، بەرلین.. تاد ئەرشیف کراون، هەنوکە ئێمە خەریکین بەدوایاندا دەگەڕێین، دیارە لەم ڕووەشەوە بەشبەحالّی خۆم درێغیم نەکردووە، هەر لەسالّی ڕابردوودا چەندین بەلّگەنامە ودیکۆمێنتی گرنگم سەبارەت دیرۆکی کورد وڕۆژنامەگەریی

کوردیی بەدەست خستووە، هەروا هەرسالّی پارلەستۆکهۆلّم لەلای هەڤالّێکی کوردی باکووری کوردستان (١٨٣) ناوونیشانی گۆڤاروڕۆژنامەوبلاڤۆکی کوردیم بە دەستخست، کەهەرهەموویان دانەی ئۆرگینالّ وپێشتر هەرناوی هەندێکیانم دەزانی.

ئەوەی شیاوی وتنە بۆ نووسینەوەی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران کارێکی ئەوەندە دژوارو سەختە هیچ چارەسەریشی نییە پێش هەرشتێ هیچ تاقم وگرووپێک یان دامودەزگایەک کەگۆڤارێ یان ڕۆژنامەیەک یانیش بلاّڤۆکێکیان دەرکردبێ، هەندێکیان کەداوای یارمەتیی لێدەکەیت ئامادە نییە هاریکاریت بکات، یان ئەوانەی هەنووکە لەدەرچوون بەردەوامن ئەگەر ئێستا داوایان لێ بکەیت چاپەمەنییەکانی خۆیانت بۆ ڕەوانە بکەن، پێش هەر شتێک داوای ئابوونە دەکەن، ئێ بۆکەسێک خەریکی نووسینەوەی کارێکی لەوبابەتە بێت، ناتوانێت ئابوونەی ئەوهەمموو چاپەمەنییە دابین بکات، پێموایە کاری لەوجۆرە کاری تاکە کەس نییە، کاری دامودەزگایەکە کە دەولّەتی لەپشتییەوە بێت، دیارە بۆ کەسێکی وەک منیش هەرئەوەندە دەرەقەت دێم کەکردوومە، ئەگەرکەموکوڕیشم لەم ڕووەوە هەبووبێت لە دەسەلاّتی من بەدەر بووە. هەربۆیەش سەیر دەکەی لەکاتی نووسینەوەی ئەوجۆرە بابەتانە لەبەرکەمیی سەرچاوەوهاریکاری نەکردنی دامودەزگا پێوەندیدارکان بوونەتە هۆی ئەوەی کەلەکاتی نووسینەوەی بیبلۆگرافیایەکی ئاوا بێگومان تووشی هەلّەوناتەواوی ببیت، لێرەدا ئەوهەلّە و ناتەواوییانەی خۆم کە بەسەرمدا تێپەڕیوە، هەولّدەدەم خالّبەخالّ ئاماژەیان پێ بکەم وبە گوێرەی سەرچاوەوئەرشیفی تایبەتیی خۆم ڕاستیان بکەمەوە.

١-دەنگێ کوردستان

گۆڤاری (دەنگێ کوردستان) لەنێوان سالاّنی (١٩٤٩-١٩٥٠) لەئەوروپادا بلاّوکراوەتەوە، لەماوەی دەرچوونیدا تەنیا (١٢) ژمارەی لێ بلاّوکراوەتەوە، گۆڤارێکی مانگانە بووە، بەگوێرەی گوتارێکی (د. نوورەدین زازا) لەپێشەکیی (هێڤیا وەلێت)دا، بلاّوکراوەتەوە و

نووسیویەتی (گۆڤاری دەنگێ کوردستان یەکەمین گۆڤارە لەئەوروپابەشێوەزاری کرمانجیی ژوورو بەئەلفبای لاتینی دەرچووە). ئەم گۆڤارە لەلایەن دکتۆر نووردەین زازا و عیسمەت شەریف وانلی بەرێوەدەچوو. (بزاڤی رۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران، گۆڤاری رامان ژمارە٧٦ ل٢٢٥). ئەوەی شیاوی باسە دوایی بەدواداگەران وپەیداکردنی بەڵگەنامەی زێدەتر سەبارەت بەم گۆڤارە. بۆم دەرکەوت ئەوزانیارییانە لەسەرەوە ئاماژەم پێداوە هەڵە وناتەواویی تێدا هەیە، بۆ زێدەتر دەوڵەمەندکردنی زانیاری سەبارەت بەم گۆڤارە بەپێویستم زانی کەهەر لەدەستپێکدا جارێکی دیکە، وتارەکەی (د.نووردەین زازا) بەدیقەت بخوێنمەوەو بەبێ دەسکاری لەشێوەزاری کرمانجیی ژوورو بەئەلفبای لاتینی کەبۆ پێشەکیی نامیلکەی ئەو (٣) ژمارەیەی (هێڤیا وەلێت) کە حەمەرەش رەشۆ لەئەلمانیا چاپی کردووە، بگوازمەوە بۆشێوەزاری کرمانجیی نێوەڕاست کە دکتۆر نوورەدین زازا لەم رووەوە نووسیویەتی: (هەر خەباتێکی کورد بۆ چاپەمەنیی کوردیی پێی هەڵسابێت، هیچ کاتێک چاپەمەنیی کوردیی نەیتوانیوەتەمەن درێژ بێت، بەڵکو تەمەنێکی کورتی هەبووەوهەرزوو تەمەنی بەکۆتاهاتووە، گۆڤاری دەنگێ کوردستان یەکەمین گۆڤاری دەستەی خوێندکارانی کوردی ئەوروپایە، کە بۆ یەکەمین جار بڵاوبۆتەوە.

هەرمانگی جارێک دەردەکەوت، لەنێوان ساڵانی (١٩٤٩-١٩٥٠)دا، لەماوەی ئەوساڵەدا (١٢) ژمارەی لێدەرچوو، هەنووکە لەوانەیە ئەوژمارانە تەنیا لەلای میر کامەران بەدرخان پەیدا بێت، ئەز بەرلەوەی بۆسووریا بگەڕێمەوە، تەواوی بەڵگەنامەو ئەو (١٢) ژمارەیەی (دەنگێ کوردستان) م لەلای عیسمەت وانلی بەجێهێشت، دوای ئەوەی لەساڵی (١٩٧٠)دا، دیسان جارێکی دیکە گەڕامەوە سویسراو پرسیاری بەڵگەنامەو ئەوژمارانەم لەوانلی کرد، مخابن هیچی لەلا نەمابوو، مردنی (دەنگێ کوردستان) هۆکارەکەی ناکۆکیی جڤاتی کوردی ئەو سەردەمەبوو، چونکە هەندێک لە ئەندامەکانی چەپ بوون!

لەبەڵگەنامەیەکی دیکەدا کەسەبارەت ئەو گۆڤارە وکۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا کە لەساڵی (١٩٤٩) لەلایەن (د.

نووردەین زازا) وکەسێکی دیکە دامەزرا بوو، نووسەر (زنار سۆران) لەگۆڤاری (چرا) ی کۆمەڵەی نووسەرانی کورد لە سوێد لەژمارە (٩) ساڵی (١٩٩٧)دا وتارێکی لەبارەی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەورووپا بڵاوکردۆتەوە، بەڵام ئەوەی پێوەندیی بەم باسەوە هەیە بەپێویستی دەزانم لەشێوەزاری کرمانجیی نێوەڕاست کەنووسەر بەم شێوەیە باسی لێوە کردووە و نووسیویەتی: (بە گوێرەی ئاگاداری و زانیاریی (قەدری جەمیل پاشا) لەکتێبی خۆیدا کە لەبارەی دۆزی کوردستانەوە نووسیویەتی، لەساڵی (١٩١٣)دا، لەسویسرا لەشاری لۆزان کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد (هێڤی)دامەزرا، دامەزراندنی ئەوکۆمەڵەیە لەلایەن (ئەکرەم جەمیل پاشا و براکەی شەمسەددین جەمیل پاشا، بابان زادەداجی نوزهەت و سەلیم ساباتی دێرسیمی) چەند برادەرێکی دیکە بوو، دوای ماوەیەکی دوورودرێژ خوێندکارانی کورد لە ئەورووپا لەساڵی (١٩٤٩)دا، لەشاری لۆزانی سویسرا دا بەناوی کۆمەڵی خوێندکارانی کورد لە ئەورووپا (KXKE)دادەمەزرێن، ئەوکۆمەڵەیە لەلایەن نووردەدین زازا و پێنج هەڤاڵی دیکە دێتە دامەزراندن، لەمانە: (د. عەبدولڕەحمان قاسملۆ و ئەحمەدی برای و هەروا لەگەڵ دوو هەڤاڵی دیکە).

کۆنگرەی یەکەمی کۆمەڵەکە لەشاری لۆزان لەسویسرا سازدەکرێت لەکۆنگرەکەدا (د. نووردەدین زازا) بەزۆرینەی دەنگ بۆ سەرۆکی کۆمەڵەکە هەڵدەبژێردرێت.

بڕیاری دەرچوونی گۆڤارێکی مانگانە بەناوی (دەنگێ کوردستان) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجیی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وزمانی ئینگلیزی وفەرەنسی بڵاودەکرێتەوە، گۆڤارەکە لە سویسرا قەدەغە بووە، هەر لەبەر هەندێ لەشاری پاریس لەفەرەنسا بڵاودەکرێتەوە، پارتی کۆمەنیستی هەر چوار وڵاتەکە کە سەر دەستەیی وکوردستانیش ژێردەستەیانە ویەکگشتی و پارتی کۆمەنیستی ئێران (توودە) بەتایبەتی زۆر ناڕەحەت دەبن، لەبەر هەندێ بۆ نەهێشتنی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەورووپاوبێدەنگ کردنی گۆڤاری دەنگێ کوردستان، بۆ دژایەتی کردنیان، هەرلەبەر هەندێ لە ماوەیەکی یەکجار کەمدا، ناخۆشی

دەکەوێتە نێوان ئەوپێنج هەڤاڵەی ئەوکۆمەڵەیەی کەگۆڤارەکەیان دامەزراندووە.

د. نوورەددین زازا لەبیرەوەرییەکانیدا بەم شێوەیەی نووسیوە: (ئەو دەوڵەتانەی سەردەستی لە کوردستان دەکەن، ئەو وڵاتانەی کوردستانیان لەنێوان خۆیان داگیرکردووە، کۆمەنیستەکانیان لە جیاتی دژی داگیرکاران خەبات بکەن، کەچی دژی ئێمەی کورد تەکبیر و پیلانیان دادەرێژت بۆ ئەوەی ئێمە لەکارەکانماندا سەرکەوتوونەبین، ئەوحیزبە لەبەر ئەوەی لەژێرکاریگەریی ستالینیزمی هەنگاوی چەوتی دەنا، دروستبوونی کۆمەڵەی ئێمەی بە دژی چینی پرۆلیتاری جیهانی دەزانی، هەموو هەوڵدانی لەپێناوی ئەوەدا بووکۆمەڵەکەمان لەرەگ وریشەوە هەڵبکێشێت، بۆ لەناوبردنی کۆمەڵە وبێدەنگ کردنی گۆڤاری (دەنگێ کوردستان، پارتی کۆمەنیستی ئێرانی (توودە) ئەوکارەی خستە ئەستۆی خۆی وئەو ئەندامەی لەپاریس لە گەڵماندا بوو هەرئەندامی توودە بووهەرلەبەرهەندێ ئەوئەندامەی کردە ئالەتی دەست خۆیی و دژی ئێمەی خستەکارهەر (د. نوورەددین زازا) لەدرێژەی وتارەکەیدا دەبێژێت (لە کۆنگرەی دووەمدا کەلەشاری لۆزان گرێدرا، ئەو ئەندامەی کەوا لەپاریس بوو، کاری بۆ توودە دەکرد، لەکاتی هەڵبژاردندا هیچ دەنگێکی نەهێنا، هەروا گیروگرفت ئەوەندە زۆر بوون چارەسەرکردنیان ئەوەندە ئاسان نەبوو، هەر بۆیە (د. نووردەدین زازا) وهەڤالەکانی دیکە بریار دەدەن کۆمەڵەکەیان هەڵبوەشێنەوەو هەربۆیەش گۆڤاری دەنگێ کوردستان تەنێ یەک ساڵ بەردەوام بووەولەوماوەیەشدا (١٢) ژمارە لەنێوان ساڵانی (١٩٤٩-١٩٥٠)دا، لێ بڵاودەبێتەوە، دەنگێ کوردستان گۆڤارێکی سیاسی وکولتووریی گشتی بوو.

ئەوەی شیاوی وتنە دوای گەڕان وسۆراخێکی زۆربۆم روون بۆوەکە (د. عیسمەت وانلی) لە دەرخستنی گۆڤارەکەدا تا ئەوجێگەیی من ئاگاداربم، بەشداریی نەبووە، تەنێ زێدەتر دکتۆر نوورەددین زازا گۆڤارەکەی بەرێوەبردووە.

٢-دەنگی کۆمکار

لەگۆڤاری ڕامانی ژمارە (٧٦) ولەلاپەڕەی (٢٣٦)دا، چیم نووسیوە بەبێ کەموکورییەوهیچ هەڵە وناتەواوی تێیدا نییە، هەرچەند دوای بڵاوبوونەوەی ڕوونکردنەوەیەکی بەپەلەم بۆگۆڤاری ڕامان ڕەوانەکردبوو و نوسیبووم (لەژمارە--٨٠-دا دەنگی کۆمکار دا دوا ژمارە، ژمارە ١٢٩یە) لە ڕاستیدا هەرخۆم لەڕوونکردنەوەکەمدا تووشی هەڵەیەکی زەق بووم، ئەوەی پێشتر لەبارەی ئەو گۆڤارەم نووسیوە، دووپاتی دەکەمەوە، هیچ هەڵەو ناتەواویی تێدا نییە.

٣-دەنگی کورد

لەگۆڤاری ڕامانی ژمارە (٧٧) ولەلاپەڕەی (٢٢٠) ولەزنجیرە (٨٩-دەنگی کورد)دا، بەم شێوەیە بەهەڵەم نووسیوە کەهەڵەکەم زێدەتر هەڵەی چاپی کۆمپیوتەرە، بەهەرحاڵ من بەم شێوەیەم نووسیوە کەڕاست نییە (گۆڤاری دەنگی کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لەسپۆنگە لەشاری هێلسنکی لەفیلاند بڵاودەکرایەوە)، ڕاستییەکەی بەم شێوەییە (گۆڤاری دەنگی کورد لەلایەن کۆمەڵەی کوردستان لە هێلسنکی لەفیلاند بڵاودەکرایەوە) دیارە ناوی سپۆنگە زێدەیە کە پێموایە دەڤەرێکی بەم ناوە لەشاری هێلسنکیدا نییە، بەڵام نێوی سپۆنگە دەڤەرێکە کەوتۆتە شاری ستۆکهۆلم لەسوێد.

٤-نوودەم

هەر لە ژمارە (٧٧) ی گۆڤاری ڕاماندا، لە ژمارە (٩٩-نوودەم) ی لاپەڕە (٢٢٢)دا بەم شێوەیە بەهەڵە بەسەرم تێپەڕبوە کەنووسیومە: (لە ماوەی ئەم نۆ ساڵەی ڕابردوودا، ژمارەکانی نوودەم شێوەیە دەرچوون وهەنووکەش بەبەردەوامی دەردەچێت).

ڕاستییەکەی بەم شێوەییە: (لەماوەی ئەم دە ساڵەی ڕابردوودا ژمارەکانی گۆڤاری نوودەم بەو شێوەیەی خوارەوە کەڕیزم کردوون وکەدوا ژمارەش ژمارە (٣٩--٤٠) ی بەجووت لەساڵی (٢٠٠١)دا، دەرچووە ونوودەمیش وەک چەندین چاپەمەنیی پێش خۆی ژیانی بەم شێوەیە بە کۆتاهاتووە).

بەدواداچوون

بێگومان دوای ڕاستکردنەوەی هەردووبەشی وتارەکەم لەبارەی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەردوو ژمارەی گۆڤاری ڕامان ژمارە (٧٦ و ٧٧)دا، بەپێویستی دەزانم ئاماژە بۆ هەمان مەبەست بەنووسینێکی برای بەڕێز کاک (وریا جاف) ی ڕۆژنامەنوس کەلەژێر ناونیشانی (بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردی لە هەندەران وچەند تێبینییەک) بدەم، کەلەلاپەڕەی (٢٦١-٢٦٢) ی ژمارە (٧٨) ی گۆڤاری ڕامانی مانگی کانوونی یەکەمی ساڵی (٢٠٠٢)دا، چەند تێبینییەکی لەم بارەیەوە خستۆتە ڕوو، کە پێویست دەکات ئەم بەدواداچوونەی لەسەر بنووسم.

هەرلەدەستپێکدا سوپاسی زۆرم بۆبرای ڕۆژنامەنووس کاک وریا جاف هەیە کەوەک خەمخۆرێکی ئەم بوارە، نووسینەکەی منی بەهەند هەڵگرتووە، کەجێگەی سوپاس و قەدرزانییە، بەڵام مخابن کاک وریا جافی بەڕێز واپێدەچێت بەدیقەت هەردوو بەشی نووسینەکەی منی نەخوێندۆتەوە ئەگەرنا تێبینییەکانی خۆی کەئاماژەی پێداون بەهەڵە تۆمارنەدەکرد، ئەزهەرلەدەستپێک وبەرئەنجامی نووسینەکەمدا ئاماژەم بەوە داوەو نووسیومە. (بۆ ئەم نووسینەش بەباشمزانی زێدەتر باس یان باشتر بیبێژم بیبلۆگرافیای ئەو چاپەمەنییانە بنووسمەوە کەبەشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەورووپایان هەندەران دەرچوون ویان هەندێکیشیان تائێستا دەردەچن) دیارە ڕوون وئاشکرایە من ئەو بیبلۆگرافیایەم نووسیوەتەوە کەبەم شێوەزارە دەرچوون، نەک بەشێوەزارەکانی دیکەوسەرەڕای بەزمانەکانی دیکەی بیانی دەرچووبن، وەک کاک وریا جاف ئاماژەی بەهەندێکیان داوە.

کاک وریا جافی بەڕێز ئاماژەی بەچەند گۆڤارێک داوە، کەگوایە من باسم نەکردوون لەمانە: (مامۆستای کورد، گۆڤاری هیوا) هەروا کاک وریا ئاماژەی بەناوی هەندێ گۆڤاری دیکەش داوە، بەڵام لەبەرئەوەی پێوەندیی بەنووسینەکەی منەوە نییە، چونکە یان بەشێوەزاری کرمانجیی نێوەڕاست یان بەزمانی عارەبی، یان بەزمانی ئینگلیزی دەرچوون، کە دەکرێت لەسێ وتاری جیادا لەسەریان بنووسرێت بەتایبەتی ئەوانەی

بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وهەروا بەزمانی عارەبی دەرچوون ویان ئەوانەی بەزمانەکانی دیکەی بیانی بڵاوکراونەتەوە، پێم خۆشە کاک وریا وخوێنەرانی گۆڤاری (ڕامان) بەتایبەتی ئەونووسەر ورۆژنامەنووسانەی بەم کارەوە خەریکن جارێکی دیکە هەردووبەشی وتارەکەم بەدیقەت بخوێننەوە کە من باسی هەردووگۆڤاری (مامۆستای کورد و هیوا) م، کردووە.

کاک وریا گلەییمان لێ دەکات گوایە باسی ڕۆژنامەی (ژینانوو) م نەکردووە کەنووسیویەتی (ڕۆژنامەی ژینانۆ بەزمانی کوردیی لاتینی لە سوێد بە شێوەیەکی مانگانە بڵاودەکرایەوە، لەساڵی (١٩٨٦) یەکەم ژمارەی لێدەرچوو، ڕۆشنبیری وسیاسی بوو)، پێش هەر شتێک کاک وریا گیان ناوەکەت بەهەڵەبەکارهێناوە (ژینانۆ) نییە و (ژینانوو) ە، ڕۆژنامە نەبووە، بەڵکو گۆڤار بووە، مانگانە لەسوێدیش ساڵی (١٩٨٦) بڵانەکراوەتەوە، لەدەستپێکدا (ژینانوو) لەساڵی (١٩٧٧) لەتورکیادا وەک وەشنخانەیەک دامەزراوەو هەرلەتورکیاش ئەو کەسانەی وەشنخانەکەیان بەڕێوە بردووە ولەنێوان ساڵانی (١٩٧٩-١٩٨٤)دا، گۆڤاری (ژینانوو) (٦) ژمارەی بەزمانی تورکی لەشاری وان لەباکووری کوردستاندا بڵاوکراوەتەوە، دوای (١٢) ی ئەیلوولی ساڵی (١٩٨٠) وهاتنی حوکمی عەسکەری لەو وڵاتەدا، ئەونووسەر و ڕۆژنامەنووسانەی لەتورکیا نەیانتوانیوە گۆڤاری ژینانوو و وەشنخانەکە چیدیکە بەڕێوەبەرن، هاتوونەتە سوێد، لەماوەیەکی یەکجارکەمدا، وەشنخانەیەکیان بەهەمان ناوکردۆتەوە وتا هەنووکەش نزیکەی (٣٣) کتێبیان بەکوردی وتورکی لەسەر دیرۆک وئەدەبیاتی کوردی بەچاپ گەیاندووە، بەڵام مخابن هیچ ڕۆژنامەیەکیان بەوناوەی ئاماژەتان پێیداوە، لەسوێد دەرنەکردووە.

بەبڕای بەڕێزمان کاک وریا جاف ڕادەگەیەنم کەمن تائێستا وەک پێشتریش لەهەردوو بەشی وتارەکەمدا ئاماژەم پێداوە نزیکەی (٤٧٥) "١"ڕۆژنامەوگۆڤار وبڵاڤۆکم لەلای خۆم ئەرشیف کردووە، جگە لەمەش تاهەنووکە زیاتر لە (٦٠٠) سەد گۆڤارورۆژنامەوبڵاڤۆکم لەلای خۆم ناونووس کردووە، لەسەرجەمی ئەم هەموو ژمارەیەشدا ئەوانەی تورکیا

وسووریا وئێران ئەگەر بەشی باکوور ورۆژئاواورۆژهەلاتی کوردستانی لێدەربکەین، لەوانەیە سەد دانەیەک زێدەترین دەنا پاشماوەکەی دیکەیان هەمووی لەولاتانی هەندەران دەرچوون لەدوماهیدا دەمەوێ نەک هەر بەکاک وریا جافی بەرێز، بەڵکو بەهەمووئەوبەرێزانەی کەلەم بوارەدا کاردەکەن وجێ پەنجەیان بەکاری رۆژنامەنووسیی کوردییەوە دیارە بیێژم:

ئەمە یان کاری دامودەزگایەکە یان ناوەندێکە، نەک کاری تاکەکەس، بەهەرحاڵ پشتی خۆم داوەتە بەرێ ئەوجا چەند سەرکەوتوو دەبم ئەمەیان دەمێنێتەوە بۆ داهاتوو.... !!

هیوادارم کاک وریا جافی بەرێزیش لێمان دڵگیر نەبێ، هەر ویستم نووسینەکەی جەنابیان و ئەوی خۆم کەمێ دەوڵەمەندتر بکەم.

پەراوێز:

"١": هەتا نووسینی ئەم بابەتە هەر تەنیا (٤٧٥) ناوونیشانم کۆکردبۆوە وئەرشیفم کردبوون، بەلام ئێستاکە زێدەتر لە (٧٠٠) ناوونیشانی گۆڤار و رۆژنامە وبلاڤۆکم لەلای خۆم ئەرشیف کردووە و کە پرانیشیان دانەی ئۆرگینالن و هەندێکی کەمیشیان نەبێت بە کۆپی یان زانیاریم دەربارەیان بەدەستخستووە.

* ئەم بابەتە پێشتر لە گۆڤاری (رامان) ی ژمارە (٨١) ی ساڵی (٢٠٠٣)دا، بلاوکراوەتەوە، بە دەستکارییێکی زۆرەوە دووبارە بلاودەبێتەوە.

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەتورکیا
لەنێوان دووڕیانی ئازادی وتەنگژە دا..*

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەقۆناخە جیاکانیدا، بەشێوەیەکی گشتی هەورازونشێوی زۆردیوە. لەگەڵ ئەوەشدا سەربازە ونەکانی درێژەیان بەوخەباتە بەردەوامە داوە. بۆ مەبەست وئامانجی گەل درێغیان نەکردووە ولەپێناوی پەیڤی پیرۆزی کوردی هەندێک جارگیانی خۆشیان پێشکەش کردووە. لەهەر بەشێکی کوردستان بەگوێرەی هەلومەرجی ئەم بەشە، لەوێ چۆن بۆیان لوابێ وهەرچۆنێک بووبێت، درێژەیان بەکاروانی ڕۆژنامەوانی کوردی داوە. لەباکووری کوردستان ولەتورکیاش هەر بەهەمان شێوە بووە. ڕۆشنبیروڕۆژنامەوانان لە هەلومەرجێکی نیمچە ئازاد دا هەلیان بۆ هەڵکەوتبێت فرسەتیان هێناوە وبەوشەی پیرۆزی کوردی یان بە زمانی فەرمی دەوڵەت ڕۆژنامە وگۆڤارییان دەرکردووە وباسیان لەزمان و دیرۆک وئەدەبیاتی کوردی کردووە. هەرچەندە لەقۆناخە جیاکانیشدا گەلێک تووشی ئاستەنگ و زیندان و ڕاوە دوونان هاتوون، بەلام بەبێ وەستان وبەبەردەوامی درێژەیان بەوکاروانە ڕۆشنبیرییەداوە. لێرەدا بەپێویستی دەزانین هەندێک لەوڕۆژنامە وگۆڤارانە بەسەر بکەینەوە کە لەوچەند ساڵانەی دواییدا بەگوێرەی هەلومەرجی سیاسی وڕەوشی ئەوکاتەی تورکیا، هەر چونێک بووبێت، چاپ وبلاوکراونەتەوە.

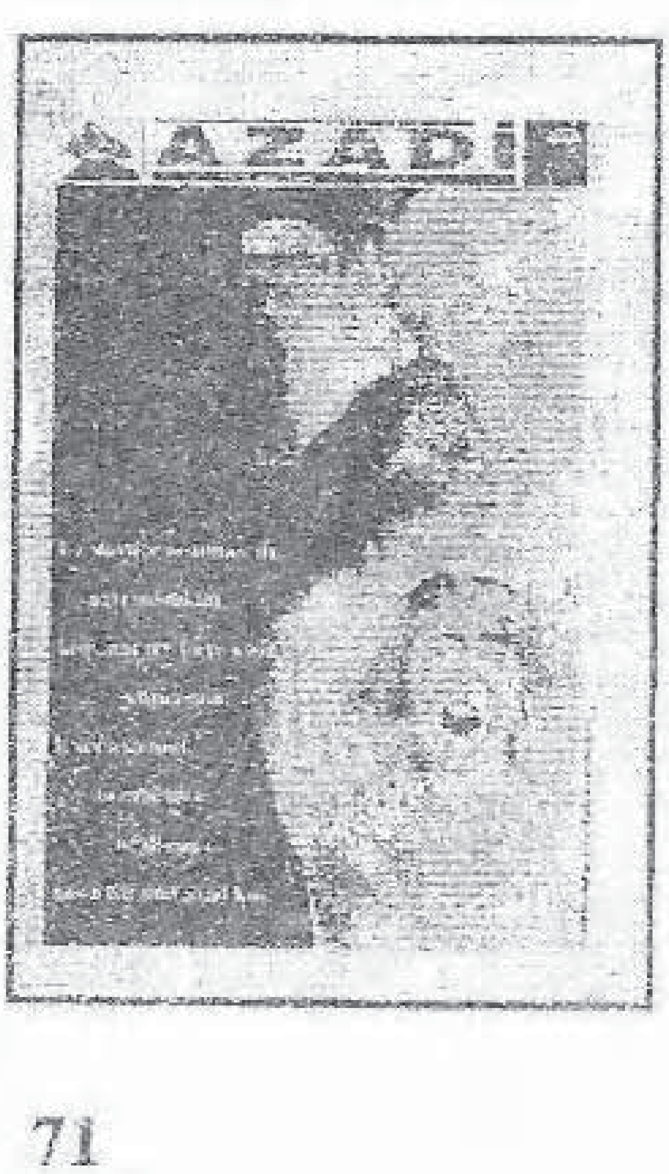

١-ئازادی (AZADÎ) "١"

ڕۆژنامەی ئازادی لەلایەن کادیرانی پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا، لەتورکیا چاپ و بلاودەکرایەوە. خاوەنی ئیمتیاز: (ئۆرهان یاڤووز) وبەرپرسیار: (عەلی دینێر) بوو.

دوای ئەوەی لەساڵی (١٩٧٩)دا، کە (ڕێبیا

ئازادی و ڕۆژا وەلات) قـــەدەغـــە کـــران" ٢ ". دوا بە دوای ئەم دوو چاپەمەنییە کوردییە، ڕۆژنامەی ئازادی هاتە مەیدانی ڕۆژنامەگەریی کوردیی. ڕۆژنامەی ئازادی وەک هەر ڕۆژنامەیەکی دیکەی تورکیا بە قـــەوارەی ڕۆژنامـــەی ئاســـایی دەردەچوو. هەندێک جـــاریـە (٨) لاپەرەوگەلێک جاریش بە (١٢) لاپەرە دەرچووە. ناوونیشـان و شوێنی لەچاپدانی ڕۆژنامـەکە شـاری بتلیس بووە، بەڵام لەڕاسـتـیـدا هەمـوو کارەکانی لەشاری ئەنقەرە جێبەجێ دەکرا. ژمارەی (١) ی لە (١٥) ی مانگی حوزیرانی ساڵی (١٩٧٩)دا، بڵاوکراوەتەوە. ڕۆژنامەی ئازادی بەزمـانی تورکی بوو. بەڵام لەناوەرۆکدا لـەسەر پرسی کوردوکوردسـتـان ڕادەوەسـتـا. دەیان وتارونووسین لەسـەرلاپەڕەکـانی ڕۆژنامـەی ئازادی دەربارەی یەکگرتنی هێزە شۆڕشگێڕودیموکراتەکان بڵاوکرانەوە. ڕۆژنامەی ئازادی بانگەشـای بۆ یەک ڕێزی خـەڵـکی شـۆڕشگێـڕودیموکـراتخـوازان بەئاوات دەخواست. هەر چەندە ئاستەنگ وگیروگرفتی ئێجگار زۆربووە، چاپخانەیەک نەبووە بەشێوەیەکی ئازاد بەرێکو پێکی ژمارەکانی لەچاپ بدات. هەمـوو بەسـەریەکـەوە تەنیـا (٥) ژمـارەی لێ بڵاوکـراوەتەوە. ئەوچاپخـــانەیەی کـــەدوا ژمـــارەی لێ چاپ کـــراوە، ڕازی نـەبووە کـەناوونیـشـانی چاپخـانەکە لەسـەرڕۆژنامـەکە بنووسرێت، ئەمـەشـیـان هۆکـاری سـەرەکی بووە، کـەڕۆژنامـەی ئازادی نەیتـوانیـوە بـەردەوام بێت وئەویش وەک دەیان چاپەمەنی دیکەی کوردی کەم تەمەن بووە وهەر زوو سەربناوەتەوە.

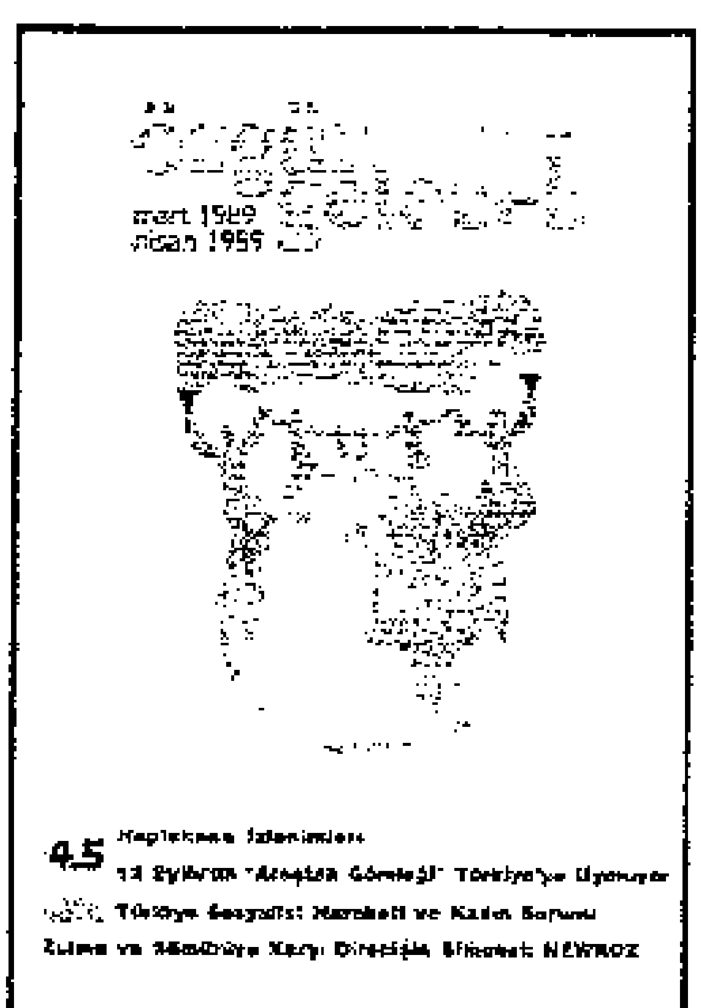

٢-پێشەڕۆژا ئازاد

" ٢ " (OZGUR GELECEK)

پێـشـەڕۆژا ئازاد گـۆڤـارێکی مـانگـانەبوو، لەمـانگی کانونی یەکەمی ساڵی (١٩٨٨)دا، لەشاری ئەنقەرە چاپ وبڵاوکراودتەوە. خاوەنی ئیـمـتـیـاز: (مـەحـەمـەد بەیراک)، بەرپرسـیـار: (بەکـر کـەسێن) بـوو. دووژمـارە جـووت و (٦) ژمـارەی بەتاک دەرچووە. هەمـووبەسـەریەکـەوە

(٨) ژمارەی لیّ بلاوکراوەتەوە. هەر ژمارەیەکی (٤٨) لاپەرە بووە. پیّشەڕۆژا ئازاد زیّدەتر بەدەستی (مەحەمەد بەیراک) بەڕیّوەدەچوو. بەیراک ڕۆشنبیریّکی ناسراوی کوردی تورکیایە، شارەزاییّکی باشی دەربارەی ئەدەبیاتی تورکی هەبوو وگەلیّک لیّکۆلّینەوە وکتیّبی بەزمانی تورکی لەتورکیا لەچاپ داوە. پیّشەڕۆژا ئازاد گۆڤاریّکی سیاسی وچاندی بوو، تەنیّ بەزمانی تورکی بلاودەکرایەوە. بەلاّم لەناوەڕۆکدا زیّدەتر لەسەرپرسی کورد ودیموکراتیەت ومافی مرۆڤ ڕادەوەستا.
ئەونووسەر وڕۆشنبیرانەی کە بەبەردەوامی بەرهەم ونووسینیان لەگۆڤاری پیّشەڕۆژا ئازاد بلاودەکردەوە ئەمانە بوون: (مەحەمەد بەیراک، تاقی سینیّمیلی، جەمیل باران، فەرهاد جان، حوسیّن تۆپراک، میرزا چەمین، مستەفامەتین، ئیبراهیم ئاکسۆی، یۆلماز ئۆداباشی، ئۆزان تیّلی). هەروا گەلیّک لە نووسەر و ڕۆشنبیرانی پیّشکەوتووخواز ودیموکرات لەگۆڤاری پیّشەڕۆژا ئازاد دا بەنووسین ودیتن وڕامانی خۆیان بەشدارییان لە گۆڤارەکەدا کرد. لەمانە: (جولدە گولیزار، بابوور پینار، مەتین توران).
لەم گۆڤارەدا گەلیّک وتاری سیاسی ولیّکۆلّینەوە دەربارەی سیاسەت ودیرۆک و شیعر وحەکایەت بلاوکراونەتەوە. دەربارەی بەرهەم و ژیانی نووسەر وهونەرمەندانی کورد وەک: (جگەرخویّن، یەلماز گۆنای، کامەران بەدرخان، عەرەب شەمۆ، حاجی جندی، جاسمیّ جەلیل)، بابەت ونووسینیان لەسەر نووسراوە. گۆڤاری پیّشەڕۆژا ئازاد بەشیّوەیەکی فەرمی دەردەچوو. بۆئەوەی گیروگرفت بۆگۆڤارەکە دروست نەبیّ، گەلیّک نووسەروسیاستوان و ولاتپاریّزانی کورد بەرهەمەکانیان بەناوی خوازراوەوە بلاودەکردەوە. ئەوسیاستوان وڕۆشنبیرانەی بەناوی خوازراوەوە دەیانووسی ئەمانە بوون: (کەمال بۆرقای، حوسیّن بویسولیّن، مونزور جەم)، لەبەر ئەوەی لەو سەردەمەدا لە تورکیا ڕەوشی چاپەمەنی زۆر لەبارنەبووە، هەر لەبەر هەندیّ گۆڤاری پیّشەڕۆژا ئازادیش هەولّیداوە بەزمانیّکی نەرم ودوور لەتووند وتیژی نووسینەکانی بلاوبکاتەوە. بۆ ئەوەی لەڕەوشیّکی سیاسی وادا بتوانیّت دریّژە بەدەرچوونی گۆڤارەکە بدات. لەگەلّ ئەوەشدا دەستەهەلاتداران بەوەش ڕازی نەبوون، کە بەزمانی نەرمیش کە هەرچەند دوور لەتووند

وتیــژیش بێ، بەڵام نابێت گـۆڤـارێک بەم شـێـوەیە دەربچـێت وباس لەکێشـەی کـورد بکە. هەرچەند داخـوازییـەکـانی دەسـتـەی نووسـەرانی گۆڤاری پێشـەڕۆژائازاد بۆ دوا ڕۆژی کورد وکـوردستـان گـچکەش بووبن، بەڵام دیسـانیش ڕۆڵی خۆیان لەنێـوخـەڵـکدابینیـوە وهەروەسـا لەسـەر خەباتی ڕۆژنامەوانیش بەردەوام بوون. بۆ ئەومـەبەستە حکوومەت دەست بەسـەر ژمارەکـانی گۆڤارەکەدا دەگرێت ودوای دەرچوونی ژمـارە (٢) ی گـۆڤـارەکە، خـاوەن ئیـمـتـیـاز و بەرپرسـیـار (مـەحـەمـەد بەیراک و بەکـر کەسێن) هەردووکـیـان دەخرێنە زیندان. لەدەرەوەی وڵات دەنگی نارازی لەلایەن گەلێک چاپەمەنی کوردی وەک (ڕێبیا ئازادی ودەنگێ کۆمکار) وهەروەها فـیـدراسـیـۆنی کـۆمکاریش بەرز دەبێتـەوەوهەمـوو ڕێکخـراوە مرۆڤـدۆسـتـەکـان ئاگـادارەکـرێنەوە وداوایان لێـدەکـرێت کـەپشـتـیـوان وپشـتـگیـری لەگـۆڤـاری پێشـەڕۆژا ئازاد و دەسـتـەی نووسـەرانی بکەن وهەوڵبدرێت کەلەزیندان ئازاد بکرێن. کۆمەڵەی نووسەرانی دونیاوهەروا (PEN. KLUB) داوایان لەتورکیا کـرد کەدەسـتـەی نووسـەرانی گـۆڤـاری پێـشـە ڕۆژا ئازاد، بەزووترین کـات ئازاد بکرێن. بەم شـێـوەیە (بەیراک وکەسێن) لەماوەیەکی کەمدا لەزیندان بەرەڵڵا دەکرێن وجارێکی دیکە خـەریکی دەرکـردنی گـۆڤـارەکـە دەبن. لەهاوینی (١٩٨٩)دا، دوای دەرچوونی ژمارەی (٨) ی گۆڤاری پێشەڕۆژا ئازاد، دەستەی نووسەرانی جـارێکی تر دەخـرێنەوە زیندان. ئەمـجـارەیان دەزگـای لێبـووردنی نێـودەوڵەتی وئەمنەسـتی وپێن گـلـوب، بەداخـوبانیـێـک تورکـیـا ئاگـادارەکەنەوە وپشـتـگیـری لەدەسـتـەی نووسـەرانی گۆڤـارەکە وداوای ئازاد بوونیـان بۆ دەکـەن و ئەمـجـارەش ئازاد دەبن. بەڵام گـۆڤـارەکـە نەیتوانیوە بەردەوام بێت وچیدیکە ڕوناکی نەبینییەوە. هەندەی نەبردووە گەلێک ڕۆژنامەوگۆڤاری دیکەی کوردی دێنە نێوەندی بزاڤەکە ودەیان نووسین وبابەتی گـرنگ لەسـەر پرسی کـوردوچاندوهونەروئەدەبیـات وزمانی کوردی بڵاودەکەنەوە. هەرچەندە گیروگرفت وئاستەنگ زۆریش بوون، بەڵام درێغـیـان نەکردوو وبەردەوام بوون. ڕۆژ دوای ڕۆژ خـەباتی ڕۆشنبیـریی وڕۆژنامـەوانی بەردەوام دەبێ. مـەحـەمـەد بەیراک لەچاپەمـەنیـەکـانی دیکەی کـەلەتورکـیـا چاپ دەبوون، بەبەردەوامی

لەسەرپرسی کورد وتارەکانی خۆی بڵاودەکردەوە ودواتریش چاپخانەیەکی بەنێوی (Z_GE) دەکاتەوە ودەیان کتێبی لەسەرپرسی کورد لەچاپ دەدات. دوایی بەناچاری وڵات بەجێدەهێڵێت وروودەکاتە ئەڵمانیا وئێستاکە لەوێ دەژیت وبە بەردەوامی دیتن ونووسینەکانی خۆی لەو ڕۆژنامە وگۆڤارانە بڵاودەکاتەوە کەهەنوکە لەتورکیا دەردەچن.

٣-دەنگ (DENG) "٣"

گۆڤاری دەنگ لەشاری ئەستەنبۆل دەردەچێت. ژمارەی (١) ی لەکانوونی یەکەمی ساڵی (١٩٨٩)دا، دەرکەوت. خاوەنی ئیمتیاز: (حیکمەت چەتین) وبەرپرسیاری گۆڤار: (کامیل ئەرمەش)ە. تا هەنوکە بەبەردەوامی دەردەچێت. ئەو ژمارەیەم نەبینیوە، بەڵام لەڕۆژنامەی دەمانوودا لەسەرم خوێندۆتەوە کەژمارە (٥٨) ی لەسەرەتای مانگی ئاداری ساڵی (٢٠٠١) لەئەستنبۆل دەرچووە. پێشترمانگانەبوو، بەڵام ئێستاکە دوومانگ جارێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. لەماوەی دەرچوونی گۆڤاری (دەنگ)دا، گەلێک خاوەن ئیمتیاز وبەرپرسیارگۆڕاون. لەسەرەتا چەند ژمارەیەکی بە (٦٨) لاپەرە دەرچووە، چەند ژمارەیەکیشی بە (٨٤) لاپەرەوهەندێکیشی بە (٥٢) لاپەرە دەرچوون. بەشی زۆری ناوەڕۆکی گۆڤاری دەنگ بەزمانی تورکییە. لەژمارەکانی سەرەتا بەشێکی کەمی لەسەرزمان وئەدەبیات ودیرۆکی کوردی بەزمانی کوردی بوو. هەنوکەش هەندێ جارنووسین بەکوردی بڵاودەکاتەوە. بەڵام بەشێوەیەکی گشتی ناوەڕۆکی گۆڤاری دەنگ لەسەرپرسی کورد ڕادەوەستێ وبەبەردەوامی دەنووسێ. لەژمارەی یەکەمدا بەرهەم ونووسینی ئەونووسەرانە بڵاوکراوەتەوە: (ئا. سەلام، کەسیم ئیرماک، حوسێن ئازاد، کەمال بۆرقای، ئیبراهیم ئاکسۆی، ش. بەشار، س. شێخانی، نەسیمی فوراتلی، موسی شنگال، مێری کۆچەر، شاکرۆی خدۆ، یا. بۆرکۆ، جەمیلە جەلیل، ھ. دیار، س. شیار)، هەروا

لەو ژمارەیەدا شیعری جەمشید مار، و س. دڵدار هەیە. هەروەسا هەڤپەیڤینێک لەگەڵ مەحەمەدئەمین بۆزئەرسلان سازکراوە. بێجگە لەوکەسانەی ناویان هات، گەلێک نووسەر وسیاسەتوان و کەسایەتی ناسراوی کورد بەبەرهەم ونووسینەکانی خۆیان، چ بەناوی ڕاستی چ بەناوی خوازراوەوە، بەشدارییان لەگۆڤاری دەنگ دا کردووە. لەمانەش: (ف. کاراهان، زینەب، جەیلان، نوورا جەوهەری مونزوور جەم شەمسەدین گورباز، دکتۆر کەمال مەزهەر ئەحمەد، مەحەمەد بەیراک، شەنگالێ مووشی، مەحەمەد مالیمسانژ، نووها ئاتەش، س. ڕێناس، ئیبراهیم مەتین، ڕەفیق کاراکۆچ، ئا. قادرکۆنوک، دکتۆر گۆلۆرد موراد، تووری عەلی چنار، مەتین ئاچیچێک، ئیبراهیم جان، ئا. حەیدەر ئاڤیشی، بەیرام یۆزیێل، عەسکەری بوویک، ئوسمان ئابدن)، لەگۆڤاری دەنگ دا هەڤپەیڤین لەگەڵ گەلێک کەسایەتی ناسراوی سیاسی ونووسەر وشاعیر سازکراوە ولەسەر ڕووپەڕەکانی گۆڤاری دەنگ دا دەرکەوتوون، لەمانە: (مامجەلال تالەبانی، کەمال بۆرقای، دکتۆر سادیق شەرفکەندی، موسی عەنتەر، مەحەمەد ئەمین بۆز ئەرسلان) و زۆری دیکە. گۆڤاری دەنگ بۆ ئەمرۆی تەڤگەری ئازادیخوازانەی کورد وچاپەمەنی کوردی ڕۆڵێکی دیاروبەرچاو دەبینێ ودەنگێکی گرنگ وباشە. گۆڤاری دەنگ بەبێ ترس وبەبێ سنوور بەزمانێکی ڤەکری لەسەر پرسی گەل و وڵات دەنووسێ و بەگفتوگۆ وزمانێکی نەرم وشارستانی وسەردەم ڕێگای ڕاست دەستنیشان دەکات و زۆر بوێرانە ڕەخنە لەچەوتی سیاسەتی دەوڵەت وخراپەکارییەکانیان دەگرێت وناڕاستییەکانیان بەئاشکرا دەخاتەڕوو. لەناوەڕۆکی گۆڤاری دەنگ دا بەشی زۆری لێکۆڵینەوەکان سیاسین و هەندێک لەلاپەرەکانیشی تەرخان کردووە بۆ لێکۆڵینەوە لەسەر زمان ودیرۆک و ژیانی کوردان. پێشتر چەند لاپەرەیەکیشی بۆچاندی کوردی تەرخان کردبوو. بەڵام دوای ئەوەی گەلێک ڕۆژنامە وگۆڤاری دیکەی کوردی دەرکەوتن وبەشی زۆریشیان گرنگیان بەچاندی کوردی دەدا، گۆڤاری دەنگ بەچاکی نەزانی لەسەر ئەوبەشە بنوسێت. دوای (١٠) ساڵ بێ دەنگی، دەتوانین بێژین ئەو بێدەنگیە لەساڵی (١٩٧٩) ەوە دەست پێدەکات. چونکە

لەوکاتەوە گەلێک چاپەمەنی بێدەنگ بوون دەرنەچوون. بەڵام جارێکی دیکە بەهەر چ شێوەیەک بووبێت، هاتنەوە نێو کۆڕی کاروخەباتی بزاڤی ڕۆژنامەوانی کوردی، هەرچەند ئەگەرکەمیش بووبێت، گرنگ بۆ زمان ودیرۆک وئەدەبیاتی کوردی توانییان هزر و بیری میللەت لەم ڕووەوە هوشیاربکەنەوە. هەرلەژمارە سەرەتاییەکانی گۆڤاری دەنگ دا ئاستەنگ وگیروگرفت دروست بوون. لەپێشدا بەرپرسیاری گۆڤاری دەنگ (کامیل ئەرمەش) ڕاپێچی زیندان کرا. دوای ماوەیەکی ئێجگار کەم خاوەنی ئیمتیاز (حیکمەت چەتین) و بەرپرسیاری تازەش (سادات کاراکاش) زیندانی کران. لەدەرەوەی وڵات بۆگۆڤاری دەنگ دەنگێکی پشتیوانی باش دەرکەوت، گەلێک کەسایەتی ناسراو وڕێکخستن وسازی نێودەولەتی وەک ئەمنەستی دژی تورکیا بوونەوە وپشتیوانیان لەگۆڤاری دەنگ کرد وداوایان کرد دەستەی نووسەرانی بە زووترین کات ئازاد بکرێن. پشتگیری وپشتیوانی دەرەوەی وڵات ڕۆڵی چاکی بینی، هەرلەبەر هەندێ بەماوەیەکی کەم دەستەی نووسەرانی گۆڤاری دەنگ ئازاد کران. بەڵام دیسسانیش ئەوەندە ئازاد نەبوون وئەوان لەسەرکاروخەباتی ڕۆژنامەوانی خۆیاندا بەردەوام بوون. گۆڤاری دەنگ لەدەرچوون بەردەوام بوو. جارێکی دیکە ڕەوشی چاپەمەنی کوردی دژوار دەبێتەوە، ناچار دەبن بۆئەوەی هەرچۆنێک بێ گۆڤارەکە بەردەوام بێت، بەڵام مخابن چاپخانەیەک نەبوو بە ئازادی گۆڤارەکە لە چاپ بدات. هەرلەبەر هەندێ دەستەی نووسەرانی گۆڤاری دەنگ بۆ نموونە لە کاتی خۆیدا لەبەر کەم لە چاپداتی ژمارە (٥)، ناچاربوون لەبەرداخوازی زۆری خوێنەران هەندێک دانەی زیاد بە فۆتۆکۆپی چاپ و بلاوبکەنەوە، گۆڤاری دەنگ ئەوە نزیکەی (١٢) ساڵە بەردەوامە، بەڵام لەبەر ئەوەی هەردەم ئاستەنگ و تەنگژەی زۆریان لەرێدا هەبووە، هەر لەبەر ئەوەش بووە ژمارەیەکی ئێجگار کەم ویەتیرازێکی کەمەوە چاپ ویلاودەکرێتەوە، گۆڤاری دەنگ وەک وەشنخانەیەک لەسەر زمان ودیرۆک وئەدەبیاتی کوردی نزیکەی (٤٠) کتێبیان بەزمانی کوردی وتورکی بەچاپ گەیاندووە. بەم جۆرەش توانیسویانە خزمەتێک بەکولتووری نەتەوایەتی کورد بگەیێنن. لەنێو ئەو کتێبانەی گۆڤاری

دەنگ چاپی کردوون. بەرهەمی ئەوشاعیر و نووسەرانە هەیە، لەمانە: (ئەحمەدی خانی، کەمال بۆرقای، ئیزۆل، مالیمساتش، مونزور جەم) وهی گەلێکی دیکە چاپ وبڵاوکراونەتەوە.

٤-ئازادی (Azadi) "٤"

ئازادی هەفتەنامەیەکی نووچەیی وشرۆڤەیی بوو، بەشێوەی ڕۆژنامە لەئەستەنبۆل بە (١٢) لاپەرەی مەزن چاپ وبڵاودەکرایەوە. بەشی زۆری ناوەڕۆکەکەی بەزمانی تورکی وبەشێکی کەمیشی بەزمانی کوردی بوو. ئەو بەشەی لەسەر چاند وئەدەبیاتی کوردبووایە، ئەوە بەزمانی کوردی بڵاودەکرایەوە. هەروەسا گەلێک ریپۆرتاژ ولێکۆلینەوە بەکوردی دەرچوون. ژمارە (١) ی لە (٧) ی گولانی سالی (١٩٩٢)دا دەرچووە. دوا ژمارەی ژمارە (١٠٤) ە، لە (٨-١٤) ی گولانی سالی (١٩٩٤)دا بڵاوکراوەتەوە. ئەوەی شایەنی باسە لەتورکیا بەرێ بەهیچ شێوەیەک رێگایان نەدەدا گۆڤار و ڕۆژنامەوکتێبی کوردی چاپ و بڵاوبکرێتەوە، ئەوکاتە دەیان ئاستەنگ وگیروگرفتیان بۆ دروست دەکردن. ئەوەبوو لەسالی (١٩٨٠)دا، دوای گۆڕانی حوکم لەتورکیا یاسای ژمارە (٢٩٣٢) دەرچوو، کەتایبەت بوو بەزمانی کوردی وبڕیاردرا بەیەکجاری زمانی کوردی قەدەغەبێ. هەرلەبەرهەندێ بووتورکیا لەلایەن زۆربەی زۆری ولاتانی ئەوروپاوە ڕەخنەی توندی ئاراستەکرا. بەڵام لەسەردەمی ئۆزال دا بۆ ئەوەی پەیوەندی خۆیان لەگەڵ ولاتانی ئەوروپادا باش بکەن، پروپاگەندەی باشیان بۆ خۆیان دەکرد وهەروەها ئەو یاساییان ڕەتکردەوە، کەدەربارەی قەدەغەکردنی زمانی کوردی دەرچووبوو. ئەوکاتە خۆیان وانیشان دەدا کەگوایەکورد ئێستاکە ئازادن بەزمانی زگماکی خۆیان دەنووسن وئاخاوتن دەکەن. کورد هەنوکە لەتورکیا سەربەستن هیچ گیروگرفتێکیان نەماوە. کێشەی کورد لەم ولاتەدا چارەسەرکراوە. بەڵام ئەوپروپاگەندانە تەنیا بۆدەرەوە بوو، لەراستیدا وانەبوو، چونکە زمانی

کوردی لەرادیۆ وتەلەفزیۆن قەدەغەبوو. تەنیا لەبواری چاپەمەنی دا تارادەیەک توانییان رۆژنامەوگۆڤاروکتێب بەکوردی لەچاپ بدەن. بەم جۆرە دەیان رۆژنامە وگۆڤار وکتێب لە چاپدران، لەگەڵ ئەوەشدا دیسان ئازادییێکی ئەوتۆیان نەبوو. تەنگژەو ئاستەنگ بەردەوام بوو. رۆژنامەی ئازادی تووشی گیروگرفت بوو، پۆلیس دەستی بەسەر ژمارە (٦٦)دا، داگرت وریگاشی نەدا بەهیچ شێوەیەک بگاتەوە کوردستان، بۆکوردستان قەدەغەکرا. بەڵام کاتێ رۆژنامەی ئازادی لەدەستی پۆلیس دەربازی دەبوو، هەر چۆنێک بووایە رەوانەی ئەوروپا دەکرا. بەشێوەیەکی بەربلاو بلاودەکرایەوەوخوێنەرێکی زۆری هەبوو. دوای هێندی هێندی رێگا لێگرتن وئاستەنگ دروست کردن بۆ رۆژنامەکە دروست کرا، تاوای لێ هات بەیەکجاری قەدەغەکرا وچیدیکە دەرنەچوو. خاوەنی ئیمتیاز: (حیکمەت چەتین) وبەرپرسیاری رۆژنامە: (سادات کاراکاش) بوو. گەلێک جاریش تووشی ئازار و زیندان بوون، هەرلەبەر هەندێ، ناوە ناوە خاوەنی ئیمتیاز و بەرپرسیاری رۆژنامە دەگۆرا. بەم شێوەیە رۆژنامەی ئازادی ژیانی خۆی دەرباز کردووە وئاکامیش ئەویش چارەنووسی لە چاپەمەنییەکانی پێش خۆی باشتر نەبوو و ژیانی بەم شێوەیە بەکۆتا هات.

٥-دەنگێ ئازادی (Dangê Azadî) "٥"

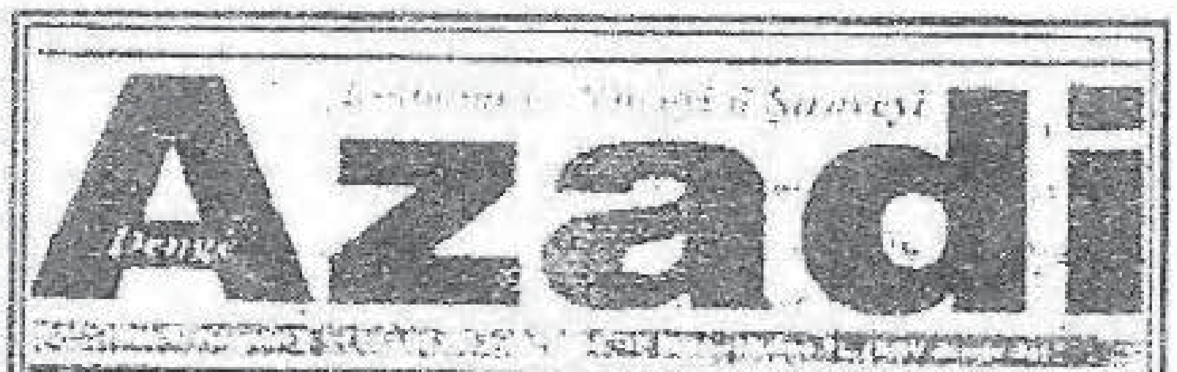

رۆژنامەیەکی هەفتانەی نووچەیی وشرۆڤەیی بوو. لەشاری ئەستەنبوڵ بەزمانی کوردی وتورکی ئەویش هەروەک رۆژنامەی ئازادی بە (١٢) لاپەرەی مەزن دەردەچوو. بەڵام رۆژنامەی دەنگێ ئازادی ژیانی کەم تەمەن بوو. چونکە هەرتوانی (٤٢) هەفتە بەردەوام بێ. هەمووی بەسەریەکەوە (٤٢) ژمارەی لێ بلاوکرایەوە. لەو (٤٢) ژمارەی نزیکەی (٣٦) ژمارەی لەلایەن پۆلیسەوە دەستی بەسەرداگیراودوکۆکراوەتەوەولێنگەراون بەتەواوی بلاوببێتەوە وقەدەغە

کـراوه. یەکـەمین ژمـارەی دەنگێ ئازادی لە (٢٠) ی گـولانی سـالی (١٩٩٤)دا لەتورکـیا لەشاری ئەستەنبۆل بلاوکراوەتەوە. دوا ژمارەی ژمارە (٤٢) بووە، کە لەرێکەوتی (١١) ی ئاداری سالی (١٩٩٥)دا بلاوکـراوەتەوە. گەلێک نووسـەرورۆژنامـەوانی ناسـراوی کـوردستـانی تورکیا بەدیتن وڕامانی خۆیان بەشدارییان لەدەرچوونی رۆژنامەی دەنگێ ئازادی کـردووە. ئەم ڕۆژنامـەیەش دەیان تەنگژە وئاسـتـەنگی هاتۆتە ڕێگا، هەربۆیە چارەنووسی لەئەوانەی پێش خۆی کەمتر نەبووە، هەر زوو ژیانی بەکۆتا هاتووە.

٦-گۆڤەند (GOVEND) "٦"

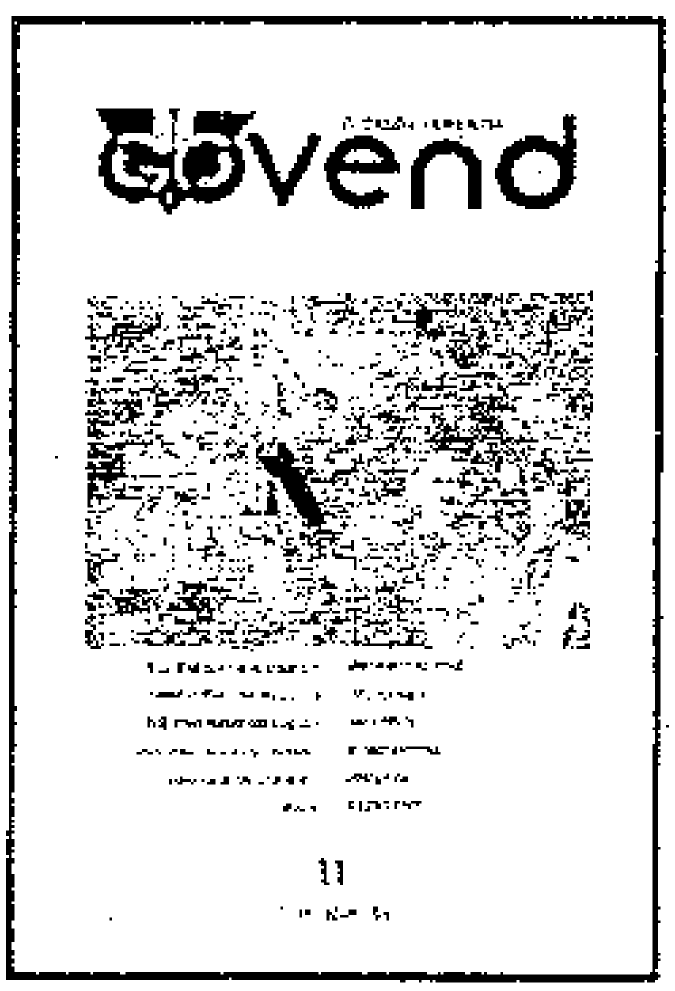

گۆڤاری چاندی وهونەرییە، گۆڤەند لەسالی (١٩٩١)دا، لە شـاری دیاربکر دەسـتی بەبلاو بوونەوە کـرد. لەدوای (١٢) ی ئەیلولی سـالی (١٩٨٠) لە باکـووری کـوردسـتـاندا، یەکـەمین گـۆڤـارە کـەتایبـەت بێ بەچاندوهونەری کـوردی. لەرووی ناوەرۆکـیـشـەوە زێدەتر بابەتەکـانی بەزمـانی کـوردی بلاوکـردۆتەوە. دوا ژمـارەی ژمـارە (١٣) بووکـەلە ئەیلولی سـالی (١٩٩٥)دا دەرچوو. خـاوەنی ئیـمـتـیـاز: (مەزهەر کارا، بەرپرسیاری دەستەی نووسەران موکرەم ئایلدیز) بوو. دەرچوونی گـۆڤـارێک بەزمـانی کـوردی وتورکی وباس لەکـولتـوور وئەدەبیـاتی کـوردی بکات، ئاسـان نەبوو. ئەوکـەسـانەی گـۆڤـاری گۆڤەندییان بەرێوەدەبرد، هەمـوو دەم گـرتن وزیندان لەپێش واندا بوو. چەند جارێک خاوەن ئیمتیاز وبەرپرسیاری دەستەی نووسەرانی گۆڤاری گـۆڤەند زیندانی کـراون. لەنێو ولات ودەرەوەی ولاتدا بەدەیان کـەسی ولاتپارێز وئاشتیخواز پشتگیرییان لەگۆڤاری گۆڤەندکرد. بەلام دیسان ئەوەیش وەک چەندان گـۆڤـاروڕۆژنامـەی دیکەی کـوردی تەمـەنی کـورت بوو، و ژیانی بەم شێوەیە بەکۆتاهات.

٧-ڕوناهی (RONAHÎ) "٧"

ڕۆژنامـەی ڕوناهی هەفـتـەنامـەیەکی کـوردی وتورکی بوو. لەشـاری

RONAHI
rdeş kavgas
kım getirdi

ئەستەنبۆل دەردەچوو. ژمارەی (١) ی لە (٢١) ی مانگی گولانی سالی (١٩٩٥)دا، چاپ و بلاوکراوەتەوە. دوا ژمارەی ژمارە (٧٢) بوو، لەرێکەوتی (١٠) ی مانگی تشرینی یەکەمی سالی (١٩٩٨)دا، دەرچووە.
(رۆژنامەی رۆناهی) یش وەک چاپەمەنییەکانی پێش خۆی لە رەوشێکی پرخراپدا ژیانی خۆی دەرباز کردووە.

چەند جارێک دراوەتە دادگا و ژمارەکانی کۆکراونەتەوە ولێنگەڕاون بلاوببێتەوە. گەلێک لە نووسەرورۆژنامەوان وسیاستوانە ناسراوەکانی باکووری کوردستان و هەروا نووسەرانی کوردی سۆڤیت بەنووسین وبەرهەم ودیتن وڕامانی خۆیان بەشدارییان لە دەرچوونی دا کردووە.

٨-هێڤی (Hêvî) " ٨ "

hevi
devam ediyor
akmaktan yine mahkum
Yaşamak İstiyoruz"

رۆژنامەی هێڤی هەفتەنامەیەکی نووچەیی و شرۆڤەیی بوو، لەشاری ئەستەنبۆل لەتورکیا بەزمانی کوردی وتورکی دەردەچوو. لەبەرئەوەی رۆژنامەی هێڤی وەک ئەوانەی پێش خۆی دەیان تەنگژەی هاتۆتە رێگا هەرلەبەر هەندێ ناوە ناوە خاوەنی ئیمتیاز وبەرپرسیاری رۆژنامەکە دەگۆڕا. لەوانەی کەیەک لەدوای یەک خاوەنی ئیمتیازی رۆژنامەکە بوون، بریتین لە: (موجاهید ئایتاش، م. عەلی ئاتلگان، جەلال یەشار).
هەروا ئەوانەی بە نۆرە بەرپرسیاری رۆژنامەی هێڤی بوون، ئەمانەن: (جەم بۆزئەسلان، عەلی سەید بۆزکوش، سەلما گوینار) .رۆژنامەی هێڤی تاوەکو رێکەوتی (١٧) ی مانگی نیسانی سالی (١٩٩٩) هەمووی بەسەریەکەوە (١١٨) ژمارەی لێدەرچووە. لەماوەی دەرچوونیدا (٤٨) ژمارەی لەلایەن پۆلیسەوە کۆکراودتەوە ولێنگەڕاون بلاوبکرێتەوە. دەیان

نووسەروڕۆژنامەنووسی باکووری کوردستان چ لەناوەوەی وڵات وچ لەئەوروپادا هەروا نووسەران و ڕۆژنامەوانی سۆڤیت بەشدارییان لە دەرکردنیدا کردووە. ماوەیەکیش ڕۆژنامەی هێڤی لەئەوروپاش دوبارە لەچاپ دەدراو بڵاودەکرایەوە. لەئاکامدا ڕۆژنامەی (هێڤی) یش لەوە زیاتر نەیتوانی بەردەوام بێت و ژیانی بەکۆتا هات.

٩-ڕۆژا تازە (Roja Taze) "٩"

Roja teze
Kürt sorununda yeni s
Kürdistan Sosyalist Partisi-PSK:

ڕۆژا تازە ڕۆژنامەیەکی هەفتانە بوو، دوا بەدوای وەستانی ڕۆژنامەی هێڤی، وەشانی خۆی دەست پێکرد ژمارە (١) ی لە مانگی تەمووزی ساڵی (١٩٩٩)دا ودوا ژمارەی ژمارە (٧٤) ە لە (٢٢) کانوونی یەکەمی ساڵ (٢٠٠٠)دا، بەقەواریەکی مەزن بە (١٢) لاپەرە بڵاوکراوەتەوە. لەم ژمارە بە دواوە هیچ ژمارەیەکی دیکەی لێ بڵاونەکراوەتەوە و ژیانی بەکۆتا هاتووە. بەدەیان نووسەر وڕۆژنامەنووس لەتورکیا ولەئەوروپا ڕۆڵیان لە دەرچوونی ڕۆژا تازەدا هەبوو. ئەویش وەک چاپەمەنییەکانی پێش خۆی چەندان تەنگژە وئاستەنگی بۆدروست بوو، بەڵام توانی نزیکەی ساڵ ونیوێک درێژە بەتەمەنی خۆی بدات. بەزمانی کوردی وتورکی چاپ و بڵاودەکرایەوە.

لێرەدا بەپێویستی دەزانین لەگەڵ ئەم کورتە نووسینەدا هەندێک لەو چاپەمەنییانەش بەسەر بکەینەوە کەهەندێکیان ئێستاکە لەهەندێ شوێنی تورکیا دەردەچن. هەرچەند ئەوانیش بێ تەنگژە وبێ گیروگرفت نین. بەڵام ناوە ناوە ژمارەیەکیان هەر جۆنێک بێ لێ بڵاودەکرێتەوە. ئەمەش هەندێک لەناوی ئەوچاپەمەنییانەیە کە لەتورکیا دەرچوون یان ئێستاکەش دەردەچن.

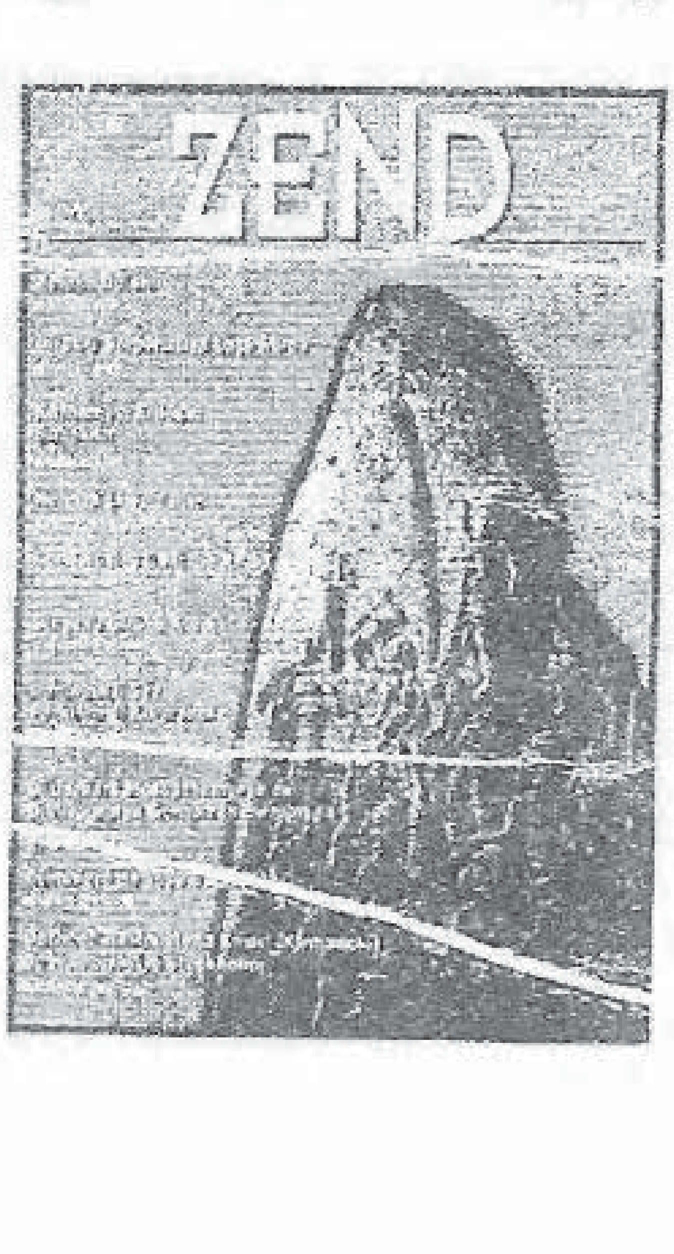

١٠-زەند (ZEND) "١٠"

گۆڤاری زەند لەلایەن ئەنیستووتی کورد

لەشاری ئەستەنبۆل سێ مانگ جارێک بڵاودەکرێتەوە. گۆڤارێکی وەرزییە، گرنگی بەلێکۆڵینەوە وکاری زانستی دەدات. گۆڤاری زەند لەساڵی (١٩٩٦)دا چەند ژمارەیەکی تایبەتی وەک پروڤ چاپ وبڵاوکردۆتەوە. بەڵام لە پاییزی ساڵی (١٩٩٦)دا ژمارە (١) ی بە (٩٦) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەبەرگێکی ڕەنگاو ڕەنگ وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاوکراوەتەوە. لەسەرگۆڤاری زەند نووسراوە: (گۆڤارا سێ ماهییە لێکۆلین و لێگەرینێن زانستییە).

١١-بیرنەبوون (Bîrnebûn) "١١"

گۆڤاری بیرنەبوون لەلایەن کوردانی دانیشتووی ئەنادۆلی نێوەڕاست لەتورکیا بڵاودەکرێتەوە. خاوەنی ئیمتیازی گۆڤار: (حاجی ئەردۆگان)ە، گۆڤارێکی هونەری، چاندی وسیاسییە. من تەنیا (٣) ژمارەم بینیوە. زیدەتر گرنگی بەڕەوش وژیانی کوردانی دانیشتووی ئەنادۆلی نێوەڕاست لەتورکیا دەدات وژیان ودەردی ڕۆژانەیان بەسەردەکاتەوە.

١٢- (نوویەهار) (NÛ BIHAR) "١٢"

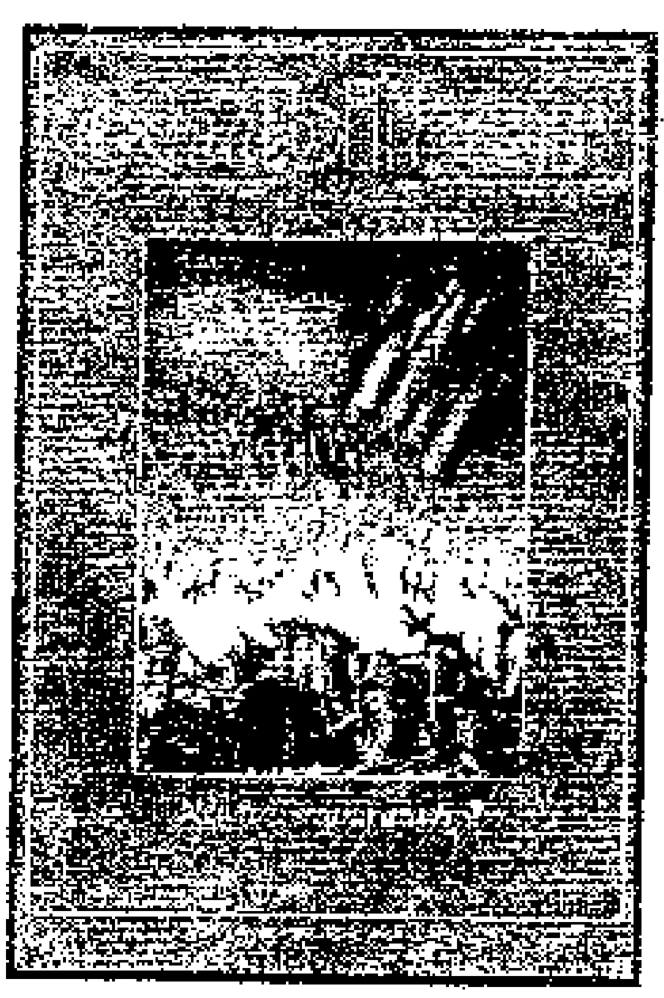

گۆڤارێکی ئایینی مانگانەیە، لەشاری ئەستەنبۆل بڵاودەکرێتەوە. تاوەکو ئێستاکە هەمووی بەسەریەکەوە (٥٥) ژمارەی لێدەرچووە. لەڕوانگەی ئایینی پیرۆزی ئیسلام بابەتەکانی بڵاودەکاتەوە. یەکەمین گۆڤارەی ئایینییە لەتورکیا بەشێوەیەکی کوردانەونیشتمانپەروەری لەڕوانگەی ئایینی پیرۆزی ئیسلامیەوە کیشەی کورد وتەنگژەکانی بەشێوەیەکی عادیلانە بخاتەڕوو ورێگا چارەشیان دەست نیشان بکات. بەرپرسیاری گشتی گۆڤار: (سەباح کارا) یە. هەرمانگێک ژمارەیەکی لێ بڵاودەبێتەوە. ئەوەندەی من ئاگاداریم هەتا ساڵی (١٩٩٨) ئەو (٥٥) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٣- (ولات) (Welat) "١٣"

Welat
Cepha xiyanetê

ڕۆژنامەی ولات، ڕۆژنامەیەکی هەفتانەبوو، سەرەتا لەشاری هەولێر لەباشووری کوردستان لەلایەن ڕێکخستنی (pkk) ەوە ماوەیەک دەردەچوو، بەڵام لەگەڵ دەستپێکی هەڵگیرسانی شەڕی نێوخۆ بۆماوەیەک گواستیانەوە شاری سلێمانی وماوەیەکیش لەوێ بەردەوام بوو. هەفتەنامەی ولات لەباشووری کوردستان بەئەلفبای عارەبی و شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و هەندێک جاریش چەند لاپەرەیەکی کەمی بەکرمانجی ژوورو هەر بەئەلفبای عارەبی بڵاودەکرایەوە. هەربەهەمان ناوهەفتەنامەی ولات لەشاری ئەستەنبۆل لەتورکیا ماوەیەک بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بڵاودەکرایەوە. دوو ژمارەم لەبەردەستدایە کەبەم شێوەیەیان لەسەر نووسراوە: (ولات ڕۆژنامەیا هەفتەیی، ساڵ: (١) ژمارە: (٣٦) (٢٥ -٣١) ی ئابی (١٩٩٢) (١٦) لاپەرەی (A3)یە. ژمارەکەی دیکەش بەم شێوەیەی لەسەرنووسراوە: ساڵ: (٢) ژمارە: (٨٢) (١٢-١٨) ی ئەیلولی (١٩٩٣) (١٦) لاپەرەی (A3) یە. هەر دوو ژمارەکە بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەستەنبۆل لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە. دوای تەنگژە و گیروگرفتی دژوار لەلایەن ڕژێمی تورکیاوە بۆ ڕۆژنامەکە و ڕۆژنامەڤانەکانی دروست دەبێ و بەرپرسیاری ڕۆژنامەکە (مەزهەر گوونبات) دەدرێتە دادگا.

PARLEMENTO PÎROZ BE'
Kurd dixwazin vegerin welatê xwe

بەرپرسیاری ڕۆژنامەی ولات لە داخوینییەکدا دەبێژێت: (ئەز لەدادگادا بەزمانی کوردی داکۆکی لەڕۆژنامەی ولات وخۆم بە شێوەیەکی سیاسی ویاسایی بکەم). دوای داخستنی ڕۆژنامەی ولات، هەفتەنامەی (ولاتێ مە) ماوەیەک جێی دەگرێتەوە.

١٤- ولاتێ مە (WelatMe)

دوابەدوای داخستنی هەفتەنامەی ولات

هەفتەنامەی (وڵاتێ مە) جێی دەگرێتەوە. بەڵام دەیان ئاستەنگ وگیروگرفتی ڕووبەڕوو دەبێتەوە. بۆیە هەرچۆنێک بووە ماوەیەک لەسەر وەشانی خۆیدا بەردەوام دەبێت. یەک ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەم لەبەردەستدایە بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: وڵاتێ مە ڕۆژنامەیا هەفتەیی، ساڵ: (١) ژمارە: (٢٢) (١٦) ی ئەپریلی (١٩٩٥) (١٦) لاپەرەی (A3) یە. بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەستەنبۆل لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە. دوای داخستنی هەفتەنامەی (وڵاتێ مە)، هەفتەنامەی (ئازادیا وڵات) جێی دەگرێتەوە.

١٥-ئازادیا وڵات (AZADIYA WELAT)

ڕۆژنامەی ئازادیا وڵات هەفتەنامەیەکی سیاسییە لەشاری ئەستەمبۆل بڵاودەبێتەوە. ئەویش وەک چەندان چاپەمەنی دیکەی کوردی تووشی چەندان تەنگژە وئاستەنگ بووە. هەربۆیە تا هەنوکە چەند جارێک ناوی خۆی گۆڕیوە، تا لەسەر وەشانی خۆی بەردەوام بێت. جاری یەکەم بەناوی (وڵات) ماوەیەک بەردەوام بووە. دوای بۆتە (وڵاتێ مە)، دوای ناوی خۆی گۆڕیوە و بۆتە (ئازادیا وڵات) تا ئێستاکە بەبەردەوامی دەردەچێت. دوو ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەم لەبەر دەستدایە بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: (ئازادیا وڵات ڕۆژنامەیا هەفتەیی. ساڵ: ١، ژمارە: ٢٤، پووشپەڕ- تیرماه ١٩٩٦، ١٦لاپەرەی A3) یە. ژمارەکەی دیکەش بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: (ساڵ: ١، ژمارە ٢٥، تیرماه ١٩٩٦، ١٦لاپەرەی A3) یە. هەردوو ژمارەکە بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبۆل دەرچووە. دوا ژمارەی (ئازادیا وڵات) م بینیوە (ژمارە: ٢٨٤ی لەتەمووزی ساڵی ٢٠٠١دا، بە١٦ لاپەرەی قەوارە A3) وبە شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەمبۆل لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە. ئازادیا وڵات یەکێکە لەو ڕۆژنامانەی تا هەنوکە بەس بەزمانی کوردی بابەتەکانی بڵاودەکاتەوە وهەنوکەش بەبەردەوامی دەردەچێت.

۱٦-وار (WAR) "۱٤"

گۆڤاری وار، گۆڤارێکی لێکۆڵینەوەیە و ناوە ناوە ژمارەیەکی لێ بڵاودەکرێتەوە. لەشاری ئەستەمبۆل دەردەچێت. لەساڵی (۱۹۹۷)دا ژمارەی (۱) ی لێ چاپ وبڵاوکراوەتەوەو تا سەرەتای مانگی ئاداری ساڵی (۲۰۰۰) تەنیا (۹) ژمارەی لێدەرچووە. بابەتەکانی بەزمانی کوردی وتورکی بڵاودەکاتەوە.

۱۷-ڕەوشەن (REWSEN) "۱٥"

گۆڤاری ڕەوشەن لەسەرەتا لەئەورووپا لەنێوان ساڵانی (۱۹۸۸-۱۹۹۲)دا، (۹) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

ئەم گۆڤارە لەئەورووپا لەلایەن یەکیتی ڕۆشنبیرێن ولاتپارێزێن کوردستان بڵاودەکرایەوە. لەسەر بەرگی گۆڤاری ڕەوشەن کەئەو ژمارانەی لەئەورووپا بڵاوکراونەتەوە بەم شێوەیە نووسراوە: (گۆڤارا یەکیتی ڕۆشنبیرێن ولاتپارێزێن کوردستان، گۆڤارا کوردی یاچاندی، هونەری، وێژەیی، دیرۆکی و ڕامیاربیە).

ساڵێ چارجاران دهێ وەشاندن. تەواوی ئەو (۹) ژمارەیەی لەئەورووپا دەرچوون ناوەرۆک بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینییە وتەنیا دوا ژمارە کە ژمارە (۹) یە، بێجگە لەزمانی کوردی چەند لاپەرەیەکیشی بەزمانی تورکییە. دوای ژمارە (۹) گواستینەوە شاری ئەستەمبۆل لەتورکیا. هەربەهەمان ناو بڵاودەکرێتەوە. گۆڤاری ڕەوشەن کە لەئەستەنبۆل بڵاودەکرێتەوە، بەم شێوەیەی لەسەرنووسراوە: (ڕەوشەن بەرهەمەکا ناڤەندا چاندا میزوپۆتامیایا، گۆڤارا چاندی ولێکۆڵینەربیە، ژ مەهێ جارکێ تێ وەشاندن).

ئەو ژمارانەی لەبەر دەستی مندایە بریتین لەمانەی خوارەوە:

۱-ڕەوشەن ژمارە: (۱) شوباتی (۱۹۹۲).

۲-ڕەوشەن ژمارە: (۲) ئاداری (۱۹۹۲) (۵۸) لاپەرەی (A4) یە، (۱۲) لاپەرەی بەزمانی تورکییە وپاشماوەکەشی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینییە.

۳-ڕەوشەن ژمارە: (٤) حوزەیرانی (۱۹۹۲) (۵۸) لاپەرەی (A4)

یە، (٩) لاپەرەی بەزمانی تورکییە و پاشماوەکەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە.

٤-ڕەوشەن ژمارە: (٦) ئابی (١٩٩٢) (٥٤) لاپەرەی (A4) یە، (١١) لاپەرەی بەزمانی تورکییە وپاشماوەکی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینییە. لەسەر بەرگی ئەم ژمارەیەدا بەم شێوەیە نووسراوە: گۆڤارا کوردی یاچاندی، هونەری، وێژەیی ودیرۆکییە.

٥- ڕەوشەن ژمارە: (٧) ئەیلولی (١٩٩٢) (٨٢) لاپەرەی (A4) یە (٢٢) لاپەرەی بەزمانی تورکییە وپاشماوەکەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەلاتینییە.

٦-ڕەوشەن ژمارە: (١٦-١٧) پووشپەڕ-تیرماه (١٩٩٤) (٨٦) لاپەرەی (A4) یە. (١٠) لاپەرەی بەزمانی تورکییەوپاشماوەکەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینیە. لەسەر بەرگی ئەم ژمارەیەدا بەم شێوەیە نووسراوە: (گۆڤارا کوردی یا چاندی، هونەری، وێژەیی و زانیاری).

گۆڤاری ڕەوشەن چ ئەو ژمارانەی لەئەوروپا یان ئەوانەی لەئەستەمبۆل بڵاوکراونەتەوە، بەبەرگێکی قەشەنگ وڕەنگاوڕەنگ چاپ کراون.

گۆڤاری ڕەوشەن تەنیا یەک ژمارەی نەبێت، کە لەئەوروپا لەمایسی ساڵی (١٩٩٠)دا بەشێوەی ڕۆژنامەیە (٨) لاپەرە وبەقەوارەی (A3) یە، ناوەڕۆک بەزمانی تورکییە. ئەم ژمارەیەش تایبەتە بە ژیان وخەباتی ئیسماعیل بێشکچی ولەلایەن یەکێتی ڕۆشنبیرێن ولاتپارێزێن کوردستان لەئەوروپا بڵاوکراوەتەوە.

١٨-ژیانارەوشەن (JIYANA REWEN)

گۆڤارێکی مانگانەیە لەشاری ئەستەمبۆل دەردەچێت. ژمارەیەکی لەبەر دەستی مندایە، ژمارە وساڵی دەرچوونی بەسەرەوەنییە، بەم شێوەیەی لەسەر نووسراوە: (ژیانا ڕەوشەن،

گـۆڤـارا وێژەیی، چاندی وهونەری) گـۆڤـارا مـاهانە. (٧٢) لاپەرەی (A5)ە وتەواوی ناوەڕۆک بەزمـانی کـوردی شێوەزاری کـرمـانجی ژوور بەئەلفبای لاتـینییەو بەبەرگێکی قەشەنگ ورەنگاو ڕەنگ چاپ کـراوە. شوێنی دەرچوون شاری ئەستەمبۆل، تورکیا. دوا ژمارەم بینیوە، ژمارە (٣٧) ە، ولەمـانگی شوباتی سالّی (٢٠٠٠)دا لەشـاری ئەسـتـەمـبۆل بلاوکراوەتەوە.

١٩-ڕۆژنامەی ئەحمەدی خانی

"١٦" (ROJNAMEYA EHMEDÊ XANÎ)

لەشاری بایەزید لەتورکیا، لەوشارەی کە مەزاری پیرۆزی شاعیری نەتەوەی کـورد ئەحـمـەدی خـانی لێـیـە، کـۆمـەڵێک ڕۆشنبـیـریی نیشـتـمـانپەروەر بڕیاریاندا بۆ ڕێزلێنان لەگەورەیی وبەرز ڕاگرتنی ناوی مەزنی ئەحمەدی خانی ڕۆژنامەیەکی هەفتانە بەناوی ئەحـمەدی خانی دەربکەن. ئەم ڕۆژنامەیە بۆ ماوەی دووساڵ دەرچووە، لەبەر گیروگرفتی ئابووری نەیتـوانیـوە بەردەوام بێت. ڕۆژنامـەی ئەحـمـەدی خـانی لەناوەڕۆکدا گرنگی داوە بە ژیان و شیعرەکانی ئەحمەدی خانی وپەندی پێشـینان وچیـرۆکی فـۆلکلۆری وسـتـران ولاوکی فـۆلکلۆری وگـەلێک بابەتی دیکەی ئەدەبی تێدا بلاوکراوەتەوە.

٢٠-دەمانوو (DEMA NÛ) "١٧"

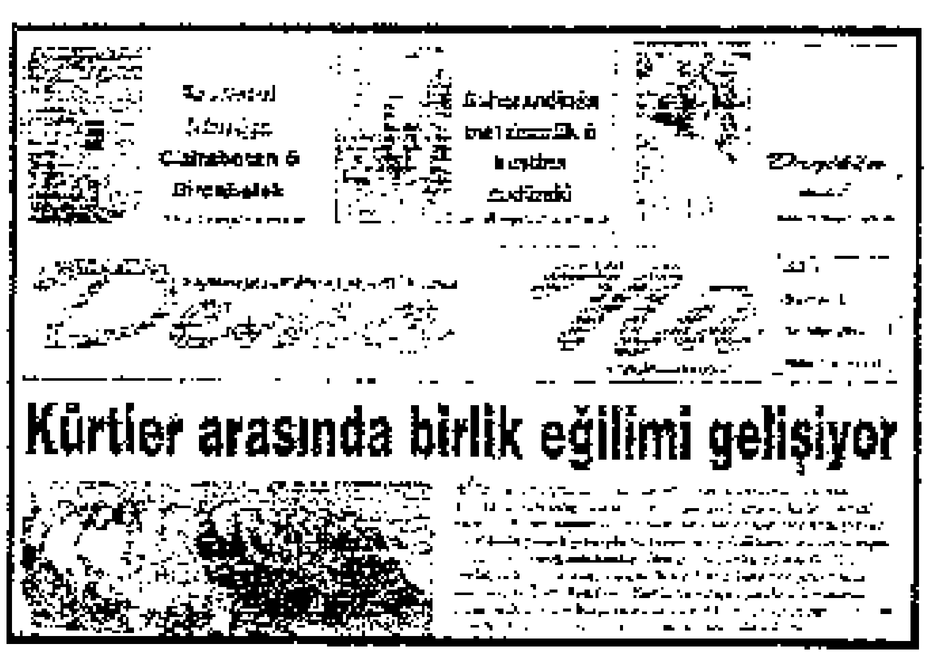
Kürtler arasında birlik eğilimi gelişiyor

دەمـانوو ڕۆژنامـەیەکی سـیـاسی وچـانـدیـیــە، پـانزە ڕۆژ جـــارێک بلاودەکرێتەوە ژمارە (١) ی لە (١٥) ی ئاداری سـالّی (٢٠٠١) بە (١٢) لاپەرەی قـەوارە (A3) لەئەسـتـەنبـۆل بەزمـــانی کــــوردی وتـورکی بلاوکـراوەتەوە. ژمـارە (٢) ی لە (٣٠) ی ئادار سـالّی (٢٠٠١)دا بە (١٥) لاپەرە بە هەمـان قـەواری ژمـارە یەک بەزمـانی کـوردی وتـورکی بلاوکـراوەتەوە. دوا ژمـارەی دەمانووم لەو ڕۆژانە بەدەست گـەیشت، بەم شێوەیەی لەسـەرنووسراوە: (دەمـانوو، ڕۆژنامـەیا پانزەڕۆژی یا سیاسی وچاندی) سـاڵ: (١) ژمـارە: (٢٢) (٣١) ی کـانوونی دووەمی سـالّی

(٢٠٠٢) (١٦) لاپەرەی (A3) یە، (٨) لاپەرەی بەکرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وپاشماوەکەی بەزمانی تورکییە. لەشاری ئەستەمبۆل بلاوکراوەتەوە، هەنوکەش بەبەردەوامی دەردەچێت.

بەرئەنجام:

لەتورکیاولەباکووری کوردستان، لەنێوان سالانی (١٩٠٨-٢٠٠١)دا، کەلەماوەی ئەو (٩٣) ساڵەدا، بزاڤی رۆشنبیری ورۆژنامەگەریی کوردیی درێژەی هەیە، لەوماوەیەدا بەدەیان کتێب وسەدان رۆژنامەو گۆڤار چ بەزمانی تورکی وکوردی، یان تەنێ بە زمانی کوردی و یانیش هەربەزمانی تورکی دەرچوون وهەندێکیان ئێستاکەش دەردەچن. بێگومان لەوماوە دوور و درێژەدا دەیان ئاستەنگ وتەنگژەیان لەرێگادا بووە. ئێمەلەم نووسینەماندا هەوڵماندا وە کەتیشک بخەینە سەر قۆناخێکی گرنگ وبەرچاو وپر لەتەنگژە وئاستەنگ، کە ئەو قۆناخەش لە ساڵی (١٩٧٩) ەوە دەست پێدەکاو تا رۆژگاری ئەمرۆکەش بەردەوامە. لەماوەی ئەو (٢٢) ساڵەدا نزیکەی زێدەتر لە (٣٠) گۆڤار ورۆژنامە دەرچوون وهەندێکیان هەنوکەش دەردەچن. لەوماوەیەدا زێدەتر تەنگژەکان زەق بوونەتەوە.

نووسەر ورۆژنامەنووسانی کورد سەرەرای تەنگژەو ئاستەنگ، درێژەیان بەبەرخۆدانی رۆشنبیریی خۆیان داوەوبۆ هۆشیارکردنەوەی کۆمەلانی خەلکی کوردستان بەگشتی ورای گشتی تورکیا بەتایبەتی رۆلی دیار و بەرچاویان بینیوە، شان بەشانی لەچاپدانی ئەو هەموو گۆڤار ورۆژنامانە و چەندان کتێب ونامیلکەیان بەزمانی کوردی یان بەزمانی تورکی دەربارەی پرسی کورد وئەدەبیات و مێژوو، فۆلکلۆرو ئەدەبی منالان لەچاپداوە. بەم کارەشیان خزمەتێکی مەزنیان بە بزاڤەکە گەیاندووە. تا هەنوکەش زۆر یان کەم بزاڤە رۆشنبیریی و رۆژنامەوانییەکە بەردەوامە.

ئەوەی شایەنی گوتنە بێجگە لەو چاپەمەنییانەی باسمان لێوەکردن، گەلێک ڕۆژنامە وگۆڤاری دیکەش لەتورکیا بەزمانی کوردی وتورکی یان هەر بەزمانی تورکی دەرچوون، یان هەندێکیان ئێستاکەش دەردەچن، لەوانە: (ئولکەدەگوندەم، پێشەڕۆژ، یاندیم نەورۆز، ڕۆزا، ژوژن، ئوزگرخەلک، یورتیسڤەر، گەنچلیک، یەنی یەشام، ستێرکا ڕزگاری، پینە، پێلین، سەربەستی، بەفرین بەهار) وچەند دانەیەکی دیکەش لەئەرشیفی خۆمداپاراستوون. بەڵام بۆ ئەونووسینە بەپێویستم نەزانی باسی هەرهەموویان بکەم.

پەراوێزەکان:

١- هەندێک لەژمارەکانی (ڕۆژنامەی ئازادی) م هەیەولەلای خۆم پاراستووە، بۆ زیاتر زانیاریش سوودم لەچەند ژمارەیەکی گۆڤاری (ڕۆژا نوو) وەرگرتووە، کەلەلایەن کۆمەڵەی کۆمکار سوێد بڵاودەکرێتەوە. (ڕۆژانوو) بەتەمەن ترین گۆڤاری کوردییە لەسوێدکە (٢٢) ساڵ لەدەرچوون بەردەوام بوو، مخابن ماوەکە دەرناچێت، دیارنییە بەردەوام دەبێت یان ئەویش وەک دەیان چاپەمەنی دیکەی کوردی بەبێ دەنگی ژیانی بەکۆتابێت.

٢- دەربارەی پێشەڕۆژا ئازاد سوودم لەژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو بینیوە وهەروا ڕاپرسێکم لەگەڵ برادەرانی کۆمکار سوێد دەربارەی ئەم گۆڤارەوهەندێک چاپەمەنی دیکەی کوردی لەئەوروپا وتورکیا بڵاوکراونەتەوە، سازداوە.

٣- سوودم لە هەندێک لەژمارەکانی گۆڤاری دەنگ وهەروا ژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو بینیوە وڕاپرسێکم لەگەڵ برادەرانی کۆمکار سوێد کردووە ودەربارەی ئەوگۆڤارە وهەندێک چاپەمەنی دیکەی کەلەتورکیا وئەوروپا بڵاودەبنەوە، بۆ ئەم نووسینە سوودم لێ وەرگرتوون. لەم ڕۆژانە دوو ژمارەی ڕۆژنامەی (دەما نوو) م بەدەست گەیشت. لەلاپەرە (١٤) ی ژمارە (١)دا، بەکورتی لەسەر ژمارە (٥٨) ی گۆڤاری (دەنگ) ی نووسیوە.

٤- هەندێک لە ژمارەکانی (ڕۆژنامەی ئازادی) م لەلای خۆم پاراستووە و هەروا سوودم لە هەندێک لە ژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو و ڕاپرسێکم لەگەڵ برادەرانی کۆمکار سوێد کردووە وبۆ ئەم نووسینە سوودم لێ بینیوون. پێشتر لەساڵی (١٩٧٩)دا بەهەمان ناو ڕۆژنامەی (ئازادی) دەردەچوو. ئەمەیان بۆ جاری دووەمە، هەمان گرووپی جارانن بەهەمان ناو ڕۆژنامەی (ئازادی) یان بڵاوکردۆتەوە.

٥-سوودم لە هەندێک ژمارەکانی ڕۆژنامەی دەنگێ ئازادی وگۆڤاری ڕۆژانوو وچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکارسوێد بینیوە.

٦-یەک ژمارەی گۆڤاری گۆڤەندم هەیەوهەروا سوودم لەچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکارسوود بینیوە.

٧-یەک ژمارەی (ڕۆژنامەی ڕوناهی) م هەیە وسوودم لەژمارەکانی گۆڤاری ڕۆژانوو وچاپەمەنییەکانی دیکەی کۆمکار سوێد و ئەلمانیا بینیوە.

٨-سوودم لە هەندێک لەژمارەکانی ڕۆژنامەی هێڤی وگۆڤاری ڕۆژانوو وچاپەمەنییەکانی دیکەی، کۆمکارلەسوێد بینیوە.

٩-دوا ژمارەی ڕۆژاتازە ژمارە (٧٤) بووە ودوای ئەم ژمارەیە ژیانی

بەکۆتاهاتووە. ئەوەندە دەزانم دوای وەستانی ڕۆژنامەی هێڤی ئەوجێگەی گرتۆتەوە ونزیکەی ساڵ ونیوێک بەردەوام بووە. ئەز وەک نووسەرێک بابەتم بەشێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لەم ڕۆژنامەیەدا بلاوکردۆتەوە.

١٠- تەنیا یەک ژمارەی گۆڤاری زەندم هەیە، بۆزیاتر زانیاریش سوودم لەژمارەی (٢٥) ی گۆڤاری (نوودەم) کە بەبۆنەی سەد ساڵەی ڕۆژنامەگەیی کوردیی لەساڵی (١٩٩٨)دا، کەلەسوێد بلاوکراوەتەوە، وەرگرتووە.

١١-هەر سێ ژمارەی بیرنەبوونم لەکن هەیە وسوودم لێ بینیوون.

١٢-هەندێک لە ژمارەکانی نووبەهارم هەیە وهەروا بۆ زانیاری زیاتریش دەربارەی ئەم گۆڤارە، سوودم لەگۆڤاری (نوودەم) ی ژمارە (٢٥) کە لەساڵی (١٩٩٨)دا دەرچووە، بینیوە.

١٣ -سوودم لەژمارە سەرەتاییەکانی وڵات وهەندێک لەژمارەکانی (وڵاتێ مە وئازادیا وڵات) بینیوە. بەڵام موخابن لەوە زیاتر زانیاریم دەستنەکەوت.

١٤-تەنیا ژمارەیەکی گۆڤاری وارم بینیوە. بۆ زانیاری زیاتر سوودم لەڕۆژنامەی ڕۆژئاتازە، ساڵ ١، ژمارە ٣٥، ڕێکەوتی (٢) ی ئاداری ساڵی (٢٠٠٠) لاپەرە (٧) بینیوە.

١٥-سوودم لە بەشی زۆری ژمارەکانی گۆڤاری ڕەوشەن ئەوانەی لەئەورووپا و لەتورکیا دەرچوون بینیوە.

١٦-دەربارەی ئەم ڕۆژنامەیە زانیارییەکەم لەگۆڤاری (نوودەم) ی ژمارە (٢٥) کەلە ساڵی (١٩٩٨)دا دەرچووە، وەرگرتووە.

١٧-چەند ڕۆژێک لەمەوبەر دوو ژمارەی ڕۆژنامەی (دەمانوو) م پێگەیشت. هەمان ئەوکەسانەی پێشتر ڕۆژنامەی (دەنگێ ئازاد، ئازادی، ڕوناهی، هێڤی وڕۆژئاتازە) یان دەردەکرد، هەر ئەوانن ڕۆژنامەی (دەما نوو) دەردەکەن. کاتێ لەتورکیا ڕۆژنامەیەک قەدەغە دەکرێت، زوو مۆڵەت وەردەگرن وڕۆژنامەیەک بەناوێکی دیکەوە بلاودەکەنەوە. پێموایە ڕۆژنامەی (دەما نوو) درێژە پێدەری ئەوانەی پێش خۆیەتی.

* ئەم بابەتە لە گۆڤاری (ڕۆژنامەڤانی) ژمارە (٥) ساڵی دووەم-٢٠٠١ بلاوکراوەتەوە.

ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان

ومۆزدەیەک...*

Sovet Kyrdystanь

Jyksək dəvlət vəzifələri başında olan rəhbərlər lovğalanma və ja ozyny əjlənməjə qapьlmamalьdьrlar, onlar tənqidə ciddi qulaq asmalь, işdə təkmillişməlidirlər. ...Mən jyksəkdə durmuşam və əvvəl gecə hər şeji gөryrəm və hər şeji bilirəm,, kimi şəkildə ifadə olunə biləcək loqalьqь biz sijasi korluq kimi, əjynmək kimi, əjuroqrafizm kimi pislәməlijik. (Molotov)

10 kanal, cymaaxşamь 1938-ci il № 6 (345)

SSRI Birinçi caqьrьş Baş Sovetinin Birinçi Sessijasь

Ittifaq Sovetinin və Millətlər Sovetinin 1938-ci il janvarьn 17-də birgə iclasь haqqьnda

Informasija mə'lumatь

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران بەچەند قۆناخێکی گرنگ و بەرچاو تێپەڕیوە، مخابن تا ئێستا نەتواندراوە هەموو لایەنە شاراوەکانی بەسەر بکرێنەوە، یان لێکۆڵینەوەیەکی زانستی لەسەر بکرێت، ئەوەی دەربارەی ئەم بزاڤە ڕۆشنبیرییەش ئەنجام درا بێت، بێگومان سەد لە سەد لەو باوەڕەدام کە کارێکی ناکامڵ و ناتەواوە، چونکە تا ئێستاکە بیبلۆگرافیایەکی تەواوی ئەو هەموو ڕۆژنامە و گۆڤار و بلاڤۆکە کوردییانەی لە تەواوی هەندەران چ بە زمانی کوردی، یان بەزمانانی دیکەی بیانی دەرچوون بە چاپ نەگەیشتوون. ئەوەی کراشبێت هەروەک لەبەرایی ئامـاژەم پێدا ناکامڵ و ناتەواوە، چونکە پێمـوایە ژمارەیەکی ئێجگار زۆری ئەوڕۆژنامە وگۆڤار وبلاڤۆکانە بەتەواوی نەدۆزراونەتەوە.

بێگومان ئەوجۆرە تەرزە کارانە کاری تاکە کەسی نین، بەڵکو کاری دامودەزگایەکی مەزنی ڕۆشنبیریین، کەدەبێ چەند لێژنەیەکی پسپۆڕ لەم بوارەدا پێک بهێنن بۆ ئەوەی بتوانن لەهەر وڵاتێک ئەو لێژنەیەی

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

Сталин санэдлэрини дэриндэн өйрэнэк

کەئامادە دەکرێت خۆی بۆ ئەم کارە تەرخان بکات، بە واتەیەکی دیکە کاری کۆکردنەوە وبەئەرشیف کردنی بزاڤی مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران ئەوەندە سانانییە بەتاکەکەس ئەنجام بدرێت، بەڵکو کاری گرووپێکی پسپۆرە لەم بوارەدا، مخابن تا ئەمرۆکەش ئەم کارە گرنگ وبەرچاوە بەتاکەکەس ئەنجام دراوەو ئەنجام دەدرێت، هەر لەبەر هەندێش نەتواندراوە هەموو لایەنە بزر بووەکەی بخرێتە ڕوو، بەڵام خۆ ناکرێت لایەنە گرنگ وکاریگەرەکەشی فەرامۆش بکرێت، چونکە ڕۆڵی بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لە هەندەران لەنێوەندی ڕەوەندی کوردیدا هەنگاوی بەرچاو وپۆزەتیڤی لەبواری میدیای کوردیدا بینیوە.

بەڵام ئەگەر باس لە بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران بکەین، دەبینین گەلێک لایەنی نهێنی هەیە تا ئێستاکە لەلامان بەتەواوی ڕوون نەبۆتەوە، بەڵکو دەتوانین بڵێین گەلێک نهێنی وبابەتی شاراوە ماون کە تا هەنووکە بۆ میدیای کوردی ئاشکرا نەبووە.

ئەز بەش بەحاڵی خۆم ماوەیەکی دوور و درێژە لە هەندەران لە گەڕان و بەدواداچوون دام بۆ ئاشکرا کردنی ئەو نهێنییانە و لەم ڕووەشەوە گەلێک کاری بەرچاوم ئەنجام داوە.

ئەوەی شایەنی باسە هەر لەوچەند ساڵەی ڕابردوودا چ لەئەورووپا وئەمریکا وئوستراڵیا و سۆڤیەت بەگشتی وڕووسیای ئێستا بەتایبەتی دەیان وسەدان گۆڤار وڕۆژنامە و بڵاڤۆک وچاپەمەنی چ بەزمانی کوردی، یان بەزمانەکانی دیکەی بیانی لەسەر کورد دەرچووبن، یان دەردەچن بەشی زۆریانم دۆزیوەتەوە و لەئەرشیفی خۆمدا لەسوێد پاراستووە.

СОВЕТ КУРДУСТАНЫ

Сталин санэдлэрини дэ

ئەوەی شایەنی باسە لەساڵی (١٩٩٢)دا بۆ

Kytlevi işi zajiflatmak dejil, qyvvatlandirmak lazьmdьr

یەکەمین جار لەسەفەرێکی هونەری سەردانی شاری (سانکت پیترسبوورگ ومۆسکۆ) م لەرووسیا کرد. ئەوە بوو هەر چەند مانگێک دواتر لە مۆسکۆ دەستم کرد بەخوێندن، ئەمەش بۆ من بوو بەهەلێک کە بەدوای ئەوچاپەمەنی ورۆژنامە وگۆڤارانەدا بەگەڕێم کەلەپێش هەڵوەشانەوە و دوای هەڵوەشانەوەی یەکێتی سۆڤیەت و رووسیای فیدراڵی ئەمرۆدا دەرچوون، بەونیازە سەردانی کتێبخانە وئەرشیفخانەکان بکەم، دوای گەڕان وسوڕاختێکی چەند ساڵی، توانیم لەسەرەتای ساڵی (٢٠٠١)دا لەشاری سانکت پیترسبوورگ بەشی زۆریان بدۆزمەوە. بێگومان یەکێک لەو رۆژنامانەی کە بۆ یەکەمین جار دۆزیمەوە، رۆژنامەی (سۆڤیەت کوردستان) بوو. پێموایە من یەکەمین کەسم کە ئەوشەرەفە گەورەیەم پێ دەبەخشرێت کە رۆژنامەیەکی کوردی لەسۆڤیەت دەرچوو بێت دوای حەفتا ساڵ لە دەرچوونی لەئەرشیفخانەیەک لەشاری (سانکت پیترسبوورگ) لەرووسیادا بیدۆزمەوە.

رۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان بەگوێرەی ئەو ژمارانەی لەئەرشیفدا خوێندمەوە، دیارە کە یەکەمین ژمارەی لەساڵی (١٩٣١)دا لەشاری لاچین بەزمانی ئازەری چاپ وبلاوکراوەتەوە، ئەو ژمارانەی کە لەئەرشیفخانەی رووسیادا دۆزیمەوە لەنێوان ساڵانی (١٩٣٨-١٩٤٥)دان، مخابن ژمارە سەرەتاییەکان کە

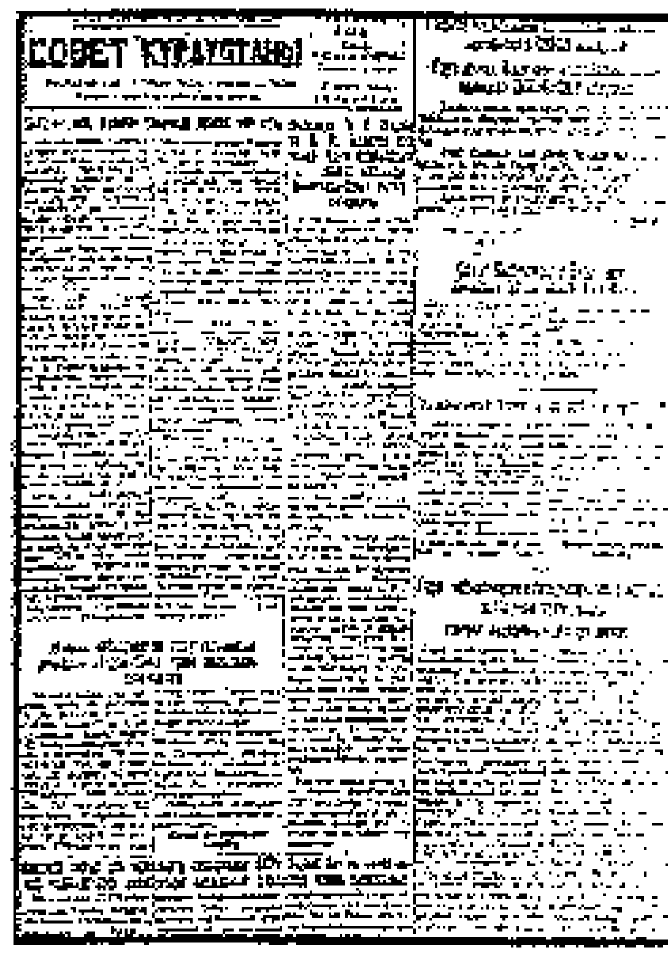

لەنێوان ساڵانی (١٩٣١-١٩٣٧)دا دەرچوون تا هەنووکە چەنگم نەکەوتوون. ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان ڕۆژنامەیەکی هەفتانە بووە تیراژەکەشی لەنێوان (٧٠٠)دانە وهەندێک جاریش گەیشتۆتە (٨٠٠)دانە، قەوارەکەشی وەک ڕۆژنامەکانی ئەمرۆی کوردستان بۆ نموونە وەک (خەبات، میدیا، جەماوەر، هاوولاتی... تاد) بەڵام تۆزێک درێژاییەکەی لەم ڕۆژنامانەی ئەمرۆی کەناومان هێنان بە (١٠) سانتیمەترێک درێژترە، ئەم ڕۆژنامەیە بەشێوەی ڕۆژنامەکانی ئەوسەردەمەی سۆڤیەت چاپ وبلاوکراوەتەوە. ئەو ژمارانەی کە من بینیومن، هەندێکیان لەسەر کاغەزێکی تەنکی زەردن و بەشێکی زۆریشیان کاغەزەکەیان تۆزێک ئەستوورترە لەکاغەزی نۆرماڵ،

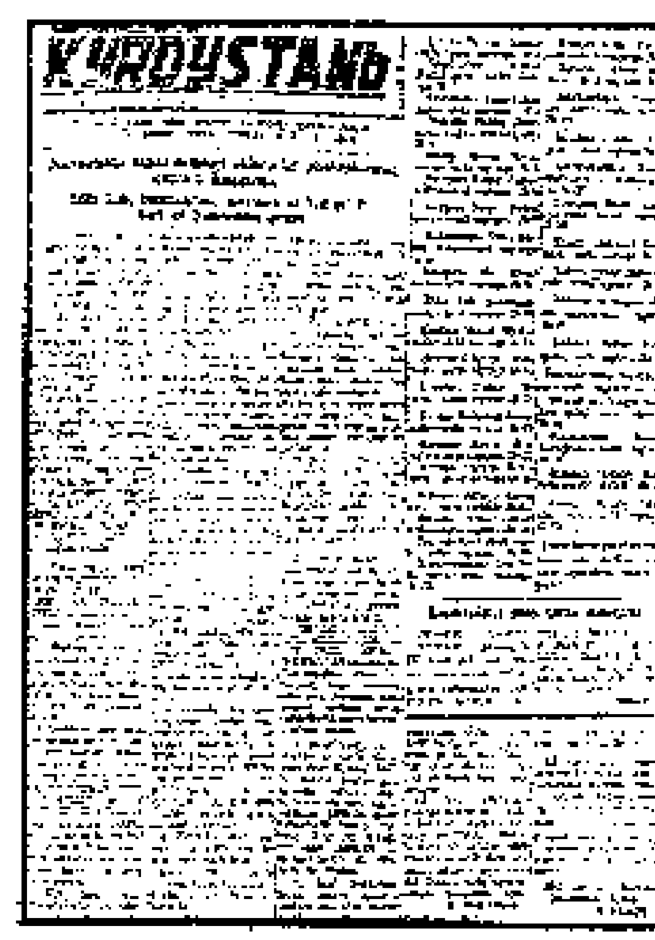

ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان بەشی زۆری ژمارەکانی چوار لاپەڕەیین ناوە ناوەش بەشەش لاپەڕە و هەندێک جاریش بەدوو لاپەڕە بلاوکراونەتەوە. لەناوەرۆکی ژمارەکانی ئەم ڕۆژنامەیەدا، بەشی هەر زۆری لاپەڕەی یەکەمی ژمارەکانی بۆ پروپاگەندە کردن بۆ دەسەلاتدارانی ئەوسەردەمەی سۆڤیەت تەرخان کراوە وهەروەها بەشی زۆری لاپەڕەی یەکەمی ئەم ڕۆژنامەیە بەوێنەی لینین وستالین ڕازانراوەتەوە، بەلام لەلاپەڕەکانی دیکەیدا گرنگی زێدەتر بەهەواڵی دەڤەرەکە داوە. لەو باوەڕەدام ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان دوای نەمانی دەڤەری ئۆتۆنۆمی کوردستانی سۆر دەرچوو بێت، چونکە دەنگۆی ئەوە هەیە پێش

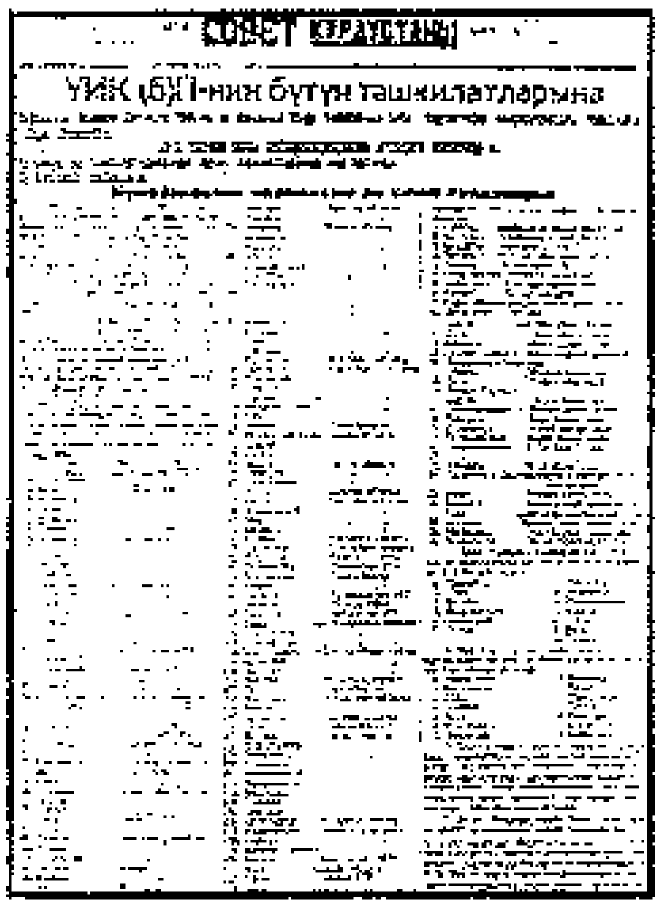

ڕۆژنامەی (ڕیاتازە) و (سۆڤیەت کوردستان) لەسەردەمی (کوردستانی سوور)دا، ڕۆژنامەیەک بەناوی (کوردستانی سوور) دەرچوو بێت، مخابن تا ئێستاکە بۆم ڕوون نەبۆتەوە لە کوێ و کەی وچۆن و بە چ زمانێک ڕۆژنامەی (کوردستانی سوور) بڵاوکراوەتەوە... !!

ڕۆژنامەی (سۆڤیەت کوردستان) دوای دەرچوونی ڕۆژنامەی (ڕیاتازە) بەساڵێک دواتر دەست بە دەرچوونی کراوە بەزمانی ئازەری بڵاوکراوەتەوە.

مخابن لەبەر ئەوەی لەزمانی ئازەری باش تێنەدەگەیشتم زۆر بابەتی گرنگ هەبوو وەک شیعر وهەواڵ ورەوشی ئەودەڤەرە بەباشی لێی حاڵی نەدەبووم. ئەو ژمارانەی کە لەئەرشیفدا مابوونەوە زۆر بوون منیش فریای ئەوە نەدەکەوتم کەهەرهەمووی بەتەواوی بخوێنمەوە، هەر لەبەر هەندێش لەو کورتە نووسینەمدا دەمەوێ تەنێ ئەم ڕۆژنامەیە بۆ خوێنەرانی بەڕێز ئاشکرا بکەم وهەوڵ دەدەم لەگەڕانەوەم بۆ ڕووسیا لەداهاتوودا لێکۆڵینەوەیەکی تێر وتەسەلی لەسەر ئەنجام بدەم.

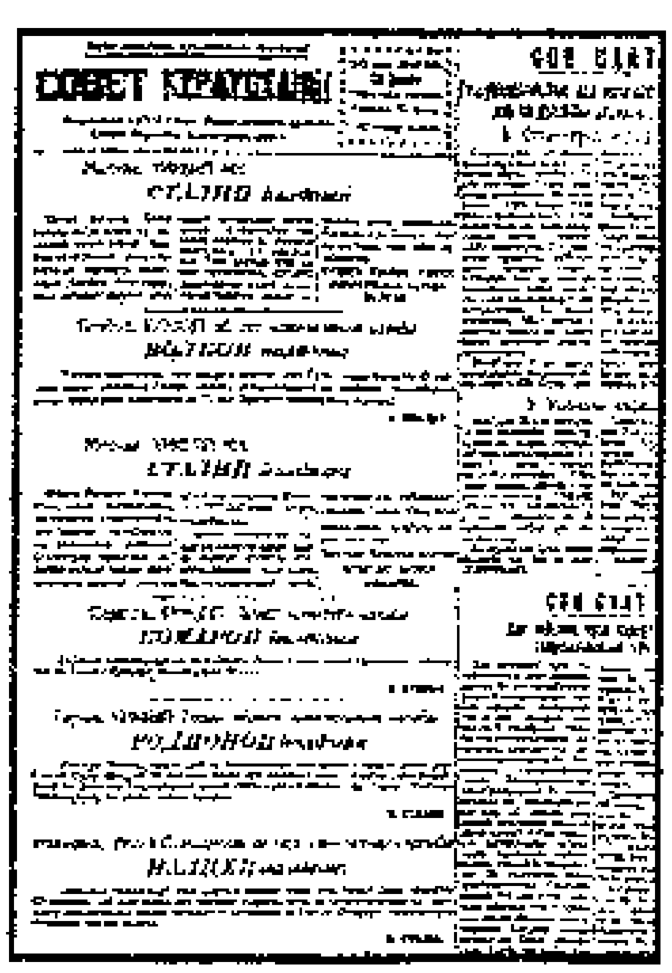

ئەوەی جێگای باسە تا ئێستاکە هیچ نووسەر و ڕۆژنامەنووسێکی کورد بەهیچ شێوەیەک وەک من ئاماژەیان بەم ڕۆژنامەیە نەداوە، تەنیا دوو ڕۆژنامەنووس نەبێت کەبریتین لە (دکتۆر جەمشید حەیدەری و تەیموری خەلیل) باسیان لەم ڕۆژنامەیە کردووە. تەیموری خەلیل هیچ لە ژمارەکانی ڕۆژنامەکەی نەبینیوە، بەڵام (دکتۆر جەمشید

حەیدەری) تەنیا یەک ژمارەی ڕۆژنامەکەی خستۆتە ڕوو.

بەلام دەتوانم بیبێژم: من بۆ یەکەمین جار ناوی ئەم ڕۆژنامەیە لەمیدیای کوردی لەباشووری کوردستاندا ڕادەگەیێنم و (٢٠) ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەش وەک بیبلۆگرافیایەک دەخەمە ڕوو.

لەدوماهیدا بەباشی دەزانم ئاماژەیەکی خێرا بەو ژمارانەی ڕۆژنامەی (سۆڤیەت کوردستان) بدەم کە لەئەرشیفخانەی تایبەت بەئەرشیف کردنی گۆڤاروڕۆژنامە کۆنەکان لەشاری (سانکت پیترسبوورگ) لەڕووسیا کەچاوم پێدا خشاندوون وهەندێک لەژمارەکانی بخەمە ڕوو، کە بریتین لەمانە:

١-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٣) (٣٤٠) (١٥-١-١٩٣٨) لەسەرناوی (سۆڤیەت کوردستان) دروشمی (هەموو پرۆلیتاریای جیهان یەکگرن) بەزمانی ئازەری نووسراوە ولەژێر ناوی ڕۆژنامەکەش نووسراوە: (ئۆرگانی دەڤەری لاچین) ە. لەژێری ژێرەوەی لاپەڕە چواردا بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە: (سدیخ باژراموڤ) نووسراوە، ئەم ژمارەیە بە چوارلاپەڕە دەرچووە.

٢-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٤) (٣٤١) (٢١-١-٩٣٨)، بەهەمان شێوەی ژمارەی پێشوو دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەر وەک خۆی نووسراوە و ئەو ژمارەیەش بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٣-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥) (٣٤٢) (٢٥-١٢- ١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک ژمارەکانی پێشتروایە، بەلام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە گۆڕاوە کە ئەمە ناوەکەیەتی: (مامەش ئەحمەدۆڤ). ئەم ژمارەیەش هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٤- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٧) (٣٤٤) (٥-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش بەهەمان شێوەی ژمارەکانی پێشوو، دروشم وئۆرگان نووسراوە، بەلام جارێکی دیکە ناوی بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە گۆڕاوە ولەکۆتایی لاپەڕە چواردا (سەدیخ باژراموڤ) نووسراوە، ئەم ژمارەیەش بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٥-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٨) (٣٤٥) (١٠-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە هەروەک ژمارەی (٨) وایە وبەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٦-سۆڤییەت کوردستان ژمارە (١٠) (٣٤٧) (١٨-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە هەروەک ژمارەی پێشتر وایە بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٧-سۆڤییەت کوردستان ژمارە (١١) (٣٤٨) (٢٣-٢-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە وەک ژمارەی پێشتر وایە بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٨-سۆڤییەت کوردستان ژمارە (١٢) (٣٤٩) (٢٨-٢-١٩٣٨ بەهەمان شێوەی ژمارەکانی پێشوو دەرچووە ودروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە دەستکاری نەکراوە و بە چوار لاپەڕە دەرچووە.

٩-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٣) (٣٥٠) (٥-٣-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش وەک ژمارەکانی پێشوو دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە دەستکاری نەکراوە وبەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٠-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٥) (٣٥٢) (١٥-٣-٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک ژمارەکانی پێشوو دەستکاری نەکراوە، بەلام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە: (میرهاد عەبدوللازێڤ) ە، ئەم ژمارەیش هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١١-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٧) (٣٥٤) (٣١-٣-٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم وئۆرگان وەک خۆیەتی، بەلام جارێکی دیکە بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە بۆتە (سدیخ باژرامۆڤ) و ئەمجارەیان بەشەش لاپەڕە دەرچووە.

١٢-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (١٨) (٣٥٥) (٥-٤-١٩٣٨) ئەم جارەشیان دروشم وئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە وەک ژمارەی (١٧) وایە، بەلام تەنیا بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٣- سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (٤٣) (٣٨٠) (٢١-٨-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان دەستکاری نەکراوە، بەلام بەڕێوەبەری ڕۆژنامە: (سامان ئەحمەدۆڤ) ە، ئەمجارەشیان هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٤-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (٤٤) (٣٨١) (٢٨-٨-١٩٣٨) ئەم ژمارەیەش وەک ژمارەی (٤٣) بلاوکراوەتەوە، هیچ دەستکارییێک لەدروشم وئۆرگان و بەرپرسی بەڕێوەبەر نەکراوە.

١٥-سۆڤییەت کوردستان، ژمارە (٤٥) (٣٨٢) (١-٩-١٩٣٨) بەهەمان

دروشم وئۆرگان و بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە هەروەک ژمارەی پێشوو بلاوکراوەتەوە، لەلاپەڕەی یەکەمی ئەم ژمارەیەدا دوو وێنەی لینین وستالین بەگەورەیی چاپ کراون.

١٦-سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (١) (٤٦٨) (٥-١-١٩٤٠) لەم ژمارەیەشدا دروشم وئۆرگان وەک خۆی ماوەتەوە، بەلام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە گۆڕاوە ولەژێری ژێرەوەی لاپەڕە چواردا (مەحەمەد هاشمزادە) ی لەسەر نووسراوە وبەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٧- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٢) (٤٦٩) (١٠-١-١٩٤٠)، لەم ژمارەیەشدا دروشم و ئۆرگان وبەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە وەک ژمارەی پێشوو (مەحەمەد هاشمزادە) ماوەتەوە و هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٨- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥) (٤٧٢) (٢٧-١-١٩٤٠) بەهەمان دروشمی پێشوو، بەلام ناونیشانی ئۆرگانەکەی بەم شێوەیەی لەسەرنووسراوە: (ئۆرگانی پارتی کۆمەنیستی ئازەرباجان لەلاچین). بەڕێوەبەری بەرپرسی ڕۆژنامە: (مامەش ئەحمەدۆڤ) ە، بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

١٩- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥٢) (٧٦٤) (٢٨-١٢-١٩٤٤) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک خۆیەتی، بەلام لەسەر لاپەڕەی یەکەمی ئەم ژمارەیەدا نووسراوە: (ئەم ڕۆژنامەیە لە سالی (١٩٣١) دوە بەبەردەوامی بلاودەبێتەوە). بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە (مەحەمەد هاشمزادە) یە وئەم ژمارەیەش هەر بەچوار لاپەڕە دەرچووە.

٢٠- سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٤٩) (٨١٣) (٢٧-١٢-١٩٤٥) ئەم ژمارەیەش دروشم و ئۆرگان وەک خۆیەتی، بەلام بەرپرسی بەڕێوەبەری ڕۆژنامە (دلارا ماهیشۆڤا) یە وئەم ژمارەیەش بەدوو لاپەڕە چاپ وبلاوکراوەتەوە.

* ئەم بابەتە لە گۆڤاری ڕامان ژمارە (٨٦/٨٧) ی تەمموز/ئاب ٢٠٠٤ دا، بلاوکراوەتەوە،جارێکی دیکە بەدەستکارییێکی زۆرەوە لەتوێی لاپەڕەکانی ئەم کتێبەدا بلاودەبێتەوە.

ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان و بەدواداچوونێک...*

دوای هەوڵدانێکی دوور ودرێژ بۆ دۆزینەوەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان خۆشبەختانە لە دەستپێکی ساڵی (٢٠٠١)دا، لەئەرشیفخانەیەکی شاری سانکت پیترسبوورگ لە ڕووسیادا، ئەم ڕۆژنامەیەم دۆزییەوە ودواتریش بۆجاری یەکەمین وتارێکم لەژێرناوونیشانی (ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان وموژدەیەک) لەژمارە (٨٦-٨٧) ی مانگی تەموز وئابی (٢٠٠٤)دا، گۆڤاری ڕامان لەشاری هەولێردا بڵاوکردۆتەوە ودواتریش لەسایتی ئینتەرنێت دوبارە هەمان بابەتم بڵاوکردەوە، دوای بڵاوکردنەوەی بابەتەکەم دەربارەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان، نووسەرێکی بەڕێز بەناوی (ڕێناس نەورۆزی) بابەتێکی لەسەر بابەتەکەی من لەسایتی ئینتەرنێت بڵاوکردەوە، لە دەستپێکدا سوپاسی نووسەری ناوبراو دەکەم کەبابەتەکەی منی بەهەند وەرگرتبوو ولەهەمان کاتیشدا مخابن هەوڵ وکۆششەکەی منی بێ بایەخ کردبوو، نووسیبووی کەگوایە من یەکەمین کەس نەبوومە باسم لەڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان کرد بێت. بێگومان منیش لەوتارەکەمدا نەمنووسیبوو کەمن یەکەمین نووسەرم باسم لەم ڕۆژنامەیەدا کرد بێت، منیش دەزانم گەلێک نووسەر وڕۆژنامەنووسی کورد باسیان کردووە، بەڵام لەنێو ئەونووسەر وڕۆژنامەنووسانەی کە بەتەواوی ناوی ئەم ڕۆژنامەیان نووسیوە (د. جەمشید حەیدەری وتەیووری خەلیل) ە، بەڵام هەر هەموویان ڕۆژنامەکەیان نەبینیوە وتەنیا هەر باسیان کردووە، بێجگە لەدکتۆر جەمشید حەیدەری نەبێت کە لەڕۆژنامەی سەردەمی نوێ باسێکی دەربارەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان بڵاوکردۆتەوە.

ئەگەر ئەونووسەرە بەڕێزانەی کەئاماژەیان بەناوی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستانیش کردبێت، بەڵام بەشی هەرە زۆریان بێجگە لەدکتۆر جەمشید حەیدەری ڕۆژنامەکەیان نەبینیوە، جیاوازی هەوڵدانەکەی من لەگەڵ ئەواندا ئەوەیە من کۆمەڵێک لەژمارەکانی ئەم ڕۆژنامەیەم

دۆزیتەوە و نموونەیەکی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستانیشم لەگەڵ وتارەکەمدا بڵاوکردۆتەوە.

بەشی هەرە زۆری ئەونووسەر ورۆژنامەنووسانەی باسی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان یان کردبێت، ساڵی دەرچوونی یەکەمین ژمارەی ڕۆژنامەکەیان بەساڵی (١٩٢٣) ناونووس کردووە، بۆنموونە نووسەرورۆژنامەنووس تەیموری خەلیل لەوتارێکی خۆیدا کەلەهەفتەنامەی (هێڤی) کە لەشاری ئەستنبۆڵ لەتورکیا بڵاو دەکرایەوە، نووسیویەتی: (ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان لە (١٩٢٣-١٩٦١)دا دەرچووە. بەڵام دوای دۆزینەوەی ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان، هەروەک من لەوتاری یەکەمم دا کە لەگۆڤاری ڕاماندا بڵاوم کردۆتەوە، ئاماژەم بەوە داوە کەئەو ژمارانەی من دۆزیومەتەوە، لەنێوان ساڵانی (١٩٣٨-١٩٤٥)دا بوون.

هەروەک لەوتارەکەمدا ئاماژەم بەوە داوە ونووسیومە: (سۆڤیەت کوردستان، ژمارە (٥٢) (٧٦٤) (٢٨-١٢-١٩٤٤) لەسەر لاپەڕەی یەکەمی ئەم ژمارەیەدا نووسراوە: (ئەم ڕۆژنامەیە لەساڵی-١٩٣١-ەوە بەبەردەوامی بڵاودەبێتەوە). بەڵام مخابن من بۆم ڕوون نەبۆتەوە ئەم ڕۆژنامەیە تا چ ساڵێک دەرچووە، چونکە دوا ژمارەی ئەم ڕۆژنامەیەم دەست نەکەوت. ئەو دوا ژمارەیەی کە من بەدەستم خستووە، ژمارە (٤٩) (٨١٣) لە ڕێکەوتی (٢٧-١٢-١٩٤٥)دا دەرچووە.

ئەگەر لەئایندەدا بۆم بگونجێت هەوڵدەدەم ژمارە سەرەتایی وکۆتاییەکانی ئەم ڕۆژنامەیە لە ئەرشیفخانەکانی شاری مۆسکۆ وسانکت پیتەرسبوورگ لەڕووسیا یان لەکۆمارەکانی دیکەدا بە دەست بخەم، بەهیوای ئەم ڕۆژە.

* ئەم وتارە لەڕۆژنامەی (خەبات) ی ژمارە (٢١٤١) ی هەینی ١٢ی ئایار ٢٠٠٦، بڵاوکراوەتەوە.

پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێر...*

لەلایان وەزارەتی ڕۆشنبیریی حکومەتی هەرێمی کوردستان- هەولێر، لەساڵی (٢٠٠٠)دا بە شێوەیەکی فەرمی بانگهێشت کرام بۆکردنەوەی پێشانگایەکی ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێری پایەتەخت، پێشانگایەکە لەتێوەراستی مانگی ئابدا لەهۆڵی گەلەریای میدیا بە ئەرک ومانددوو بوون و بەخەرجی خۆم سازکرا، لەم پێشانگایەدا ڕۆژنامەنووس مەحموود زامدار بۆسەرکەوتنی ئەم کارە پیرۆزە هاوکاری سەرەکیم بوو بۆ سەرخستنی دەستپێکی پرۆژەکەم لەهەولێری پایەتەخت ورۆڵی دیاریشی هەبوو لەماسمیدیای کوردی ولەم ڕووەوەش گەلێک دەزگای ڕاگەیاندن ڕۆژنامە وڕادیۆ وکەناڵەکانی تەلەڤزیۆن سەردانی پێشانگایەکەیان کرد وئەوەهەوڵە جددییان بەباشی نرخاندن وباسیان لێوەکرد، سەرەڕای کۆمەڵێک نووسەر و ڕۆژنامەنووسیش بەگرنگییەوە بایەخی باشیان پێداو لەسەریان نووسی.

بێگومان پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران لەهەولێری پایەتەخت بەیەکەمین پێشانگای ڕۆژنامەگەریی کوردیی هەندەران دەژمێردرێت لەکوردستاندا.

لەپێشانگای ناوبراودا بڕیاربوو (١٨٨) ناوونیشانی ڕۆژنامە وگۆڤاروبلاڤۆکی کوردیی هەندەران لەپێشانگایەکەدا نمایش بکرێت، بەلاّم لەسەرجەمی هەموو ناوونیشانەکاندا تەنیا (١٧٦) ناوونیشانمان لەپێشانگایەکەدا نمایش کرد، چونکە مامۆستا زامدار نزیکەی (١٢) ناوونیشانی لێ جیاکردەوە لەبەرئەوەی ئەو (١٢) ناوونیشانە هەموویان کۆپی بوون ونمایش کردنیان سوودی نەبوو، چونکە تەماشاکەرانی پێشانگایەکەش بەباشی لێیحاڵی نەدەبوون وبۆیان نەدەخوێندرایەوە، بەلاّم لە (١٧٦) ناوونیشانەکەدا بەشی هەرە زۆری دانەی ئۆرگینالّ بوون وبەشێکی هەرەکەمیشی کۆپی بوون.

لەم دەرفەتەدا بەپێویستی دەزانم تەواوی ناوونیشانەکان بەشێوەی بیبلۆگرافیایەک بخەمەڕوو کەبریتیە لە (١٨٨) ناوونیشانی ڕۆژنامە وگۆڤاروبلاڤۆکەکانی کەلەتەواوی هەندەران دەردەچوون.

١- ئالا (الراية)

نشرة تصدر عن الاتحاد الوطني الكردستاني/فرع امريكا الشمالية

بلاوکراوەی یەکێتی ی نیشتمانی کوردستان/لقی ئەمریکای باکوور

العدد-٩-حزيران (١٩٨٣) قەوارەکەی (A4) یە وبەزمانی کوردی وعارەبی بلاوکراوەتەوە.

لەسەرەبەرگی پێشەوەی ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: دەنگ بەرزکەنەوە بۆ گەڕانەوەی جەماوەری ئۆردوگای زۆرە ملێ کان بۆ دێهاتە سوتێنراوەکانیان...

٢- ئالا

ئۆرگانی بەرەی یەکگرتووی دیموکراتی کوردستان

ژمارە: (١) ساڵی (١) ڕەزبەری (١٩٨٦) قەوارەکەی (A4) یەویەشێوەزاری کرمانجی نێوەراست بلاوکراوەتەوە. لەبەرگی پێشەوە ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: بژی ئازادی سەربەخۆیی دیموکراسی.

٣-ئالا

ئۆرگانی ناوەندی ئالای شۆڕش

ژمارە: -٣- تشرینی دووەم (١٩٨٨) نرخی (٢٠٠) فلسە، لەسەرەوە لەلای ڕاست نووسراوە: تێ دەکۆشین لەپێناوی ڕووخانی ڕژێمی فاشستی عێراق ودامەزراندنی کۆماری دیموکراتی شۆڕشگێڕ.

ئالا
ئۆرگانی ناوەندی ئالای شۆڕش
پیرۆز بێ یادی ٧١ ساڵەی
سەرکەوتنی شۆڕشی ئۆکتۆبەری سۆسیالیستی مەزن

لەسەرەوە لەلای چەپ دروشمێک بەوێنەی (چەک و داس) ی لەسەرنووسراوە: کرێکارانی جیهان یەکگرن.

لەلاپەڕەی پێشەوە مانشێتێک بەم شێوەیە نووسراوە: پیرۆز بێ یادی (٧١) ساڵەی سەرکەوتنی شۆڕشی ئۆکتۆبەری سۆسیالیستی مەزن.

لەژێری ژێرەوەش ئەم دروشمەنووسراوە:

مافی چارەنووس بۆگەلی کورد.

ئەم ڕۆژنامەیە بەقەوارەی (A4) یە وبە شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەئەوروپا دوبارە چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٤-ئالای بەرگری/راية التصدي

نشرة تصدر عن (راية الثورة) تنظيم الخارج، العدد (١) كانون الثاني (١٩٨٦) ئەم بڵاوکراوەیە بەزمانی کوردی وعارەبی بڵاوکراوەتەوە.

٥-ئارارات

ژمارە: (١) ساڵی (٢٠٠٠) بەزمانی کوردی بەهەردوو شێوەزاری کرمانجی ژوورو و نێوەڕاست لەسەربەرگی پێشەوەی نووسراوە: ئەی کورد بەزمانی خۆت قسە بکە. (١٢) لاپەڕەیە وقەوارەکەی (A4) یە و بەزمانی کوردی وسوێدی بابەتی تێدا بڵاوکراوەتەوە. بەبەرگێکی ڕەنگاو ڕەنگ لەشاری ئێسکلستوونای وڵاتی سوێد بڵاوکراوەتەوە.

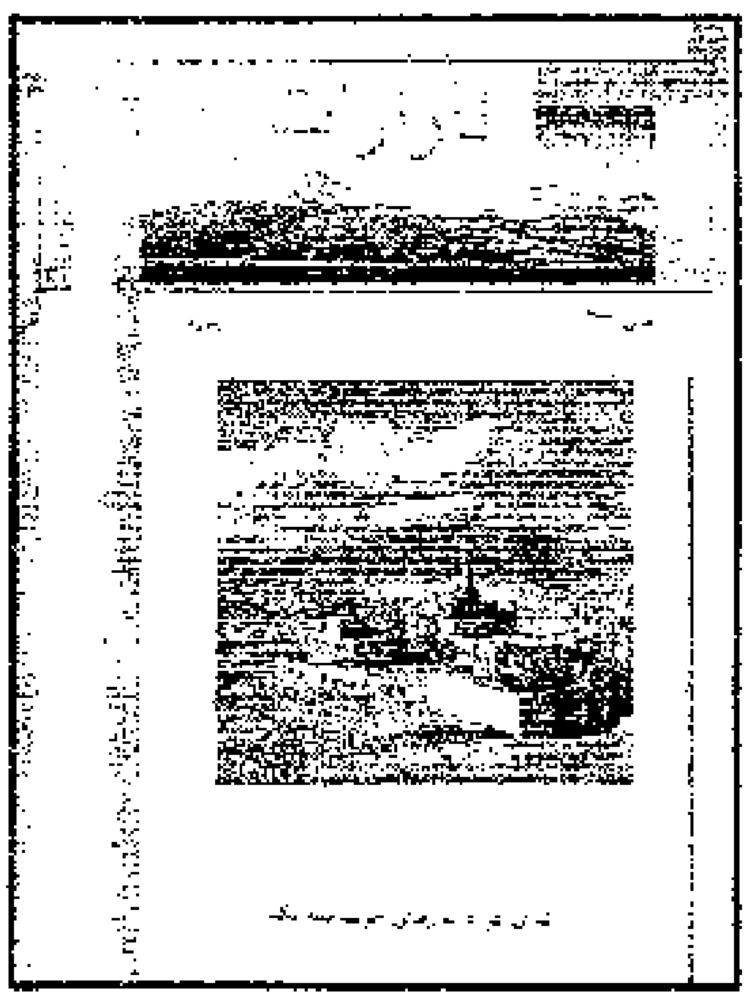

٦- ئازادیا وڵات

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەیە، ژمارە (٢٠٦) ی لەنێوان (٨-١٤) ی ڕێبەندانی ساڵی (٢٠٠٠)دا، بە (١٦) لاپەڕەی (A3) بەشێوەزاری کرمانجی ژوورو، لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٧-ئاخینا وڵات

ژمارە: (١) ساڵ (١٩٩٥) ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: هەرشت ژبۆ یەکێتی نەتەوەیی. بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بە (١٢) لاپەڕەوبەقەوارەی (A3) لەشاری مۆسکۆ لە ڕووسیا بڵاوکراوەتەوە.

٨-ئالەكۆك

گۆڤاری کۆمەڵەی نیشتمانی کورد (کەنەدا).
ژمارە: (١) ساڵی یەکەم، خاکە لێوەی (١٩٨٩)، قەوارەکەی (A4) یە.

٩-ئارمانج

ئارمانج ژماهیَ جارەکە دەرتیێت. ئەم دروشمەشی لەسەرنووسراوە: سەرخۆبوون دیموکراسی سۆسیالیزم. ژمارە: (٨٥) ئۆکتۆبەری (١٩٨٨) بە (١٢) لاپەڕەی (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو، لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٠- ئاوێنە

ئۆرگانی ڕێکخراوی هەڵەبجەی پارتی دیموکراتی کوردستانە لەسوێد، بڵاوکراوەیەکە بەزمانی کوردی وعارەبی وئینگلیزی لەساڵی (١٩٩٩)دا، لەسوێد بڵاوکراوەتەوە. قەوارەکەی (A4) یە و (٤٨) لاپەڕەیە. لەسەربەرگی پێشەوەی نووسراوە: ئاشتی ئازادی دیموکراتی.

١١-ئەرکی نوێ

بڵاوکراوەی یەکێتی نیشتمانی کوردستان-لە دەرەوەی وڵات، ساڵی یەکەم- ئۆکتۆبەر (١٩٨٨) بە قەوارەی (A4) ویە (٨) لاپەڕە لەسوێد دەردەچوو.

١٢-الاتحاد

جريدة شهرية تصدرها لجنة العلاقات الخارجية في الاتحاد الوطني الكردستاني. العدد: (٣) و (٤) شباط/اذار (١٩٨٣) بەزمانی عارەبییە وقەوارەکەی (A4) یە.

١٣-المنارالكردي/ نصف شهرية سياسية يصدرها الاتحاد الوطني الكردستاني- مكتب الخارج، العدد: (٥٢) الجمعة (٣١)

تموز (١٩٩٨) (٨) لاپەڕەی (A3) یەو بەزمانی عارەبی لە شاری لەندەن لەبەریتانیا دەردەچوو.

١٤-ایلام

ثقافية، اجتماعية، مستقلة تصدر عن جمعية الاكراد الفيلية في السويد-غوتنبرغ-سعر النسخة (١٠) كرون.

العدد: الثاني والثالث، السنة الثانية، تشرين ثاني/اكتوبر (١٩٩٤) (٢٠) لاپەڕەی (A4) یە وبە زمانی عارەبی وسویدی بلاوکراوەتەوە.

١٥-التضامن التقدمي

صوت الفصائل التقدمية في حركة التحرر الوطني الكردية. العدد الاول، اوائل ايلول (١٩٧٩) بەقەوارەی (A4) بەزمانی عارەبی دەرچووە.

لەسەری سەرەوە نووسراوە: ياعمال العالم و يا ايتها الشعوب المضطهدة اتحدوا...

١٦- المؤتمر

النضال من اجل وطن مستقل (صوت المؤتمر الوطني الكردستاني).
العدد: ١٣-كانوني الثاني ٢٠٠٠م = ٢٦١٢كردي، بەقەوارەی (A4) وبەزمانی عارەبی لە شاری لەندەن لەبەریتانیا دەرچووە.

١٦-بارزان

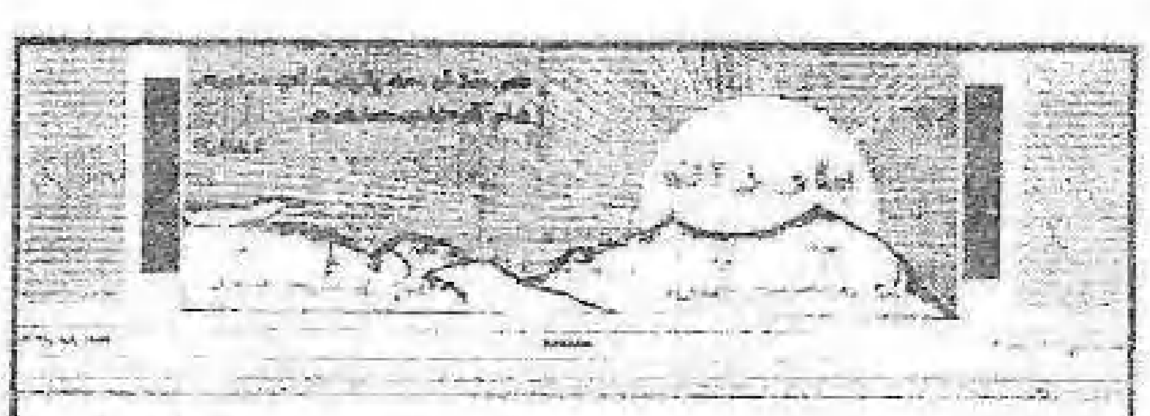

ڕۆژنامەیەکی گشتی یە لەئەمەریکا دەردەچێ. لەجۆزەردان-تەمووزی (١٩٩٢)دا، ژمارە: (١٢) بە (٨) لاپەڕەی (A3) یە وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لە ئەمریکا ناوە ناوە بلاودەکرێتەوە.

١٧-باسكار

گـۆڤـارێكی وەرزیی باس و لێكۆڵینەوەیە. ژمـارە: (٢) زسـتـانی (١٩٩٩) بە (٨٦) لاپەڕە ویە قـەوارەی (A4) بەزمـانـی كـوردی شـێـوەزاری كـرمـانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتـانیـا دەرچووە.

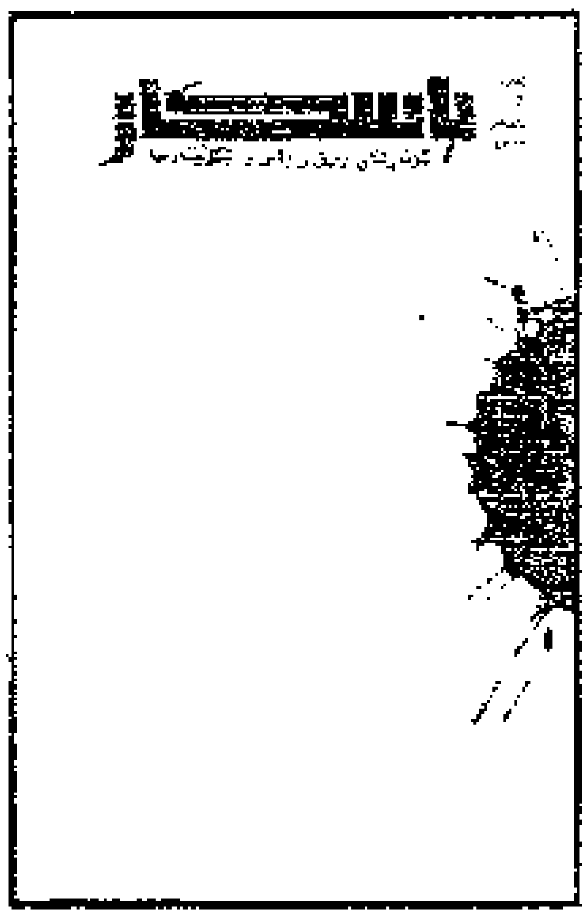

١٨-بانگی كوردستان (ندای كردستان)

اذار-العـدد: السـابع، السنة الخـامسـة (١٩٨٦) مجلة فصلية تصدرها جمعيـة الطلبـة الاكراد في اوربا فرع هنغاريا.

١٩-بەرهەم

گۆڤارا لێكۆلینێن جڤـاكی و چاندی/شوبات ١٩٨٩/ژمارە: (٤) بە (٥٨) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی ژوورو بەئەلفـبـای لاتینی وبەزمـانی توركی لەشـاری ستۆكهۆلم لەسوێد بلاوكراوەتەوە.

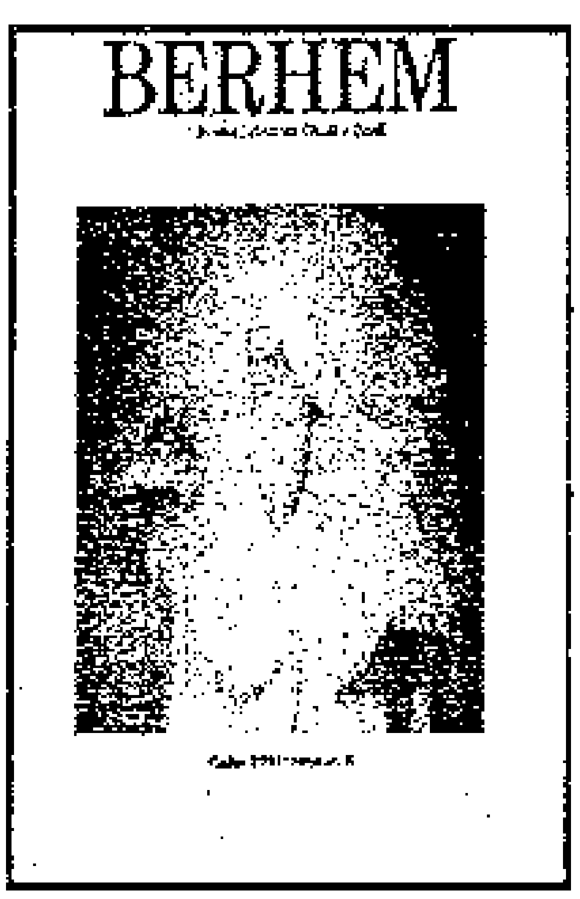

٢٠-بەربانگ

گۆڤاری فیدراسیۆنی كۆمەڵە كوردستانییەكانە لەسوێد. ژمارە: (٨٢-٨٣) ساڵ (١١) و (٧٢) لاپەڕەیەو (٤١) لاپەڕەی بە شێوەزاری كرمانجی ژوورو بە ئەلفـبـای لاتینی وپاشـمـاوەكـەی بە شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاستە، بەقەوارەی (A4) لەشاری ستۆكهۆلم لەسوێد بلاوكراوەتەوە.

٢١- بیرنەبوون

گۆڤارا هونەری، چاندی وسیاسی كوردێن ئەنادۆلیا ناڤین. زڤستان (١٩٩٧) ژمـارە: (١) (٧٥) لاپەڕەی (A5) یە وبەزمـانی توركی وكـوردی شـێـوەزاری كـرمـانجی ژوورو بەئەلفـبـای لاتینی لەئەلمانیـا بلاوكراوەتەوە.

٢٢-بینین

ژمــــــــاره: (١) بـەهـاری (١٩٩٩) بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمـانجی نێـوەڕاست وبە زمـانی ئینگلیـزی لەئەمریکا دەرچووە.

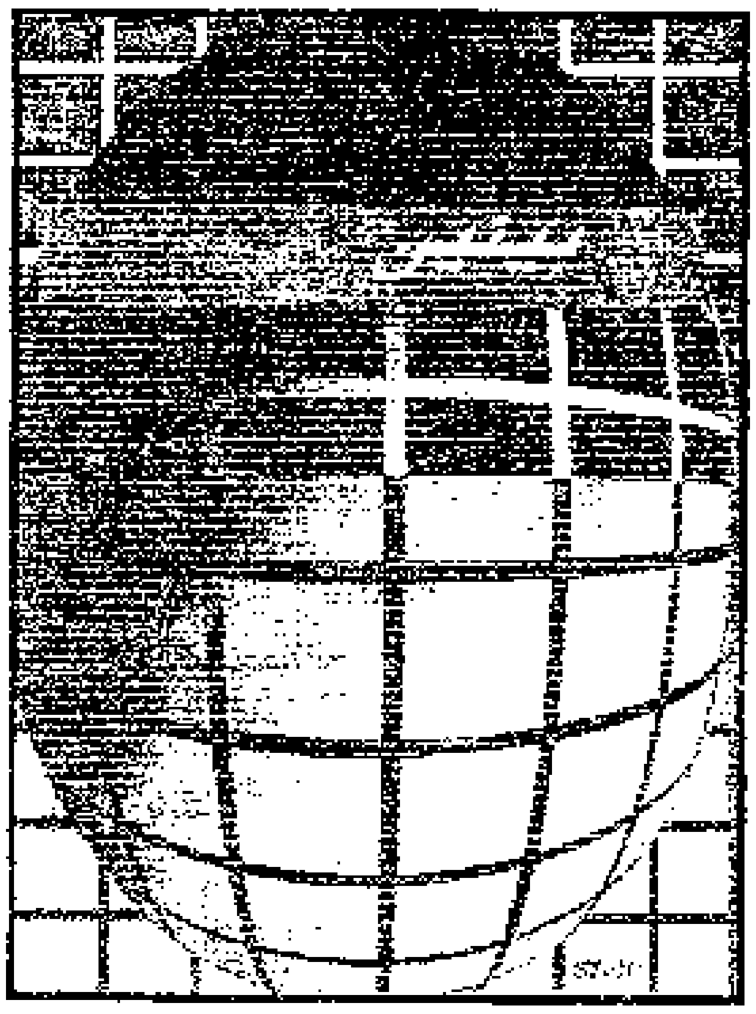

٢٣-بێوار

بڵاوکـراوەیەکی مـانگانەی ڕۆشنبـیـری وکۆمەڵایەتی گشتی یە، ژمارە: (١٨) ساڵی دووەم JAN1998 و بە (٨) لاپەڕەی قــەوارە (A4) بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی نێـوەڕاست لە ڕۆتردام لەهۆڵەندا بڵاوکراوەتەوە.

٢٤-برایەتی/چاپی دەرەوە

Birayeti

برایەتی

چاپی دەرەوە

پایتەختی هەرێم ببێتە شارێکی داماڵراو لە چەک

نرخ یەک پاوەند ژمـارە (صفر) (١٢) ی نیسانی (١٩٩٥) بـــــە (١٢) لاپـــــەڕەی (A3) یـــــە. بەزمانی کوردی شێـوەزاری کـــرمـــانجی نێـــوەڕاست بڵاوکراوەتەوە.

خـاوەنی ئیـمـتـیـاز: جەوهەر نامیق سالم، سەرنووسەر: فەرهاد عونی.

ڕۆژنامـەیـەکی سیـاسی یە لەلایەن پارتی دیموکـراتی کـوردسـتـانی-یەکگرتوو مـەکـتـەبی ڕاگـەیـاندنی دەرەوە دەرئەچێت، شـوێنی دەرچوون: لەندەن-بەریتانیا.

٢٥-بولتن خبری کردستان

شمارە: ٢١٢

حـزب دمکرات کــردســتــان ایران-نمایدگی خـــارج ازکــشـــور (١١/٦/٦٧-٢/٩/٨٨).

بەزمانی فارسی وبەقەوارەی (A4) لەئەورووپا بڵاوکراوەتەوە.

٢٦-پاشکۆی AKSA

دەنگی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لەدەرەوەی وولات. ژمارە: (١) ساڵ (؟).

خستنه سەر نێت:- چالاک
chalakmuhamad@gmail.com

٢٧- پەیڤ

گۆڤارێکی ڕووناکبیریی گشتییە، ژمارە: (٤) ساڵی یەکەم نیسان ١٩٨٧ (١٥٠) لاپەڕەیەوبەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەلایەن مەڵبەندی ڕۆشنبیریی کورد لەلەندەن لەبەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

٢٨-پەیام

Peyam
پەیام

بنکەی ڕاگەیاندن و بڵاوکردنەوەی ڕەسەن، ژمارە: (٥ڕێبەندان-شوباتی (١٩٩٨) بەقەوارەی (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لە بەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

٢٩-پەیامی کوردایەتی

کوردستان تەنها موڵکی کوردە.

ژمارە: (١) ئەپریلی (١٩٩٤) بنکەی پەخش وبڵاوکردنەوەی نەتەوەیی-پاسۆک-لەدەرەوە.

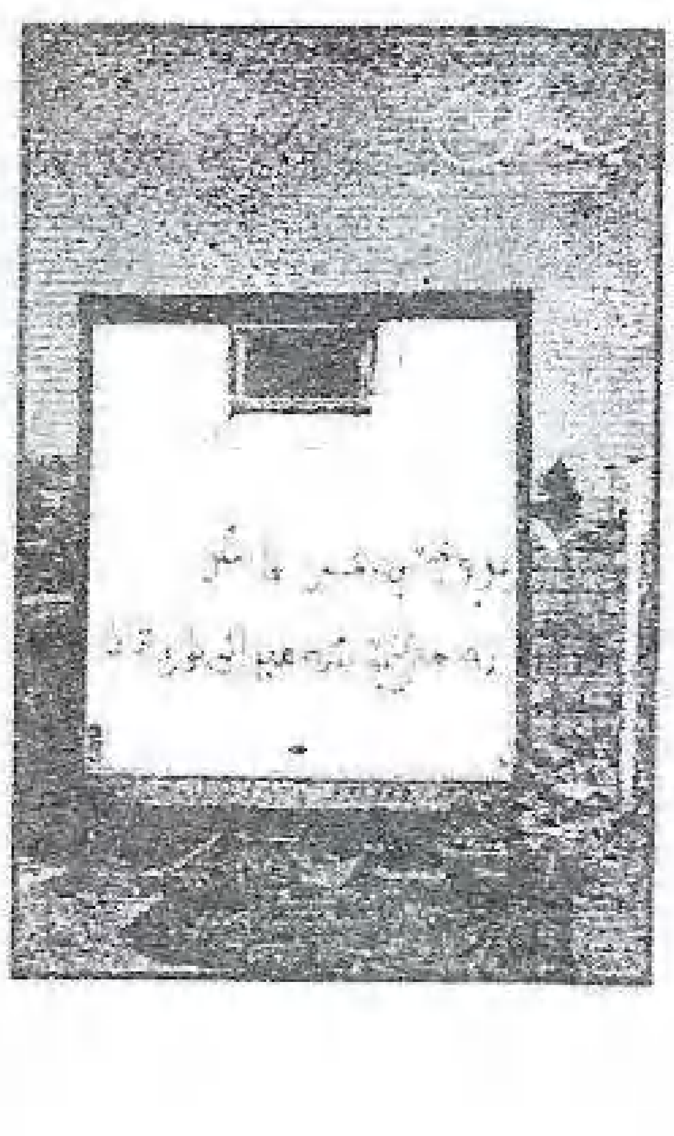

٣٠-پەڕەنگ

ژمارە: (٦) ساڵی (١٩٩١) بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست دەرچووە. ئەم دروشمەش لەسەر بەرگی پێشەوەی نووسراوە: بڕوخێ بەعسی فاشی، ئەمری بۆ شەهیدانی کوردستان.

٣١-پەلین (Pelîn)

گۆڤارا ئەدەبی، ژمارە: (٢) بەهاری (١٩٩٩) بە (١٢٦) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروبەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبۆڵ لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٣٢-پڕشنگ

گۆڤارێکی ڕۆشنبیریی گشتییە.

پاشکۆی گۆڤاری (دەنگی خوێندکارانی کوردستان) ی ئۆرگانی ناوەندی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لەدەرەوەی وولات (ئەکسا) بەیارمەتی لقی بەرلینی ڕۆژئاوا دەردەچێت. ژمارە: (١) مارت (١٩٨٥) AKSA.

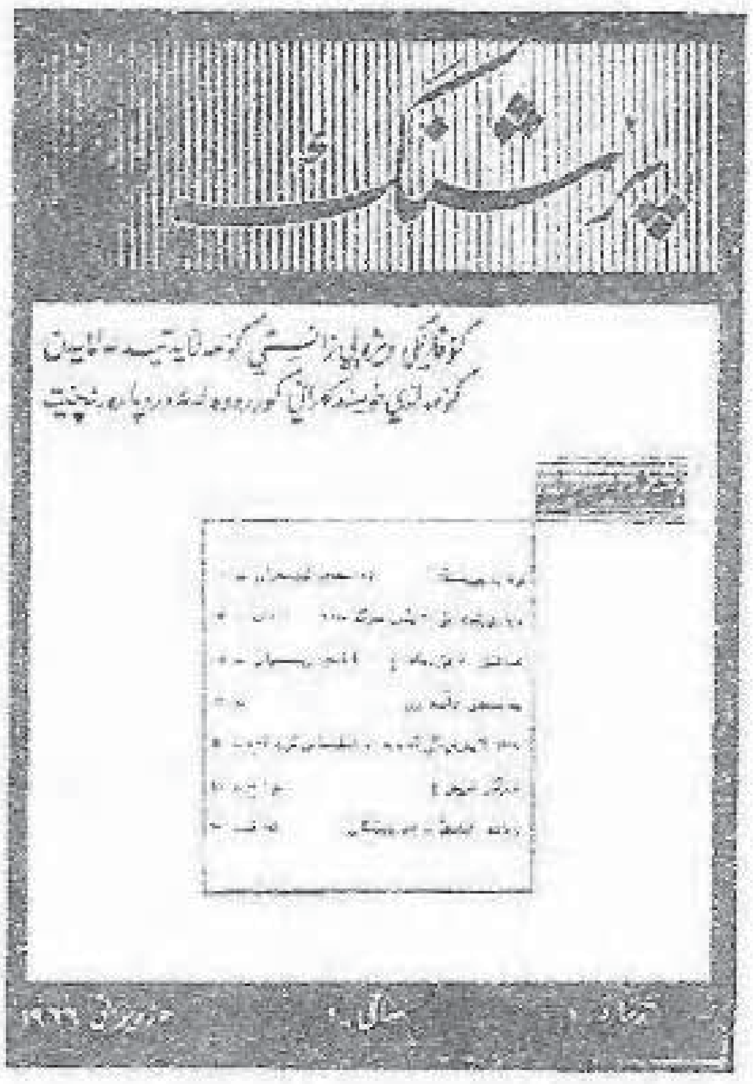

٣٣-پڕشنگ

گۆڤارێکی وێژەیی زانستی کۆمەڵایەتیە لەلایەن کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردەوە لە ئەوروپا دەرئەچێت. ژمارە: (١) حوزەیرانی: (١٩٦٦).

٣٤-پێشەڕۆژە ئازاد ÖZGUR GELECEK

گۆڤارێکی سیاسی کولتووری گشتییە، بە (٤٤) لاپەڕەیە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی تورکی لە مانگی ئۆکتۆبەری ساڵی (١٩٨٩)دا لەشاری ئەنقەرە لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٣٥-پێشەنگ

گۆڤارێکی ڕامیاری وڕۆشنبیرییە ڕاگەیاندنی ناوەندیی پارتی دیموکراتی گەلی کوردستان دەری دەکات. ژمارە: (٥) ساڵی دووەم- نیسانی (١٩٨٤) هەندێک لەژمارەکانی لەدیمشق لەسووریا و چەند ژمارەیەکیش لەسوێد بڵاوکرانەوە.

٣٦-پێشڕەو

وەشانە کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپایە (KSSE) لقی سوێد.

ژماره: (٨) ساڵ: (٣) پووشپەڕی (٢٥٨٩) کوردی وبە (٤٤) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست چاپ وبلاوکراوەتەوە.

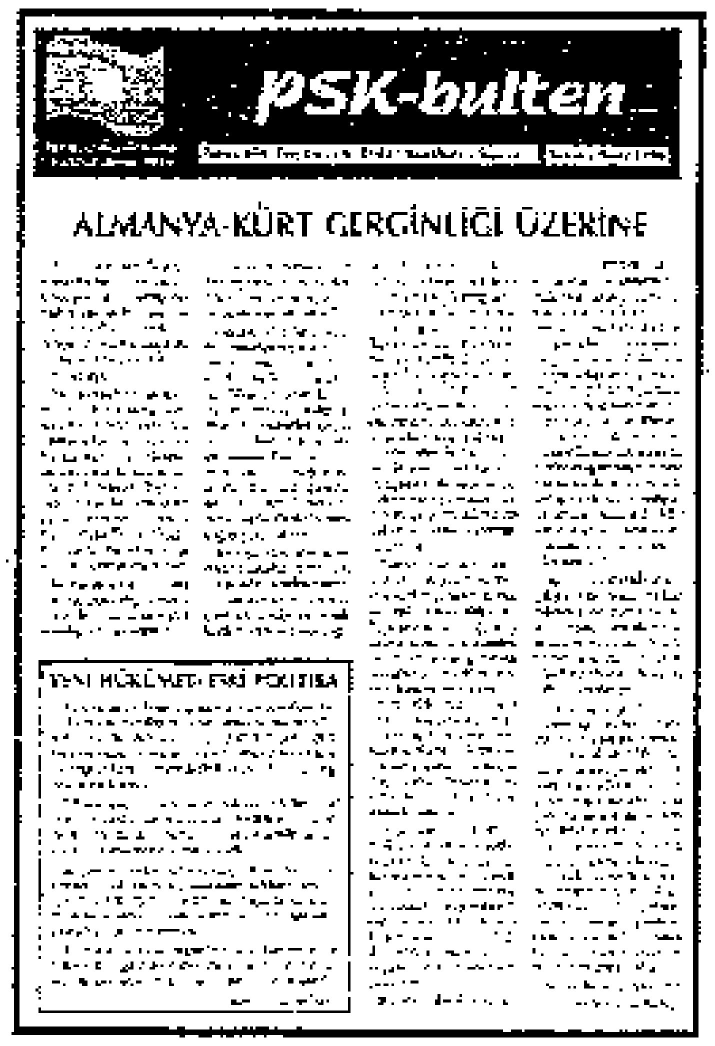
PSK-bulten
ALMANYA-KÜRT GERGİNLİĞİ ÜZERİNE

٣٧-پسک-بولتن PSK-BULTEN

بلاوکراوەیەکە لەلایەن پارتی سۆسیالیستی کوردستانی تورکیا لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

ژماره: (١) لەمانگی ئەیلوول (١٩٩٥)دا، بە (١٦) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی تورکی چاپ و بلاوکراوەتەوە.

٣٨-تریسکە

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەورووپا لقی سوێد (KSSE) یە، ژماره: (١) ساڵی (١٩٨٣) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لە شاری ستۆکهۆڵم بلاوکراوەتەوە.

٣٩-تەڤگر TEVGER

Helebçe di dilê miletê de çe nayê jibîrkirin
NEWROZ

ئۆرگانا مەرکەزییا تەڤگرا ڕزگاریا کوردستان. ژماره: (٤)، ساڵ: (١) مانگی کانوونی دووەمی ساڵی (١٩٨٩) بەزمانی کوردی وشێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بەقەوارەی (A3) بلاوکراوەتەوە.

٤٠-جوودی Cudî

پارتیا ئیسلامیاکوردستانی (الحزب الاسلامي الكردستاني) ساڵ (١٩٩٩) مانگ (ئاب) ژماره: (١٧) یە، لەئەلمانیا دەرچووە.

٤١-جیهاد

دەنگی بزوتنەوەی ئیسلامی عێراق (ئیسلامی ڕامیاری).

ژماره: (٥٢) شەممە/٢٣/ڕەمەزان/١٤٠٤.ک،

٢/پوشــپــەڕ/٢٥٩٦ كــوردی،
٢٣/حوزەیران/١٩٨٤ز.
بەقــەوارەیەكی گــەورەوبەزمــانی كــوردی وبەشــێوەزاری كــرمــانجی نێــوەڕاست لەشــاری تاران لەئێــران بڵاوكراوەتەوە.

٤٢-چرا ÇiRA

گۆڤارا كۆمەلایا نڤیسكارێن كورد لە سوێدێ. سالْ: (١) ژمارە: (١) ئادار (١٩٩٥) (١١٨) لاپەڕەی (A3) یە، بەزمــانی كــوردی شێوەزاری كرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆكهۆڵم لەسوێد بڵاوكراوەتەوە.

٤٣-چرا CHIRA

THE FIRST WEEKLY KURDISH
NEWS PAPER IN AUSTRALIA

یەكــەمین ڕۆژنامــەی هەفــتــانەی كــوردییــە، ڕۆژانی هەینی لەئوسترالیا بڵاودەبێتەوە. ژمارە: (١٨) ی هەینی (٣١) تەمــــــووز (١٩٩٨) وچوار لاپەڕەی گــەورەیە وتەنیــا ســتــوونێكی بەشێوەزاری كــرمــانجی ژوورو بەئەلفبــای لاتینی تێدایە وپاشمــاوەكەشی بەشێوەزاری كــرمانجی نێوەڕاست چاپ وبڵاوكراوەتەوە.

٤٤- چراخان

ژمارە: (٢٤-٢٥) ساڵی (٣) ئەیلول-ت ١ (١٩٩٩) نرخی (٥) كرۆنی سوێدییە، (٨) لاپەڕەی (A4) یە وتەنیا یەك لاپەڕەی بەزمانی سوێدییە وپاشماوەكەی بەزمانی كوردی شێوەزاری كرمانجی نێوەڕاستە. شوێنی دەرچوون: شاری لوند لەسوێد.

٤٥-چوارچرا

گۆڤارێكی كولتووری گشتییە. ژمارە: (٣) ساڵ (١) گەلاوێژی (١٩٨٦) (٥٢) لاپەڕەی قەبارە (A5)ە، وبەزمانی كوردی شێوەزاری

کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست، لەلایەن پرۆژەی کوردی گەڕەکی-سپۆنگە-لە شاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٤٦-چرۆ

گۆڤاری کۆمەڵەی ڕۆشنبیری کوردییە لەنینس هامن، ژمارە: (١٠) لەمارسی (١٩٩٤)دا بە (٣٥) لاپەڕە وبەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٤٧-چریکەی کوردستان

گۆڤارێکی ڕۆشنبیریی گشتییە. ژمارە (١) تموز-ئابی (١٩٧٩) بەقەوارەی (A5) لەشاری لەندەن لەبەریتانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٤٨-چیا ÇIYA

ژمارە: (٥) ساڵ (٣) ڕێبەندان-شوبات (١٩٦٨) بەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور وبەئەلفبای لاتینی لەئەلمانیا بڵاوکراوەتەوە.

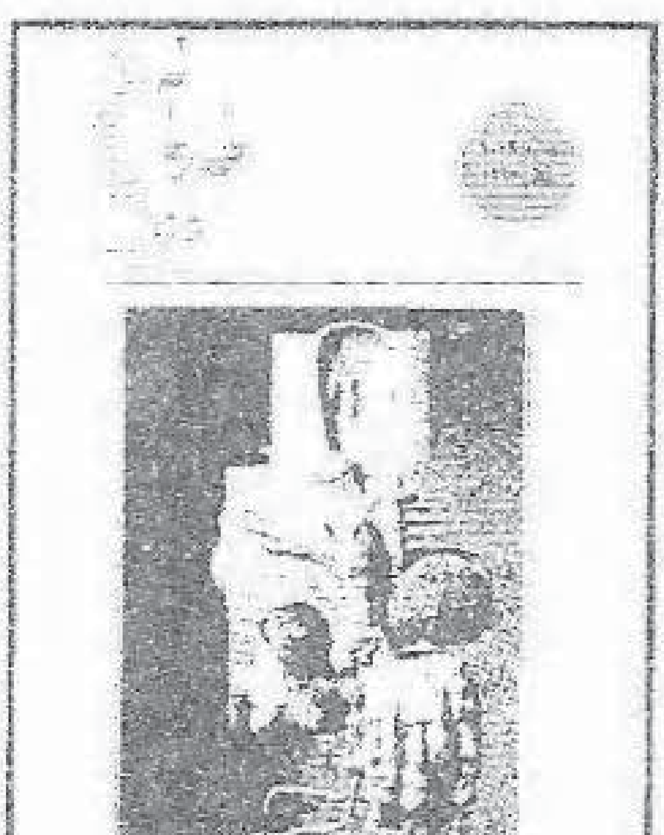

٤٩-خەرمانە

گۆڤارێکی وەرزیی ئەدەبیی ڕۆشنبیرییە. ژمارە (٥-٦) لەهاوینی ساڵی (١٩٩٢)دا، بە (٧٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری کاترینناهۆلم لەسوێد چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٥٠-خەبات/النظال

طبعة الخارج، السعر پاوند واحد. العدد: (٣) اب (١٩٩٥) بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A3)

وبەزمانی عارەبی لەشاری لەندەن لەبەریتانیا چاپ وبلاوکراوەتەوە.

٥١-خوێندكاری كورد

ژمارە: (٩) ساڵی (١٩٨٦) گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا. لە دوالاپەڕەی بەم شێوەییە نووسراوە:

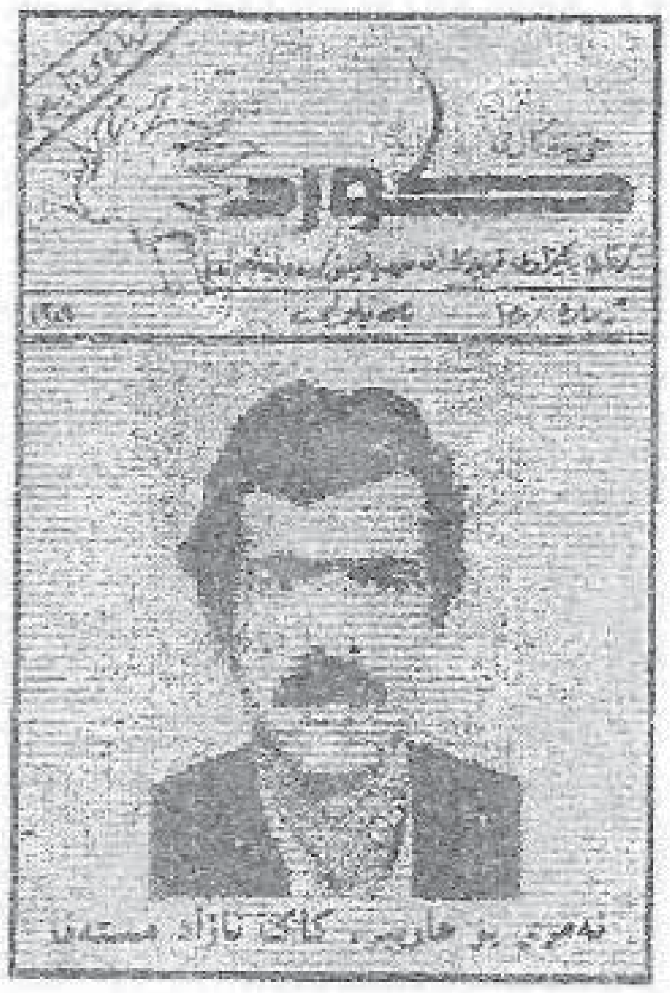

خوێندکاری کورد، گۆڤارێکی خوێندکارانەی ڕۆشنبیرییە، لقی یوگۆسلاڤیا-دەرئەهێنرێت.

٥٢-خوێندكاری كورد

گـۆڤـاری ڕێکخـراوی خـوێندکـارانی سۆسیالیستی کوردە لە ئەوروپا. ژمارە: (١١) شوباتی (١٩٨٨) (٣٦) لاپەڕەی قەوارە (A5) ە، بەزمـانـی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی نێـوەڕاست لەشـاری سـتـۆکـهـۆڵم لەسـوێد بلاودەکرایەوە.

٥٣-خۆر

گۆڤارێکی ڕۆشنبیری گشتیی وەرزییە، کـۆمـەڵەی کـولـتـوور و ئەرشـیـفی کـوردی لەسـتـۆکـهـۆڵم دەریدەکـات. (٣٨) لاپەڕەی (A4) یە، بەشی زۆری لاپەڕەکـانی بەزمـانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاستە وتەنیا (٣) لاپەڕەی بەزمـانی سـوێدییـە. ژمـارە: ١/١٩٩٨ز ٢٦٩٨کـوردی. هەرتەنیـا یەک ژمارەی لێدەرچووە.

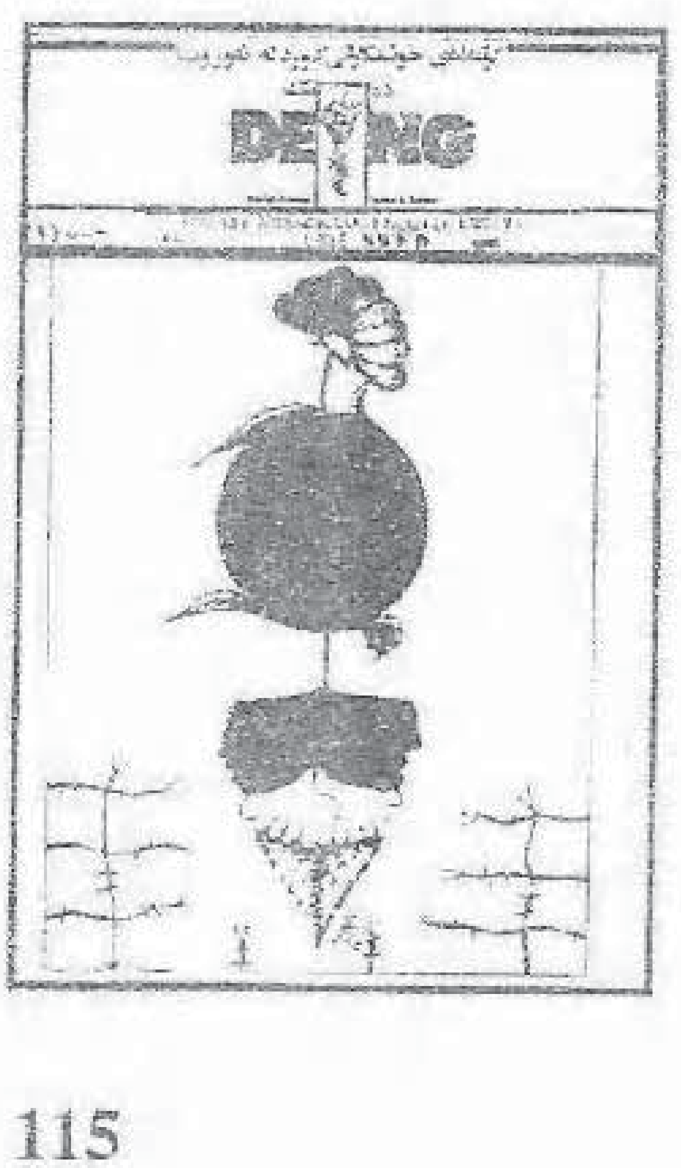

٥٤-دەنگ

لەلایەن کـۆمـەڵەی خـوێندکـارانی کـورد لەئەوروپا لقی سوێد، ژمارە: (١) ی لەساڵی (١٩٨٦)دا بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بلاوکراوەتەوە.

٥٥-دەنگ DENG

گۆڤارێکی سیاسی وکولتووری گشتییە،

سالْ: (٩) ژمارە: (٤٥) شوباتی (١٩٩٨) (٤٨) لاپەڕەی (A4) یە، بەزمانی تورکییە وچەند لاپەڕەیەکی کەمیش بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبۆل لەتورکیا بلاوکراوەتەوە.

٥٦- دەنگ DENG

هەمان ئەوگۆڤارەیە کەلەئەستەنبۆل لەتورکیا بلاوکراوەتەوە، لەئەوروپا بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) تەنیا بەزمانی تورکی دوبارە لەسوید بەشە سیاسیەکەی بلاوکراوەتەوە.

٥٧-دەنگی مەڵبەند

گۆڤارێکی وەرزی ڕۆشنبیری گشتییە. ئۆرگانی مەڵبەندی کۆلتووری کوردییە لە ئەمریکا. ژمارە (١) ئایاری (١٩٩٦) ژمارە (٣-٤) جولای (١٩٩٧) پوشپەڕی (٢٦٩٧) کوردی.

٥٨-دەنگی کورد

دەنگی کورد لەلایەن کۆچەرەوە دەردەچێ، بەرکاروئامادەکردنی نووسین/روبین یاکوب/کورمانج هەقی. (٢٣) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و (٩) لاپەرەش بە شێوەزاری کرمانجی ژوورو (٦) لاپەڕەکەی دیکەش بەزمانی فیلاندییە. شوێنی دەرچوون: شاری هێلسینکی-فیلاند.

٥٩-دەنگی کوردستان

بلاوکراوەی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا-لقی چیکۆسلۆڤاکیا. ژمارە (٢) سالی (١٩٨٢).

دەنگی میدیا

٦٠-دەنگی گەل-صوت الشعب-

گۆڤارێکی رامیاری ورۆشنبیرییە لقی ئەمریکای ژوروی پارتی دیموکراتی گەلی کوردستان دەری دەکات. ژمارە (٣) سالی (٢) ئاب١٩٨٣ز -٢٦٨٣ک. قەوارەکەی (A4) یە.

٦١-دەنگی میدیا

بلاوکراوەیەکی تایبەتە بەئیش وکاری

یانەی کـــوردی لەهۆڵەندە"مـــیـــدیا". ژمـــارە: (٨) ئابی (٢٠٠٠) بەقەوارەی (A4) بڵاوکراوەتەوە.

٦٢-دەنگی کورد (گۆلۆس کوردا)

ڕۆژنامـەیەکی سـیـاسی وکولتـووری گشـتی بوو، لەلایەن سـەنتـەری کولتووری کوردی لە مۆسکۆ دەردەچوو، ژمارە: (١-٢) (٢٢-٢٣) لە مـانگی کـانوونی دووەم وشـوباتی سـاڵی (١٩٩٣) بە (٨) لاپەڕەی قـەوارە (A3) بە زمـانی ڕووسی لە شـاری مـۆسکۆ لەڕووسـیـا بڵاودەکرایەوە.

٦٣- دەنگێ کۆمکار (dengê komkar)

گۆڤـارا فـیـدراسـیـۆنا کۆمـەلێن کـارکـەرێن کـوردسـتـان لەئەلمانیـای فـیـدرال. سـاڵ: (١١) ژمـارە: (١٢٧) وەخت: (٩-١١-١٩٩٠) (٣١) لاپەڕەیە، (٤) لاپەڕەی بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی ژوورو وپاشـماوەکـەشی هەمووی بەزمانی تورکـییە وبەقەوارەی (A4) لەئەلمانیا چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٦٤-دەنگێ ئێزیدیان (Êzîdiyan)

ژمـارە: (٦-٧) سـاڵ: (١٩٩٧) بەقـەوارەی (A4) لەئەلمانیـا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٦٥-دەنگوباسی ئەنستیتو

ئاگاداری دەربارەی ژیان وچالاکی ئەنستیتوی کورد لەپاریس. ژمارە (٥) ئۆکـتـۆبەری (١٩٨٩) (٦) لاپەڕەی (A3) یە، بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی نیـوەڕاست چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٦٦-دەنگی خوێندکارانی کوردستان

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستان لەدەرەوەی وڵات (ئەکسـا). ژمـارە: (١) سـاڵ: (١٩٨٦) ژمارەی تایبەت بەکۆنگرەی (٢٦) ئەلمانیـا ڕۆژئاوا-مـاربورگ. (١١-١٣/٨/١٩٨٦).

٦٧-دەروازە

گۆڤارێکی ڕۆشنبیریی تایبەتە بەدەقی وەرگێڕدراو. ژمارە: (٢) ساڵ: (١٩٩٤). شوێنی دەرچوون: شاری کۆپنهاگن، دانیمارک.

٦٨-دڕک

ژمـــارە: (٦) ســـــاڵ (؟) بەقـــەوارەی (A5) لەئەلمانیـــا چاپ وبلاوکراوەتەوە.

٦٩-دووگر (DUGIR)

ژمـــارە: (١) ســـــاڵ: (١٩٩٥) (٤٧)

لاپەڕەیە بەقـەوارەی (A4) بەزمـانی کـوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور وبەئەلفبای لاتینی لەستۆکهۆلم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٧٠-دۆستانی (درووژبا)

ژمـارە: (٦) مـارت (١٩٩٩) بەقـەوارەی (A4) بەزمـــانی ڕووسی لەڕووســــیا بلاوکراوەتەوە.

٧١-دۆستایەتی

گۆڤارێکی ڕۆشنبیریە، کۆمەڵەی کوردی شاری SALA دەریدەکات. ساڵی سێهەم، بەقەوارەی (A4) یەوبە (١٧) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و (٣) لاپەڕەش بەزمانی سوێدییە، شوێنی دەرچوون: شاری سالا SALA لەسوێد.

٧٢-دراسات کردیة

مجلة سنوية تصدر في خمس لغات عن المعهد الكردي-باريس. العدد: (٣-٧) السنة الثامنة (١٩٩٢).

(٩٨) لاپەڕەی قـەوارە (A5) ە، لەشـاری پاریس لەفەرەنسا چاپ وبلاوکراوەتەوە.

٧٣-دلانپار

دەنگی کۆمیتـەی ئاشتی و پشـتگیری

نیشتمانی کوردستان.

خولی شەشەم/ژمارە: (١) سالی (١٩٩٦) (٤٤) لاپەڕەی بەقەوارە (A4) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری هێلسینکی لەفیلاند، چاپ وبلاوەکرایەوە.

٧٤-دیانە

گۆڤاری لاوان، ژمارە: (٦) سال: (١٩٩٣) شوێنی دەرچوون: شاری ڤێستەرۆس لەسوێد.

٧٥-راستی (RASTÎ)

گۆڤارا سیاسی و شرۆڤەیی، ژمارە: (٣) پاییزی (١٩٩٨) (٤٦) لاپەڕەی (A4) یە بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆلم بلاوکراوەتەوە.

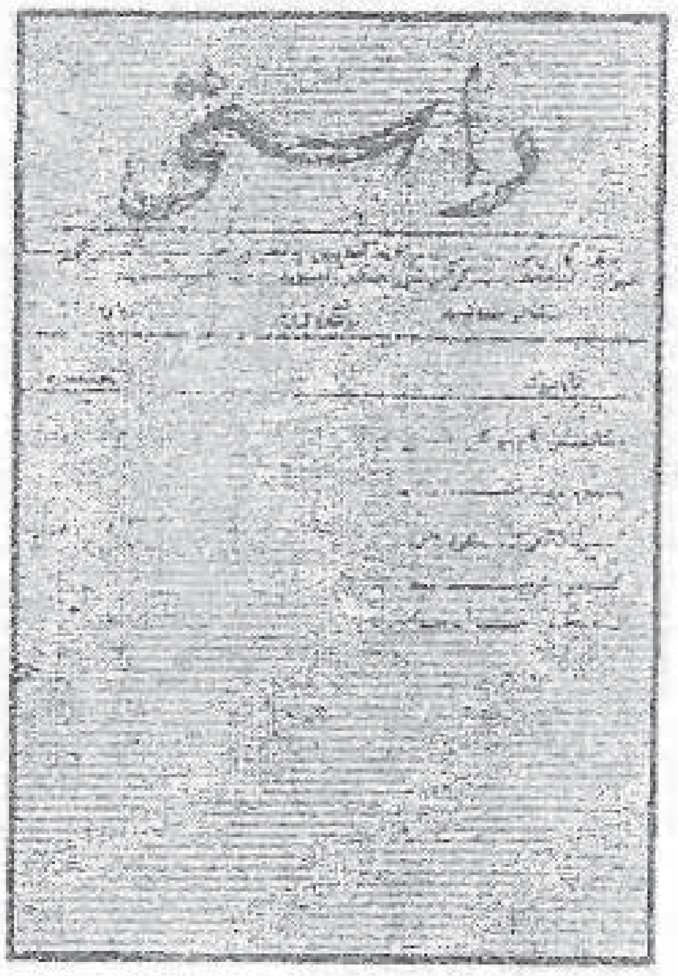

٧٦-راستی

گۆڤارێکی سیاسی دەوری یە لەلایەن رێکخراوی حزبی سوسیالیستی کوردستان-عیراق، ئیتجاهی دیموکراتی شۆڕشگێر لەسوێد دەردەچێ، سالی یەکەم، مانگی (١) ژمارە: (١).

٧٧-رابوون

گۆڤارێکی کولتووریی گشتییە، ژمارە: (١٢) سال: (١٩٩٤) (١٢١) لاپەڕەی قەوارە (A5) ە، بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٧٨-راپەرین

نشرة تصدرها جمعية الطلبة الاكراد في الاتحاد السوفيتي، کۆمەلەی خوێندکارانی کورد لە ئەورووپا-یەکێتی سۆڤیەت. ژمارە: (٢) سال: (؟).

٧٩-راية الحرية (ئالای ئازادی)

العـدد: (٨) تموز (١٩٨٨) السنة الثـانيـة، جـريدة دورية حـزب كـادحي كردستـان-العراق في خـارج. بەقەوارەی (A3) بەزمانی عارەبی چاپ وبلاوکراوەتەوە.

ZAZAİSTAN

ZAZAİSTAN BOŞALIYOR!

٨٠-زازایستان (ZAZAISTAN)

بلاڤۆکێکی زازایەکانە لەسوێد، ژمارە: (٢) بەقەوارەی (A5) لەنیسـانی (١٩٩١) بەزمانی تورکی لەشاری ستۆکهۆلم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٨١-ڕەوشەن

گـۆڤـارا یەکـێـتی ڕەوشنبـیـرێن ولاتـپـارێزێن کـوردسـتـان، ژمـارە: (٣) زڤـسـتـان (١٩٨٩) بە (٥٨) لاپەڕەی قـــەوارە (A4) یە، بەزمـــانـی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی ژوورو بەئەلفـبـای لاتینی لەشاری بۆن لەئەلمانیا بلاوکراوەتەوە.

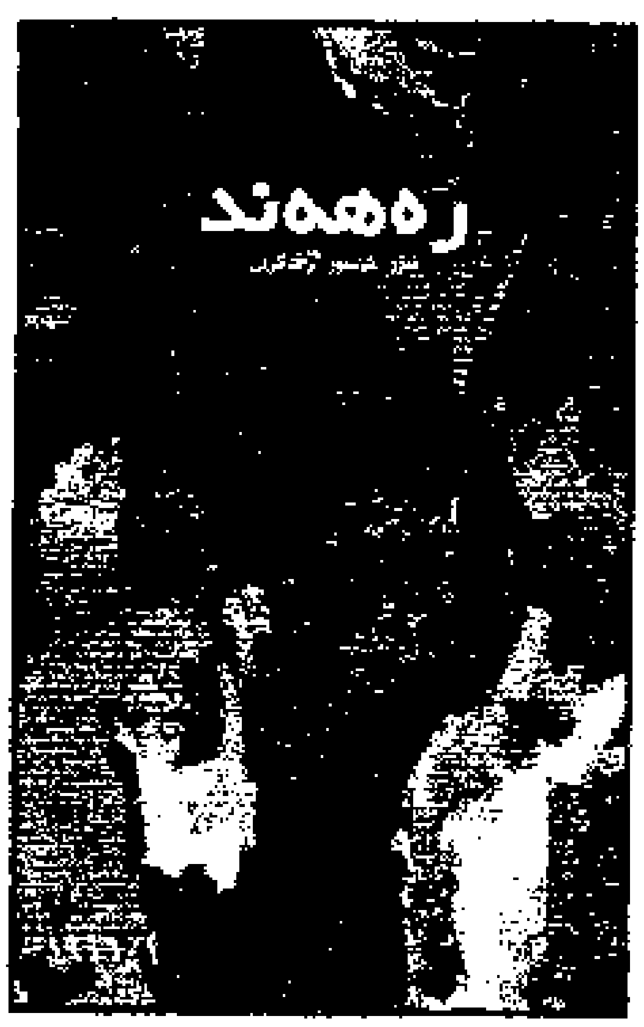

٨٢-ڕەهەند

نێـــوەندی ڕەهەند بۆ لێکۆلینەوەی کـــوردی بلاویدەکاتەوە. تیۆر کولتـوور ڕاڤـەکردن، ژمـارە: (٣-٤) ســـالْ: (١٩٩٧) بە (٢٥١) لاپەڕەی (A4) یە، بەزمـانـی کـوردی شێوەزاری کـرمـانجی نێوەڕاست لەستۆکهۆلم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٨٣-ڕوانگەی ئازاد

ڕێکخراوی خوێندکارانی سۆشیالیستی کورد لە ئەوروپا-چاپی دووەم - بلاوکــــراوەتەوە. ژمـــارە: (٤) جـــۆزەردانی (١٩٨١). لەدوا لاپەڕەش ئەم دروشـــمـــە نووســـراوە: چریکەی ئازادیخوازانی کوردە.

٨٤-ڕێگای ئاشتی و سوسیالیزم

ژمـارە: (١) ڕەزبەر-خەزدل وەری (١٩٨٥) بەقەواردی (A5) بلاوکراوەتەوە.

٨٥-ڕیـــا ئازادی (RIYA AZADÎ) کـــارکـــەرێن هەمـــوو ولاتێن بندەست یەکبن. ژمارە: (٢٣-٣٣) شوبات وئاداری ساڵی (١٩٨٥) بە (١٦) لاپەڕە وبەقـەوارە (A4 ی) یە وبەزمـانـی تورکـیـیـە. ئۆرگـانی کـۆمـیـتـەی مـەرکـەزی پارتی سۆسیالیستی کوردستان-تورکیایە.

RJA TƏZƏ

№ 1

٨٦-ڕیاتازە

ژمـــــــارە: (١) لـە ٢٥-٣-١٩٣٠دا لـەشـــاری یەریڤـــان لە ئەرمـــەنســـتـــان بە (٤) لاپەڕە بەشـێـوەزاری کـرمـانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی بلاوکراوەتەوە.

٨٧-ڕووناکبیری

گۆڤارێکی کولتووریی گشتییە. ژمارە: (١) مارتی (١٩٩٢) لەشاری ستۆکهۆڵم بە (١٣٣) لاپەڕە وبەقـــەوارەی (A4) بەزمـــانی کـــوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بلاوکراوەتەوە. لە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵی هونەری کوردی لەسوێد.

٨٨-ڕۆژانوو

گـــۆڤــارا هونەری چاندی وئەدەبی. ژمـــارە (١٠٠) ســاڵ: (٢٠) لەمسانگی چلێ پێشین-دیسێمبەری ساڵی (١٩٩٨) بە (٥٩) لاپەڕەوقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورویەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

٨٩-ڕۆژا تازە

ساڵ: (١) ژمارە: (٩) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە گەورە لە (٣) ی ئەیلولی ساڵی (١٩٩٩) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفـبـای لاتینی وزمـانی تورکی لەشـاری ئەسـتـەنبـۆڵ لەتورکـیـا بلاوکراوەتەوە.

٩٠-ڕۆژا تازه

ساڵ: (١) ژمارەی تایبەت (١) لەمانگی کانوونی دووەمی ساڵی (٢٠٠٠)دا، بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی تورکی لەسەرنووسراوە: چاپی ئەوروپا لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد دوبارە بڵاوکراوەتەوە.

٩١-ڕۆژا وڵات

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وچاندی دوو هەفتە جارێک بڵاودەکرێتەوە. بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی ژمارە (٧) ی لە (١٢) ی گوڵانی ساڵی (١٩٧٨)دا، لەتورکیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٩٣-ڕۆژ

مجلة ثقافية عامة تصدرها جمعية الاكراد الفيليين، العدد. (٩) تموز (١٩٩٦) السعر ١٥ کرون، (٣٠) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، بەزمانی عارەبی لەشاری ستۆکهۆڵم دەردەچوو.

٩٤-ڕۆژباش

گۆڤارا کوردی-تورکی، جڤاکی، مەگەزینی، نووچەداری، سیاسی لێ سەربەخۆییە، ژمارە: (١) ساڵ (١٩٩٦) بە قەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی بەئەلفبای لاتینی وبەزمانی تورکی لەشاری لۆلیۆ لەسوێد لەسەربەرگی پێشەوەی بەوێنەیەکی (شڤان پەروەر) چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

٩٤-ڕوناهی/چاپی ئەوروپا

ئەم ڕۆژنامەیە بەچوار لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی تورکی لەئەڵمانیا جارێکی دیکە بڵاوکراوەتەوە.

٩٥-روناهی

ڕۆژنامەیەکی نووچەیی وشرۆڤەییە، ساڵ (١) ژمارە: (٢٩) لە (٣-٩) ی مانگی کانوونی دووەم لەساڵی (١٩٩٥)دا، بە (١٢)

لاپەڕەی قـەوارە (A3) یە، بەزمـانی کـوردی شـێـوەزاری کـرمـانجی بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

٩٦-ڕزگاری

چاپی دەرەوە/ئۆرگانی پارتی کاری سەربەخۆیی کوردستان-ناوەندی ئەوروپا. ژمـارە: (١) سـاڵ: (١) (١٩٩٥) بە (٨) لاپەڕەی قـەوارە (A4) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

زاگروس

٩٧-زاگرۆس

ڕۆژنامەکی سیاسی وکولتوورییە.

العـدد: الثـانـي، اذار-مـارس (١٩٩٠) بە (١٦) لاپەڕەی قـەوارە (A3) یە، بەزمـــانی عـــارەبی لە ئەمـــریکا چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

٩٨-زانستی نوێ/ NEW SCIENCE /

گۆڤاریکی زانستییە. ژمارە: (١) ئۆکتۆبەر (١٩٩٩)، بە (١٥) لاپەڕەی قـــەوارە (A4) لەشاری ئۆپسالا لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

٩٩-ژینی نوێ

میدیای جیهانی کورد دەری دەکات. ژمارە: (٥) دیسێمبەری (١٩٩٥) بە (١٢) لاپەڕەی (A3) بەزمـــان کـــوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

ژینی نوێ

١٠٠-ژن

بڵاوکـراوەیەکی کـۆمـەڵەی ژنانی کوردستان لەسوێد دەری دەکرد. ژمارە: (١) ساڵ (١٩٩٤) بەقەوارەی (A4) بە (٢٣) لاپەڕە بەزمانی سوێدی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

١٠١-ژیان

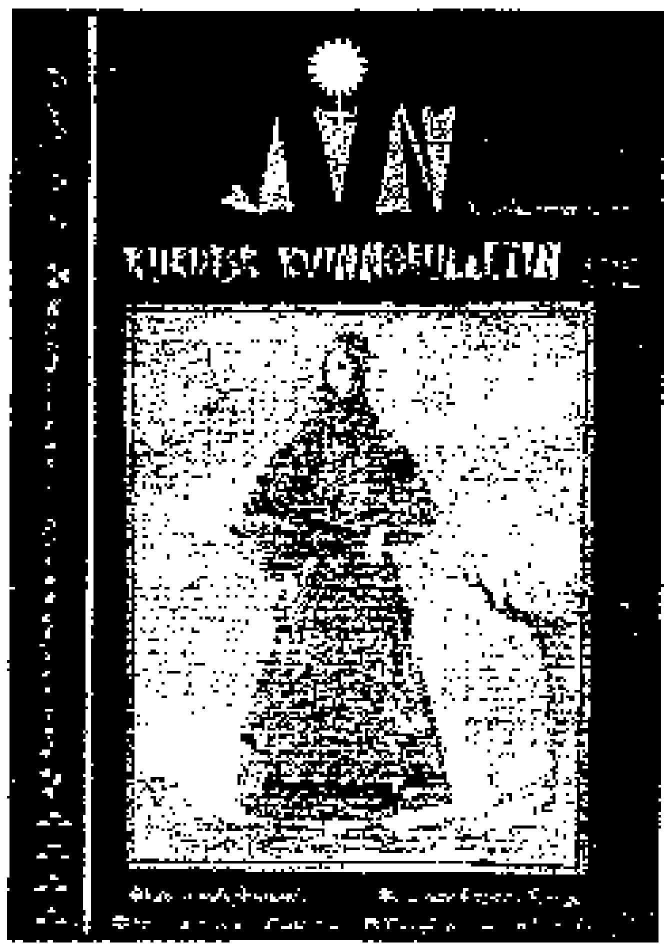

گۆڤارا یەکێتیا ژنێن کوردستان. ژمارە: (٢٧) لەمانگی کانوونی دووەم لەساڵی (١٩٩٨) بە (٣٠) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی وبەزمانی تورکی وئەلمانی لەشاری کۆلن لەئەلمانیا بلاوکراوەتەوە.

١٠٢-ژن و ژیان

گۆڤارێکی مانگانەی ژنانی کوردە. بە (٤٨) لاپەڕەیە وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی لەئەستەنبۆڵ لەتورکیا بلاوکراوەتەوە.

١٠٣-ژنا سەربلند

یەکێتیا ژنێن ولاتپارێزێن کوردستان ژمارە: (٤) مانگی مایسی ساڵی (١٩٩٣) بەزمانی تورکی وکوردی شێوەزاری کرمانجی وبەئەلفبای لاتینی لەئەلمانیا چاپ وبلاوکراودتەوە.

١٠٤-ژیان

گۆڤارێکی کۆمەڵەی پزیشکانی کوردستان لەئەوروپا، گۆڤارێکی رۆشنبیریی سەربەخۆیە. ئاگاداری، پزیشکیی، سیاسی، کولتووری. ساڵ: (١) ژمارە: (١) (٢١) مارت (١٩٨٦) (٦٢) لاپەڕەی بەقەوارە (A4) یە. (٨) لاپەڕەی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست و پاشماوەکەی هەمووی بەزمانی ئەلمانییە. شوێنی دەرچوون: بەرلینی رۆژئاوای پێشوو.

١٠٥-سەرهەڵدان

گۆڤارێکی وەرزی پارتی ئازادی کوردستان لەهەندەران. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٩٢)

(٤ - ٢٦كوردی). لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٠٦-سەردەمی نوێ

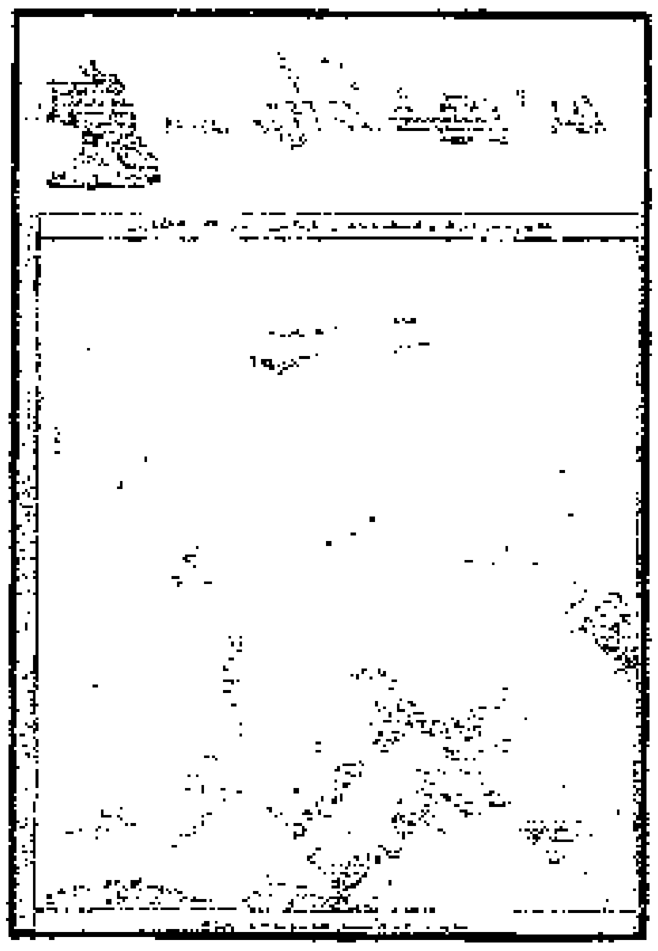

ساڵی یەکەم، ژمارە: (١) ڕێبەندانی (١٣٦٤) لەلایەن دەستەی نووسەرانەوە دەردەچێ. شوبات-١٩٨٦بە (١٢) لاپەڕەی (A3) یە وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وکرمانجی ژوور و بەئەلفبای لاتینی و زمانی فارسی چاپ و بڵاوکراوەتەوە. شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆڵم -سوێد.

١٠٧-سەردەمی نوێ/ The New Time /

A Cultural political Paper

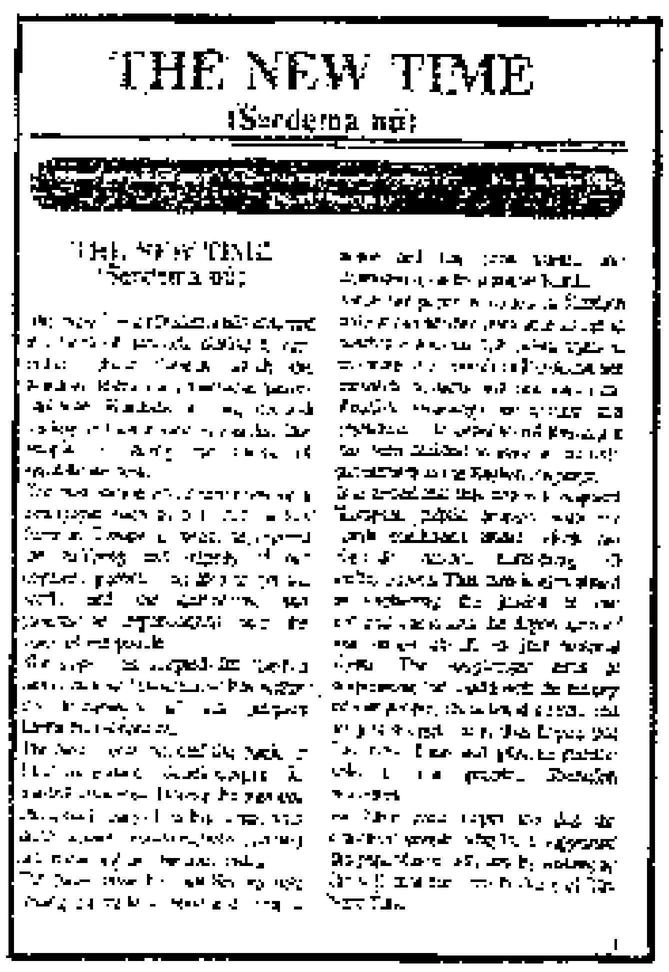

THE NEW TIME
(Serdema nû)

ژمارە: (١) ئۆکتۆبەر (١٩٨٧) بەزمانی ئینگلیزی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٠٨-سەردەم

بڵاوکراوەی بەرنامەکانی ڕادیۆی سەردەمی شاری ستۆکهۆڵمە، مانگانە چاپ دەکرا، ژمارە: (٧) ساڵ (١٩٩٨) و (٢٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە.

١٠٩-سەکۆ

ڕۆژنامەیەکە لەئەڵمانیا بڵاودەکرایەوە. ژمارە: (١٩) ئەیاری (١٩٩٨) بە (١٦) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری بەرلین لەئەڵمانیا دەردەچوو.

١١٠-صدي كردستان

الحزب الديمقراطي الكردستاني العراق/مكتب لبنان/ العدد: (٣٢) اوائل تموز (١٩٩٠)

ڕۆژنامەیەکی سیاسی بوو، بەزمانی عارەبی وبەقەوارەی (A3) بڵاودەکرایەوە.

١١١-ژورناڵی سویدی-کوردی
SVENSK_ KURDISK JOURNAL

ژمارە: (١) ساڵ: (١) مارتی (١٩٨٥) بە (٢٢) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) یە، ئەم گۆڤارە بەزمانی سویدی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوید بڵاودەکرایەوە.

١١٢-سورغول/ SORGUL /

البحث والتوثيق والتحليل. العدد: (١١). حزيران (١٩٩٨). گۆڤارێکی سیاسی وکولتووری بۆ بەدواداچوون و لێکۆڵینەوە وشرۆڤەکردن بوو. بەزمانی عارەبی لەلوبنان بەقەوارەی (A4) دەرچووە.

١١٣-شانۆ

یەکەمین گۆڤاری شانۆ بوو لەمێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیدا لەسوید بۆ یەکەمین جار بڵاوکرایەوە. ژمارە (١) ی لەشوباتی ساڵی (١٩٨٦)دا، دەرچووە. لە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵی هونەری کوردی بوو لەسوید، بەقەوارەی (A4) وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاوکراوەتەوە.

١١٤- شانۆ و سینەما

گۆڤاری شانۆ وسینەماییە، ژمارە: (١) گوڵان- حوزەیران (١٩٩٥) بە (٢٦) لاپەڕە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی وبەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوید دەرچووە.

١١٥-ڤاتە/VATE/

گۆڤارێکی کولتوورییە، ژمارە: (١١) ساڵ: (٢٠٠٠) و بە

(١١١) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری دملی (زازایی) لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاودەکرایەوە.

١١٦-دەنگی کورد/KURDISH VOICE/

گۆڤارێکە لەلایەن کۆمەڵەی کوردی دالاس لەتێکساس، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وزمانی ئینگلیزی بە (٤٠) لاپەڕە وبەقەوارە (A4) بلاوکراوەتەوە.

١١٧-کوردستان

ئۆرگانی حزبی دیموکراتی کوردستان لەشاری باکۆ، ژمارە: (٢٣٦) چوارشەممە و (١٧) ی ڕەشەمە (١٣٢٨) ی هەتاوی چاپکراوە.

١١٨-کوردستان

ئۆرگانی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران.

کوردستان

ژمارە: (٢٥٤) ڕێبەندانی (١٣٧٦) شوبات-فیبوریەی (١٩٩٨) بە (١٦) لاپەڕەی قەوارە (A4) لەشاری پاریس لەفەرەنسا بلاوکراوەتەوە.

١١٩-کوردستان

گۆڤاری کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا. ژمارە: (٦) ساڵ: (١٩٨٦) لەشاری پراگ، چیکۆسلۆڤاکیای پێشوو بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بەقەوارەی (A4) بلاوکراوەتەوە.

١٢٠-کوردستانی نوێ
KURDISTAN_NYTT

گۆڤارێکی سیاسی-کولتوورییە، بەزمانی نەرویجی لەشاری ئۆسلۆی پایەتەختی نەرویج بە قەوارەی (A4) بڵاودەکرایەوە.

١٢١-ئەنسیتوتی کورد لەپاریس/Kurde/ /Institut De Paris

بلاڤۆکێکی زانیاریی وچالاکی ڕەوەندی کوردە لەفەرەنسا، ژمارە: (١٧٤) بەقەوارەی (A4) لە ئەیلولی

(١٩٩٩)دا، لەشاری پاریس بڵاوکراوەتەوە.

١٢٢-کوردستان ڕاپۆرت

KURDISTAN REPORT

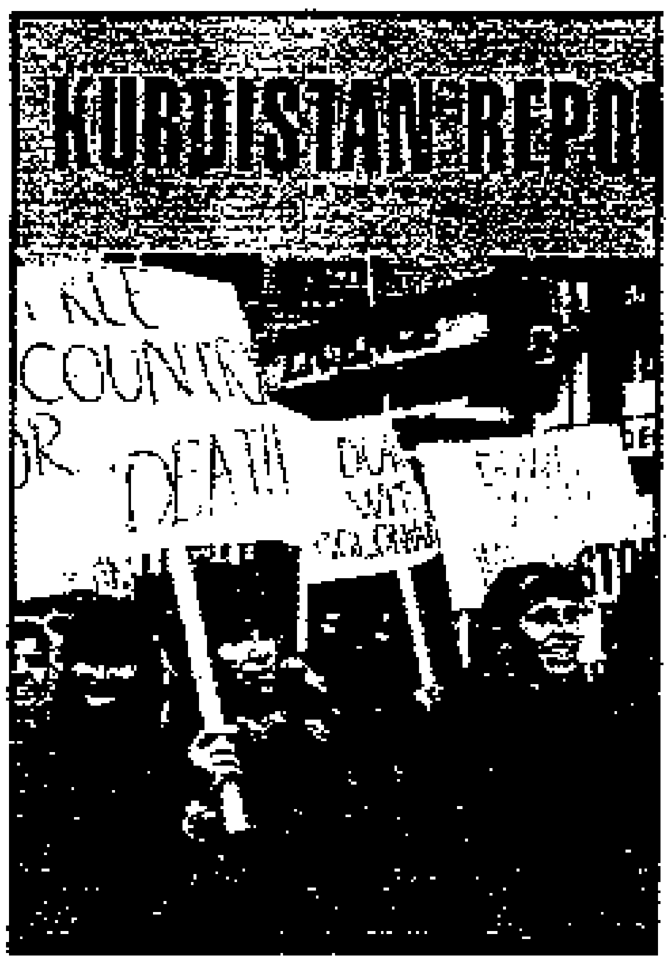

ژمـــارە: (٦) لەشـــوباتی (١٩٩٢)دا، بەقـــەوارەی (A4) بەزمـــانی ئینگلیـــزی بڵاوکراوەتەوە.

١٢٣-کوردستان ڕاپۆرت

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە، بەزمانی ڕووسی لەڕووسیا بەقەوارەی (A4) لەشوباتی ساڵی (١٩٩٩)دا، ژمارە: (١٩-٢٠) ی لێ بڵاوکراوەتەوە.

١٢٤-کوردستان

دەنگی خـوێندکـاران ولاوان. ژمـارە: (١) خولی دووهەم، شوباتی (١٩٨٩). گۆڤارێکی خولی ڕۆشنبیریی گشتییە یەکێتی خوێندکاران ولاوانی کوردستان لەئەوروپا (یوکسی) دەری دەکات.

١٢٥-کوردستان

گـۆڤـاری کـۆمـەڵەی خـوێندکـارانی کـورد لەئەوروپا لقی پۆڵۆنیـا. ژمـار: (٥) لەمـایی (١٩٨٤)دا بەزمـانی کـوردی شێـوەزاری کـرمـانجی نێـوەڕاست وزمـانی پۆڵۆنی بەقەوارەی (A5) بڵاوکراوەتەوە.

١٢٦-کوردستان

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە: (٩) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) لەمانگی نیسـانی ساڵی (١٩٩٩)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەئەڵمانیا بڵاودەکرایەوە.

НОВЫЙ КУРДИСТАН

США не обсуждали военный удар по Ираку с курдами

كوردستانی نوێ

NEW KURDISTAN

KURDISTAN

١٢٧-كوردستانی نوێ

ڕۆژنامەی کوردستانی نوێ بەزمانی ڕووسی لەڕووسیا چاپ دەبوو. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٩٧) بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A3) لەشاری سانکت پیترسبوورگ بڵاوکراوەتەوە.

١٢٨-كوردستانی نوێ/چاپی لەندەن

ڕۆژنامەیەکی سیاسییە، ئۆرگانی یەکێتی نیشتمانی کوردستانە، ژمارە: (٤٤) لەڕۆژی هەینی (٢٦) ی دیسێمبەری ساڵی (١٩٩٧) بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتانیا بڵاوکراوەتەوە.

١٢٩-كوردستان /KURDISTAN/

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە، کۆمیتەی سوێدی بۆ پشتیوانی گەلی کورد لەسوێد دەریدەکرد. خاوەن ئیمتیاز وسەرنووسەر کوردۆ باکسی بوو، ژمارە: (٣) (٢٠) لەساڵی (١٩٩٢)دا، بە (٢٣) لاپەڕە و بەقەوارە (A4) بەزمانی سوێدی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٣٠-كوردستان پرێس

THE KURDISH NEWSPAPER/KURDISTAN PRESS

ڕۆژنامەیەکی کوردییە، هەفتانە لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاودەکرایەوە. ژمارە: (٥٧) لە (١٩-١٠-١٩٨٩) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وزمانی تورکی لەسوێد چاپ و بڵاودەکرایەوە.

١٣١-كوردستان

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە: (٧) (٣٣) تەمووزی

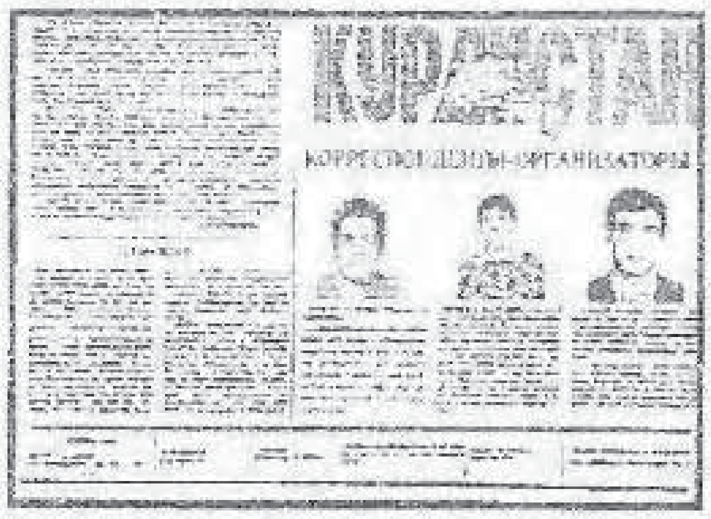

(١٩٩٥) لەشاری ئەلماتە لە کازاخستان بەزمانی ڕووسی بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A3) دەرچووە، ئەم ڕۆژنامەیە یەکەمین ژمارەی لەساڵی (١٩٩١)دا، بۆیەکەمین جار بڵاوکراوەتەوە.

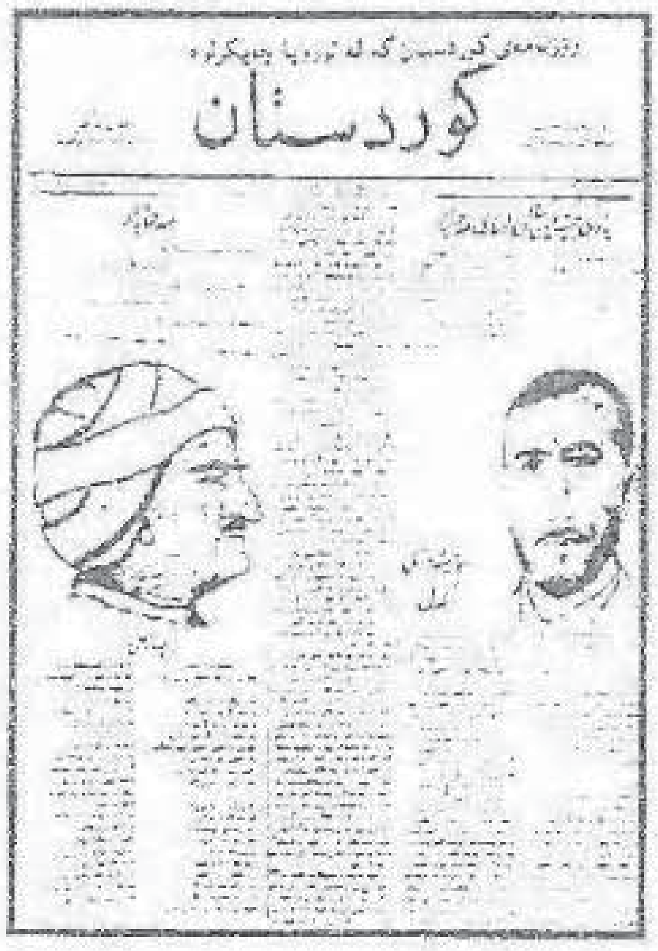

١٣٢-کوردستان

ڕۆژنامەی کوردستان کەلەئوروپا چاپکراوە، لەلای ڕاستی نووسراوە: لەلایەن دەستەی نووسەرانەوە دەردەچێ، لەلای چەپی نووسراوە: دانەی تمەنێکە، لە دەرەوە بەدوو تمەنە.

١٣٣-کوردستان هیوتە (KURDISTAN HEUTE)

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە: (١٣) لەمانگی شوبات-ئاداری (١٩٩٥) بە (٤٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی ئەلمانی لەشاری بۆن لەئەلمانیا بڵاوکراوەتەوە.

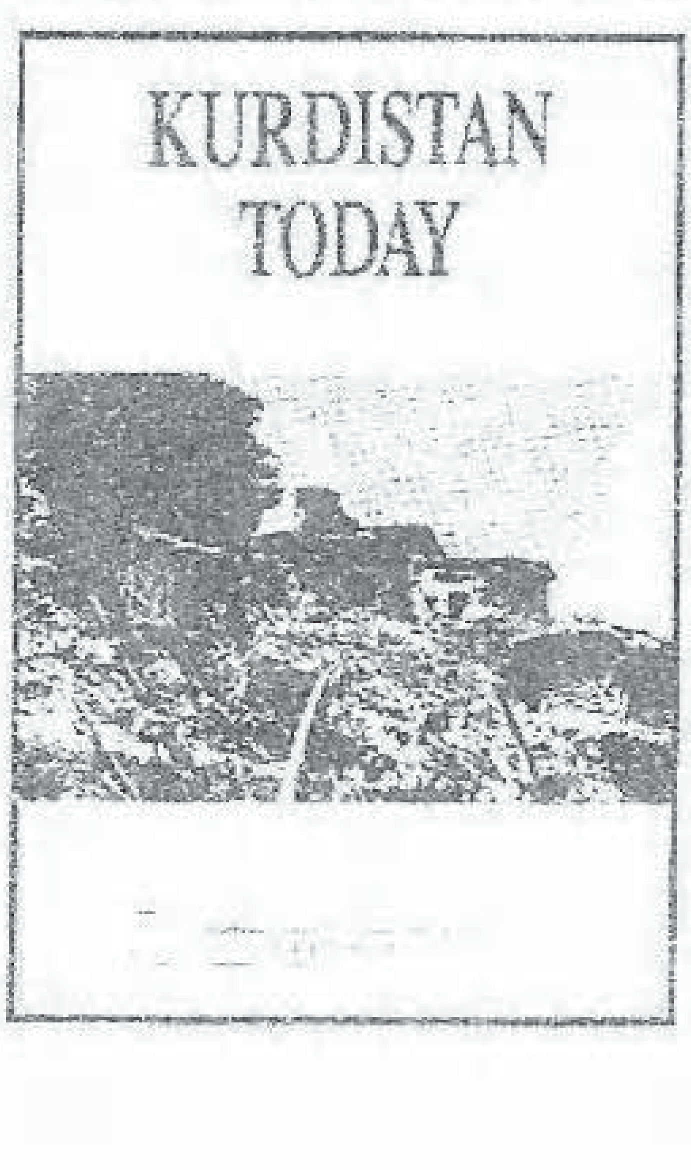

١٣٤-کوردستان توودەی (KURDISTAN TODAY)

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە لەلایەن حیزبی دیموکراتی کوردستان چاپ وبڵاوکراوەتەوە. ژمارە: (٥) ساڵ: (١٩٨٧) بەقەوارەی (A4) بەزمانی ئینگلیزی لەدەرەوەی کوردستان بڵاوکراوەتەوە.

١٣٥-کوردستان ئینفۆ (KURDISTAN INFO)

بڵاڤۆکێکی سیاسییە لەلایەن کۆمکاری سوێد بڵاوکراوەتەوە. ژمارە: (١١) لەمانگی کانوونی دووەم (١٩٩٣) بە (٨) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی سوێدی لەشاری

ستۆکهۆڵم بڵاوکراوەتەوە.

١٣٦-کوردستان (KURDISTAN)

گۆڤارێکی سیاسی وکولتوورییە، ژمارە: (؟) بە (٥٦) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، وبەزمانی سویدی لەشاری ستۆکهۆڵم بڵاوکراوەتەوە.

١٣٧-ڕۆژا کوردستانێ (KURDISTANS SOL)

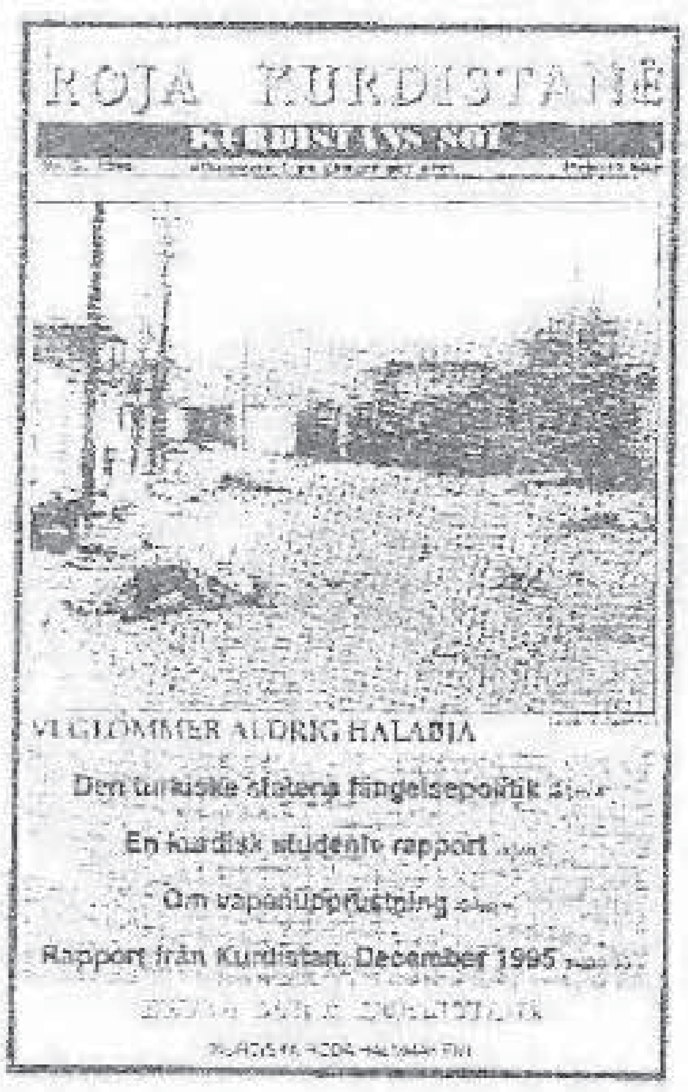

ئەم گۆڤارە لەلایەن خاچی سووری کوردستان دەردەچوو، ژمارە: (١٥) ساڵ: (١٩٩٩) بە (٢٣) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی سویدی ساڵێ چوار ژمارەی لێ بڵاودەکرایەوە. شوێنی دەرچوون: سۆڵنە-ستۆکهۆڵم/سوید.

١٣٨-کوردستانی ئیمرۆ

گۆڤارێکی سیاسی وکولتووری گشتییە، ژمارە: (٥-٦) ساڵ: (٢٠٠٠) بەقەوارەی (A4) بە زمانی وکوردی دەردەچوو. لەسەربەرگی پێشەوەی ئەم مانشێتە نووسراوە: (هەموو شتێک لە پێناوی چارەسەری کێشەی کوردستاندا).

١٣٩-کورد

ئۆرگانی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستانییە لەئەمریکا وکەندا، ژمارە: (١)، ساڵی (١) گەلاڕێزان-تشرینی یەکەمی (١٩٨٢) بەزمانی وکوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وبەزمانی عارەبی دەردەچوو.

١٤٠-کورد

ڕۆژنامەیەکی گشتی سەربەخۆیی بێلایەنە لەئوسترالیا بڵاودەکرێتەوە، ژمارە: (٨) سەرماوەز-بەفرانبار (٢٦٩٨-٢٦٩٩) ی کوردی ساڵی (١٩٩٩) بەقەوارەی (A3) دەردەچوو.

١٤١-کوردەکان لەسوێد

بڵاوکراوەیەکە لەلایەن کۆمەڵەی کوردی سپۆنگە دەردەچوو. ژمارە: (٢) ساڵ: (١٩٩٠) بە (١٦) لاپەڕە وقەوارەی (A4) بەزمانی وکوردی هەردوو شێوەزارەکە وزمانی سوێدی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاودەکرایەوە.

١٤٢-کوردەنەس ڤێنەر (برادەرانی کورد)

(KURDERNAS VÄNNER)

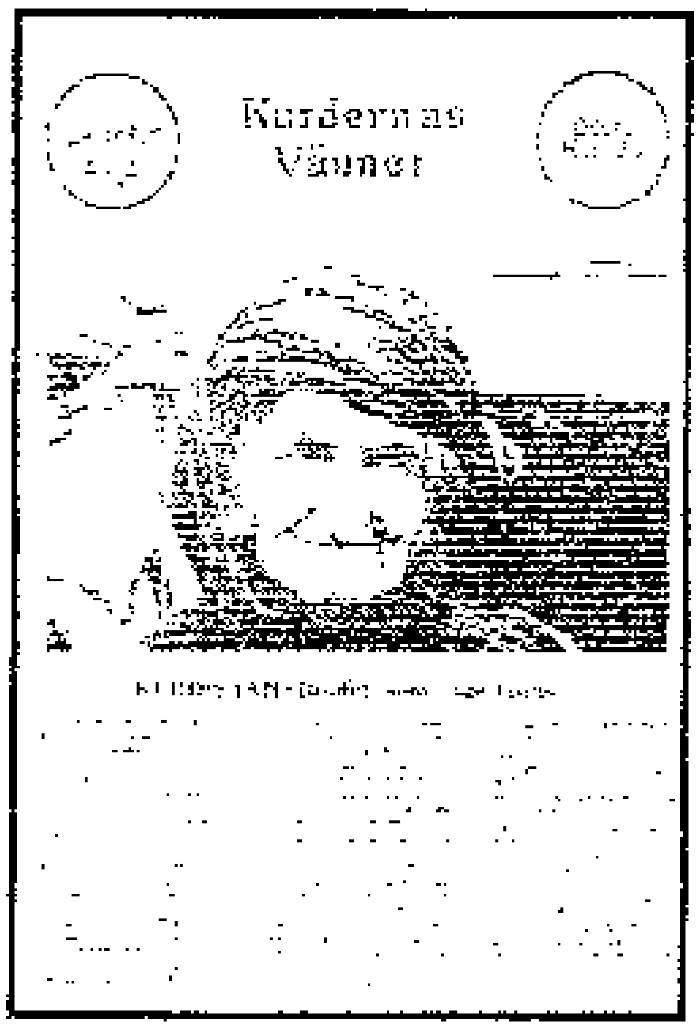

بلاڤۆکێکە دەربارەی کوردەکانی سوێد، ژمارە: (١) مانگی نۆڤێمبەری ساڵی (١٩٩٦) بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی سویدی لەسوێد بڵاودەکرایەوە.

١٤٣-کورمانجی (KURMANCÎ)

ڕۆژنامەیەکی تایبەتییە دەربارەی پرسی زمانی وکوردی شێوەزاری کرمانجی، لەلایەن ئینستوتی کوردی لەپاریس بڵاودەکرێتەوە، ژمارە: (١٧) هاوینی (١٩٩٥) بەقەوارەی (A3) دەرچووە.

١٤٤-کردستان الیوم

نشرة دوریة تصدرها لجنة التضامن مع الشعب الکردي-بروکسل. العددالاول-نیسان ١٩٨٨.

١٤٥-کردستان

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری مانگانەیە لەلایەن نووسینگەی ڕاگەیاندنی کوردی لەشاری ئۆسلۆ لەنەرویج، ژمارە (٤) لەنیسانی (١٩٩٤) بە (٤) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی عارەبی دەردەچوو.

١٤٦-کورمشکان (KORMISKAN)

گۆڤارێکی کولتووری وزمانەوانییە، ژمارە: (٢) ساڵ: (١٩٩٥) وبە (٤٧) لاپەڕەی

قەوارە (A3) بە زمانی وکوردی شێوەزاری دملی (زازایی) لەشاری ستۆکهۆلم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

١٤٧-کۆمکار بولتن (KOMKAR BULTEN)

بولتنی کۆمکار بلاڤۆکێکی سیاسی وکولتووری گشتییە، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو وزمانی تورکی بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، ژمارە (٢) لەمانگی گولان سالی (١٩٩٥) لەشاری کۆلن لەئەلمانیا بلاوکراوەتەوە.

١٤٨-کۆمکار

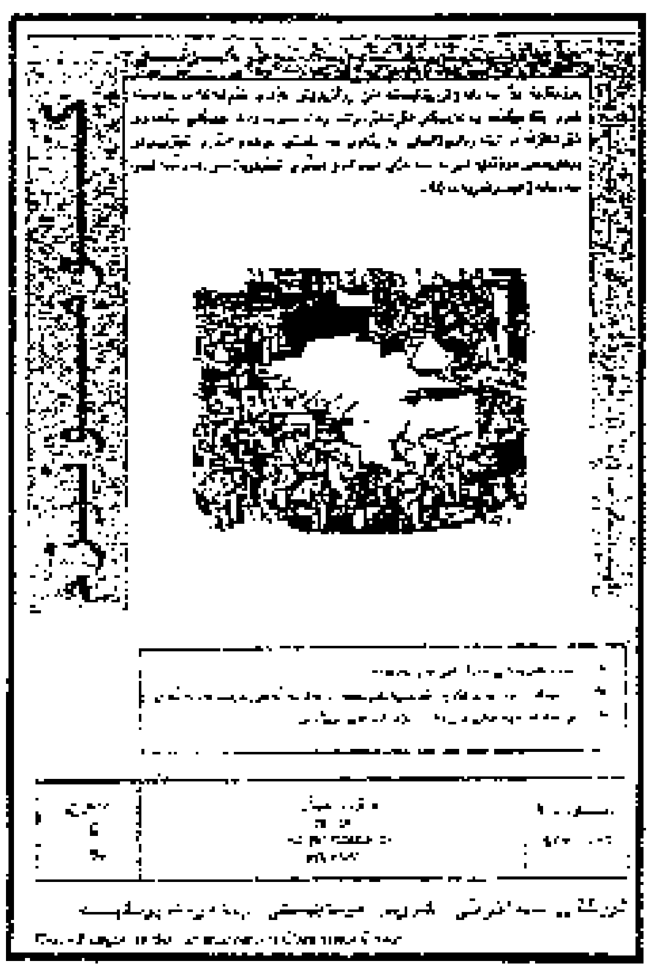

بلاڤۆکێکی سیاسییە، ژمارە: (١٦-١٧) ی گەلاریزانی (١٩٩٤) بە (٣٥) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، شوێنی دەرچوون: ستۆکهۆلم-سوێد.

١٤٩-کۆمۆنیزم

ئۆرگانی سەنترالی گرووپی کۆمۆنیستی ئینتەرناسیونالیست، ژمارە: (٢) (٦-١٠-١٩٩٧) بەقەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری بۆکسل لەبەلجیکا دەردەچوو.

١٥٠-کۆنتراکت

گۆڤارێکی سیاسیی وەرزییە، کانوونی دووەم سالی (١٩٩٨) بە (٤٦) لاپەڕەیە وبەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری ئۆپسالا لەسوێد دەردەچوو.

١٥١-کینە ئەم (KINE EM)

گۆڤاری کۆمەلەی جوانان (لاوان) ی کوردستان، ژمارە: (١٤) سال: (١٩٩٩) بە (٣٤) لاپەڕەی قەوارە (A4) یە، وبەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری کۆلن لە ئەلمانیا بلاودەکرایەوە.

١٥٢-گۆڤار

لەبڵاوکراوەکانی مەڵبەندی گۆران لەسوێد، ژمارە: (٣-٤) ساڵ: (١٩٩٦) بەقەوارەی (A5) بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست دەردەچوو.

١٥٣-لەدایکبوون

ڕۆژنامەیەکی ڕۆشنبیریی گشتی ئازادە، ژمارە: (١) ساڵ: (١) شوبات-فبریوەری (١٩٨٧) بەقەوارەی (A3) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری ئۆپسالا لەسوێد بڵاودەکرایەوە. لەسەرلاپەڕەی پێشەوەدا ئەم مانشێتەی لەسەرنووسراوە: (هیچ شتێک ناکرێت، هەمووشتێک لەدایک دەبێت. لەدایکبوونیش مانگی نۆهەمی خۆی هەیە).

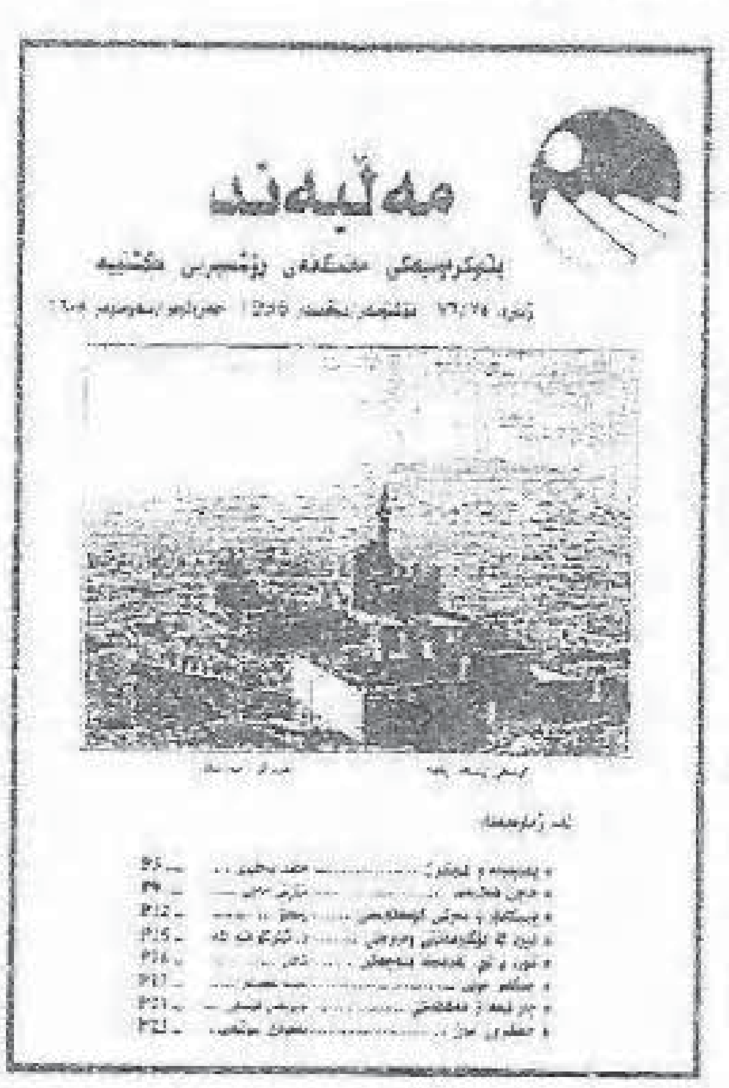

١٥٤-مەڵبەند

بڵاوکراوەیەکی مانگنامەی ڕۆشنبیریی گشتییە، ژمارە: (٣) خەرمانانی (١٩٨٧) بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتانیا بڵاودەکرێتەوە.

١٥٥-مهاباد

وەرزنامەیەکی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا لقی بولگاریایە و بەقەوارەی (A5)، ژمارە (٤) لەمانگی ئاداری ساڵی (١٩٨٦)دا، بڵاوکراوەتەوە.

١٥٦-مامۆستای کورد

دەنگی بەشی کوردیی خوێندنگەی بەرزی مامۆستایان لەستۆکهۆڵمە. ژمارە: (١٧-

١٨) ی لە بەهاروهاوینی (١٩٩٣)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو و نێوەڕاست بە (١٠٠) لاپەڕەی قەوارە (A4) لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١٥٧-نەورۆز

گۆڤارێکی کولتووری گشتییە. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٨٦) بەقەوارەی (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری یۆتۆبۆری لەسوێد بڵاودەکرایەوە.

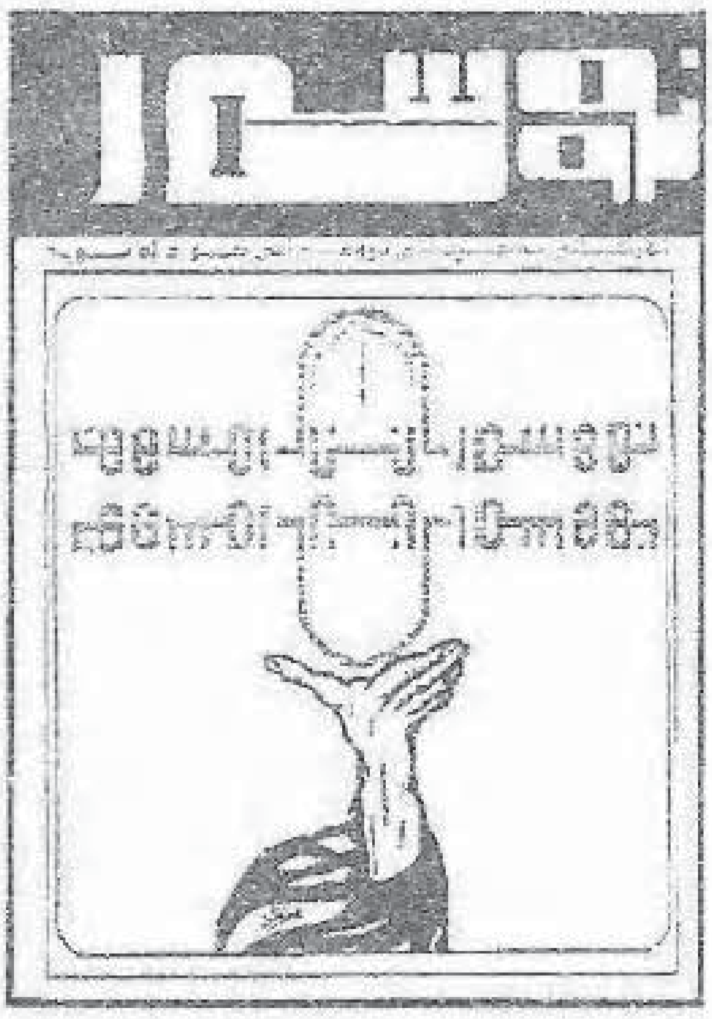

١٥٨-نووسەر

ئۆرگانی یەکێتی نووسەرانی کورد لەسوێد. ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٩٠) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بەقەوارەی (A5) لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١٥٩-نوودەم (NÛDEM)

گۆڤارێکی هونەری، ئەدەبی وچاندی، ژمارە: (١٧) ساڵ: (١٩٩٦) بە (١١٤) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لە سوێد بڵاودەکرایەوە.

١٦٠-نوویەهار (NÛBIHAR)

مانگنامەیەکی چاندی، هونەری، ئەدەبی. ژمارە: (٦٨-٦٩) ساڵ: (٦) لەمانگی تشرینی دووەم و کانوونی یەکەمی (١٩٩٨)دا، بە (٣٢) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ئەستەنبۆڵ لەتورکیا بڵاوکراوەتەوە.

١٦١-وان

گۆڤارێکی وەرزیی ئەدەبی، ڕۆشنبیرییە، ژمارە: (٩-١٠) ی ساڵی (١٩٩٤) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بە (٢٠١) لاپەڕەی قەوارە (A4) لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

١٦٢-وەڵام

دەنگی کۆمەڵەی خوێندکارانی کوردستانە لەدەرەوەی وڵات

(AKSA) -لقی مەجەرستان. گۆڤارێکی رۆشنبیریی هەمە چەشنەیە ناوبەناو بەکوردی وعارەبی دەرئەچێت. ژمارە: (٢) ی ساڵی یەکەم (١٩٨٨) بەقەوارە (A5) بڵاوکراوەتەوە.

١٦٣-وەلاتێ رۆژێ (WELATÊ ROJÊ)

ئەم رۆژنامەیە لەلایەن (PKK) لەشاری یەریڤان لەئەرمەنستان لەساڵی (١٩٩٩)دا، بەقەوارەی (A3) بەزمانی ئەرمەنی بڵاوکراوەتەوە. تەنیا ناوی رۆژنامەکە بەئەلفبای لاتینی بەشێوەزاری کرمانجی ژوور ونووسراوە وناوەرۆکەکەی سەرتاپا بەزمانی ئەرمەنییە.

١٦٤-هانا

گۆڤاری وەرزی ئەدەبی، فەرهەنگی، کۆمەڵایەتی. ژمارە: (٥) مارسی (١٩٩٧) وبە (٧٦) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری یۆتۆبۆری لەسوید بڵاوکراوەتەوە.

١٦٥-هاوبیر

رۆژنامەیەکە پارتی سۆسیالیستی کورد-هەندەران دەری دەکات. ژمارە: (١) بەفرانبار-کانوونی یەکەمی (١٩٩٨) بەرامبەر (٢٦١٠) کوردی بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بڵاوکراوەتەوە. رۆژنامەکە لەسەرلاپەڕەی یەکەمدا ئەم دوو دروشمە نووسراوە: (پێش ئەوەی هەرشتێ بین... دەبێ کورد بین) دروشمی دووەمیش بەم شێوەیە نووسراوە: (کوردستانێکی ئازاد گەلێکی یەکسان).

١٦٦-هاڤیبوون

گۆڤارا کوردولوگییە ژمارە: (٤) ساڵ: (١٩٩٨) بەقەوارەی (A5) لەئەڵمانیا چاپ و بڵاوکراوەتەوە.

١٦٧-هاوار (HAWAR)

بڵاوکراوەیەکی رۆشنبیریی گشتییە. ساڵی سێهەم، ژمارە: (٩) بەفرانباری (٢٠٠٠) بەقەوارەی (A4) لەئەڵمانیا بڵاوکراوەتەوە.

١٦٨-هەنگاو

مانگنامەیەکی سیاسیی کولتووری گشتییە، بنکەی راگەیاندنی

کـورد لەلەندەن دەری دەکـات. ژمـارە: (٧) ئابی (١٩٩٤) بە (١٢) لاپەڕەی قەوارە (A3) بەزمانی کـوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست چاپ وبلاوکراوەتەوە.

١٦٩-هەوارگەی کوردەواری

ڕۆژنامـەیەکی سیاسی، فـەرهەنگی وکۆمـەلایەتییە، ژمـارە: (٣) سـالّی یەکـەم، مـانگی ڕەزبەری (١٩٨٩) بەقـەوارەی (A4) بەزمـانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەئەورووپا بلاوکراوەتەوە.

١٧٠-هەڵەبجە

گـۆڤـارێکی ڕۆشنبـیـرییـە لەسوێد دەردەچێت. ژمارە: (٢٥) سالّی حـەوتەم، دیـسـێـمـبـەری (١٩٩٥) بـە (٢٩) لاپەڕەی قـەوارە (A4) بەزمـانی کـوردی شـێوەزاری کـرمانجی نێـوەڕاست لەشـاری بۆتۆبۆری لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

١٧١-هەڵەبجە

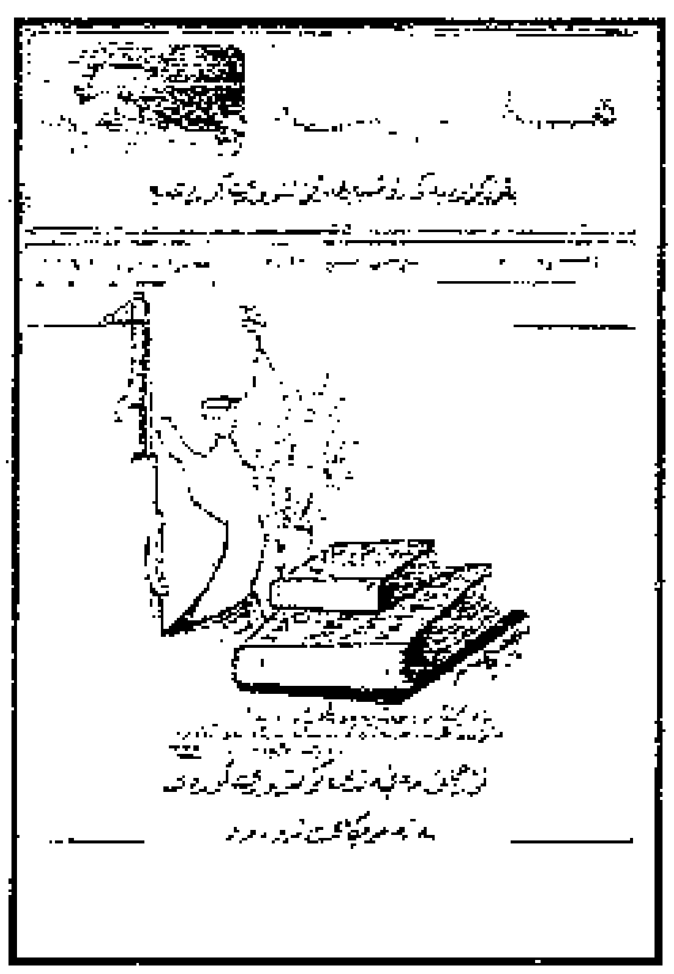

بلاوکـراوەیەکی ڕۆشنبـیـریی وکـولتـووری کوردییە، ئۆرگانی مەڵبەندی کولتووری کوردی لە ئەمـریکای ژوروو. ژمـارە: (٦) بەفـرانبـار- دیسێمبەری (١٩٩٠) بلاوکراوەتەوە.

١٧٢-هەتاو

دەنگێکی کـوردسـتـانیی لیبرالی سەربەخۆی ئازاوئازادە. بلاوکردنەوەی پرۆژەی ڕاگـەیاندن و پەروەردەی کـوردیی، لەندەن. ژمـارە: (٩-١٠) ی دیـسـێـمـبـەری (١٩٩٦) وبە (٢٤) لاپەڕەی قـەوارە (A3) بەزمـانی وکوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست وچەند لاپەڕەیەکی کەمیشی بە زمـانی ئینگلیـزییـە. شـوێنی دەرچوونی شاری لەندەن لەبەریتانیا.

١٧٣-هەوار

گۆڤارێکی سیاسی، ئەدەبی ڕۆشنبیری گـشـتـیـیـە. ژمـارە: (٤) سـالّی یەکـەم، گـەلاوێژی (٢٦٩٨) کـوردی- ئۆکـتۆبەری

(١٩٩٨) بەزمانی کوردی بەقەوارە (A5) لەلایەن کۆمەڵەی کوردی ئوستراڵیای باشوور بڵاودەکرایەوە.

١٧٤-هەلالە

گۆڤارێکی سیاسی ورۆشنبیری وەرزییە، لیژنەی ناوچەی ئەڵمانیا-باشووری پارتی دیموکراتی کوردستان دەری دەکرد. ژمارە: (١) خولی یەکەم (١٩٩٨) بە (٥٥) لاپەڕەی وبەقەوارەی (A4) بە زمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەلایەن دەزگای چاپەمەنی هەلالەوە لەئەڵمانیا لەچاپ دەدرا.

١٧٥-هەڵوەدا

گۆڤارێکی وەرزانەی گشتییە. ژمارە: (١) پایزی (٢٠٠٠) بەزمانی کوردی وبەقەوارەی (A4) لە ئەوروپا بڵاودەکرایەوە.

١٧٦-هەڵویست (HELWEST)

گۆڤارا چاند وئەدەبیاتا کوردی، ژمارە: (١) ساڵ: (١٩٩٥) (٥٠) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەشاری ستۆکهۆڵم لەسوید بڵاوکراوەتەوە.

١٧٧-هەڵویست

گۆڤارێکی ڕووناکبیریی گشتیی سەربەخۆیە، وەرزی جارێک دەردەچێ. ژمارە: (١) خولی دووەم ئەیلول وتشرینی یەکەم ودووەمی ساڵی (١٩٨٦) بە (١٦٢) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری لەندەن لەبەریتانیا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

۱۷۸-هێڤیا ولێت (HÊVIYA WELÊT)

دەنگێ کۆمەلا خوێندکارێن کورد لەئەوروپایە، ژمارە (۱) سالٚ (۱) لەمانگی ڕەزبەری سالٚی (۱۹٦۳) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی لەئەلمانیا بلاوکراوەتەوە.

۱۷۹-هێڤی (HÊVÎ)

ڕۆژنامەیەکی سیاسی وکولتووری گشتییە، ژمارە: (٥۷) سالٚ (۲) بە (۱۲) لاپەڕەی گەورە لە مانگی دیسێمبەری سالٚی (۱۹۹۷)دا، بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوورو بەئەلفبای لاتینی و زمانی تورکی لەشاری ئەستەنبۆلٚ لەتورکیا بلاوکراوەتەوە.

۱۸۰-هێڤیا گەل (HÊVIYA GEL)

بلاڤۆکێکی سیاسیی وکولتووری گشتییە. ژمارە: (۱۰) سالٚ (۱) لەمانگی ئابی سالٚی (۱۹۸۷) بەزمانی تورکی وبەشێکی کەمیش بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژوور بەئەلفبای لاتینی بەقەوارەی (A4) لەشاری ستۆکهۆلٚم لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

۱۸۱-هومل

کۆمەلٚەی کولتووری کورد لەیونشۆپینگ دەری دەکرد. سالٚی یەکەم، ژمارە: (۲) بە (۸) لاپەڕەی قەوارە (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەسوێد بلاوکراوەتەوە.

۱۸۲-هەڤوت-ثقافة (HEVOT)

مجلة كردية مستقلة تصدرها دوريا، گۆڤارێکی کوردی سەربەخۆی وەرزییە، ژمارە: (۱۳) نیسان (۱۹۹۷) بەزمانی کوردی وعارەبی لەلایەن دەزگای کەلچەر لەسویسرا بلاودەکرایەوە.

۱۸۳-هیوا

گۆڤارێکی ڕووناکبیریی گشتییە، ژمارە: (۳) شوباتی (۱۹۸٥) بە (۷۷) لاپەڕەی بەشێوەزاری کرمانجی نێوەڕاستە و (۱۳۱) لاپەڕەش بەشێوەزاری کرمانجی ژوور وبەئەلفبای لاتینییە بە قەوارە (A4) لەپاریس لەفەرەنسا لەلایەن ئەنستیتووی کورد سالٚێ دووجار بلاودەکرایەوە.

١٨٤-یانی دونیاسی ـ جیهانی وەشانان

گۆڤارێکە تایبەتە بەکتێبی تازە چاپکراوی نووسەران، بەقەوارەی (A4) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی ژووروو بەئەلفبای لاتینی وزمانی تورکی وسریانی لەساڵی (١٩٩٧)دا، لە شاری ستۆکهۆڵم لەسوێد بڵاوکراوەتەوە.

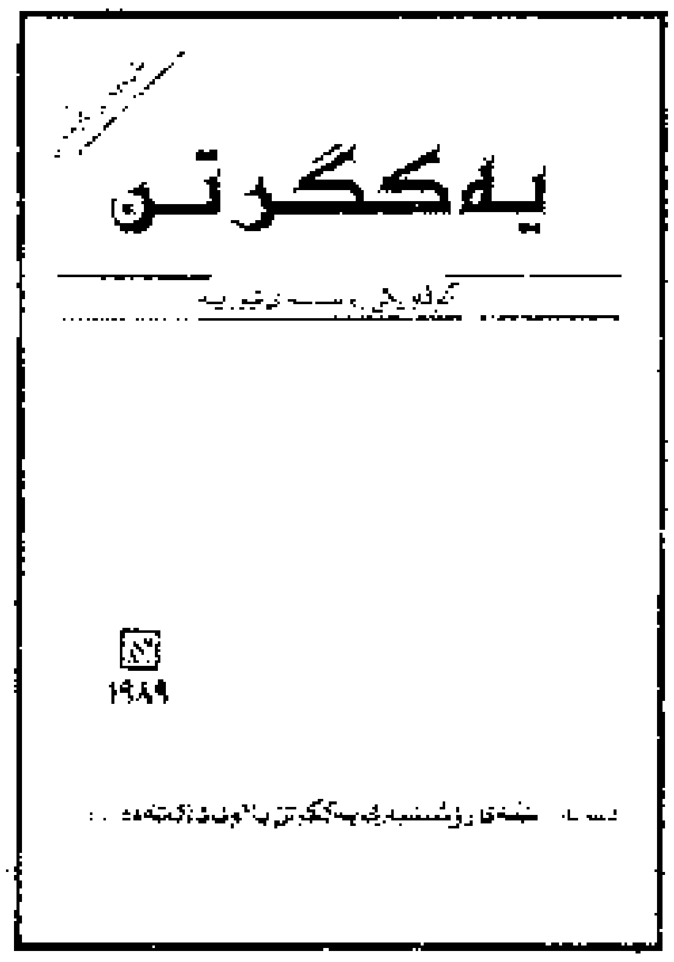

١٨٥-یەکگرتن

گۆڤارێکی ڕۆشنبیری تیورییە، بنکەی ڕۆشنبیری یەکگرتن بڵاوی دەکاتەوە ژمارە: (٤) ساڵ: (١٩٨٧) بە (١٨٧) لاپەڕەی قەوارە (A5) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست لەشاری کۆپنهاگن لەدانیمارک دەردەچوو.

١٨٦-یەکێتی

کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لەئەوروپا-لقی ئیتالیا دەری دەکرد. ژمارە: (٢) مانگی ئاداری (١٩٨٤) بەزمانی کوردی شێوەزاری کرمانجی نێوەڕاست بڵاودەکرایەوە.

١٨٧- یەکێتیاسۆسیالیست

بڵاڤۆکێکی سیاسییە، بەدروشمی: (ڕزگاری، دیموکراسی، سۆسیالیزم). ئەم بڵاڤۆکە بەزمانی تورکی بەقەوارەی (A4) یە، لەئەوروپا چاپ وبڵاوکراوەتەوە.

١٨٨-یەنی یولکا

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەی، ژمارە: (٤٠) لە (٢٨) ی تەمووز و (٣) ی ئابی (١٩٩١)دا، بەزمانی تورکی لەشاری ئەستەنبۆڵ لەتورکیا بەقەوارەیەکی گەورە بڵاوکراوەتەوە.

* ئەم بابەتە لەگۆڤاری (ڕۆژنامەنووس) ی ژمارە (٧) ی ساڵی (٢٠٠٦)دا، بڵاوکراوەتەوە. بەڵام بەکەمێک دەستکارییەوە دووبارە بڵاودەبێتەوە.

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیی
لەباکووری کوردستان ولەتورکیادا
(١٩٠٨-٢٠٠٣)...*

*** دەستپێک**

مێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیی بەشێکی گرنگی مێژووی سەدەیەکی بەر لەئەمڕۆی نەتەوەی کورد پێکدەهێنێت، یان بەشێوەیەکی دیکە دەرچوونی یەکەمین ڕۆژنامەی کوردیی لەمێژووی ڕۆژنامەگەریی کوردیماندا سەرەتایەکی گرنگ وبەرچاوە بۆ دەستپێکی سەرهەڵدانی هوشیاریی نەتەوایەتیمان، چونکە بەدەرچوونی یەکەمین ڕۆژنامەی کوردی (کوردستان ١٨٩٨-١٩٠٢) لەشاری قاهیرە لەمیسر ڕێگای خۆشکرد بۆ بیروبۆچوونی تازە وپەیدابوونی ڕووناکبیری لە کوردستاندا.

دوای چەند ساڵ بەسەردەرچوونی ڕۆژنامەی کوردستان لەشاری قاهیرە، بووبەهۆکاری ئەوەی پارت وڕێکخستنی کوردی دروست ببێت ولەوڕۆژەوە ژیانی سیاسی وڕۆشنبیریی کوردیی بە گشتی وبزاڤی ڕۆژنامەگەریی بەتایبەتی شانبەشانی یەکتری بەڕێوەن، وەک ڕوون وئاشکرایە هەمووساڵێک لەباشووری کوردستاندا ڕۆشنبیران وڕۆژنامەنووسان لەڕێکەوتی (٢٢) ی نیسانی هەرساڵێک یادی ئەم ڕۆژە دەکەنەوەو ئەم ڕۆژە بەڕۆژی ڕۆژنامەگەریی کوردیی ناوزەد کراوە.

*** ڕۆژنامەگەریی کوردیی بەزمانی بێگانە**

ئەوەی شایانی باسە بەشێکی زۆری ئەوگۆڤار وڕۆژنامانەی بەزمانی کوردی دەرچوون و بەشێکی دیکەشیان هەیە تەنیا بەزمانی بێگانە دەرچوون، ئەگەر لەناوەڕۆکیان وورد ببینەوە، بۆمان دەردەکەوێت کەزیاتر لەسەرکێشەی کوردوەستاون ومافی نەتەوەیی ودیموکراتی و سەربەخۆیی گەلی کوردیان پاراستووە وکوردانە داکۆکییان لەدۆزی ڕەوای کورد لەکوردستان بەگشتی ولەباکووری کوردستان بەتایبەتی کردووە. ئەگەر

سـەیری بزاڤی ڕۆژنامـەگـەریی کـوردیی لەباکـووری کـوردسـتـان و لەتورکـیـابکەین، بۆمـان ڕووندەبێـتـەوە بەشی هەرە زۆری ڕۆژنامـە و گۆڤـارەکان زێدەتر بەزمانـی تورکی دەرچوونە و ژمارەیەکی کەمـیـشـیان بەزمـانـی کـوردی بە شـێـوەزاری کـرمـانجی ژوور بەئەلفـبـای لاتینی دەرکەوتوون.

* دوای ئیعلان کردنی مەشرووتیەت

لەدوای سالّی (١٩٠٨)دا، دوای ئیعلان کردنی مەشرووتیەت بۆمان ڕووندەبێتەوە، کـورد دەست بەکاربوون لەشاری ئەسـتنبـۆڵ بۆ دەرکـردنی گـۆڤـار وڕۆژنـامـە وتـاسالّی (١٩١٤) بەردەوام بوون. بەڵام لەسـەردەمی جەنگی جیهانی یەکەمدا لەنێوان سالانی (١٩١٤-١٩١٨)دا، ڕۆژنامە وگۆڤاری کوردی لەدەرچوون دەوەستێت وبلاونابێتەوە.

* دامەزراندنی کۆماری تورکیاوسەرهەڵدانی کوردان

لەدوای دامـەزراندنی کـۆمـاری تورکـیـا لەسالّی (١٩١٩)دا، ئەوجـا سـەرهەڵـدانی کـوردان لەنێـوان سـالانی (١٩٢٥، ١٩٢٧-١٩٣٠، ١٩٣٧-١٩٣٨)دا، لەلایەن کـەمـالیـسـتـەکـانی تورکـیـاوە ئەو هەمـوو ڕاپەرین وسەرهەڵدان وبزووتنەوە کـوردییانە سەرکـووت دەکرێن. هەڵبـەتە بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیش لەوقۆناغەدا بەکزی ولاوازی مایەوە.

بێگـومـان ئەوڕەوشـە بەردەوامی دەبێت وهەر لەنێـوان سـالانی (١٩٢٠-١٩٥٠)دا، هیچ گـۆڤـار و ڕۆژنـامـەیەک دەرنەچووەولەم ڕووەوە بێـدەنگێـکی دووردوورودرێژ بەدی دەکـرێت، لەوماوە دوور و درێژەشـدا هیچ گۆڤاروڕۆژنامەیەکی گرنـگ وبەرچاوبلاونەکراوەتەوە.

* گۆڕینی یاسایی بنەڕەتی لەتورکیادا

بێگـومـان پاش سـالانی (١٩٥٠-١٩٦٠) یش هەمـان بێدەنـگێـکی وا هەبووە، بەڵام مـرۆڤ دەتـوانێـت بیـێـژێت: لەومـاوەیەشـدا هیچ چالاکـیـیـەکی ڕۆژنامـەگـەریی کـوردیی نەبووە، لەدوای سـالّی (١٩٦١) پاش گۆڕینی یاسای بنەڕەتی لەتورکیادا ڕەوشێکی دیموکراسی پەیدابو،

هەندێک لە ڕووناکبیران ونیشتیمانپەروەران ویستیان لەم ڕەوشە دیموکراسیەدا سوود وەربگرن لەساڵی (١٩٦٢)دا، دەستیان کردبەدەرکردنی چەند گۆڤاروڕۆژنامەیەک، بەڵام حکومەت بەگوێرەی یاسای پێشووی ڕەفتاری لەگەڵدا دەکردن وچ گۆڤاروڕۆژنامەیەکی دەست بکەوتایایە دەیگرت وقەدەغەی دەکرد.

* بزاڤی ڕۆژنامەگەریی لەنێو خوێندکارانی زانکۆدا

بێگومان لەنێوان ساڵانی (١٩٥٥-١٩٧٥)دا، هەندێک گۆڤار لەلایەن خوێندکارانی زانکۆکانی ئەنقەرەو ئەستنبوڵ بڵاوکرانەوە، بەڵام گۆڤارەکان زێدەتر بەناوی شار و شارۆچکەکانی خۆیانەوە بڵاودەکرانەوە.

* بزاڤی ڕۆژنامەگەریی لەنێو زینداندا

بزاڤی ڕۆژنامەگەریی کوردیش وەک بزووتنەوەی نەتەوایەتی کوردیی لەنێوان ساڵانی (١٩٧٤-١٩٨٠)دا، بەرەوپێشەوە هەنگاوی پۆزەتیڤی ناوە ولەماوەی ئەوشەش ساڵەدا زێدەتر ڕۆژنامە وگۆڤاری کوردی دەرکەوتوون، بەڵام لەدوای ئەیلوولی (١٩٨٠)دا، هیچ گۆڤار و ڕۆژنامەیەکی کوردیی دەرنەکەوتوون وبزووتنەوەی کوردایەتیش بەرەوکزی ڕۆیشتووە، تەنێ پاش ساڵی (١٩٨٤) لەزیندانی شاری دیاربکر نەبێ، هەندێک گۆڤار بە شێوەیەکی نهێنی لەلایەن چەند کوردێکی شۆڕشگێر لەزیندان دەرکەوتوون یەکێک لەم گۆڤارە نهێنانەی لەزیندانەوە بڵاودەکرانەوە بەنێوی (چاندیا بەرخوەدان) بوو.

ئەوەی جێگەی باسە گەلێک لەوگۆڤاروڕۆژنامە کوردییانە بەنهێنی دەردەچوون ودواتر قەدەغە دەکران.

ئەوکەسانەی ئەو ڕۆژنامە نهێنییانەیان دەخوێندەوە وبڵاویان دەکردنەوە وتووشی سزادان دەبوون.

* ڕۆژنامەگەریی کوردیی دوای هاتنی حکومی عەسکەری لە ساڵی (١٩٨٠)دا، بەڵام ئەگەر سەیری ساڵانی (١٩٨٠-١٩٩٠) بکەین دەبینین ڕەوشەکە بەشێوەیەکی دیکە کەوتۆتەوە وبزاڤی ڕۆژنامەگەریی

کوردیی ئاسایی ناڕوات بەڕێوە، هەردەم ڕۆژنامە هەڕەشەی داخستن وڕۆژنامەنووسانیش تووشی سزا وزیندان دەبوونەوە. ئەگەر ئاوڕێکی خێرا لەنێوان سالانی (١٩٩١-٢٠٠٢)دا، بدەینەوە وەدەبینین بزاڤی ڕۆژنامەگەریی بەردەوامی هەیە، بەڵام تەنگژەکانیش دژوارتر بوونەتەوە وڕۆژنامە دادەخرێت وڕۆژنامەنووسیش زیندان لە چاوەڕوانیدایە، ئەوەی جێگەی گوتنە لەم بیست ساڵەی دواییدا هەر ڕۆژنامە وگۆڤارێک بەهەر ناوێک دەرچووبێت کەقەدەغەکراوە یەکسەر بەناوێکی دیکەوە مۆڵەتیان وەرگرتووە، بۆنموونە ئەوکاتەی ڕۆژنامەی (هێڤی) دەردەچوو ودواتر قەدەغەکرا، ڕۆژنامەیەکی دیکە بەناوی (ڕۆژا تازە) جێگەی گرتۆتەوە وکەئەویش قەدەغە کرا، ڕۆژنامەی (دەما نوو) هاتۆتە هاواری وجێگەی گرتۆتەوە وتائێستاکەش بەردەوامە. هەڵبەتە دەبێ لەبیرمان نەچێت بزاڤەی ڕۆژنامەگەریی کوردیی لەباکووری کوردستان ولەتورکیادا نەوەستاوە وهەر درێژەییەی هەیە. دەتوانین بێژین لە نێوان سالانی (١٩٠٨-٢٠٠٢)دا، تا ئەوشوێنەی من ئاگاداربم وئەوهەمووگۆڤار و ڕۆژنامانەی لەلای خۆم ئەرشیفم کردوون، پێمۆایە نزیکەی (١٦٠) ڕۆژنامە وگۆڤار لەباکووری کوردستان و تورکیادا، ئەگەر زیاتر نەبێت کەمتر نین کەدەرچوون، گەرنەشم توانیبێت هەرهەموویان ئەرشیف بکەم، بەڵام دیسانیش تاڕادەیەک توانیومە بەشی هەرە زۆریان کۆبکەمەوە. هەربۆیە لەم دەرفەتدا بەباشی دەزانم ئەو (١٥٥) ڕۆژنامە وگۆڤارانە بەگوێرەی ساڵی دەرچوونیان ناوەکانیان ڕیز بکەم.

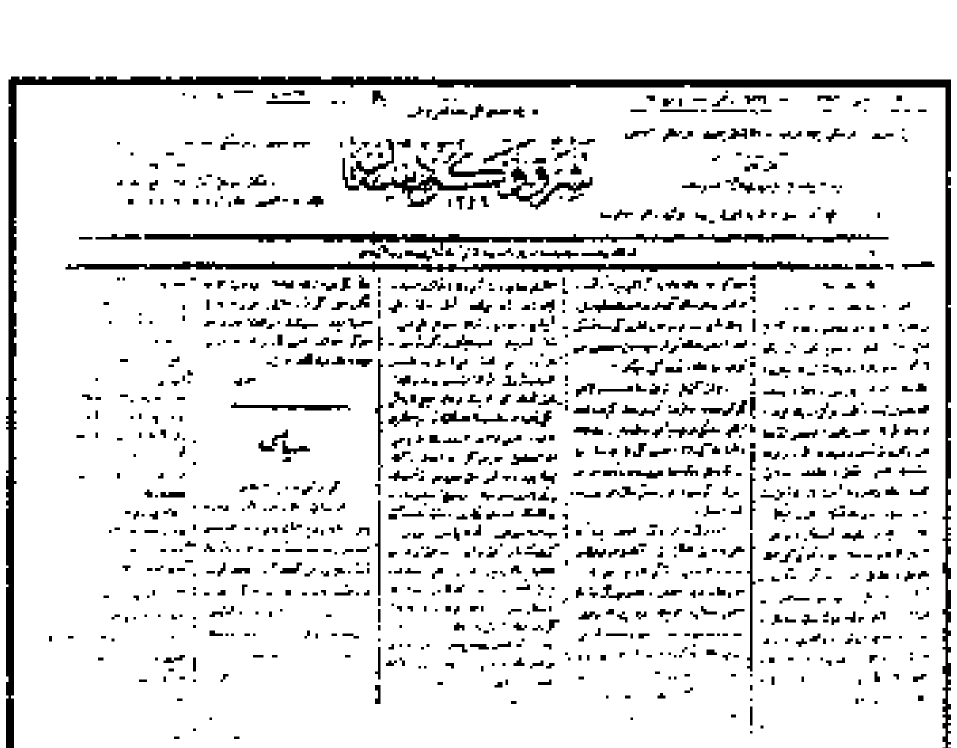

١-شروق کردستان

(ŞARK VE KURDISTAN).

شوێن: ئەستنبوڵ، ساڵ: ١٩٠٨.

٢-کرد تعاون و ترقی غزتەسی

(**KURD TEAVUN VE TERAKKI GAZETESI**).

کرد
تعاون و ترقی غزته سی

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٠٨.

٣-کوردستان
(KURDISTAN) شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٠٨-١٩٠٩.

٤-ئامیدا ڕەش (AMID-I SEVDA)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٠٩.

٥-پیمان (PEYMAN)
شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٠٩.

٦- ڕۆژ کرد (ROJÎ KURD)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٣.

٧-یەکبوون (YEKBÛN)، شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٣.

٨-هەتاوی کورد (HETAWÎ KURD)،
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٣.

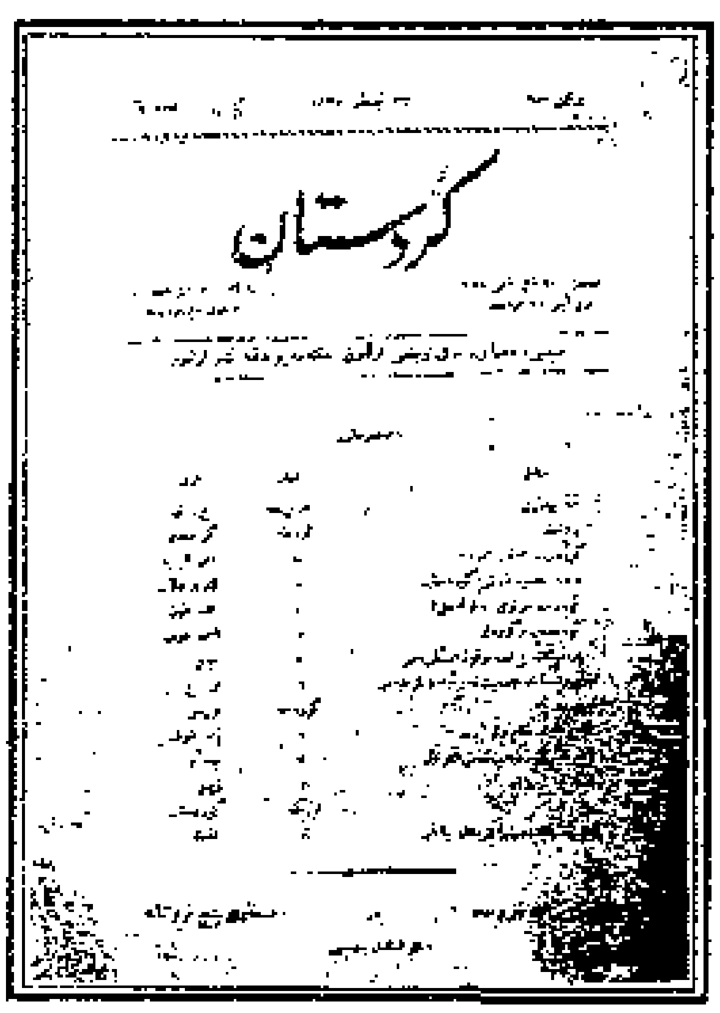
کردستان

٩- ژین (گۆڤار) (JÎN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٨.

١٠-کردستان (KURDISTAN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٩.

١١-ژین (ڕۆژنامە) (JÎN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩١٨-١٩١٩.

١٢-گازی (GAZÎ)
شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩١٩.

پیمان

١٣-یرفان (ÎRFAN)
شوێن: سوێرگ، ساڵ: ١٩٢٣.

١٤-ئاگری (AGRÎ)
شوێن: ئاگری، ساڵ: ١٩٢٩-١٩٣٠.

١٥-سەرچاوی دیجلە (DICLE KAYNAGI)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٤٨.

١٦-گۆڤاری ڕۆژهەلات (ŞARK MESCMUASI)

DICLE-FIRAT

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ۱۹۵۰.

۱۷-دەنگێ ڕۆژهەلاتێ (SARKIN SESI)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ۱۹۵۰.

۱۸-ڕۆژهەلاتا دیموکـــرات (DEMOKRAT (DOGU

شوێن: (؟)، ساڵ: ۱۹۵۰.

۱۹-ئاگری (AGRI)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ۱۹۵۳.

۲۰-هەنەک (HENEK)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ۱۹۵۵.

۲۱-جوودی (CUDI)

شوێن: (؟)، ساڵ: ۱۹۵٦.

۲۲-دەرسیم (DERSIM)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ۱۹۵۷.

۲۳-ڕۆژناما دێرسیمێ (CERIDE-I DERSIM)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ۱۹۵۷.

۲٤- وڵاتێ پێشکەتی (İLERÎ YURD)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ۱۹۵۸.

۲۵-میزۆپۆتامیا (MEZOPOTAMYA)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ۱۹۵۹.

۲٦- دەنگێ سلیڤان (SILVAN SESI)

شوێن: فارقین، ساڵ: ۱۹٦۲.

۲۷-دیجلە-فرات (DICLE-FIRAT)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ۱۹٦۲.

۲۸-کەکۆ (KEKO)

شـــوێن: ئەنقـــەرە، ســـاڵ: ئەنقـــەرە، ســـاڵ: ۱۹٦۳.

۲۹-دەنگ (DENG)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ۱۹٦۳.

خستنە سەر لینک: چالاک
chalakmuhamad@gmail.com

Roja Newe
Çıkarken
Tunceli Senatoru Mehmet Ali Demir Doğuya ait bir takrir verdi
Zorba Jandarmalar
Arizeoğlunun Ragıp Gümüşpalaya verdiği cevap müsbet karşılandı
Dayak Yedi

٣٠-ڕۆژا نوێ (ROJA NEWE)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٣.
٣١-ڕێیا ڕاست (RÊYA RAST)
شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).
٣٢-کۆرمشکان (KORMÎSKAN)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٥.
٣٣-چرا (ÇIRA)
شوێن: خارپێت، ساڵ: ١٩٦٥.
٣٤-یەنی ئاکش (YENI AKIŞ)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٦.

٣٥-دەنگی تازە (DENGÎ TAZE)
شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).
٣٦-هاوار (HAVAR)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٦.
٣٧-شیاربوون (UYANIŞ)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٧.
٣٨-دەرکەتن (ÇIKIŞ)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٧.
٣٩-کولتوورا دیاربکرێ (DIYARBAKIR KULTUR)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٧- ١٩٦٨.
٤٠-سوێرگ (SIVEREK)
شوێن: سوێرگ، ساڵ: ١٩٦٨.

٤١-دەنگ ژ خونوسێ (HINISTAN SESLER)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٨.
٤٢-کاراکۆچان (KARAKOÇAN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٩.
٤٣-ڤەژین- دەنگێ مێردینێ

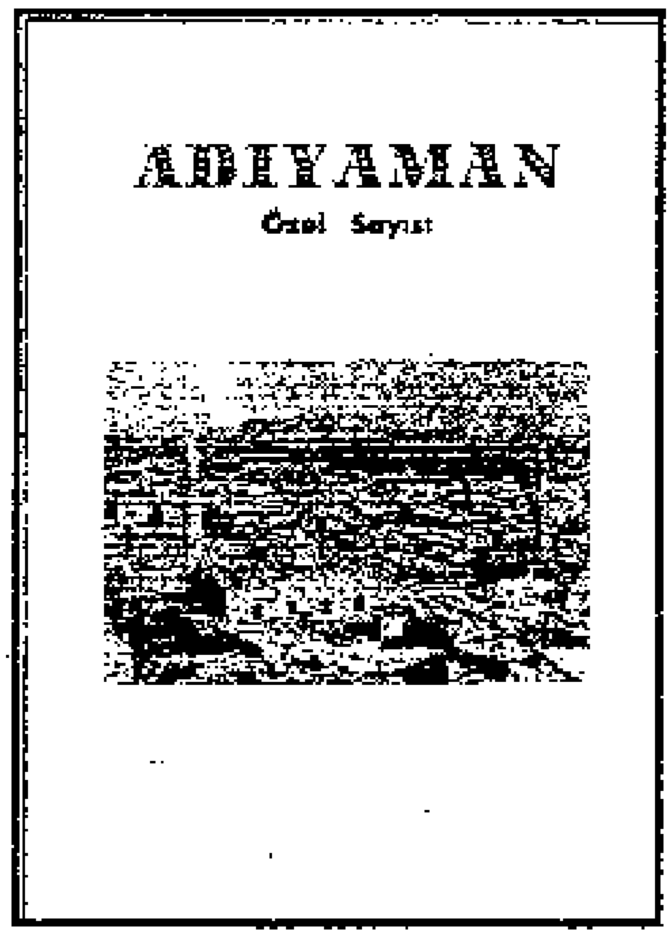

(DIRILIŞ-MARDININ SESI)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٦٩.

٤٤-یێن بندەست (EZILENLER)

شوێن: دێرسیم، ساڵ: ١٩٦٩.

٤٥-ڕۆژهەڵات (DOGU)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٩.

٤٦-دەنگێ سوێرگێ (DENGÊ SÊREK)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٦٩.

٤٧-مەزرا بۆتان (MEZRA BOTAN)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٦٩.

٤٨-شێرسییار (ŞÊRESÎYAR)

شوێن: بایەزید؛ساڵ: ١٩٧٠.

٤٩-گومگوم (GUMGUM)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٠.

٥٠-ئادیمان (ADIYAMAN)

شوێن: ئەستنبۆڵ ساڵ: ١٩٧٠.

٥١-بولتێنی هەواڵنامەی کۆمەڵی کولتووری ڕۆژهەڵاتی شۆڕشگێر
(DDKO HARBER BULTENI)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٠.

٥٢-باژێرێ بازالت (BAZALT KENT)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٠.

٥٣-نۆتێن ڕۆژهەڵاتێ (DOGU NOTLARI)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٧٥.

٥٤-ڕێیا ئازادی (OZGURLUK YOLU)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٥.

٥٥-ئازاد (AZAD)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٥.

٥٦-هەڤاڵ (HEVAL / YOLDAŞ)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٥.

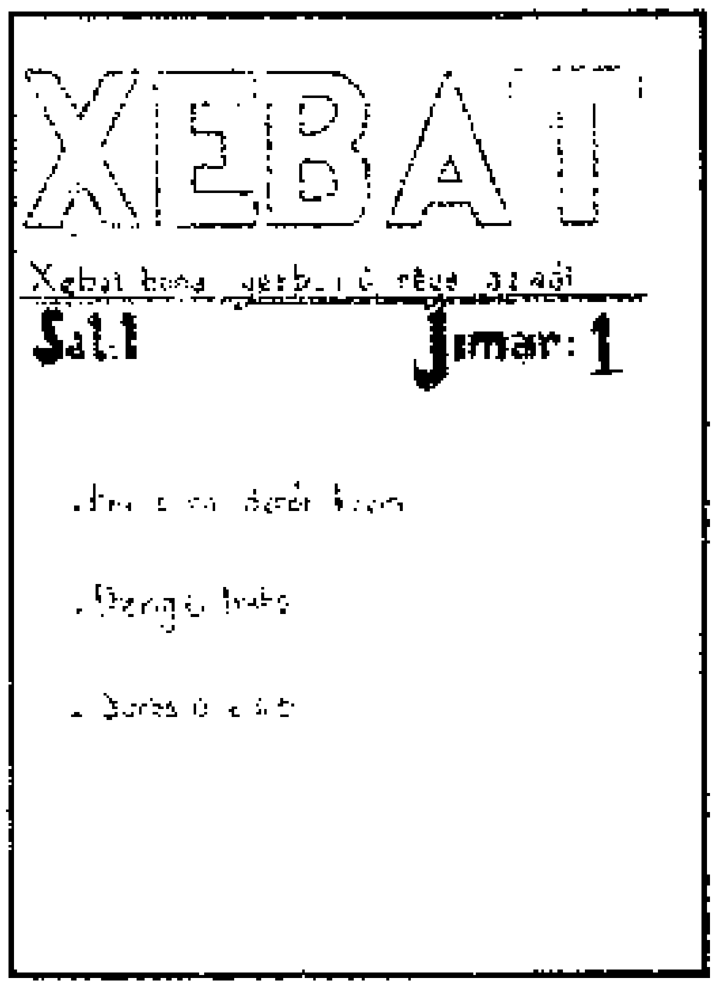

٥٧-خەبات/ بۆنا یەکبوون و رێیا ئازادی (XEBAT)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٦.

٥٨-رزگاری (RIZGARÎ)

شوێن: ئەنقەرە-ئەستنبۆل، ساڵ: ١٩٧٦.

٥٩-لە سێرتێ گۆتنا داوی (SIIRTTE SON SOZ)

شوێن: سێرت، ساڵ: ١٩٧٦.

٦٠-پێشەنگ بۆ شۆرش (PÊŞENG BO ŞOREŞ)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٧.

٦١-رۆژا ولات (ROJA WELAT)

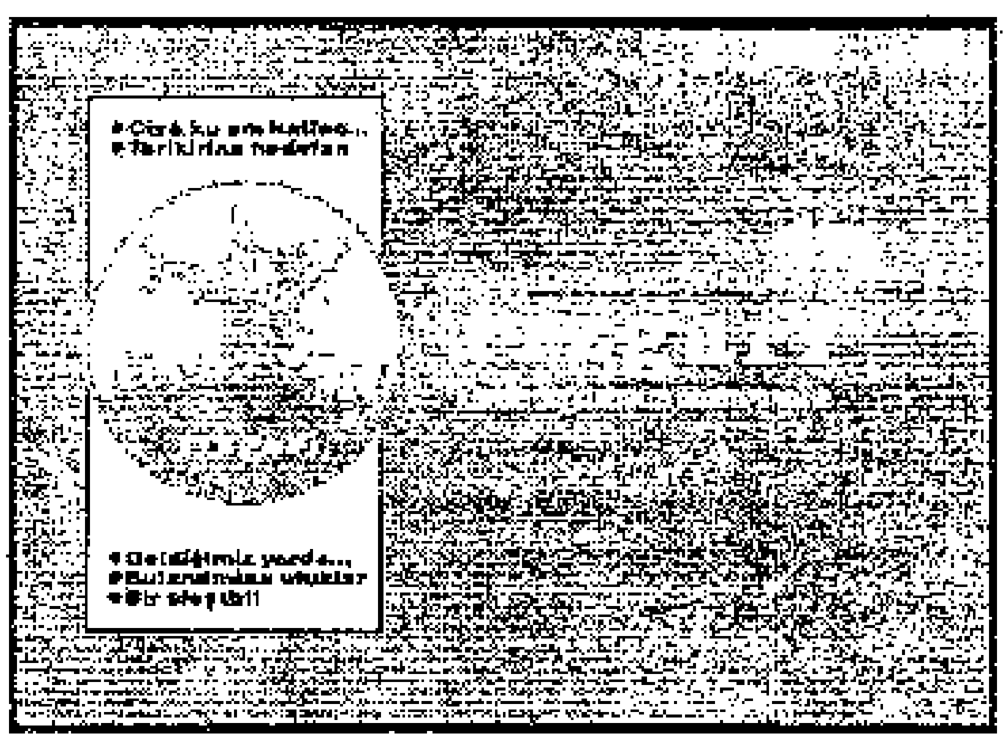

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٢-رێگای کار لەدیاربکر (DIYARBAKIR YOL-IŞ)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٣-دیموکراسی (DEMOKRASI)

شوێن: ئاگری، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٤-رێیا سۆر (RÊYA SOR)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٧.

٦٥-خەبات ژبۆ رزگاریا کوردستان (XEBAT JI BO RIZGARIYA KURDISTAN)

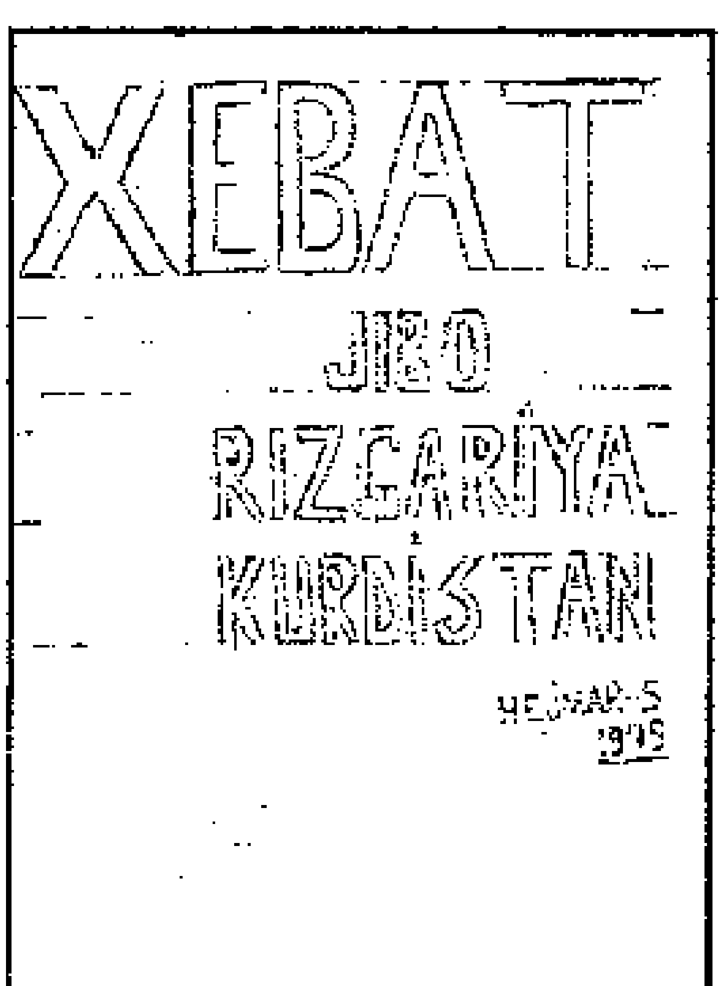

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٧٨.

٦٦-چۆنیەتی دیموکراتی شۆرشگێر (DEVRIMCI DEMOKRAT GENÇLIK)

شوێن: ئەستنبۆل-ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٨.

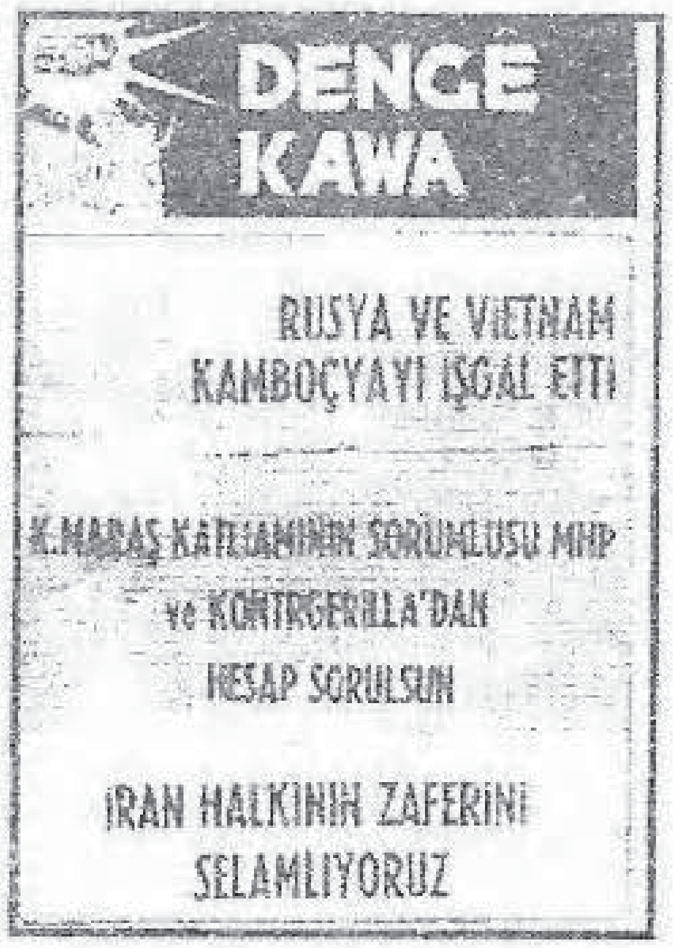

٦٧-کاڤا (کاوە) (KAVA-KAWA)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٧٨.
٦٨-بولیتنا ئاگاداری (HABER BULTENI)
شوێن: بیسمیل، ساڵ: ١٩٧٩.
٦٩-دەنگێ کاوە (DENGÊ KAWA)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٧٩.
٧٠-ئالای ڕزگاری (ALA RIZGARI)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٧٩.

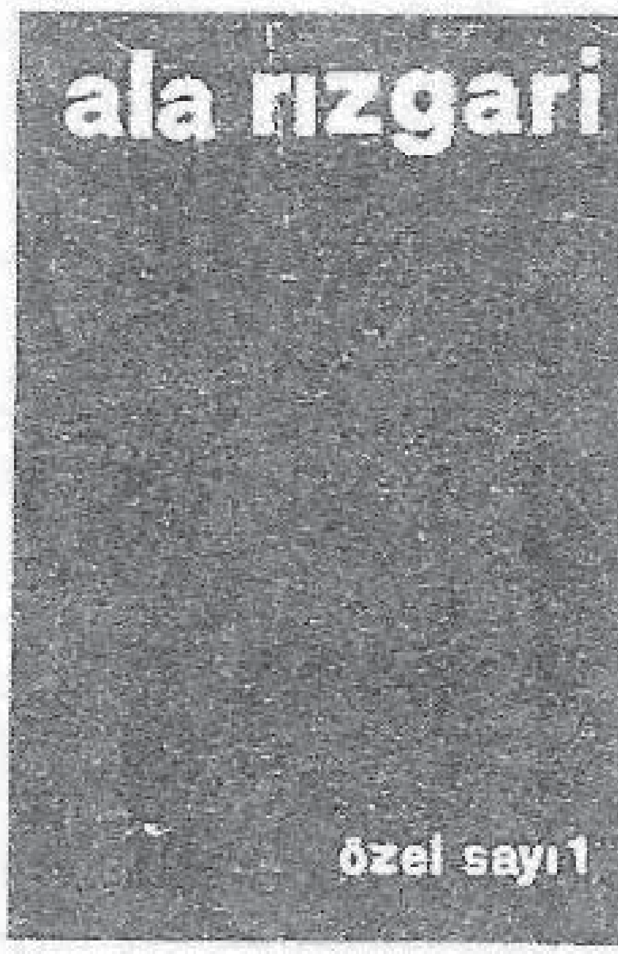

٧١-شۆڕش (ŞOREŞ)
شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).
٧٢-ژینا نوو (JÎNA NÛ)
شوێن: وان، ساڵ: ١٩٧٩.
٧٣-ئازادی (OZGURLUK)
شوێن: ئەزمیر، ساڵ: ١٩٧٩.
٧٤-تێکۆشین (TÊKOSÎN)
شوێن: ئەنتاب، ساڵ: ١٩٧٩.
٧٥-تیرێژ (TÎRÊJ)
شوێن: ئەزمیر، ساڵ: ١٩٧٩.
٧٦-بانگ (SESLENIŞ)
شوێن: باتمان، ساڵ: ١٩٧٩.
٧٧-شەفەقا ئازادیێ (OZGURLUK ŞAFAGI)
شوێن: جۆلەمێرگ، ساڵ: ١٩٧٩.

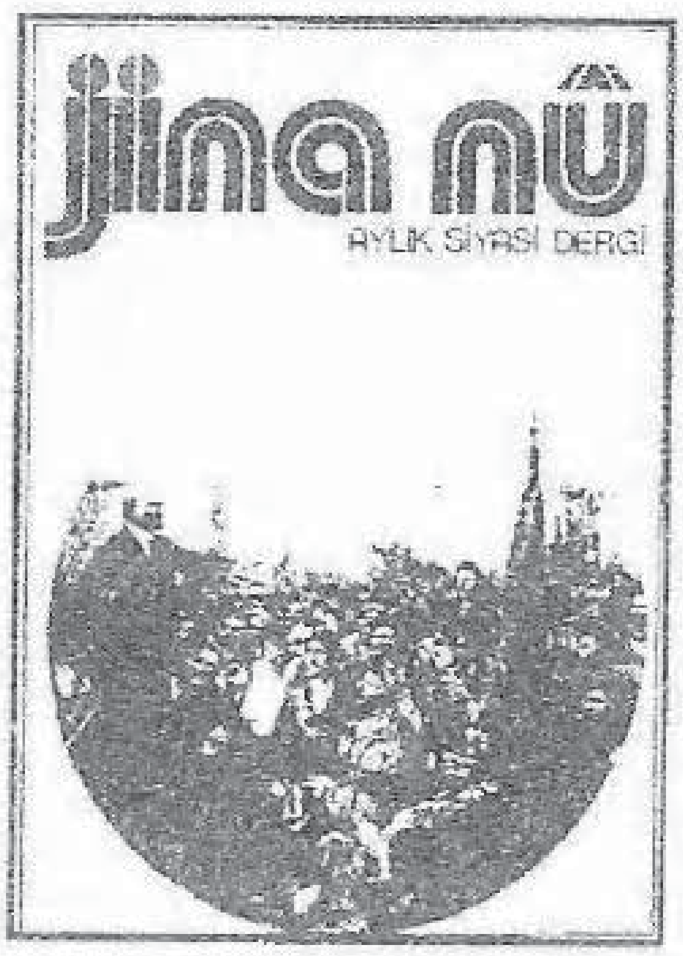

٧٨-سەرخابوون (SERXWEBÛN)
شوێن: گازی ئەنتاب، ساڵ: ١٩٧٩.
٧٩-بولتینی پ ک ک (PKK BULTEN)
شوێن: قزڵتەپە، ساڵ: ١٩٧٩
٨٠-یەکبوون (YEKBÛN)
شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٧٩.
٨١-هەواڵنامـــــــەی وڵات (YURTTAN

(HABERLER

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ۱۹۸۰.

۸۲-هەوار (HEWAR)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ۱۹۸۰.

۸۳-ڕۆژا گەل (ROJA GEL)

شوێن: ڕۆژهەڵاتی کوردستان- تورکیا، ساڵ: ۱۹۸۰.

۸٤-لە بەشیریێ شیاربوون (BEŞIRIDE UYANIŞ)

بەشیریێ، ساڵ: ۱۹۸۰.

۸۵-بەرەو پەروەردەی دیموکراتی (DEMOKRATIK EGITIME DOGRU)

شوێن: بەدلیس، ساڵ: ۱۹۸۰.

۸٦-تێکۆشەر (TÊKOŞER)

شوێن: تورکیا، ساڵ: ۱۹۸۰.

۸۷-خەبات سەر ڕێیا بارزانی (XEBAT SER RIYA BARZANÎ)

شوێن: تورکیا، ساڵ: ۱۹۸۱.

۸۸-لە پیناوی کوردستانێکی سەربەخۆی یەکبووی دیوکراتی پێشکەوتوو

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ۱۹۸۱.

۸۹-پێشمەرگە (PÊSMERGE)

شوێن: (؟)، ساڵ: ۱۹۸۳.

۹۰-چاندیا بەرخوەدان (ÇANDÎYA BERXWEDAN)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ۱۹۸٤.

۹۱-چرووسکا ژیان (ÇIRÛSKA JÎYAN)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ۱۹۸٤.

۹۲-بەرهەم (BERHEM)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٤.

٩٣-دەنگێ پارتیزان (DENGÊ (PARTIZAN

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٨٧.

٩٤-ڕۆژا میدیا (MEDYA GUNESÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٥-ڤەژینا جڤاکی (TOPLUMSAL (DIRILIŞ

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٦-پێشەڕۆژا ئازاد (OZGUR GELECEK)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٧-تێل ئۆرگوو (TEL ORGU)

شوێن: ڕوحا (ئورفا)، ساڵ: ١٩٨٨.

٩٨-ڕۆژا وڵات (VATAN GUNESÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٩.

٩٩-هەڵبژاردە (SEÇMELER)

شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠٠-دەنگ (DENG)

ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠١-دەنگێ کوردستان (DENGÊ KURDISTAN)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠٢-شەوقا بەرخۆدان (ŞEWQA BERXWEDAN)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٨٩.

١٠٣-ڕاستیا گەل (HALK (GERÇEGI

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٠.

١٠٤-ڕاستیا گەلی ئەمڕۆ (YENI (HALK GERÇEGI

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٠.

ülke

Kürtler yine zindanda

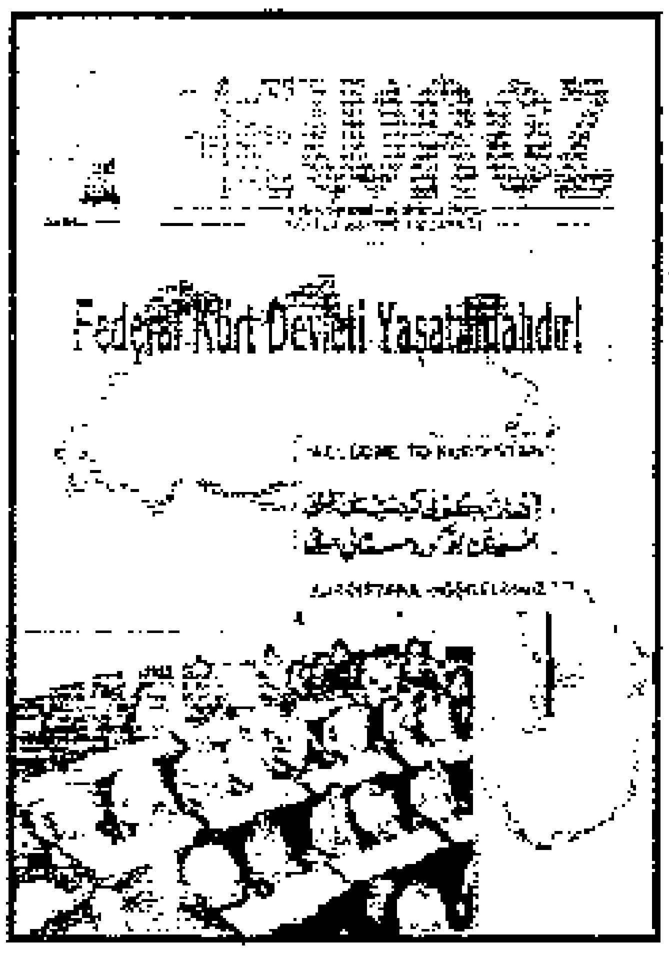

١٠٥-ولاتێ نوو (YENÎ ULKE)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٠.

١٠٦-گەلێ ئازاد (OZGUR HALK)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٠.

١٠٧-سەرهەڵدانا گەل (SERHILDANA GEL)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٩٠.

١٠٨-هێرش (ÊRÎŞ)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

١٠٩- سەرهلدانا کوردستان (SERÎHILDANA KURDISTAN)

شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).

١١٠-دەنگێ ئامدێ (DENGÊ AMEDÊ)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

١١١-خەبات ژبۆ سەرخابوونا کوردستان (XEBAT JI BO SERXWEBÛNA KURDISTAN)

شوێن: (؟)، ساڵ: (؟).

١١٢- لە ولات (LI WELAT)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٩١.

١١٣-زارۆکێ پێشەنگ (ONCU ÇOCUK)

شوێن: ئایدن، ساڵ: ١٩٩١.

١١٤-دیلان (DÎLAN)

شوێن: ئایدن، ساڵ: ١٩٩١.

١١٥-نەورۆز (NEWROZ)

ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩١.

١١٦-دەنگێ ئارتەشا گەل (DENGÊ ARTÊŞA GEL)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٩١.

١١٧-ڕۆژنامە (ROJNAME)

AHMEDİ XANI
EĞİT-SEN'e Destek Olunmalı
İlçemizde
Başlarken
HEP Gecesi

شوێن: ئەستنبۆڵ،ساڵ: ١٩٩١.

١١٨-گۆڤەند (GOVEND)

شوێن: دیاربکر، ساڵ: ١٩٩١.

١١٩-ڕەوشەن (REWSEN)

شوێن: ئەستنبۆڵ؛ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٠-ئاگری نەورۆزی (NEWROZ ATEŞÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢١-وڵات (WELAT)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٢-ئەحمەدی خانی (AHMEDÎ XANÎ)

شوێن: بایەزید، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٣-سەرکەتن (SERKETIN)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٤-چۆنیەتی شۆڕشگێر وولاتپارێز (DEVRIMCI YURTSEVER GENÇLIK)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٥-تەولۆ (TEWLO)

شوێن: ئەستنبۆڵ؛ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٦-ئازادی (AZADÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٧-فەلات (FELAT)

شوێن: بیسمیل، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٨-کۆمەل (KOMEL)

شوێن: (؟)، ساڵ: ١٩٩٢.

١٢٩-ڕۆژئاوای ئازاد (OZGUR GUNDEM)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٢.

١٣٠-دەنگی ئازادی (Dengê Azadî)

شوێن، ئەستەنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٤.

١٣١-روناهی (RONAHÎ)

شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٥.
١٣٢-وڵاتێ مە (WELATÊ ME)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٥.
١٣٣-زەند (ZEND)
شوێن: توركيا، ساڵ: ١٩٩٦.
١٣٤- بیرنەبوون (BÎRNEBÛN)
شوێن: ئەنقەرە، ساڵ: ١٩٩٧.
١٣٥-هێڤی (HÊVÎ)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٧.
١٣٦-وار (War)
شوێن ئەستەنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٧.

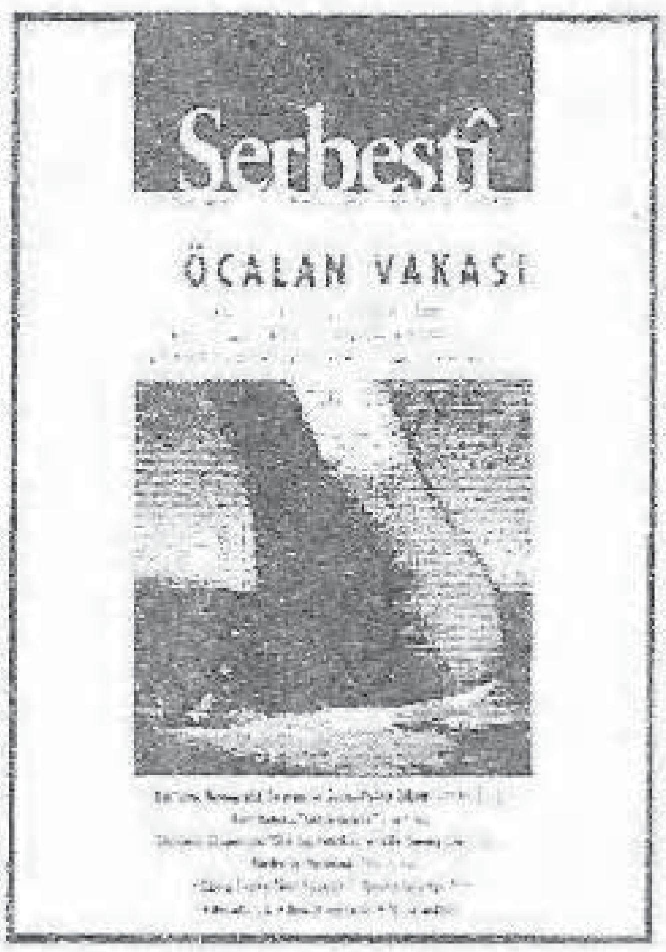

١٣٧-شووژن (JÛJIN)
شوێن: توركيا، ساڵ: ١٩٩٨.
١٣٨-نوویەهار (NÛBIHAR)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٨.
١٣٩-ژن و ژیان (Jin û JÎYAN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٩.
١٤٠-پەلین (PELÎN)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ١٩٩٩.
١٤١- سەربەستی (گۆڤار) (SERBESTÎ)
شوێن: توركيا، ساڵ: ١٩٩٩.

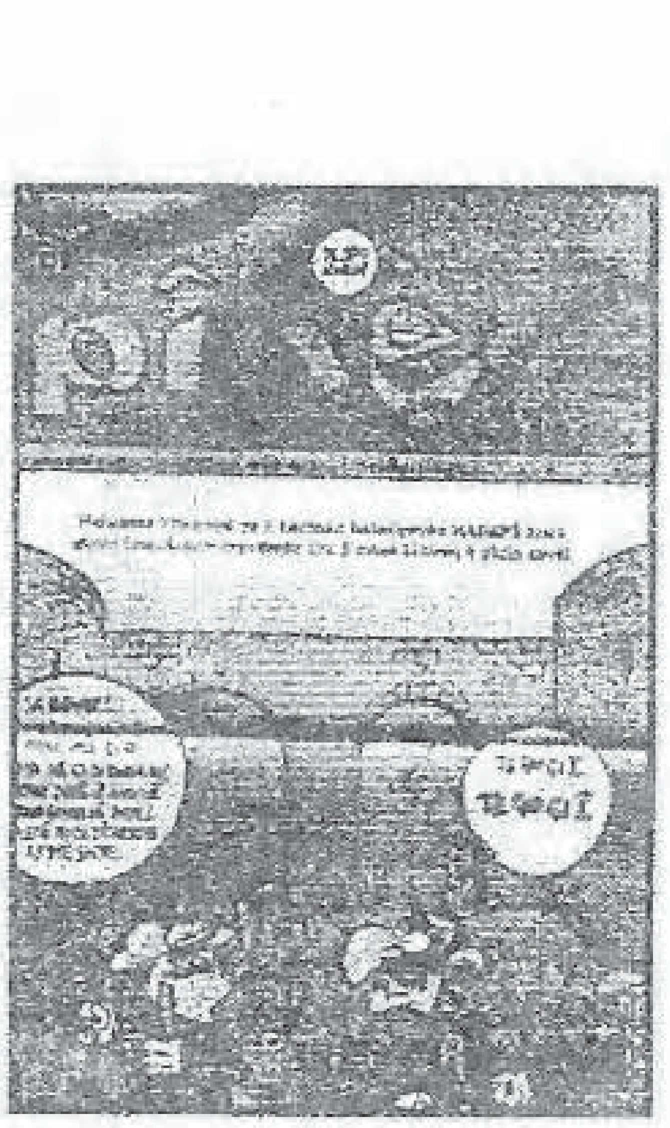

١٤٢-ئازادیا وڵات (AZADÎYA WELAT)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠٠.
١٤٣-رۆژا تازە (ROJA TEZE)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠٠.
١٤٤-پینە (PÎNE)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠٠.
١٤٥-دەمانوو (DEMA NÛ)
شوێن: ئەستنبۆڵ، ساڵ: ٢٠٠١.

١٤٦-فراتا یشام (FIRATTA YAŞAM)
شوێن: تورکیا، ساڵ: ٢٠٠٢.
١٤٧-ژیانا ڕەوشەن (JÎYANA REWŞEN)
شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).
١٤٨-ئولکەدە گوندەم (ULKEDA GUNDEM)
شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).
١٤٩-بەفرین بەهار (BEFRÎN BEHAR)
شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).
١٥٠-ڕۆزا (ROZA)
شوێن: ئەستەنبوڵ، ساڵ: (١٩٩٦).
١٥١-گەنچلیک (GENÇLÎK)
شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).
١٥٢-یاندیم نەورۆز (YANDÎM NEWROZ)
شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).
١٥٣-یەنی یەشام (YENÎ YAŞAM)
شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).
١٥٤-یورتی سڤەر (YURTÎ SVER)
شوێن: تورکیا، ساڵ: (؟).
١٥٥-تیرۆژ (TÎROJ)
شوێن : تورکیا، ساڵ:٢٠٠٣

سەرچاوەوپەراوێز:

ئەرشیفی تایبەتی خۆم کەنزیکەی (٧٠٠) ناوونیشانی گۆڤار و ڕۆژنامە و بڵاڤۆکی کوردی لەنێوان ساڵانی (١٨٩٨-٢٠٠٤)دا لەخۆ گرتووە.

* ئەم بابەتە لە گۆڤاری (مێرگ) ی، ژمارە (١١) ی ساڵی یەکەم (٢٠٠٦) بڵاوکراوەتەوە.

لەچاپکراوەکانی دەزگای خەندان

بۆ پەخش و وەشاندن

- هونەری ڕۆژنامەنووسی/کاروان عەلی /سلێمانی٢٠٠٥
- فیکری وردیشی دەوێ/سەلاحەدین موهتەدی/سلێمانی ٢٠٠٥
- ئەمەیە ئەمەریکا/ محەمەد حەمە سالح تۆفیق/سلێمانی ٢٠٠٦
- موقف العراقين من النظام الفدرالي/كمال مظهر/كەرکوک ٢٠٠٦
- لە پەراوێزی"ئەنفال"دا/تەها سلێمان/سلێمانی ٢٠٠٦
- کۆڕی هەواری خاڵی/شوان ئەحمەد/٢٠٠٦
- ڕۆژنامەگەری کوردی بە زمانی فەرەنسی/فەرهاد پیرباڵ/٢٠٠٦
- ڕۆژنامەی سۆڤیەت کوردستان/ فەخرەدین تاهیر/هەولێر ٢٠٠٦

بێگومان ئەوجۆرە تەرزە کارانە کاری تاکە کەسی نین، بەڵکو کاری دامودەزگایەکی مەزنی رۆشنبیرین، کەدەبێ چەند لیژنەیەکی پسپۆر لەم بوارەدا پێک بهێنن بۆ ئەوەی بتوانن لەهەر وڵاتێک ئەو لیژنەیەی کەئامادە دەکرێت خۆی بۆ ئەم کارە تەرخان بکات، بە واتەیەکی دیکە کاری کۆکردنەوە وبەئەرشیف کردنی بزاڤی مێژووی رۆژنامەگەریی کوردیی لەهەندەران ئەوەندە سانانییە بەتاکەکەس ئەنجام بدرێت، بەڵکو کاری گرووپێکی پسپۆرە لەم بوارەدا، مخابن تا ئەمرۆکەش ئەم کارە گرنگ وبەرچاوە بەتاکەکەس ئەنجام دراودو ئەنجام دەدرێت.

Soviet Kurdistan Newspaper

Bibliography and Analyse

By

Fakhradin Tahir

Hewler 2006